

Во вѣчѣрнихъ вѣчера, гласъ ѧ:

Милость твою, Гди, поженѣтъ мѧ всѧ дни живота моего.

Стѣхъ: Гдѧ пасѣтъ мѧ, и ничтоже мѧ лишитъ, на мѣстѣхъ салнѣхъ твоихъ вселѧ мѧ.

Во срѣдѣхъ вѣчера, гласъ Ѣ:

Бже, во имя твоѣ спаси мѧ, и въ силѣ твоѣй вѣдай мѧ.

Стѣхъ: Бже, оублажи моли́твѣхъ моихъ, вѣдши глаголы оублажи мои́хъ.

Во четвѣртокъхъ вѣчера, гласъ Ѥ:

Помощь мою ѿ Гда сотворишаго нбо и землю.

Стѣхъ: Возведоухъ очи мои въ горы, и нѣждѣже прїидетъ помощь мою.

Во пятѣхъхъ вѣчера, гласъ Ѧ:

Бже, заступникъ мой ѣси ты, и милость твою предваритъ мѧ.

Стѣхъ: Изми мѧ ѿ врагъ моихъ Бже, и ѿ востающихъ на мѧ и забави мѧ.

И акѣ полагаются чтенїе [акѣ ѣсть].

Обращая же свѣщенникъ къ западу, согбенѣ имѣяи рѣцѣ, стоитъ ѡждаѧи исполненїа прокїмена: также поклоняется, и ѡходитъ на мѣсто своѣ. По прокїменѣ же, глаголетъ дїаконъ, акѣ ѣсть, и зшедъ еверною странюю [иерей же вѣдѣтъ ѡтараѧ стоитъ предъ еѣю трапѣзю]:

Рцемъ вси...

БЖЕСТВЕННАЯ ЛІТУРГІА ИЖЕ ВО СВАТЫХЪ ѠТЦА НАШЕГО ІѠАННА ЗЛАТОУСТАГО.

Božská liturgie svatého Jana
Zlatoústého

S požeňáním Jeho Přeosvícenosti Joakima, biskupa hodonínského

Překlad, který je před vámi, má za sebou dlouhou cestu. Původní náčrt úprav gorazdovského liturgického překladu, který má kořeny hluboko v devadesátých letech, se nakonec rozvinul v pracovní text; následovala příprava sazby a konzultace s dalšími teology i jazykovými poradci. Poté byla použitelnost textu prakticky ověřována při bohoslužbě. Jedná o dílo kolektivní; nad novým překladem liturgie se vystřídala celá řada spolupracovníků. Zásadní význam měly dříve shromážděné poznámky a připomínky starších duchovních (za všechny bych rád vzpomenu již zesnulého překladatele liturgických textů prot. Miroslava Mužíka). Bylo zpracováno mnoho návrhů a podnětů. Tím se ze skromného počátečního návrhu v průběhu přibližně dvaceti let vyvinulo kompletní znění naší hlavní bohoslužby, vtělené do této liturgické příručky. Díky patří všem, kdo toto dílo inspirovali, morálně zaštitili a zúčastnili se ho; bez nich by čtenář těchto řádků nedržel teď tuto liturgickou příručku v rukách. Za účelem tištěného vydání byl k liturgii posléze připojen i text večerní bohoslužby a kalendárium. Zvláštní poděkování patří mátušce Darji Mužíkové, znalkyni klasického českého jazyka, která nám pokytlá cenné rady a ujala se jazykových korektur liturgie.

*V cyrilometodějském roce
1150. výročí příchodu sv. Cyrila a Metoděje*

Předmluva

Z pozorování liturgického života naší církve je už od devadesátých let zřejmé, že významná část duchovenstva i věřících si přeje službu Božské liturgie v plném jejím znění. To znamenalo přikročit k tomu, v co kdysi doufal svatý vladyka Gorazd, – rozšířit zkrácenou misijní podobu české liturgie. Při práci na tomto úkolu jsme nevytvářeli úplně nový překlad, ale vycházeli z toho, co je zde zavedeno. Cestou úprav, oprav či doplňků vznikl text liturgie respektující současné potřeby a očekávání naší církve. V názorech na liturgickou podobu češtiny však u nás panuje značná roztržitost; tento překlad se pokouší držet střední cesty.

Hlavní rysy koncepce překladu a redakce. Při práci nad tímto textem plného znění české liturgie sledoval kolektiv překladatelů a konsultantů tyto základní cíle:

- 1.) Uchovat klasickou krásu bohoslužebného jazyka, na který jsou uvyklí čeští pravoslavní křesťané od dob vydání tzv. „Gorazdova sborníku“ až doposavad. Zachovat specifickou českou pravoslavnou terminologii zavedenou svatým vladykou Gorazdem a dále ji rozvíjet. Neseťřit z jazyka liturgie pel vznešenosti, poetičnosti a věků. Proto bylo textu ponecháno lehce archaické zabarvení.
- 2.) Opravit některé nedostatky starého překladu. Na několika místech zpřesnit překlad modliteb. Rozšířit české znění liturgie do plného rozsahu, jak je obvyklý ve slo-

naše a v tebe složili jsme naději svoji; nedopusť, Bože náš, abychom byli zahanbeni. — Neboť tobě náleží všechna sláva, čest i klanění, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen.

Na to kněz žehná vchod, říkáje tiše: Blahosloven vchod svatých tvých, vždycky, nyní i příště, až na věky věkův. Amen.

Kněz nebo diákon:

Velemoudrost! Povznesme se!

Věřící zpívají hymnus od Sofronia, patriarchy jerusalemského:

Světlo tiché, svaté slávy, nesmrtelného Otce nebeského, Svatého, Blaženého, Ježíši Kriste. Přišedše k západu slunce a spatřivše záři večerní, opěváme Otce, Syna i Svatého Ducha, Boha. Synu Boží, jenž dáváš život, hoden jsi po všechny časy hlasy ctihodnými být opěvován. Pročež svět tebe velebí.

Po vchodu se sloužící pokloní jako obvykle. Dle místního zvyku pak diákon (není-li přítomen, tak kněz) čte prokimen.

Pozor mějme! Pokoj všem! Velemoudrost!

V sobotu večer:

1. Hospodin kraluje, **I** oděn jest velikolepostí.
2. Oblékl se Hospodin v sílu a přepásal se.
3. Neboť upevnil vesmír, kterýž se nepohne.
4. Domu tvému náleží svatost, Hospodine, navěky.

V neděli večer:

1. Aj, nyní dobrořečte Hospodinu, **I** všichni služebníci Hospodinovi.
2. Stojící ve chrámě Hospodinově, v nádvořích domu Boha našeho.

V pondělí večer:

1. Hospodin mne vyslyší, **I** když jej budu vzývati.
2. Když volal jsem, vyslyšel mne Bůh spravedlnosti.

V úterý večer...

Возглаші́ніе:

И́ко подо́баетъ тебѣ вса́каа сла́ва,
че́сть ѿ покло́неніе, о́цъ, ѿ снъ, ѿ сѣ́томъ
дхъ, ны́нѣ ѿ пріе́шо, ѿ во вѣ́ки вѣ́ковъ,
амінь.

Та́же е́вгелокла́ретъ вхо́дъ:

Благосло́вєнъ вхо́дъ свѣ́тъхъ твои́хъ,
всєгда, ны́нѣ ѿ пріе́шо, ѿ во вѣ́ки
вѣ́ковъ.

И́ возглаша́етъ ді́аконъ: Прємъдростѣ, прѣстѣ.

Ді́акъ же: свѣ́те ти́хїи сѣ́ва сла́вы, вєзємѣ́тнаго, о́ца нє́наго,
сѣ́ва е́вгєннаго, і́исє хрѣ́те, пріше́дше на за́падъ со́лнца, вѣ́дѣвше
свѣ́тъ вєчєрнїи, поэмъ о́ца, снѣ, ѿ сѣ́ва дхѣ, бѣа. до́рѣннъ сѣи ко
вє́а вємєна́ пѣ́тъ вѣ́ти гла́сы прєподѣ́бными, снє бѣ́їи, живѣ́тъ
длѣи: тѣ́мже мї́ръ тѣ́ сла́внѣтъ.

По вхо́дѣ же, положѣ́въ о́бычнїи покло́нъ о́чнєннїи мона́хъ, ѿлѣ́ чѣ́ецъ,
по́етъ прокі́менъ днє.

ѿще же сѣ́тъ сѣ́вѣта вєчєра, гла́летъ:

Гдѣ́ коцѣ́са, вѣ́ лѣ́потѣ́ ѡ́блєчє́са.

Сѣ́тъ: ѡ́блєчє́са гдѣ́ вѣ́ снѣ, ѿ прєпо́са.

Сѣ́тъ: И́ко о́твєрдѣ́ всєлє́ннїю, і́аже не подвї́жнѣ́са.

Сѣ́тъ: до́мъ твое́мъ подо́баетъ сѣ́ва гдѣ́, вѣ́ до́лготѣ́ днїи.

Вѣ́ недѣ́лю вєчєра, гла́етъ ѿ:

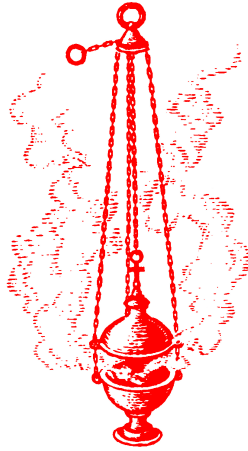
Сѣ́ ны́нѣ е́вгєлѣ́ннѣ́ гдѣ́ вѣ́ рабѣ́ гдѣ́.

Сѣ́тъ: сѣ́ва сѣ́ва гдѣ́, ко двѣ́рѣ́хъ до́мъ бѣ́а нѣ́шего.

Вѣ́ понєдѣ́льнннѣ́ вєчєра, гла́етъ ѿ:

Гдѣ́ о́уєлѣ́шнѣ́ мѣ́, вєгда́ коззѣ́тн мѣ́ кѣ́ нємѣ́.

Сѣ́тъ: вєгда́ прнзѣ́тн мѣ́, о́уєлѣ́ша мѣ́ бѣ́ прѣ́вды моє́а.

vanských pravoslavných církvích. Připojit překlad liturgických poznámek, diakon-
ských dialogů. (V české variantě textu jsou některé poznámky oproti církevněslo-
vanskému znění podrobnější – dle vzoru Služebníku od prot. Čestmíra Kráčmara.)

3.) Mírně modernizovat jazyk, avšak spíše jen na těch místech textu, kde starší pře-
klad kvůli archaičnosti už dnes ztrácí srozumitelnost. Ponechání některých ar-
chaismů, které nebrání chápání smyslu textu, jsme tedy považovali pro případ li-
turgie za možné a žádoucí.

4.) Vyřešit problematiku vzpomínání světských hodnostářů a představených státu
(u nás se jedná především o prezidenta republiky) tak, aby odpovídala převládající
praxi pravoslavné církve v současném světě.

5.) Vytvořit liturgickou příručku optimalizovanou formátem, vazbou i sazbou pro
praktické běžné používání a s estetickou úpravou podle tradičních starodávných
pravoslavných vzorů. Součástí toho záměru bylo i bilingvní uspořádání knížky, kte-
ré je v naší pastorační situaci mimořádně aktuální.

Další podrobnosti o práci na překladu jsou uvedeny v doslovu (str. 200).

V dvojjazyčné úpravě s českým a církevně-slovanským zněním vychází svatá litur-
gie Jana Zlatoustého v našich zemích historicky poprvé. Toto bilingvní vydání odpo-
ovídá na aktuální výzvy současné situace pravoslaví v českých zemích. — Jednak na
reálnou situaci v našich pravoslavných chrámech, kde se nyní scházejí nejen čeští
pravoslavní věřící, ale přichází se k nám modlit i značný počet věřících pocházejí-
cích z Ukrajiny a Ruska, kteří jsou zvyklí na církevně-slovanskou službu, a proto je
pastoračně žádoucí používat při našich bohoslužbách oba bohoslužebné jazyky: češ-
ký i církevně-slovanský. — Nezanedbatelným přínosem vydání bilingue (pokud na-
pomůže rozšíření znalosti církevně-slovanského znění liturgie) může být i další po-
sun v organickém začlenění českého pravoslaví do pravoslaví slovanského
a potažmo i světového, neboť církevní-slovanskost je dosud „liturgickým všeslovan-
ským esperantem“, a co více, její známost a používání přesahuje hranice slovanské-
ho pravoslaví. — V neposlední řadě pak může bilingue pomoci i českým pravoslav-
ným křesťanům a duchovenstvu, aby si pozvolna hlouběji osvojili staroslověnskou li-
turgii (jsou to historicky naše místní pravoslavné kořeny) a ujali se tak v širší míře
svého církevně-kulturního dědictví. A kromě toho – bohoslužba vedená ve starobylém
liturgickém jazyku, bezprostředně uvádějící do dávné duchovní tradice, se dnes stává
pro naše současníky zajímavou a přitažlivou, a tomu je vhodné z misijního hlediska
věnovat patřičnou pozornost.

Dokončeno v cyrilometodějském roce 2012—2013 l.P.

Věnováno zvěčnělé památce svatého vladyky mučedníka Gorazda Českého
a Moravsko-slezského k 70. výročí jeho mučednického svědectví
o Ježíši Kristu a o pravoslavné víře.

Послѣдованіе вечерни.

Прише́дъ іерейъ во хра́мъ стѣи́и, ѿ нало́жнѣхъ на себѣ ѡпѣтрахнѣлъ, сто́дъ предъ цркви́ми бра́тѣи, глаго́летъ:

Блгоговѣнъ Бгъ нашъ, всегда, нынѣ и причесно, и во вѣки вѣкѡвъ.

И оучиненный чтецъ глаголетъ:

Ѹмниъ. Слава тебѣ, Бже нашъ, слава тебѣ. Црю небный: Трисѣое. Пресѣла Трце: Оче нашъ:

Козмѣцъ:

Ико твоѣ ѡтѣ црѣтѣ, и сила, и слава, Оца, и Сна, и Сѣаго Дха, нынѣ и причесно, и во вѣки вѣкѡвъ.

Чтецъ: Ѹмниъ. Гди помилуй, ки. Слава, и нынѣ: Приидите, поклонимъ: трѣжды.

И Ѹалмы ѡ гв чаѣ.

По немъ же ѡпѣсѣта не выкаетъ, но глаголетъ іерейъ начало:

Блгоговѣнъ Бгъ нашъ:

И чтецъ:

Приидите, поклонимъ: И Ѹаломъ ѡг: Блгоговѣнъ дхше моѣ Гда, Гди Бже мой:

Іерейъ же, предъ стѣими двѣрьми стѣакъ ѡкровенною главою, глаголетъ молитвы свѣтѣльничныя.

Мѣтва пѣрва:

Гди цѣдрый и милостивый, долготерпѣливъ и многомилостивъ, вѣшнѣ молѣтѣвъ нашъ, и конни глаѣ молѣнѣа нашѣ: сотвори съ нами знаменіе во благо, настѣви насъ на пѣть твою, ѡже ходити во истинѣ твоѣи, возведеи сердца наша, во ѡтѣ боѣтнѣа имене твоего стѣаго. Занѣ велии ѡтѣ ты, и творѣи чѣдеа, ты ѡтѣ бгъ ѡднѣхъ, и нѣстѣ подобенъ

тебѣ въ козѣхъ...

Кнѣз: **Небожъ** тѣа jest вѣла а крѣловствѣи и мѡ а слѣа, **Отѣ** и **Сына** и **Сватѣго Духа**, нынѣ и вѣдѣкѣ, аѣ на вѣкѣ **вѣкѡв**.

Вѣрѣи: Amen.

Potѣ se zpѣvѣ ѡryvek z ѣalmu 140. / 141.: „**Hospodine, k tobѣ volѣm, vyslyѣ mne; vyslyѣ mne...**“ Nѣsleduje ѣtenѣ stichir a kaѣdѣ pѣedchѣzѣi tzv. stѣšek:

Na 10:

Vyvedѣ ze ѣalѣre duѣi mou, abych oslavoval jmѣno tvѣ. Ѣekajѣ spravedlivѣi, ѣe mne odmѣnѣiѣ.

Na 8:

Z hlubin volѣm k tobѣ, Hospodine, Hospodine, vyslyѣ volѣnѣi mѣ. Keѣz bude tvѣ ucho naslouchat hlasu prosby mѣ.

Na 6:

Budeѣ-li nepravosti mѣti na zѣteli, Hospodine, Hospodine, kdoѣz obstoji? U tebe vѣak je oѣiѣtѣnѣi.

Pro jmѣno tvѣ, Hospodine, ѣekal jsem na tebe, oѣekѣvѣa duѣe mѣa tvѣ slovo; doufѣa duѣe mѣa v Hospodina.

Na 4:

Od strѣe jitѣrнѣi aѣz do noci, od strѣe jitѣrнѣi nechѣ doufѣa Israel v Hospodina.

Neboѣz u Hospodina je milost a hojnѣ je u Nѣho vysvobozenѣi. On vysvobodѣi Israele ze vѣech jeho nepravosti.

Chvalte Hospodina, vѣichni nѣarodovѣ; vychvalujte Ho, vѣichni lidѣ!

Neboѣz upevnila se jeho milost nad nѣami a pravda Hospodinova zѣstѣvѣ navѣky.

Ѣalmista: »Slѣa... I nyní...« (**Nѣsleduje bohorodiѣen.**)

Pѣri velké veѣernѣi se nyní konѣa vchod. Knѣz potichu rѣkѣa modlitbu vchodu:

Veѣer, za svѣtѣnѣi a v poledne chvѣlѣme a blahoslovѣme tebe, dѣiky vzdѣvѣme tobѣ a modlѣme se k tobѣ, Vlѣdce vѣech: Nechѣz vznѣaѣi se modlitba naѣe jako kadidlo pѣed tebou; nedej, aby srdce naѣe uchylovala se k rѣѣem nebo myѣlenkѣm zlѣym, ale vysvoboď nѣas ode vѣech, kdoѣz ѡklady ѣinѣi duѣi naѣim; neboѣz k tobѣ, Hospodine, Pane, obrѣaceny jsou oѣi

naѣe a v tebe sloѣzili jsme...

Возглаголетъ цѣнникъ:

Гко твоѡ держава, ѡ твоѡ ѡсѣтъ царство, ѡ сила, ѡ слава, ѡтца, ѡ сына, ѡ свѣтаго дѣха, нынѣ ѡ присно, ѡ во вѣки вѣковъ.

Ліка: ѿмѣнь.

Таже, Гдѣ воззвахъ: поетъ на гласъ стѣхирь. **Таже стѣхирь.**

На і, стѣхирь:

ИЗВЕДИ ИЗЪ ТЕМНИЦЫ ДѢШУ МОЮ, НЕПОВѢДАТЕСЯ ИМЕНИ ТВОЕМУ. МЕНЕ ЖАДОУТЪ ПРАВДНИЦЫ, ДОНДЕЖЕ ВОЗДАДИ МНѢ.

На ѡ:

ИЗЪ ГЛУБИНЫ ВОЗЗВАХЪ КЪ ТЕБѢ ГДѢ, ГДѢ, ОУСЛЫШИ ГЛАСЪ МОЙ. ДА БѢДОУТЪ ОУШИ ТВОИ, ВНЕМАЮЩЕ ГЛАСЪ МОЛИТѢ МОЕЮ.

На ѡ:

ѿЩЕ БЕЗЗАКОНІА НАЗРИШИ ГДѢ, ГДѢ, КТО ПОСТОИТЪ; ѿКѡ ОУ ТЕБѢ УЧИЩЕНІЕ ѡСѢТЪ. ИМЕНЕ РАДИ ТВОЕЮ ПОТЕРПѢХЪ ЧЛѢ ГДѢ, ПОТЕРПѢ ДѢША МОЮ ВЪ СЛѢДО ТВОѢ, ОУПОКА ДѢША МОЮ НА ГДА.

На ѡ:

Ѿ СТРАЖИ ОУТРЕНИА ДО НОЩИ, Ѿ СТРАЖИ ОУТРЕНИА, ДА ОУПОВАЕТЪ ИНА на ГДА. ИИКО ОУ ГДА МЛЧЪ, ѡ МНОГОЕ ОУ НЕГЮ ИЗБАВЛЕНІЕ, ѡ ТОЮ ИЗБАВИТЪ ИНА Ѿ ВРѢХЪ БЕЗЗАКОНІИ ѡСѢ. ХВАЛИТЕ ГДА КЪ ІЗЫЦЫ, ПОХВАЛИТЕ ѡГЮ КЪ ЛЮДИ. ИИКО ОУТВЕРДИСА МЛЧЪ ѡ НАСЪ, ѡ ИСТИНА ГДѢ ПРИБЫВАЕТЪ КО ВѢКЪ. СЛАВА, ѡ НЫНѢ, **кѣорѡдиченъ.**

Млчѣ вхѡда:

Вечеръ, ѡ заутра, ѡ полдне, хвалимъ, бѣгословимъ, бѣгодаримъ ѡ молимъ тебѣ, вѣко вѣхъ: исправи моли-твѡ нашѡ ѿкадило предъ тобою, ѡ не оуклони сердце наше въ словеса ина въ помышленіа лѣкавства: но избави насъ Ѿ вѣхъ лѡвѡщихъ дѡшы наша, ѿкадило кѡ тебѣ, Гдѣ, Гдѣ, ѡчи наши, ѡ на члѡ оуповахомъ, не пограми насъ бже наши.

Иико подѡбаетъ тебѣ...

Postup večerní

Kněz přichází do chrámu, vezme na sebe epitrachil, stane před královskou bránou a praví:

Blahosloven Bůh náš, vždycky, nyní i přistě, až na věky věkův.

Žalmista:

Amen. Sláva tobě, Bože náš, sláva tobě! Králi nebeský... Svätý Bože, svätý Silný, svätý Nesmrtelný... Otče náš...

Kněz:

Neboť tvé jest království i moc i sláva, Otce i Syna i Svatého Du-cha, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Žalmista: Amen. Hospodi, pomiluj. (12x) »Sláva... I nyní...« Pojdte, pokloňme se Králi našemu Bohu...

Následují žalmy 9. hodinky. Po ní se propuštění nekoná a kněz pronáší začátek večerní:

Blahosloven Bůh náš, vždycky, nyní i přistě, až na věky věkův.

Žalmista říká: „Pojdte, pokloňme se Králi našemu Bohu...“ A následuje 103. / 104. žalm: „Dobrořeč, duše má Hospodinu...“

Kněz stojí před svatými dveřmi s nepokrytou hlavou a čte potichu sedm světelných modliteb:

1. modlitba

Hospodine slitovný a milostivý, dlouhoshovívavý a mnoho-milostivý, vyslyš modlitbu naši a přijmi hlas prosby naší, učiň s námi znamení dobré – uveď nás na cestu tvou, abychom kráčeli v pravdě tvé. Dej radost srdcím našim, aby se bála svätého jména tvého, protože veliký jsi ty a tvoříš divy. Ty jsi Bůh jediný a není mezi bohy žádný jiný podobný tobě, Hospodine, – mocný ve svém milosrdenství a dobrotivý v síle své, který pomoc, útěchu a spásu dáváš všem, kdož doufají ve jméno sväté tvé.

Neboť tobě náleží...

тѢБѢ ВЪ КОЗѢХЪ ГДН: СІЛЕНЪ ВЪ МІЛОСТИ, І БЛГЪ ВЪ КРѢПОСТИ,
 КО ѢЖЕ ПОМОГАТИ, І ОУТѢШАТИ, І СПАСАТИ ВЕЛ ОУПОВАЮЩИЯ КО
 ІММА СГОЕ ТВОЕ.

ІАКЪ ПОДОВАЕТЪ ТѢБѢ ВЕЛІКАА СЛАВА, ЧЕСТЬ І ПОКЛОНЕНІЕ, ОЦЪ,
 І СНЪ, І СГОМЪ ДХЪ, НЫНѢ І ПРИСНУ, І КО ВѢКИ ВѢКОВЪ,
 АМІНЬ.

Мітка втора:

ГДН, ДА НЕ ІАРОСТІЮ ТВОЕЮ ОВЛИЧИШИ НАСЪ, НИЖЕ ГИѢКОМЪ
 ТВОИМЪ НАКАЖЕШИ НАСЪ: НО СОТВОРИ СЪ НАМНІ ПО МІЛОСТИ
 ТВОЕЙ, ВРАЧЪ І ІСЦѢЛІТЕЛЮ ДШЪ НАШНХЪ. НАСТАВИ НАСЪ КО
 ПРИСТАНИЦЮ ХОТѢНІА ТВОЕГО, ПРОСВѢТИ ОЧІ СЕРДЦА НАШНХЪ
 ВЪ ПОЗНАНІЕ ТВОЕА ІСТИНЫ, І ДАРЪ НАМЪ ПРОЧЕЕ НАСТОАЦІАГО
 ДНЕ МІРНОЕ І БЕЗГРѢШНОЕ, І ВСЕ ВРЕМА ЖИВОТА НАШЕГО МОЛІТ-
 ВАМИ СГОА БЦЫ І КСѢХЪ СГОХЪ.

ІАКЪ ТВОА ДЕРЖАВА, І ТВОЕ ѢСТЬ ЦРТВО, І СІЛА, І СЛАВА, ОЦА,
 І СНА, І СГОАГО ДХА, НЫНѢ І ПРИСНУ, І КО ВѢКИ ВѢКОВЪ,
 АМІНЬ.

Мітка третја:

ГДН БЖЕ НАШЪ, ПОМАНІ НАСЪ ГРѢШНЫХЪ І НЕПОТРЕБНЫХЪ РБЪ
 ТВОИХЪ, ВНЕГДА ПРИЗЫВАТИ НАМЪ СГОЕ ІММА ТВОЕ, І НЕ
 ПОСРАМІ НАСЪ О ЧАНИА МІЛОСТИ ТВОЕА: НО ДАРЪ НАМЪ, ГДН,
 ВЕЛ ІАЖЕ КО СПАСЕНІЮ ПРОЩЕНІА, І СПОДОБИ НАСЪ ЛЮБИТИ, І БОЛ-
 ТИСА ТБЕ О ВСЕГО СЕРЦА НАШЕГО, І ТВОРИТИ КО КСѢХЪ КОЛЮ
 ТВОЮ.

ІАКЪ БЛГЪ І ЧЛѢКОЛЮБЕЦЪ БГЪ ѢСІ, І ТѢБѢ СЛАВЪ КОЗСЛАЕМЪ,
 ОЦЪ, І СНЪ, І СГОМЪ ДХЪ, НЫНѢ І ПРИСНУ, І КО ВѢКИ
 ВѢКОВЪ, АМІНЬ.

Немолчними пѣньми...

Abychom vysvobozeni byli od všelikého soužení, hněvu a nouze,
 k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a zachovej nás, Bože,
 blahodatí (milostí) svou.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Nejsvětější, nejčistší, nejblahoslovenější a slavné Vládkyně naší,
 Bohorodice a vždycky Panny Marie se všemi svatými pamětlivi jsou-
 ce, sami sebe i druh druhá i veškeren život náš Kristu Bohu poručme.

Věřící: Tobě, Hospodine.

**Kněz: Neboť tobě náleží všeliká sláva, čest a klanění,
 Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky
 věkův.**

Věřící: Amen.

Na velké večerní (v předvečer neděle a některých svátků) se přeje z 1. ka-
 thismy 1. antifona – Blažený muž (1. žalm); nebo se čte celá kathisma podle
 typikonu; poté je malá ektenie.

Na všednodenní večerní se u nás ve farních chrámech toto všechno vynechá-
 vá a po velké ektenii se ihned zpívá „Hospodine, k tobě volám“.

Po kathismě kněz nebo diákon

(je-li přítomen, vychází severními vrátky a stane na obvyklém místě)
 praví malou ektenii:

Znovu diákon: Opět a opět v pokoji k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a zachovej nás, Bože,
 blahodatí svou.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Nejsvětější, nejčistší, nejblahoslovenější a slavné Vládkyně naší,
 Bohorodice a vždycky Panny Marie se všemi svatými pamětlivi jsou-
 ce, sami sebe i druh druhá i veškeren život náš Kristu Bohu poručme.

Věřící: Tobě, Hospodine.

Neboť tvá jest vláda...

Ⲓⲓⲛⲓ ⲡⲓⲗⲃⲁⲛⲟⲩⲛⲏⲅⲁ, ⲡⲧⲉⲛⲣⲉⲥⲧⲉⲧⲧⲱⲛⲏⲅⲁ, ⲛⲉⲔⲗⲓⲅⲱⲛⲏⲅⲁ, ⲉⲧⲣⲁⲓⲃⲁⲃⲛⲏⲅⲁ, ⲡⲓⲕⲛⲉⲛⲛⲏⲅⲁ, ⲛ̅̀ ⲱ ⲉⲡⲁⲉⲛⲓⲛ̅̀ ⲛ̅̀ⲅⲁ, Ⲓⲁⲗ ⲡⲟⲙⲟⲗⲛⲙⲉⲗ.

ⲁⲛⲏⲅ: Ⲓⲁⲛ, ⲡⲟⲙⲓⲗⲃⲏ.

Ⲓⲓⲛⲓ ⲛ̅̀ⲗⲃⲁⲛⲏⲅⲁ ⲛ̅̀ⲁⲙⲅ ⲱ ⲕⲉⲗⲓⲕⲁ ⲉⲕⲟⲣⲃⲏ, ⲅⲏⲕⲉⲗⲁ ⲛ̅̀ ⲛ̅̀ⲗⲃⲁⲃⲱ, Ⲓⲁⲗ ⲡⲟⲙⲟⲗⲛⲙⲉⲗ.

ⲁⲛⲏⲅ: Ⲓⲁⲛ, ⲡⲟⲙⲓⲗⲃⲏ.

ⲗⲁⲣⲧⲧⲡⲏ, ⲉⲡⲁⲉⲛ̅̀, ⲡⲟⲙⲓⲗⲃⲏ ⲛ̅̀ ⲉⲟⲅⲣⲁⲛⲓ ⲛ̅̀ⲁⲉⲅⲁ, Ⲃⲟⲓⲅⲉ, ⲧⲧⲱⲟⲉⲩⲟ ⲕⲓⲗⲟⲔⲁⲧⲏⲩⲟ.

ⲁⲛⲏⲅ: Ⲓⲁⲛ, ⲡⲟⲙⲓⲗⲃⲏ.

ⲡⲣⲉⲉⲕⲗⲧⲧⲱ, ⲡⲣⲉⲧⲏⲉⲧⲧⲱ, ⲡⲣⲉⲗⲁⲓⲅⲟⲕⲉⲛⲛⲏⲅⲱ, ⲉⲗⲁⲕⲛⲏⲅⲱ Ⲃⲓⲗⲃⲏⲛⲏⲅⲱ ⲛ̅̀ⲁⲛⲱⲗ ⲂⲟⲅⲟⲣⲟⲔⲏⲅⲱ ⲛ̅̀ ⲡⲣⲏⲉⲛⲟⲔⲉⲕⲱ Ⲙⲁⲣⲓⲟⲩⲟ, ⲉⲟ ⲕⲉⲕⲉⲙⲏ ⲉⲕⲗⲧⲱⲙⲏ ⲡⲟⲙⲁⲛⲱⲗⲱⲗⲱⲗⲉ, ⲉⲁⲙⲏ ⲉⲉⲕⲉ, ⲛ̅̀ ⲁⲣⲗⲃⲱ ⲁⲣⲗⲃⲁ, ⲛ̅̀ ⲕⲉⲉⲗⲉ ⲓⲛⲏⲅⲟⲧⲧⲱ ⲛ̅̀ⲁⲛⲱⲗ ⲫⲣⲏⲉⲧⲧⲱ Ⲃⲟⲓⲅⲉ ⲡⲣⲉⲔⲁⲔⲏⲙⲱ.

ⲁⲛⲏⲅ: ⲧⲉⲕⲉⲗⲉ, Ⲓⲁⲛ.

Ⲃⲟⲗⲗⲁⲗⲏⲛⲏⲅⲏ:

Ⲓⲓⲛⲓ ⲡⲟⲔⲟⲕⲁⲉⲧⲧⲱ ⲧⲉⲕⲉⲗⲉ ⲕⲉⲗⲓⲕⲁⲗ ⲉⲗⲁⲕⲁ, ⲕⲉⲗⲧⲱ ⲛ̅̀ ⲡⲟⲕⲗⲟⲛⲉⲛⲏⲅⲏⲉ, Ⲑⲧⲧⲱⲗ, ⲛ̅̀ Ⲓⲱⲛⲏⲅⲱ, ⲛ̅̀ ⲉⲕⲗⲁⲧⲟⲙⲱ ⲁⲗⲗⲏⲅⲱ, ⲛ̅̀ ⲛ̅̀ⲛⲏⲅⲉ ⲛ̅̀ ⲡⲣⲏⲉⲛⲟ, ⲛ̅̀ ⲕⲟ ⲕⲉⲕⲏ ⲕⲉⲕⲱⲕⲱ.

ⲁⲛⲏⲅ: ⲁⲙⲓⲛⲏ.

ⲧⲁⲓⲅⲉ ⲕⲁⲗⲟⲓⲉⲙⲱ, Ⲃⲁⲓⲅⲉⲛⲏⲅⲱ ⲙⲗⲃⲏⲅⲱ:

ⲛ̅̀ ⲡⲟ ⲕⲁⲗⲟⲓⲉⲙⲱⲕⲉ ⲛ̅̀ⲗⲱⲗⲉⲗⲱ ⲁⲓⲗⲏⲕⲏⲅⲱ ⲉⲕⲕⲉⲣⲏⲟⲩⲟ ⲁⲕⲉⲣⲏⲟⲩⲟ, ⲅⲓⲗⲟⲗⲉⲧⲧⲱ ⲙⲁⲗⲁⲓⲟ ⲉⲕⲏⲧⲉⲛⲏⲅⲏⲟ:

ⲡⲁⲓⲕⲏ ⲛ̅̀ ⲡⲁⲓⲕⲏ ⲙⲏⲣⲟⲙⲱ Ⲓⲁⲗ ⲡⲟⲙⲟⲗⲛⲙⲉⲗ.

ⲁⲛⲏⲅ: Ⲓⲁⲛ, ⲡⲟⲙⲓⲗⲃⲏ.

ⲗⲁⲣⲧⲧⲡⲏ, ⲉⲡⲁⲉⲛ̅̀, ⲡⲟⲙⲓⲗⲃⲏ ⲛ̅̀ ⲉⲟⲅⲣⲁⲛⲓ ⲛ̅̀ⲁⲉⲅⲁ, Ⲃⲟⲓⲅⲉ, ⲧⲧⲱⲟⲉⲩⲟ ⲕⲓⲗⲟⲔⲁⲧⲏⲩⲟ.

ⲁⲛⲏⲅ: Ⲓⲁⲛ, ⲡⲟⲙⲓⲗⲃⲏ.

ⲡⲣⲉⲉⲕⲧⲧⲱ, ⲡⲣⲉⲧⲏⲉⲧⲧⲱ, ⲡⲣⲉⲗⲁⲓⲅⲟⲕⲉⲛⲛⲏⲅⲱ, ⲉⲗⲁⲕⲛⲏⲅⲱ ⲕⲗⲏⲕⲱ ⲛ̅̀ⲁⲛⲱⲗ Ⲃⲏⲗⲱ ⲛ̅̀ ⲡⲣⲏⲉⲛⲟⲔⲉⲕⲱ Ⲙⲁⲣⲓⲟⲩⲟ, ⲉⲟ ⲕⲉⲕⲉⲙⲏ ⲉⲧⲧⲱⲙⲏ ⲡⲟⲙⲁⲛⲱⲗⲱⲗⲱⲗⲉ, ⲉⲁⲙⲏ ⲉⲉⲕⲉ, ⲛ̅̀ ⲁⲣⲗⲃⲱ ⲁⲣⲗⲃⲁ, ⲛ̅̀ ⲕⲉⲉⲗⲉ ⲓⲛⲏⲅⲟⲧⲧⲱ ⲛ̅̀ⲁⲛⲱⲗ ⲫⲣⲏⲉⲧⲧⲱ Ⲃⲟⲓⲅⲉ ⲡⲣⲉⲔⲁⲔⲏⲙⲱ. *ⲁⲛⲏⲅ:* ⲧⲉⲕⲉⲗⲉ, Ⲓⲁⲛ.

Ⲓⲓⲛⲓ ⲧⲧⲱⲟⲉ ⲁⲕⲉⲣⲏⲟⲩⲟ...

Neboť tobě náleží všeliká sláva, čest a klanění, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen.

2. modlitba

Hospodine, ve hněvu svém nás netrestej a ve svém rozhorlení nás nekárej; ale nakládej s námi dle milosrdenství svého, lékaři a uzdraviteli duší našich. Uveď nás do přístaviště vůle své. Osvět oči srdcí našich k poznání pravdy tvé a popřej nám, abychom zbytek tohoto dne i celý věk života svého strávili pokojně a bez hříchu, na přímluvy svaté Bohorodice i všech svatých.

Neboť tvá jest vláda a království i moc a sláva, Otce i Syna i Svatého Ducha, nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen.

3. modlitba

Hospodine, Bože náš, rozpomeň se na nás, hříšné a neužitečné služebníky své, když vzýváme svaté jméno tvé, a nedejž, abychom byli zahanbeni, když důvěřujeme v milost tvou; avšak daruj nám, Hospodine, vše, oč prosíme ke spasení, a učiň nás hodnými milovati tebe a tebe se báti z celého srdce svého a ve všem plniti vůli tvou.

Neboť dobrotivý a lidumilný Bůh jsi ty, a tobě chválu vzdáváme, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen.

Ty, jenž jsi od svatých...

МѢТВА ЧЕТВЕРТАА:

Немóлчными пѣсньми ѿ непрестáнными славословлѣньми
 ѿ свѣтъх силъ воспѣваемыи, испóлни оубо́та на́ша хвалѣнїа
 твоегò, ꙗже подáти величествїе ѿмени твоемꙋ стóму: ѿ
 дáждь намъ оубо́тїе ѿ наслѣдїе со свѣми боáщимиса тебе
 ѿстїною, ѿ хранáцими зáповѣди твоа, молнѣбамн свѣта
 бѣи ѿ свѣтъх стѣтъх твоихъ.

Ико подо́баетъ тебе́ всáкаа слава, чѣсть ѿ поклонѣнїе, о́цъ,
 ѿ снъ, ѿ стóму дхъ, нынѣ ѿ прїснво, ѿ во вѣки вѣкóвъ,
 а́минь.

МѢТВА ПЯТАА:

Гди, Гди, пречїстою твоєю длáнїю содержáи всáческаа,
 долготерпáи на свѣтъх насъ, ѿ кáнїса ѿ слóбъх на́шихъ,
 поманнїи щедрóты твоа, ѿ мнлостъ твою: поубо́тїи ны твоєю
 б́гостїю ѿ дáждь намъ ѿзбѣжáти ѿ прочее насгоáцагво днѣ,
 твоєю б́годáтїю, ѿ разлїчныхъ кóзней лбкáвагво, ѿ нена-
 вѣтнꙋ жнзнь на́шꙋ соблюди б́годáтїю ввстáгво твоегò дхá.

Мнлостїю ѿ члвкóлюбїемъ ѣдннорóднагво твоегò снá, ех
 ннмже б́гословѣнъ снѣ, со ввстáгво, ѿ б́гнмъ, ѿ животво-
 рáцимъ твоимъ дхомъ, нынѣ ѿ прїснво, ѿ во вѣки вѣкóвъ,
 а́минь.

МѢТВА ШЕСТАА:

Бже великїи ѿ днвнїи, ненеповѣднмою б́гостїю ѿ
 боáтїемъ промысломъ оуправлáи всáческаа, ѿ мїрескáа
 намъ блага даровáвнїи, ѿ порбчнвнїи намъ ѿбѣщáнное цр҃тво,
 ѿбѣщáннымн б́гнмн пбтесотворнвнїи намъ ѿ днѣ прешѣдшю
 чѣсть ѿ всáкагво оубо́тнїе са: дáрбн намъ ѿ прочее

непорóчно совершннїи...

Po ukončení čtení počátečního žalmu praví kněz (nebo diákon; je-li přítomen, vychází severními vratky na solej a stane na obvyklém místě) velkou ektenii:

Diákon: **V** pokoji k Hospodinu modleme se!

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za pokoj shůry a spásu duší našich k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za mír celého světa, za blaho svatých církví Božích a za sjednocení všech k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za svatý chrám tento a za vcházející v něj s vírou, zbožností a bázní Boží k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za vladyku našeho metropolitu (jméno) [za vladyku našeho (archi-) episkopa (jméno)], za důstojné kněžstvo, diákonstvo v Kristu, za veškeré duchovenstvo a lid k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za vlast naši a její představitele k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za město toto [vesnici tuto, svatý monastýr tento], za všechna města a země i za ty, kteří podle víry v nich žijí, k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za příznivé počasí, za hojnost plodů zemských a za pokojné časy k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za cestující po zemi, vodě i vzduchem, za nemocné, trpící, zajaté a za spásu jejich k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Abychom vysvobozeni...

Исполниша же предначинательномъ ѿпашу, глаголетъ ещениикъ или дїаконъ,
ѿще ѣстъ, и зшедъ ебверною страною и стѣмъ на ѡбычномъ мѣстѣ амкѡна,
ѣктенїю еїю:

Дїаконъ: **М**нромъ Гдѣ помолнмса.

Днѣкъ: Гдн, помилѣй.

Ѹ свѣшнѣмъ мнрѣ, и спасенїи дшшъ нашинъ, Гдѣ помолнмса.

Днѣкъ: Гдн, помилѣй.

Ѹ мнрѣ ксегѡ мїра, благоугодїи свѣтѣхъ Божїихъ церквѣи,
и соединенїи вѣхъ, Гдѣ помолнмса.

Днѣкъ: Гдн, помилѣй.

Ѹ свѣтѣмъ храмѣ еемъ и ех вѣрою, благоговѣнїемъ и стрѣхомъ
Божїимъ входѣщихъ конь, Гдѣ помолнмса.

Днѣкъ: Гдн, помилѣй.

Ѹ господнѣ нашемъ Блаженнѣйшемъ митрополитѣ (имѡ рекъ),
ѡ господнѣ нашемъ [или: высокопревосвѣщеннѣйшемъ архїепископѣ, или:
превосвѣщеннѣйшемъ епископѣ] (имѡ рекъ), четнѣмъ пресвѣтерствѣ, ко
Хрѣтѣ дїаконствѣ, ѡ всемъ прїчтѣ и людехъ, Гдѣ помолнмса.

Днѣкъ: Гдн, помилѣй.

Ѹ странѣ нашей, правнѣтелехъ и коннствѣ ѣа, Гдѣ помолнмса.

Днѣкъ: Гдн, помилѣй.

Ѹ градѣ еемъ [или: ѡ вѣи еїи, ели вѣ монастыре, то: ѡ свѣтѣи ѡкнѣи еїи],
всѣкомъ градѣ, странѣ и вѣрою живѣщихъ вѣ ннхъ, Гдѣ
помолнмса.

Днѣкъ: Гдн, помилѣй.

Ѹ благоартворенїи воздшвкъ, ѡ нзобнїи плодѡвъ земныхъ
и врементѣхъ мнрныхъ, Гдѣ помолнмса.

Днѣкъ: Гдн, помилѣй.

4. modlitba

Ты, jenž jsi od svatých mocností oslavován neumlkajícími písněmi a neustálým chvalořečením, naplň též naše ústa chválením tebe, abychom vyvýšili jméno tvé svaté. Popřej nám míti účast a dědictví se všemi, kdož se vpravdě bojí tebe a příkázání tvá zachovávají; na přímluvy svaté Bohorodice a všech svatých tvých.

Neboť tobě náleží všechna sláva, čest a klanění, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen.

5. modlitba

Hospodine, Hospodine, který v ruce své přečistě vše držíš, k nám jsi shovívavý a rmoutíš se nad poklesky našimi, pomni slitování svých a milosrdenství svého; navštiv nás dobrotou svou a dej, abychom milostí tvou po zbytek tohoto dne unikli rozličným úkladům zla a zachovej neposkvrněným život náš blahodati přesvatého Ducha svého.

Milostí a lidumilností jednorozeného Syna svého, s nímž veleben jsi s přesvatým a blahým a oživujícím Duchem svým, nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen.

6. modlitba

Bože veliký a podivuhodný, který spravuješ všechno s nevýslovnou dobrotou a bohatou prozřetelností a který jsi pozemská dobra nám daroval, svěřil nám slíbené království a dobrodiními svými ukázal nám cestu, jak se varovati zla v uplynulé části tohoto dne; dej, ať také zůstatek času strávíme bez hříchu a před svatou slávou tvou oslavujeme tebe, jediného dobrého a lidumilného Boha našeho.

Neboť tys Bůh náš, a tobě slávu vzdáváme, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen.

Bože veliký...

Ѹ плакающих...

непорочнѡ совершити, предъ стѣою славою твоєю, пѣти тѣ
ѣдинаго благаго и члвчколюбиваго бга нашего.

Ѳакъ ты єси бгъ нашъ, и тебе славу возсылаемъ, оцъ, и
снъ, и стѣомъ дхъ, нынѣ и причесно, и во вѣки вѣковъ,
аминь.

Мѣтка седмѣа:

Нже великій и вышній, єдинъ имѣай безмертїе, во
свѣтѣ живый непристѣпимъ, всю тварь премудростїю
создавый, разделивый между свѣтомъ и между тмою, и
солнце положивый во область дне, лунъ же и звѣзды во
область ноци, сподобивый насъ грѣшныхъ и въ настоѣщїй
часъ предварити лице твоє исповѣданїемъ, и вечернее тебе
славословїе принести: самъ члвчколюбче, исправи молиТВ
нашъ Ѳакъ кадїло предъ тобою, и прими ю въ коню
благоданїа, подаждь же намъ настоѣщїй вечеръ, и приходѣ-
цїю ноць мирнъ: ѡблецы ны во ѡрѣжїе свѣта, и збави ны ѡ
страха ноциагѡ и велика вѣщи, во тмѣ переходѣща, и даждь
сонъ, єгоже во ѡпокоєнїе немоци нашей даровалъ єси,
великагѡ мечтанїа дїавола ѡчужденный. єи влѣко, блгїхъ
подателю, да и на ложахъ нашихъ ѡмнлѡющеа, помнїемъ въ
ноци и ма твоє, и побчєнемъ твоихъ заповѣдей просвѣщае-
ми, въ радости дшїевнѣй воспѣнемъ къ славословїю твоєму
блгостї, молєнїа и молиТВы твоємъ благоутробїю приносѣ-
ще, ѡ своихъ согрѣшенїихъ и вѣхъ людїи твоихъ, Ѳже
молиТВами стѣа бцѣ, милостїю посѣти.

Ѳакъ блгъ и члвчколюбецъ бгъ єси, и тебе славу возсылаемъ,
оцъ, и снъ, и стѣомъ дхъ, нынѣ и причесно, и во вѣки
вѣковъ, аминь.

Миромъ гдъ помолїмєа...

7. modlitba

Воже велиký a vznešený, který jediný jsi věčný a přebýváš ve světle nepřístupném, který jsi všechno moudře stvořil, oddělil světlo od tmy a slunci ustanovil, aby vládlo ve dne, měsíci a hvězdám pak, aby vládly v noci, a který jsi nás hříšné učinil hodnými přiblížit se také tohoto dne s vyznáním před tvář tvou a přinést ti tobě večerní slavosloví; sám, Lidumile, řiď modlitbu naši, aby se vznášela k tobě jako kadidlo, a přijmi ji jako vůni příjemnou. Dej, ať přítomný večer a následující noc jsou pokojny. Oděj nás zbrojí světla, vysvoboď nás od hrůz nočních a ode všeho, co se v noci plíží; uděl nám spánek, jež jsi nám k osvěžení daroval, prostý ďábelských preludů. Sám, Vládce, Dárce dobra, dej, abychom na ložích svých s dojetím v noci pamatovali svatého jména tvého, a jsouce osvětleni naučením přikázání tvých, povstali s duchovní radostí k oslavě dobroty tvé a milosrdenství tvému přinášeli prosby a modlitby za hříchy své a všeho lidu tvého, jež na přímluvy svaté Bohorodice navštív milostí svou.

Neboť dobrotivý a lidumilný Bůh jsi ty, a tobě chválu vzdávámě, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen.

V pokoji k Hospodinu...

Діа́къ: ѿмѣнь.

И́ діа́къ поѣтъ многоглаголююще.

Вѣдомо же есди, ꙗко бггословенный хлѣбъ есть помогаѣтельный ѿ вѣдѣньхъ сѡлѣ, ꙗще ехъ вѣроу прїемлетъ.

Оуѣкцаніе:

И́ еѣ текѣ вѣдомо есди, ѿ іерее! и́ влодѣ, да сохраниши: хлѣбъ еѣи бггословенный кторое да не бггословниши, ни кно, ни пшеницѣ, ниже хлѣбъ на кторомъ едѣни: но ꙗще вельми малю, ноѡва не оу бггословеннаа предста- влѣи. хлѣбъ же еѣи, егже бггословнахъ еѣи, ꙗще есть иконостаѣхъ, на цѣлованіи образа, лѡди знаменай. можеши же и́ кх брашнахъ еѣхти: кно же испіти со бггословнїемъ, ѡбаче ꙗкоже бггословеннаа. хлѣбъ же на разда- ніи дворы раздробѣхъ раздаѣи, и́ли кх домѣ четнѡ на трапѣзѣ прѣжде ѡбцихъ брашенъ ꙗждь: пшеницѣ же и́ли еѣи, и́ли со и́ноу и́змени, и́ ехъ благодаренїемъ и́ждви. дїтѣргнѣти же сїми хлѣбамн, и́ли кноомъ, да не дерзнешн, по правнѣхъ номоканѡнномъ ѿ свѣщеннодѣѣствїи.

V úterý večer:

1. Milost tvá, Hospodine, I následovati mne bude po všechny dny mého života.
2. Hospodin jest pastýř můj, nebudu míti nedostatku. Na místa hojnosti mne přivede.

Ve středu večer:

1. Bože, ve jménu svém spasiž mne, I a silou svojí spravuj mne.
2. Bože, vyslyš modlitbu mou, popřej sluchu slovům úst mých.

Ve čtvrtek večer:

1. Pomoc má jest od Hospodina, I kterýž učinil nebe i zemi.
2. Pozdvihuji oči své k horám, odkudž přijde pomoc má.

V pátek večer:

1. Bože, ochránce můj jsi ty; I milost tvá mne předcházej.
2. Vytrhni mne z rukou nepřátel mojich, Bože, a od těch, kteří povstávají proti mně, vysvobď mne.

Kněz je při zpěvu prokimenou obrácen k západu, stojí (na horním místě), očekává dokončení zpěvu prokimenou. Pak se ukloní a odchází na své místo před svatý prestol. (Při všednodenní večerní, není-li diákon, kněz stane na soleji před zavřenými královskými dveřmi, aby po dokončení zpěvu „Dejž, Hospodine, abychom večer tento...“ říkal prosebnou ektenii.)

Na velké večerní před velkými svátky nebo při službě s litíjí se po prokime- nu vsouvá do postupu služby **čtení paremíjí**: většinou tři čtení ze Starého zákona (při zavřených královských dveřích – věřící mohou sedět); občas jsou to čtení z Nového zákona (při otevřených královských dveřích – věřící stojí).

Kněz nebo diákon před čtením každé paremíjí: Velemoudrost!

Žalmista: Čtení z knihy proroka..., čtení z knihy Stvoření..., **apod.**

Kněz nebo diákon: Pozor mějme! (**Žalmista čte paremii.**)

Na velké večerní nyní následuje ektenie vroucí. Při všednodenní večer- ní se koná až po závěrečných troparech a začíná až od „Smiluj se nad námi, Bože...“ (Čili bez prvních dvou proseb.)

Rceme všichni...

Рцѣмъ вѣ ѿ вѣа̀ дшнѣ, ѿ ѿ вѣгѡ̀ помышлѣнїа̀ на̀шего̀ рцѣмъ.

Лїкъ: Гдн, помїлѣй.

Господи вѣдѣржїтелю, Божє Оцѣцъ на̀шихъ, мо̀лимъ ти еа̀,
о̀услыши ѿ помїлѣй.

Лїкъ: Гдн, помїлѣй.

Помїлѣй на̀сѣ, Божє, по вѣлїцѣй мїлостї твоѣй, мо̀лимъ ти еа̀,
о̀услыши ѿ помїлѣй.

Лїкъ: Гдн, помїлѣй. (Трїжды.)

Ѡцѣ мо̀лимъ ѡ̀ господїне на̀шемъ Блаженнѣйшемъ митрополїтѣ
(їма̀ рекъ) [ѡ̀ господїне на̀шемъ (высоко-) Прѣсвѣщеннѣйшемъ (їан: архїєпископѣ, їан: єпископѣ) (їма̀ рекъ)], ѿ вѣй во Хрїтѣ брѣтїи на̀шей.

Лїкъ: Гдн, помїлѣй. (Трїжды.)

Ѡцѣ мо̀лимъ ѡ̀ брѣтїа̀хъ на̀шихъ, свѣщеннїцѣхъ, свѣщенномона̀-
сѣхъ, ѿ вѣемъ во Хрїтѣ брѣтѣхъ на̀шемъ.

Лїкъ: Гдн, помїлѣй. (Трїжды.)

Ѡцѣ мо̀лимъ ѡ̀ ст҃анѣ на̀шей, правїтелехъ и вѡннстѣхъ ѣа̀, да
тїхоє ѿ безмѡлвноє жнтїє поживѣмъ во вѣа̀комъ благочѣстїи ѿ
чнстотѣ.

Лїкъ: Гдн, помїлѣй. (Трїжды.)

Ѡцѣ мо̀лимъ ѡ̀ блаженнїхъ ѿ принопїаматнїхъ создѣтелехъ
свѣтѣгѡ̀ хра̀ма вѣгѡ̀ [їан: ст҃ѣа̀ ѡвнїтелї еа̀], ѿ вѣхъ прѣждепочнѣ-
шихъ Оцѣхъ ѿ брѣтїа̀хъ, здѣ лежѣщихъ ѿ повсїа̀дѣ, правосла̀-
внїхъ.

Лїкъ: Гдн, помїлѣй. (Трїжды.)

Ѡцѣ мо̀лимъ ѡ̀ мїлостї, жнзнї, мїрѣ, здравїи, спасѣнїи,
поѣщенїи, процѣнїи ѿ ст҃авлѣнїи грѣхѡ̀въ рабѡ̀въ бжїихъ, брѣтїи
свѣтѣгѡ̀ хра̀ма вѣгѡ̀ [їан: ст҃ѣа̀ ѡвнїтелї еа̀].

Лїкъ: Гдн, помїлѣй. (Трїжды.)

Ѡцѣ мо̀лимъ...

Žalmista (koná-li se bdění):

Amen. Sláva na výsostech Bohu...

Dále čte žalmista šestizalmí (což je začátek jitřní, kterou bdění pokračuje).

Není-li na velké večerní požehnání chlebů, pak ihned po troparech následuje propuštění.

Když není předvečer svátku, slouží se u nás všednodenní večerní tímto způsobem: po velké ektenii není „Blažený muž“ ani malá ektenie; po prokimeniu ihned následuje „Dejž, Hospodine, abychom večer tento“, a pak obvyklá prosebná ektenie atd. Po Otčenáši tropary. Po troparech zkrácená vroucí ektenie (pronáší se až od třetí prosby): „Smiluj se nad námi, Bože...“ Na to se už říká propuštění.

Propuštění:

Kněz: Velemoudrost!

Věřící: Požehnej!

Kněz: Požehnán jest Kristus, Bůh náš (Jsoucí), vždycky, nyní i příště, až na věky věkův.

Věřící: Amen. Upevni, Bože, svatou pravoslavnou víru a pravoslavné křesťany na věky věkův.

Kněz: Přesvatá Bohorodice, spasiž nás!

Věřící: Tebe nad cherubíny ctěnější a nad serafíny bez přirovnání slavnější, bez porušení Boha Slovo porodivší, pravou Bohorodici vebíme.

Kněz: Sláva tobě, Kriste Bože, naděje naše, sláva tobě!

Věřící: Sláva Otci i Synu i Svatému Duchu, i nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen. Hospodi, pomiluj (3x). Požehnej!

Kněz se modlí zakončení:

Kristus, pravý Bůh náš na přimluvy přečisté Matky své, svatých slavných a všechvalných apoštolů, svatého (*jméno svatého, jehož jest chrám*), svatého (*jméno*), jehož památku dnes slavíme, svatých Cyrila a Metoděje, apoštolů a učitelů slovanských, svatého zbožného knížete Rostislava Moravského, svatého mučedníka a knížete českého Václava a svaté mučednice

kněžny Ludmily...

Во ны́нѣ же дни, ѣще неѣсть праздника комѣ, творѣте на вечерни еице:

По великой ѡчищенїи кадо́ема радова́а, ѡ по кадо́емѣ ѡчищенїа малаа. Ѣ на Гди воззва́хъ, стѣхѣры. Свѣте ти́хий: ѡ прокѣменъ дне: ѡнѣ, ѡлапа́дїа.

Та́же, сподо́би, Гди, въ вечеръ еи: Ѣ ѡчищенїа: Ѣсполнимъ вечернюю моли́тву на́шу: Ѣ на стѣховнѣ стѣхѣры: ѡ нынѣ ѡпѣца́емъ: Трѣтѣе. Ѣ тропари по ѡу҃стѣвѣ чїна. Ѣ потомъ ѡчищенїа: Помѣлѣи на́съ Бже: По возгласѣ же іерей глаголетъ:

Премѣдростъ.

Діакъ же: Бѣголови.

Іерей: **С**ый бѣголови́хъ Хрѣ́тоу Бгъ на́шъ, всегда, нынѣ ѡ прїену, ѡ во вѣки вѣковъ.

Діакъ: ѡмѣнь. ѡу҃гверди Бже, стѣю правосла́внѣю вѣрѣ ѡ правосла́внѣхъ хрѣ́стіанъ, ко вѣкѣ вѣка.

Іерей: **П**рестѣла Бже, спасѣ на́съ.

Діакъ: Чертѣнѣшѣю хрѣ́вїмъ:

Іерей: **С**лава тебѣ, Хрѣ́те Бже, ѡповѣнїе на́ше, слава тебѣ.

Діакъ: Слава, ѡ нынѣ: Гди помѣлѣи, трїжды. Бѣголови.

Іерей же, ѡбратѣе ѡ стѣхъ дверѣ на западъ къ людемъ, глаголетъ ѡпѣетъ, ѡ помнѣетъ стѣго, ѡмѣже слава поѣте.

Хрѣ́тоу Ѣстинный Бгъ на́шъ, моли́твами пречѣгѣа своѣа **Х** Мѣре, стѣхъ сла́внѣхъ ѡ всехвѣльнѣхъ ѡпѣа, (ѡ стѣхъ хра́ма, ѡ дне) (Ѣже ко стѣхъ ѡтѣцъ на́шнѣхъ Ме́лѣодїа ѡ Вѣрїлаа, ѡучѣтелѣй словѣнскнѣхъ: стѣгѣ равноапѣстольнагѣ великагѣ кнѣзѣ Раѣтисла́ва: Ѣже ко стѣхъ стѣртоѣрѣцѣхъ кнѣзѣ Вацесла́ва ѡ кнѣгнїи Людмѣлы: прѣбнѣхъ ѡ бѣгѣнѣхъ ѡтѣцъ на́шнѣхъ Іѡанна чѣшекагѣ ѡ Прокѣпїа ѡзавѣкагѣ: свѣщенномѣченнѣка Горѣзда: стѣчѣла Ѣповѣдннѣка ѡле́жїа карпатѣорѣскагѣ), ѡ вѣхъ стѣхъ, помнѣетъ ѡ спасѣтѣ на́съ, ѡако бѣгъ ѡ члѣвѣколюбецъ.

ѡмѣнь....

Diákon (je-li přítomen)

pak vychází severními vrátky před královské dveře ke čtení vroucí ektenie. Kněz zůstává v oltáři, stojí před svatým prestolem.

Ektenie vroucí

Rceme všichni z celé duše a z celé myslí své rceme!

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Hospodine, Vševládce, Bože otců našich, prosíme tebe, vyslyš nás a smiluj se!

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Smiluj se nad námi, Bože, podle velikého milosrdenství svého, prosíme tebe, vyslyš nás a smiluj se!

Věřící: Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

Ještě modlíme se za vladyku našeho metropolitu (**jméno**) [i za vladyku našeho (archi-) episkopa (**jméno**)] a všechny naše bratry v Kristu.

Věřící: Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

Ještě modlíme se za bratry naše, kněžstvo, mnišské duchovenstvo a všechno bratrstvo naše v Kristu.

Věřící: Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

Ještě modlíme se za vlast naši a její představitele ve správě státní i ve vojsku, abychom životy své tiše a pokojně strávili ve všeliké zbožnosti a čistotě.

Věřící: Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

Ještě modlíme se za blažené a věčné paměti hodné zakladatele svatého chrámu tohoto [svatého monastýru tohoto] i za všechny pravoslavné dříve zesnulé otce i bratry, zde a všude jinde odpočívající.

Věřící: Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

Ještě modlíme se za milost, život, pokoj, zdraví, spásu, navštívení, odpuštění a prominutí hříchů pro služebníky Boží z bratrstva svatého chrámu tohoto.

Věřící: Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

Ještě modlíme se za ty...

Бѣще мѡлнмса ѡ плодѡносащнхъ ѡ добрѡдѣющнхъ ко стѣмъ ѡ
вечернѣмъ храмѣ сѣмъ, трѡждающнхъ, поющнхъ ѡ предтоащнхъ
людемъ, ѡждающнхъ ѡ тебе великѡа ѡ богатыа мѡлостн.

Лѣк: Гдѣ, помѡлѡй. (Трѣжды.)

Возгласѡетъ сѡщнннхъ:

Гдѣ мѡлостнхъ ѡ челоѡколѡбѡецъ бѡгъ сѣи, ѡ тебе
славъ возсылаемъ, ѡтцѡ, ѡ сынѡ, ѡ свѡтомъ дѡхѡ,
нынѣ ѡ прѡснѡ, ѡ во вѣки вѣкѡвъ.

Лѣк: ѡмѡнъ.

Тѡже: Сподѡбн, Гдѣ, вѡ вечеръ сѣи:

Дѡконъ: Нѣспѡлнмъ вечернѡю мѡлѡтѡвѡ нашѡ Гдѣ.

Лѣк: Гдѣ помѡлѡй.

Застѡпнѡ, спасѡнѡ, помѡлѡй ѡ сохранѡ насъ бѡже твоеѡ бѡгодѡтѡю.

Лѣк: Гдѣ, помѡлѡй.

Днѡ вѡсѡрѡшенна, свѡта, мѡрна ѡ вѡзгрѡшна, ѡу Гдѡ прѡснмъ.

Лѣк: Подѡй, Гдѣ.

Агѡла мѡрна, вѡрна настѡвнннѡ, хранѡтелѡ дѡшъ ѡ чѡлѡсъ нашнхъ,
ѡу Гдѡ прѡснмъ.

Лѣк: Подѡй, Гдѣ.

Прощѡнѡа ѡ ѡсѡтѡвлѡнѡа грѡхѡвъ ѡ прѡгрѡшенѡй нашнхъ, ѡу Гдѡ
прѡснмъ.

Лѣк: Подѡй, Гдѣ.

Дѡбрыхъ ѡ полѡзныхъ дѡшѡмъ нашымъ, ѡ мѡра мѡровн, ѡу Гдѡ
прѡснмъ.

Лѣк: Подѡй, Гдѣ.

Прѡчеѡ вѡрѡма жнѡчѡ...

Žalmista říká trisagion až po Otčenáš.

Kněz:

Neboť tvé jest království, moc i sláva, Otce i Syna i Svatého
Ducha, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Po Otčenáši následují **tropary** podle typikonu (zpívá žalmista).

Koná-li se litije a požehnání pěti chlebů, jsou na připraveném stolku připraveny chleby a nádoby s vínem a olejem; diákon okuřuje při troparech kolem stolku, a pak představeného.

Je-li bdění zpívá se: Raduj se, Bohorodice Panno... (Resp. tropar svátku.)

Po odzpívání troparů praví kněz (diákon): K Hospodinu modleme se!

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Kněz (vezme jeden z chlebů, požehná jím ostatní chleby
a říká nahlas modlitbu k požehnání předloženého):

Pane, Ježíši Kriste, Bože náš, jenž jsi pět chlebů
požehnal a pět tisíců jimi nasýtil, sám požehnej chleby
tyto, pšenici, víno a olej (*ukazuje na ně pravící*) a rozmnož je
v tomto městě [*tomto monastýru, této vesnici*] a v celém světě svém;
posvěť věrné, kteří z nich okusí. Neboť ty žehnáš a posvěcuješ
veškerenstvo, Kriste, Bože náš, a tobě chválu vzdáváme, s bez-
počátečným Otcem tvým i přesvatým a blahým a oživujícím
Duchem tvým, nyní i vždycky, až na věky věků.

Věřící: Amen.

Budiž jméno Hospodinovo blahosloveno, od nyní až na věky. (3x)

Pokud je jen litije (bez bdění), pak může ihned následovat propuštění.

Koná-li se bdění, následuje vždy ještě část žalmu 33. / 34.:

„Blahosloviti budu Hospodina každého času...“

Kněz stojí před svatými dveřmi obrácen k západu.

Po dokončení žalmu praví:

Požehnání Hospodinovo na vás, blahodati a lidumilnosti jeho,
vždycky, nyní i příště, až na věky věkův.

Velemoudrost...

Ἐπισημειωτικὸν τροπάριον: Πῆε δέο: τριῖζυδι.

Предлагаютъ же на оубогаганномъ столѣ ради бггословенїа пѣтъ хлѣбѡвъ, пшеница, ѿ двѣ сорѣа на сѣ оустрѡенныхъ: ѣдинъ исполненъ вина ѿ плода лознаго, другїи же ѣла. Дїаконъ же кадитъ окрестъ стола, ѿ нарѡтѣа трѡкмѡ, ѿ іерѣа. Іерѣй же взѣмъ ѣдинъ хлѣбъ, знаменуетъ ѿмъ прочыа хлѣбы, ѿ глаголѣтъ моантѣвъ сїѡ велелїенѡ:

Вгдѣ глаголѣтъ: сѣмъ благословїи, тогда деснїцею оуказуетъ на предложєнныхъ хлѣбы, пшеницѣ, вино ѿ ѣла.

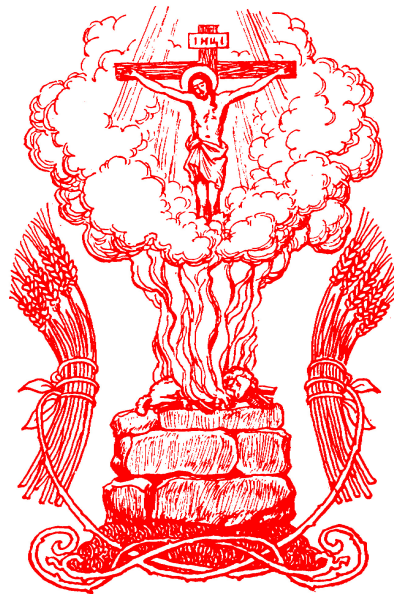
Гдн ѿнсе хрѣте бже нашъ, бггословїивыи пѣтъ хлѣбѡвъ ѿ пѣтъ тысащцъ насытиввыи, сѣмъ бггословїи ѿ хлѣбы сїѡ, пшеницѣ, вино ѿ ѣла: ѿ оумножи сїѡ во градѣ сѣмъ [ѿнѣ въ вєн сєн, ѿнѣ во сѣнѣ обнїтєн сєн], ѿ во вєсѣмъ мїрѣ твоѣмъ, ѿ вкѣшающыа ѿ нїхъ вѣрныа ѡсѡвѣнїа. Іѣкѡ ты сєн бггословааѿн ѿ ѡсѣпѣаѿн вєлѣсїкаа, хрѣте бже нашъ, ѿ тѣбѣ слава возсылаѣмъ, со вєзначальнымъ твоїмъ оцѣмъ, ѿ вєсѣтымъ, ѿ бггїмъ, ѿ жнвотворѣащымъ твоїмъ дхѡмъ, нынѣ ѿ прїенѡ, ѿ во вѣкн вѣкѡвъ.

Лїкѣ: ѿмїнѣ.

ѿ по ѿмїнѣ, ѿкїе: Бгдн ѿма гднє клѣкєно ѿ нынѣ ѿ до вѣка. триῖзуды. ѿ глаголѣмъ: бггословаю гдѣ на вєлѣкое вѣмѣа: даже до не аншѣтѣа вєлѣкаго блага.

сїѣннїкѣ же ѡшѣдъ сѡнѣтъ предъ сѣтымн двѣрѣмн, зрѣа къ западѣ. По исполненїи же ѡсѣпѣаѿн, сїѣннїкѣ къ нарѡдѣ глаголѣтъ:

Бггословїенїе гднє на вѣсѣ, трѡгѡ бггѡдѣтїю ѿ челѡвѣколѡбїемъ, вєвгдѣ, нынѣ ѿ прїенѡ, ѿ во вѣкн вѣкѡвъ.

Премѣдрѡстѣ...

Ještě modlíme se za ty, kteří přinášejí dary a kteří dobrodiní činí ve svatém a veledůstojném chrámě tomto, za přísluhující, zpívající a přítomný lid, očekávající od tebe velikých a hojných milostí.

Věřící: Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

Kněz: **N**eboť milostivý a lidumilný Bůh jsi ty, a tobě chválu vzdáváme, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Žalmista:

Dejž, Hospodine, abychom večer tento...

Následuje ektenie prosebná

Vykonejme večerní modlitbu naši k Hospodinu.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a zachovej nás, Bože, blahodatí (milostí) svou.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Abychom celý den dokonale, svatě, pokojně a bez hříchu strávili, Hospodina prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Za anděla pokoje, věrného vůdce, ochránce duší a těl našich, Hospodina prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Za odpuštění a prominutí hříchů a poklesků našich Hospodina prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Za to, co je dobré a užitečné duším našim, a za mír světa Hospodina prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Abychom ostatní čas...

Прочеє время жнвотѧ нашегѡ въ мѣрѣ и поклѧніи кончѧти, оу Гдѧ прѡснмъ.

Дѣкз: Подѧи, Гдѧ.

Хрѣтіанскѧ кончіны жнвотѧ нашегѡ, безболѣзненны, непостыдны, мѣрны и добрагѡ ѡвѣкта на стѣрашнѣмъ сѣдѣци Хрѣтѡвѣ прѡснмъ.

Дѣкз: Подѧи, Гдѧ.

Превѣтѣю, превѣтѣю, превѣтѣю, славною вѣщѣю нашѣ Бѣгѣ, и принодѣѣ Мрїю со всѣми стѣми поманѣше, самн себе, и дрѣгѣ дрѣгѣ, и всѣ жнвотѣ нашѣ Хрѣтѣ Бѣгѣ предадѣмъ.

Дѣкз: Тебѣ, Гдѧ.

И сѣіеннѣкз возгласѣтѣ:

Икѡ вѣгѣ и члѣвѣколюбѣцѣ Бѣгѣ сѣи, и тебѣ славу возымаемъ, Ѡцѣ, и снѣ, и стѣомѣ дѣхѣ, нынѣ и прѣсно, и во вѣки вѣкѡвѣ.

Дѣкз: ѧминь.

Сѣіеннѣкз: Мѣрѣ всѣмъ.

Дѣкз: И дѣоки твоѣмъ.

Дѣаконз: Главѣ нашѣ Гдѣвн приклоннмъ.

Дѣкз: Тебѣ, Гдѧ.

Молѣтва главоприклонѣнѣ:

Гдѧ Бѣже нашѣ, приклонѣный нѣсѧ и сошѣдый на спасѣніе рѡда челоѣвѣческагѡ, прѣзри на рабѣ твоѣ, и на достоѧніе твоѣ. Тебѣ во стѣрашномѣ и члѣвѣколюбѣцѣ сѣдѣи, твоѣ рабѣ поклонѣша главѣ, своѣ же покорѣша вѣмъ, не ѡ челоѣвѣкѣ ѡжидѧюще поѡмощи, но твоѣмъ проѣще мѣлостн, и твоѣмъ чѧюще спасѣнѣа: ѧже сохрани на всѧкое время, и по настѡѧщемъ вѣчерѣ и въ прѣходѧщѣю нѡщѣ, ѡ всѧкагѡ врагѧ, ѡ всѧкагѡ прѡтѣвнагѡ дѣнѣства дѣавольскагѡ, и ѡ помышлѣнѣи сѣртныхъ, и воспомнѧнѣи лѣкѡвѣхъ.

Бѣдѧ держѧва...

ho, svatého otce našeho Mikuláše, arcibiskupa Myr Lykejských, divotvorce, svatých apoštolům rovných Cyrila a Metoděje, učitelů slovanských, svatého zbožného knížete Rostislava Moravského, svatého mučedníka a knížete českého Václava a svaté mučednice kněžny Ludmily, ctihodných a bohonosných otců našich, Ivana, poustevníka českého, a Prokopa Sázavského, světitele mučedníka Gorazda Českého a Moravsko-slezského, světitele vyznavače Alexije Karpatského, svatých a spravedlivých rodičů Jáchyma i Anny, svatého (**jméno svatého, jehož jest chrám a jehož je svátek**) i všech svatých svých učíň modlitbu naši sobě příjemnou, daruj nám odpuštění hříchů našich, ochraň nás záštitou křídel svých, zapuď od nás každého nepřitele a odpůrce, daruj mír životu našemu, Pane, smiluj se nad námi i nad světem svým a spasiž duše naše jako blahý a lidumil.

Věřící: Amen.

(Konec litijní ektenie a vchází se z předsíně do chrámu.)

Žalmista čte stichiry na stichovně.

Žalmista: Sláva Otci i Synu i Svatému Duchu.

Následuje zpěv svatému z mineje, případně ze služby svátku nebo z triodu, pokud tam je uveden.

Žalmista: I nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen. (*Následuje bohorodičen.*)

Věřící zpívají chvalozpěv Simeonův:

Nyní propouštíš, Pane, služebníka svého, podle slova svého v pokoji, neboť viděly oči mé spasení tvé, které jsi připravil před obličejem všech lidí, světlo ke zjevení pohanům, a slávu lidu svého israelského.

Neboť tvé jest království...

И вѣѣмъ приклоншымъ главыи на зѣмлю приникшымъ,
молителъ сщ҃енникъ величїемъ:

Рѣко многомлчїе Гд҃и, иже Хр҃тѣ Бже нашъ, молитвами
всепречтыѣ влчцы нашеѣ Бцы и пренодбы Мр҃їи: сїлою
чтнїаго и жнвотворѣцаго кр҃ста: предстательствы четныхъ
нб҃есныхъ сїлъ безплотныхъ: чтнїаго славнаго пророка, пред-
течи и кр҃стїтеля Іоанна: ст҃ыхъ славныхъ и всехвалныхъ апос-
тловъ: ст҃ыхъ славныхъ и доброповѣдныхъ мучениковъ: прпѣ-
ныхъ и бгоносныхъ оцъ нашихъ: иже во ст҃ыхъ оцъ нашихъ и
величїи великихъ оучителей и ст҃ителей, Васїла великаго,
Григорїа бгослова и Іоанна Златоустаго: иже во ст҃ыхъ оцѣ на-
шегъ Нїколаѣ архїепїпа, мѣрѣнїицаго чудотворца: иже во
ст҃ыхъ оцѣцъ нашихъ Меѣодїа и Квдрїла, оучителей словен-
скихъ: ст҃аго равноапостольнаго великаго кнѣза Растислава:
иже во ст҃ыхъ ст҃ротерпцевъ кнѣзѣ вачеслава и кнѣгини
Людмїлы: прпѣныхъ и бгоносныхъ оцѣцъ нашихъ Іоанна
чешскаго и Прокопїа сѣзавскаго: священномученика Горѣзда:
ст҃ителѣ исповѣдника Ілеѣїа карпаторѣскаго: ст҃ыхъ и правед-
ныхъ бгосоцъ Іоакїма и Анны, и ст҃аго [имѣя, сг҃оже сщ҃тъ храмъ], и
всѣхъ ст҃ыхъ твоихъ, блгоспрїятнѣ сотвори молитвѣ нашѣ, да
рди намъ ѡставленїе прегрѣшенїй нашихъ, покрый насъ
крокомъ крилѣ твоѣю, ѡженѣ ѡ насъ великаго врага и
сѣпостѣта, оумири нашѣ жизнь: Гд҃и, помилуй насъ, и миръ
твоѣй, и спасѣнїе души нашеѣ, гакъ блгъ и члвчкѣколюбецъ.

Тѣже начинѣемъ ст҃хѣры ст҃хѣбны, и поѡце вхѣднмъ въ храмъ.

Слава, и нынѣ, вѣнч. Тѣже, Нынѣ ѡпѣцїешн: Трїсѣое. По Оце нашъ:

возглашѣтъ сщ҃енникъ:

Иакъ твоѣ сщ҃тъ цр҃тво, и сїла, и слава, оцѣ, и б҃на, и ст҃аго
дха, нынѣ и прїсно, и во вѣки вѣкѣвъ, аминь.

Гд҃и иже Хр҃тѣ...

Abychom ostatní čas života svého v pokoji a pokání skončili, Hospodina prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Za křesťanské skonání života našeho, bez bolesti, bez zahanbení, v pokoji a za dobré zodpovídání se na hrozném soudu Kristově prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Nejsvětější, nejčistší, nejblahoslovenější a slavné Vládkyně naší, Bohorodice a vždycky Panny Marie, se všemi svatými pamětlivi jsouce, sami sebe i druh druhu a veškeren život náš Kristu Bohu poručme. (*Diákon, pokloniv se a přežehnav, odstupuje před ikonou Spasitele.*)

Věřící: Tobě, Hospodine.

Kněz: **Neboť dobrotivý a lidumilný Bůh jsi ty, a tobě chválu vzdáváme, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův.**

Věřící: Amen.

Kněz: **Pokoj všem.**

Věřící: I duchu tvému.

Diákon: **S**kleňme hlavy své před Hospodinem.

Věřící: Před tebou, Hospodine.

Kněz se tiše modlí:

Hospodine, Bože náš, který jsi nebesa sklonil a sestoupil pro spasení pokolení lidského, shlédni na služebníky své i na dědictví své; neboť před tebou, přísným a lidumilným soudcem, služebníci tvoji sklonili hlavu i šíji svou; neočekávají pomoci od lidí, nýbrž od tebe očekávají milosti a touží po spasení tvém. Opatruj je každého času i tohoto večera, ochraňuj je také v nastávající noci před každým nepřitelem a všelikým působením ďábelským, před daremnými myšlenkami a úmysly zlými.

Budiž vláda království...

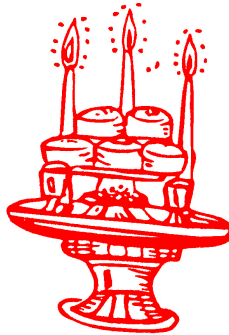
ТѢЖЕ ВОЗГЛАШАЮТЪ СЦѢННИКЪ:

БѢДИ ДЕРЖАВА ЦРѢТВІА ТВОЕГѠ БЛАГОСЛОВѢНА И ПРЕПРОСЛАВЛЕНА,
ОЦА И СНА, И СЪТІАГО ДХА, НЫНѢ И ПРИСНО, И ВО ВѢКИ ВѢКѠВЪ.

ДѢКЪ: АМІНЬ.

ТѢЖЕ ИСХОДНИКЪ ВЪ ПРИТВОРЪ, ПОИЩЕ СЪТІХІРЪ
ХРАМА ИЛИ ПРАЗДНИКА, СОВЕРШАЮЩЕ ЛІТІЮ.
СЦѢННИКЪ ЖЕ И ДІАКОНЪ ЕХ КАДИЛЬНИЦЕЮ ИСХО-
ДАТЪ ВЪСПѢСВЕРНОЮ СТРАНОЮ, ПРЕИДЪТЪ ЖЕ
ИМЪ СО ДВѢМА ЛАМПАДОМА: СЪТІМЪ ЖЕ ДВѢРЕМЪ
ЗАТВОРѢНЫМЪ СЪЦЫМЪ.
СЛАВА, СЪТІАГО: И НЫНѢ, ВГОРОДЧЕНЪ.

И ПО СІУХЪ ГЛАГОЛЕТЪ ДІАКОНЪ,
ЩЕ ЛИ ИДЕТЬ ДІАКОНА,
СЦѢННИКЪ, МЛЧВЫ СІА:

СПАСИ БЖЕ, ЛЮДИ ТВОА, И БЛАГОСЛОВИ ДОСТОАНИЕ ТВОЕ: ПОСѢ-
ТИ МИРЪ ТВОЙ МИЛОСТІЮ И ЩЕДРОТАМИ, ВОЗВЫСИ РОГЪ
ХРІТІАНЪ ПРАВОСЛАВНЫХЪ, И НИЗПОСЛИ НА НЫ МИЛОСТИ ТВОА
СЛОГАТЪА, МОЛІТВАМИ ВСЕПРЕЧЪА ВЛЧЦЫ НАШЕА БЦЫ И ПРИ-
НОДБЫ МРІИ: СИЛОУ ЧТНАГѠ И ЖИВОТВОРАЩАГѠ КРІТА: ПРЕДСТА-
ТЕЛЬСТВЫ ЧТНЫХЪ НБНЫХЪ СИЛЪ БЕЗПЛОТНЫХЪ: ЧТНАГѠ, СЛАВНА-
ГѠ ПРОРОКА, ПРЕДЧЕИ И КРІТІТЕЛА ІѠАННА: СЪТІХЪ СЛАВНЫХЪ И
ВСЕХВАЛЬНЫХЪ АПЛЪ: ИЖЕ ВО СЪТІХЪ ОЦЪ НАШНХЪ, И ВСЕЛЕНСКИХЪ
ВЕЛИКИХЪ ОУЧИТЕЛЕЙ И СЪТІТЕЛЕЙ, ВАСІЛА ВЕЛИКАГѠ, ГРИГОРІА
ВГОСЛОВА И ІѠАННА ЗЛАТОУСТАГѠ: ИЖЕ ВО СЪТІХЪ ОЦА НАШЕГѠ
НИКОЛА АРХІЕПІКА, МВРЛНКІИСКАГѠ ЧДОТВОРЦА: ИЖЕ ВО СЪТІХЪ
ОТЦЕЦЪ НАШНХЪ МЕДОДІА И ВВРІАЛА, ОУЧИТЕЛЕЙ СЛОВЕНСКИХЪ:
СЪТІАГО РАВНОПОСТОЛЬНАГѠ ВЕЛИКАГѠ КНЗА РАСТИСЛАВА: ИЖЕ ВО
СЪТІХЪ СЪРЦОТѢРПЦЕВЪ КНЗА ВАЧЕСЛАВА И КНАГІНИ ЛЮДМИЛЫ:
ПРПЕННЫХЪ И ВГОНОСНЫХЪ ОТЦЕЦЪ НАШНХЪ ІѠАННА ЧЕШКАГѠ И
ПРОКОПІА САЗАВСКАГѠ: ЕВАНГЕЛИСТА ГЕОРГІА:

ИСПОВѢДНИКА АЛЕКСІА...

veškerý na nás uvalený hněv a vysvobodil nás od přicházejícího spravedlivého trestu svého a smiloval se nad námi.

Věřící: Hospodi, pomiluj. (3×)

Ještě modlíme se, aby Hospodin Bůh vyslyšel hlas modlitby nás, hříšných, a smiloval se nad námi.

Věřící: Hospodi, pomiluj. (3×)

Kněz může tiše vzpomínat živé i zesnulé.
Dále kněz:

Vyslyš nás, Bože, Spasiteli náš, naděje všech končin země i těch, kteří jsou daleko na moři; a milostiv, milostiv budiž, Vládce, ke hříchům našim a smiluj se nad námi. Neboť milostivý a lidumilný Bůh jsi ty a tobě chválu vzdáváme, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Kněz: Pokoj všem.

Věřící: I duchu tvému.

Kněz: Skloňme hlavy své před Hospodinem.

Věřící: Před tebou, Hospodine. **(Všichni skloní hlavy)**

Kněz (hlasitě):

Vládce mnohomilostivý, Pane Ježíši Kriste, Bože náš, na přímluvy nejčistší Vládkyně naší, Bohorodice a vždycky Panny Marie, mocí uctívaného a životodárného kříže, s přispěním úctyhodných nebeských beztělesných mocností, důstojného a slavného proroka, předchůdce a křtitele Jana, svatých slavných a všechvalných apoštolů, svatých slavných vítězných mučedníků i ctihodných a bohonosných otců našich; svatých našich otců, velikých učitelů celého světa a světitelů Basila Velikého, Řehoře Theologa a Jana Zlatouště-

-ho, svatého otce našeho Mikuláše...

цинхъ, ѿ вѣкъхъ слѣжащихъ ѿ слѣжившихъ во стѣнѣхъ храмѣ
сѣмъ [нѣн: во стѣнѣхъ ѡбнѣтенъ сѣн], рцѣмъ.

дѣкъ: Гдѣн, помѣлѣи, ѿ.

Бщѣ молиме ѿ ѣже сохраничѣа градъ сѣмъ [нѣн: вѣнъ сѣн], ѿ
стѣномъ храмъ сѣмъ [нѣн: стѣнѣхъ ѡбнѣтенъ сѣн] ѿ всѣкомъ градѣ ѿ
странѣ ѿ глѣда, глѣбѣтельства, трѣса, потѣпа, ѡгна, меча,
нашествѣа ѿноплемѣнникѣхъ, ѿ междоубѣбныхъ врани: ѿ ѣже
мѣлостивѣ ѿ благоувѣчѣнѣхъ быти блѣгомъ ѿ члѣвѣколюбѣвомъ
бѣхъ нашѣмъ, ѿврати члѣвѣкъ гнѣхъ на ны двѣжнѣмъ, ѿ
нѣзбѣжнѣхъ ны ѿ належѣагѣхъ ѿ правѣднѣагѣхъ своѣхъ прѣцѣнѣа,
помѣловати ны.

дѣкъ: Гдѣн, помѣлѣи, трѣжды.

Бщѣ молиме ѿ ѣже оубѣлѣшати гдѣхъ бѣхъ глѣхъ моленѣа
наѣхъ грѣшнѣхъ, ѿ помѣловати наѣхъ.

дѣкъ: Гдѣн, помѣлѣи, трѣжды.

Тѣже помнѣагѣхъ тѣже хѣцѣгѣхъ, жнѣа ѿ мѣртѣа, чѣнѣа.

Оубѣлѣши ны, бѣже спсѣнѣаю нашѣхъ, оубѣлѣнѣе вѣкъхъ
концѣхъ землѣ ѿ сѣцихъ вѣхъ мѣри далѣче, ѿ мѣлост-
тивѣхъ, мѣлостивѣхъ вѣдѣн, вѣко, ѿ грѣвѣкъхъ нашнѣхъ, ѿ помѣлѣи
ны.

Мѣлостивѣхъ во ѿ члѣвѣколюбѣецъ бѣхъ сѣн, ѿ члѣвѣкъ глѣхъ козѣ-
лѣмъ, ѡцѣхъ, ѿ снѣхъ, ѿ стѣномъ дѣхъ, нынѣ ѿ прѣнѣа, ѿ во вѣкѣхъ
вѣкѣхъ.

дѣкъ: ѿмѣнѣ.

Тѣже глѣбѣагѣхъ: **М**ѣрѣхъ вѣкъхъ.

дѣконъ: Глѣбѣа наша гдѣн прѣклѣнѣмъ.

Вѣко многѣмѣнѣа...

(Hlasitě:) Budiž vláda království tvého blahoslovena a ve-
lebena, Otce i Syna i Svatého Ducha, nyní i vždycky, až
na věky věkův.

Věřící: I duchu tvému.

Nekoná-li se litije ani bdění, pak se teď přednášejí **stichiry na stichov-
ně.**

Pokud se slouží litije, následují nyní **litijní stichiry** příslušného svátku.
»Sláva... I nyní...« a pak následuje litijní ektenie. Na litiji se odchází do
chrámové předsíně (nebo západní části chrámu); kněz a diákon společně vy-
cházejí s kadidelnicí severními vrátky, před nimi jsou nesený dvě svíce (sva-
té dveře jsou zavřeny).

Litijní ektenie po ukončení zpěvu litijních stichir.

Kněz nebo diákon:

Spasíš, Bože, lid svůj a požehnej dědictví svému. Navštiv
svět svou milostí a slitovností, pozdvihni korouhev
křesťanů pravoslavných a sešli na nás bohaté své milos-
ti. Na přímlyvy nejčistší Vládkyně naší, Bohorodice a vždycky
Panny Marie, mocí uctívaného a životodárného kříže, s přispě-
ním úctyhodných nebeských beztělesných mocností, důstojné-
ho a slavného proroka, předchůdce a křtitele Jana, svatých
slavných a všechvalných apoštolů, svatých našich otců veli-
kých učitelů celého světa a světitelů Basila Velikého, Řehoře
Theologa a Jana Zlatoústého, svatého otce našeho Mikuláše,
arcibiskupa Myr Lykejských, divotvorce, svatých apoštolům
rovných Cyrila a Metoděje, učitelů slovanských, svatého
zbožného knížete Rostislava Moravského, svatého mučedníka
a knížete českého Václava a svaté mučednice kněžny Ludmily,
ctihodných a bohonosných otců našich, Ivana, poustevníka
českého, a Prokopa Sázavského, světitele mučedníka Gorazda
Českého a Moravsko-slezského, světitele vyznavače Alexije
Karpatského, svatých vítězných mučedníků, ctihodných a bo-
honosných otců našich, svatých a spravedlivých rodičů Jáchy-
ma i Anny, svatého **(jméno svatého, jehož jest chrám a jehož jest svá-**

-tek) a všech svatých...

и сповѣдника ѿ леѣіа карпаторѣскаго: стѣхъ славныхъ и доброповѣдныхъ мѹчениковъ: преподобныхъ и бѣгонныхъ оцъ нашихъ, стѣхъ и праведныхъ бѣгочъ Іоакіма и ѿнны, и стѣгъ [и ѿкъ, ѣгѣже ѣсть храмъ] и вѣхъ стѣхъ. Молимъ тѣмъ многочестиве Гдѣ, оуслыши насъ грѣшныхъ молѣщихъ тебѣ, и помилѣй насъ.

Лікы: Гдѣ, помилѣй, ѿ.

Бщѣ молимъ ѿ благовѣрномъ и христіанскѣмъ право-
славному родѣ нашему, ѿ повѣдѣ, превѣдѣннѣ, мѣрѣ,
здравѣннѣ, спасѣннѣ ѣгѣ, и Гдѣ Бѣгъ нашему, наипѣе поспѣшнѣи и
погубнѣи ѣмъ во вѣхъ, и покорнѣи подѣ нѣгѣ ѣгѣ вѣкаго
врага и ѣпогубнѣи.

Лікы: Гдѣ, помилѣй, ѿ.

Бщѣ молимъ ѿ господѣне нашему Блаженнѣишемъ митро-
политѣ (и ѿма река) [тѣже, ѿ господѣне нашему (высоко.) Превѣдѣннѣи-
шемъ, и ѿ: архієпископѣ, и ѿ: єпископѣ нашему, и ѿкъ, ѿще ѣсть: ѿще ли ѣбнѣтель, и ѿ
архімандритѣ и ѿ иѣменѣ нашему и ѿкъ:], и ѿ вѣемъ во Хрѣтѣ братствѣ
нашемъ, и ѿ вѣакой дѣшнѣ хрѣтіанствѣннѣ, икорѣащѣи же и
ѿслобленнѣи, мѣлостнѣ бѣжнѣ и помоци трѣбѣущѣи. ѿ
покрѣеннѣи града [стѣгъ домъ] ѣгѣ, и живѣщихъ въ немъ. ѿ
мѣрѣ, и сѣстоѣннѣи вѣгѣ мѣра. ѿ бѣгостѣннѣи стѣхъ бѣжнѣ
црѣкѣи. ѿ спасѣннѣи и помоци со тѣцѣнѣемъ и стѣрахомъ бѣжнѣ
трѣждѣащихъ и слѣжѣащихъ ѣтѣцъ и братѣи нашихъ. ѿ
ѿстѣвѣльнѣи, и во ѿшѣствѣннѣи ѣщнѣхъ. ѿ иѣцѣлѣннѣи въ
нѣмоцѣхъ лежѣащихъ. ѿ оуспѣннѣи, ѿслабѣ, блаженнѣи пѣмѣтнѣ,
и ѿ ѿстѣвѣннѣи грѣхѣвъ вѣхъ прѣждеѿшѣдшнѣхъ ѣтѣцъ и
братѣи нашихъ, здѣ лежѣащихъ и повѣдѣ праволабныхъ. ѿ
иѣбавленнѣи пѣкѣннѣи, и ѿ братѣахъ нашихъ во слѣжѣахъ ѣ-

щнѣхъ, и ѿ вѣхъ слѣжѣащихъ...

tek) a všech svatých, prosíme tebe, mnohomilostivý Pane, vyslyš nás hříšné, modlící se k tobě, a smiluj se nad námi.

Věřící: Hospodi, pomiluj. (40×)

Ještě modlíme se za pravou víru vyznávající a Krista milující cí pravoslavné pokolení naše. Za jeho vítězství, zachování, pokoj, zdraví a záchranu. Aby mu Pán a Bůh náš ve všem přispěti ráčil a ku pomoci byl, aby pod nohy našeho rodu pravoslavného srazil každého nepřítele a škůdce jeho.

Věřící: Hospodi, pomiluj. (30×)

Ještě modlíme se za jejich svatosti pravoslavné patriarchy, za vladyku metropolitu (**jméno**) [za vladyku (**jméno**); za archimandritu, igumena (**jméno**)], i za všechno v Kristu bratrstvo naše, i za každou duši křesťanskou trpící a zarmoucenou, milosti Boží a pomoci žádající; za záštitu města tohoto [či svatého příbytku tohoto] a všech v něm žijících [**nebo** vsi této a všech v ní žijících]; za mír a dobrý stav celého světa; za blaho svatých církví Božích; za spasení a pomoc těm, kteří se s pílí a bázní Boží namáhají, i za sloužící otce i bratry naše; za ty, kteří vše opustili a v pustině přebývají; za uzdravení nemocných; za pokoj a odpočinutí, blahou památku a odpuštění hříchů všem dříve se odebravším zesnulým pravoslavným otcům a bratrům našim, zde i všude jinde pochovaným; za osvobození zajatých, i za bratry naše ve službách jsoucí, a za všechny slouživší a sloužící ve svatém chrámě [či monastýru] tomto, rceme:

Věřící: Hospodi, pomiluj. (50×)

Ještě modlíme se, aby ochráněno bylo město toto [byla ves tato] i svatý chrám tento [či monastýr tento] a všechna města a země od hladu, moru, zemětřesení, potopy, ohně, meče, vpádu cizozemců a občanské války; aby milostivý a přístupný k našim modlitbám byl blahý a lidumilný Bůh náš a odvrátil od nás

veškerý na nás uvalený...

Діако́нъ: Гдѣ помóлимъ.

Сщѣнникъ пока́ннъ свѣ́дѣнцѣ, полага́етъ верхѣ́ стѣ́го хлѣ́ба, глаго́ла:

И́ прише́дши свѣ́здѣ́ стѣ́ верхѣ́, и́дѣ́же вѣ́ о́трочѣ́.

Діако́нъ: Гдѣ помóлимъ.

И́ерей, пока́ннъ пѣ́рвыи покрóвецъ, покрывáетъ стѣ́н хлѣ́къ еъ дѣ́козомъ, глаго́ла:

Гдѣ́ воцрѣ́а, въ́ лѣ́потѣ́ ѡ́блечѣ́а: ѡ́блечѣ́а Гдѣ́ въ́ снлѣ́, и́ прѣ́по́аа, и́бо о́твѣ́рдн̄ келѣ́ннѣ́ю, и́же не подвѣ́житъ. Го́тѡ́къ прѣ́то́а тѣ́ой ѡ́то́а, ѡ́ вѣ́ка ты́ е́си. Воздвигóша рѣ́ки, Гдѣ́, воздвигóша рѣ́ки гла́ы ево́. Бóзмѣ́тъ рѣ́ки со́трѣ́ннѣ́ ево́, ѡ́ гла́- ево́къ вóдъ мно́гихъ. Днѣ́ны вы́со́ты́ морскѣ́а, днѣ́ны въ́ вы́со́кнхъ Гдѣ́. Скндѣ́ннѣ́а тѣ́о́а о́вѣ́рнша́а сѣ́ла. Дóмѣ́ тѣ́о́емѣ́ подо́ба́етъ стѣ́нѣ́а, Гдѣ́, въ́ долготѣ́ днѣ́.

Діако́нъ: Гдѣ помóлимъ.

Покрѣ́н, влады́ко.

И́ерей же, пока́ннъ вѣ́торый покрóвецъ, покрывáетъ стѣ́н по́чирь, глаго́ла:

Покрѣ́н нѣ́а до́бродѣ́тель тѣ́о́а, Хрѣ́те, и́ хвалы́ тѣ́о́а и́сполнь землѣ́.

Діако́нъ: Гдѣ помóлимъ.

Покрѣ́н, влады́ко.

И́ерей же, пока́ннъ покрóвъ, сѣ́рць, воздѣ́хъ, покрывáетъ и́ о́бо́а, глаго́ла:

Покрѣ́н нѣ́къ кро́вомъ крнлѣ́ тѣ́о́ею и́ ѡ́женн̄ ѡ́ нѣ́къ вѣ́аго врагѣ́ и́ е́спо́сѣ́та. О́умнр̄н̄ жнкóтъ нѣ́шъ, Гдѣ́, помнлѣ́н̄ нѣ́къ, и́ мѣ́ръ тѣ́о́н̄, и́ спасѣ́ дѣ́шы нѣ́ша, и́а́ко влѣ́г и́ чело́вѣ́колю́бецъ.

Та́же прѣ́емъ сщѣ́нникъ ка́дильницѣ́, ка́днѣ́тъ прѣ́дло́женіе, глаго́ла трѣ́жды:

Бл́госло́венъ Б́г нѣ́шъ, снѣ́це бл́гово́лнвън̄, сла́ва тѣ́бѣ́.

Діако́нъ же на ко́емъждо глаго́летъ:

Всѣ́гда, ны́нѣ́ и́ прѣ́сно, и́ во вѣ́ки вѣ́кѡ́въ, а́минь.

И́ покланя́етъ бл́гоговѣ́ннѡ́ ѿ́ка, трѣ́жды.

kněžny Ludmily, svatých ctihodných a bohonosných otců našich, Ivana, poustevníka českého a Prokopa Sázavského, světi-tele mučedníka Gorazda Českého a Moravsko-slezského, světi-tele vyznavače Alexije Karpatského, svatých a spravedlivých rodičů Jáchyma i Anny a všech svatých nechť smiluje se nad námi a spasí nás jako blahý a lidumil.

Věřící: Amen.

Někde je zvykem, že kněz při každé velké večerní žehná:

Požehnaní Hospodinovo na vás, blahodati a lidumilností jeho, vždycky, nyní i příště, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Pokud večerní bohoslužbě nepředcházela 9. hodinka, čtou se všechny modlitby tzv. „začátku obvyklého“ (od Králi nebeský až po Otčenáš) i následně „Hospodi, pomiluj“ (12×) a »Sláva... I nyní...« až na večerní hned po „Blahosloven Bůh náš...“ Pak se teprve čte: „Pojďte, pokloňme se Králi našemu Bohu...“

Upozornění z církevně-slovanské příručky

Věz, knězi, a dávej pozor, abys zachovával toto: požehnaný olej nechť podruhé nežehnáš při dalším bdění, a stejně tak i víno či pšenici nebo chleby. Olejem, který jsi požehnal, pomazávej lidi, když přicházejí políbit vystavenou ikonu. Můžeš jej také použít k jídlu (nebo vlít do lampády v chrámu). Víno můžeš zbožně vypít (nebo jím pokropit rozdávané chleby). Pamatuj, že jsou to požehnané dary. Chleby rozděl na kousky a rozdávej věřícím, nebo je sněz doma při stolování před ostatními pokrmy. Pšenici buď zasej nebo semel s ostatním zrním na mouku a spotřebuj ji s vděčností Bohu. Tyto chleby ani víno nesmíš použít na liturgii, neboť to posvátná pravidla o konání bohoslužeb zakazují.

Známo budiž, že požehnaný chléb je pomocí od veškerého zla, pokud je užíván s vírou.

ЧИНЪ

СВАЦЕННЫА І БЖЕСТВЕННЫА ЛІТЪРГІН

Хотѣи свацинникъ бжественное совершати тайнодѣйствіе, долженъ ѣсть первѣе оубо примрѣнъ быти со вѣрми, и не имѣти что на кого, и сердце же, ѣлика ела, ѿ лѣкавыхъ влостѣи помысловъ, воздержѣти се ех вѣчера, и трезвѣти се даже до времени свациннодѣйствіа. Времени же настѣвшъ, повнегда совершѣти ѡбычнѣи предстоѣтелю поклонѣ, вхѡдитъ въ храмъ: и соединѣна со діакономъ, творѣтъ вкѡпѣ къ востокѣ предъ стѣми двѣрьми поклонѣніа три.

Тѣже глѣтъ діаконъ: Бл҃гословѣи владыко.

Сціенникъ: Бл҃гословѣнъ бг҃ъ нашъ, ввездѣ, нынѣ и прѣсно, и во вѣки вѣковъ, ѡмнѣи.

Начинаѣтъ глаголати діаконъ: Цр҃ю нб҃ный: Трисѣоѣ. По Ѡче нашъ:

Сціенникъ: Іѡкѡ твоѣ ѣсть цр҃тво:

Тѣже глаголютъ:

Помнѣи насъ гд҃и, помнѣи насъ: вѣликаго во ѡвѣта недоумѣюще, еію ти млѣтъ іѡкѡ влѣцѣ грѣшнѣи прнносѣмъ: помнѣи насъ.

Слава:

Гд҃и, помнѣи насъ, на тѣ во оуповахомъ, не прогнѣвай се на ны сѣлѡ, ниже помани беззаконїи нашихъ: но прїзри и нынѣ іѡкѡ вл҃годѣробенъ, и нзѣави ны ѡ враговъ нашихъ. Ты во ѣри бг҃ъ нашъ, и мы людіе твоѣ, вси дѣла рѣкѣ твоѣю, и имѡ твоѣ призываемъ.

И нынѣ:

Многѣрдѣа двѣри ѡвѣрзи намъ, бл҃гословѣннаа бцѣ, надѣющїи се на тѣ да не погнѣнемъ, но да нзѣавимъ твою ѡ вѣдъ: ты во ѣри спасѣніе рода хрїстїанскаго.

Тѣже ѡхѡдѣтъ ко іконѣ хр҃товѣ и целѣютъ ю, глаголюще:

Прѣчтомъ твоѣмъ ѡбразъ...

2. Rozpomeň se, Hospodine, na vlast naši a všechen pravoslavný lid této země.

Klade částečku pod Beránka na pravou stranu.

Pak vzpomíná živých, jichž chce, dle jména; při každém vyjme částečku, řka:

Pamatuj, Pane, na (jméno).

A takto vybírá částečky podle jmen a pokládá je pod Beránka.

Nato, vzav pátou prosforu, vyřízne z ní částečku a dí:

Na památku a odpuštění hříchů svatých patriarchů pravoslavných a blažených zakladatelů svatého chrámu tohoto.

A klade částečku pod Beránka, pod předcházející řadu.

Pak připomíná světivšího jej biskupa (pokud už není naživu) a jiných, kterých chce, v Pánu zesnulých, dle jmen. Při každém jmeně vyjme částečku a klade ji mezi ostatní v této řadě, řka:

Pamatuj, Pane, na (jméno).

Nakonec pak:

A na všechny, v naději budoucího vzkříšení, života věčného a společenství s tebou zesnulé pravoslavné otce a bratry naše, *pamatuj*, lidumilný Hospodine.

Pak vezme ještě čtvrtou prosforu, vyřízne z ní částečku a říká:

Rozpomeň se, Hospodine, i na mne nehodného a odpusť mně všechny hříchy úmyslné i neúmyslné.

A položí částečku pod Beránka do řady vzpomínek za živé. Nato, vzav houbu, shrnuje na svatém diskose částečky pod Beránkem, aby snad nevypadly.

Zatím diákon, vzav kadidelnici a vloživ do ní kadidlo, dí ke knězi:

Požehnej, vладыко, kadidlo!

A ihned též dí: K Hospodinu modleme se.

Kněz se modlí, žehnaje kadidlo:

Kadidlo tobě přinášíme, Kriste, Bože náš, jako duchovní vůni líbeznou, kterou přijav na nadnebeský obětní oltář svůj, sešli nám blahodář nejsvětějšího Ducha svého.

I přišedši hvězda...

ТѢЖЕ ПОМИНАЕТЪ СЪГРАНЪ НАШЪ, ГЛАГОЛА ЕИЦЕ:

Помани, Гдн, когочранимѣю сѣгранъ нашъ и правосла́вныѣхъ люде́и
ѣа.

ТѢЖЕ ПОМИНАЕТЪ И ИЖЕ ИМАТЬ ЖИВЫХЪ ПО ИМЕНИ, И НА КОЕЖДО ИМА ВЗНИМАЕТЪ
ча́стницѣ, приглагола:

Помани, Гдн, и́мкѣ.

И та́ко взѣмъ ча́стницы, полага́етъ ѿ до́лѣ сѣаго хлѣба.

V ТѢЖЕ ВЗѢМЪ ПА́ТЮ ПРОСФО́РЪ, ГЛАГОЛЕТЪ:

Ѡ ПА́МЯТИ И ѠСѢТАВЛѢНИИ ГРЕХѠВЪ СѢБѢИШИХЪ ПАТРІА́РХѠВЪ, ПРАВО-
сла́вныѣхъ и бл҃же́нныѣхъ созда́телеи сѣаго хра́ма сего̀ (ѡце ко ѡкнѣтеи:
сѣа ѡкнѣтеи се).

ТѢЖЕ ПОМИНАЕТЪ РЪКОПОЛОЖИВШАГО ѣго̀ архіере́а, и др҃гичѣ, и́же хо́цетъ,
оу́ропшихъ по имени. На ко́еждо и́ма взни́маетъ ча́стницѣ, приглагола:

Помани, Гдн, и́мкѣ.

И ко́нечнѣ глаго́летъ еице:

И ве́рѣхъ въ наде́ждѣ вои́крѣна, жи́зни ве́чныѣ и твоегѠ ѡбщѣ́нїа
оу́ропшихъ, правосла́вныѣхъ ѡтѣцѣхъ и бра́тїи на́шихъ, члѣвколю́кче
Гдн.

И взни́маетъ ча́стницѣ. По се́мъ глаго́летъ:

Помани, Гдн, и моѠ неодо́стѡнство, и прѡстїи ми ве́акоѣ согрѣ-
ше́нїе, во́льное же и нево́льное.

И взни́маетъ ча́стницѣ. И прѣ́емъ гѣбѣ, сови́раетъ на дѣкоѣхъ ча́стницы до́лѣ сѣаго
хлѣба, ѡакоже быти ко оу́тверже́нїи, и не испа́днѣти чело́мѣ.

ТѢЖЕ ДІАКО́НЪ ПРѢ́ЕМЪ КАДИ́ЛЬНИЦѢ, И ДѢМІА́МЪ ВЛОЖИ́ВЪ ВЪ НИѠ, ГЛАГО́ЛЕТЪ КЪ
сѣ́енникѣ: Бл҃гословѣ, владѣ́ко, кади́ло.

И ѡ́бїе се́мъ глаго́летъ: Гдѣ помѡ́лимѣ.

И сѣ́енникѣ моли́твѣ кади́ла:

Кади́ло тебе́ прино́симъ, Хрї́те бл҃же́ нашѣхъ, въ конѠ бла-
гоу́хана́а др҃ховнаго, ѣже прѣ́емъ въ прене́ный твоѠ жер-
твенникѣ, возни́спола́и на́мъ бл҃года́ть прѣсѣа́го твоегѠ дѣа.

И прише́дши свѣзда...

Božská liturgie svatého Jana Zlatouštěho

Proskomidie

Kněz, který hodlá vykonat službu Božských Tajin, se má dříve smířit se všemi a nemít nic proti komukoliv, má chránit srdce jak možno od zlých myšlenek, být zdrženlivým a střízlivým od předvečera až do času služeb Božích. V ustanovený čas se kněz i diákon postaví před svatými dveřmi oltáře a učiní společně, žehnajíce se, tři poklony k východu. Potom praví:

Diákon: Požehnej, vладыko!

Kněz: Blahosloven Bůh náš, vždycky, nyní i příště, až na věky věkův, amen.

Diákon: Králi nebeský... (Následuje Trisagion až po Otče náš.)

Kněz: Neboť tvé jest království...

Potom říkají oba:

Smiluj se nad námi, Pane, smiluj se nad námi, neboť žádné omluvy nevědouce, tuto modlitbu tobě, jako Vládci svému, my hříšníci přinášíme: smiluj se nad námi.

Sláva Otci i Synu i Svatému Duchu.

Pane, smiluj se nad námi, neboť v tebe doufáme; nehněvej se na nás velmi, aniž rozpomínej se na hříchy naše, ale pohleď i nyní jako milosrdný na nás a zbav nás nepřátel našich; neboť tys Bůh náš a my lid tvůj, všichni dílo rukou tvých a jméno tvé vzýváme.

I nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen.

Bránu milosrdenství otevři nám, požehnaná Bohorodice, abychom doufající v tebe nezhyňuli, ale osvobození byli tebou od všeliké bídy; ježto jsi spása pokolení křesťanského.

Přečistému obrazu tvému...

Пречѣтомъ твоёмъ образъ покланяема блага, просяще проценіа прегрѣшеній нашихъ, Хрѣте Бже: волею бо благоволиа єси плотию взыти на крѣтъ, да избавиши, ѿже создая єси, ѿ работы вряжа. Тѣмже благодарственнѣ копеѣмъ ти: радостнѣ исполниа єси вѣдѣ, спсе насъ, пришедый спастнѣ мръ.

Тѣмже цѣлуютъ ѿ іконъ вѣны, глаголюще тропарь:

Милосердіа ещи источникъ, милости сподоби насъ Бже, призри на люди согрѣшившыа, ѿвнѣ ѿкъ приеню еиа твою: на тѣ бо оупокающе, радднса, копеѣмъ ти, ѿкъ иногда Гавриила безплотныхъ архистратігъ.

Тѣмже приклонше главъ, глѣютъ єиѣ молигъ:

Гди, низпоелн рѣкъ твою єхъ высоты стѣгъ жнліца твоего, ѿ оукрѣпн ма въ предлежащю елже въ твою: да неосудженнѣ предстанъ страшномъ прѣтолѣ твоёмъ, ѿ безкрѣпное еващеннодѣствіе совершѣ. ѿкъ твоа єсть сила ѿ слава, во вѣки вѣкѣвъ. ѿмннѣ.

Тѣмже творятъ ѿ крѣпкѣмъ поклоны по єдиномъ, ѿ тѣмъ ѿходатъ въ жертвенникъ, глаголюще:

Внидѣ въ домъ твою, поклоннса ко храмѣ стѣломъ твоёмъ въ стравѣ твоёмъ. Гди, настѣви ма правдою твоєю, вѣгъ моихъ ради испрѣви прѣдъ тобою пѣть мою. ѿкъ несть ко оутѣхѣ ихъ истинны, ерце ихъ сѣтнѣ, грѣбъ ѿвергъ гортань ихъ, ѿзыки евоими лицѣхъ. Суди ѿмъ Бже, да ѿпадѣтъ ѿ мысли евоихъ, по мнѣжествѣ нечестіа ихъ ѿзрннѣ ѿ, ѿкъ прегорчнша тѣ Гди. ѿ да возвеселатса всѣ оупокающнѣ на тѣ, во вѣки возрадѣютса, ѿ веселнша въ нѣхъ, ѿ похвалатса ѿ тѣбѣ любящнѣ ѿма твою. ѿкъ ты благословиши праведника, Гди. ѿкъ ѿрѣжемъ благоволеніа вѣнчалъ єси насъ.

Вшедше же во свѣтлице, творятъ поклоны три прѣдъ стѣю трапѣзю, ѿ цѣлуютъ стѣю євѣ ѿ стѣю трапѣзѣ. Тѣмже прѣемлютъ въ рѣки евоѣ кійждо стѣхарь евоѣ, ѿ творятъ поклоны три крѣ костѣмъ, глаголюще въ ерѣ кійждо:

Бже, ѿчнстн ма...

6 Ctihodných a bohonosných otců našich: Antonia Velikého, Euthymia, Sávy Posvěceného; Onufria, Athanasia a Petra Athonských; Cyrila, učitele slovanského; Antonije a Theodosije Pečerských; Nauma, Sávy, Angelára; Ivana Českého, Prokopa Sázavského; Sergije Radoněžského, Varlaama Chutynského i všech ctihodných otců. — A ctihodných matek: Pelagie, Theodosie, Anastasie, Eupraxie, Fevronie, Theodulie, Eufrosinie, Marie Egyptské i všech svatých ctihodných matek.

A vzav šestou částčku, klade ji zbožně pod pátou, uzavíraje 2. sloupec.

7 Svatých a nezištných divotvůrců: Kosmy a Damiana, Kýra a Jana, Pantelejmona a Hermolaje i všech svatých nezištníků.

A vzav sedmou částčku klade ji do řady vedle té první a čtvrté, začínaje tím třetí sloupec.

8 Svatých spravedlivých (bohorodičů) Jáchyma i Anny a svatého (jméno) (jehož jest chrám) a svatého (jméno) (jehož je den), sv. knížete Rostislava i všech svatých, na jejichž přimluy navštiv nás, Bože.

A vzav osmou částčku, klade ji zbožně pod sedmou.

9 Svatého otce našeho Jana Zlatoušého, arciepiskopa cařihradského.

A vzav devátou částčku, klade ji zbožně pod osmou.

IV

Pak kněz vezme čtvrtou prosforu a vyjme z ní postupně dvě částčky se slovy:

1. Rozpomeň se, Vládce lidumilný, na veškerý episkopát pravoslavný, řádně hlásající slovo pravdy tvé; na vladyku našeho metropolitu (jméno), na vladyku našeho (archi-) episkopa (jméno) (vzpomeň i na biskupa, jímž byl vysvěcen, žije-li), na důstojné presbyterium a diakonstvo v Kristu i veškeré duchovenstvo a mnišstvo [v monastýru: na archimandritu, igumena] [na bratry a spolumužebníky naše, na kněze (jmenuj), diakony (jmenuj)] a veškeré bratrstvo naše, jež jsi povolal k obecnství svému v milosrdenství svém, Vládce nejdobrotivější.

Klade částčku pod Beránka na levou stranu.

Rozpomeň se, Hospodine, na vlast...

По сіхъ же глаголетъ:

А СѢ́ТЫХЪ ѿ ЧУДОТВО́РЦЕВЪ БЕЗЪРѢ́ВЕННИКЪ, ВОСМЫ́ ѿ ДАМІ́АНА, КУ́РА ѿ І́УА́ННА, ПА́НТЕЛЕ́ИМОНА ѿ БѢ́РМОЛА́, ѿ КРЕ́ХЪ СѢ́ТЫХЪ БЕЗЪРѢ́ВЕННИКОВЪ.

Ѿ КЪ́ЕМЪ ЕДАМЪЮ ЧА́СТИЦЪ, ПОЛА́ГЕТЪ ѿ КЕ́РХЪ, ЧТВО́РА ЧРѢ́ТІЕ НАЧА́ЛО, ПО ЧІ́НЪ.

Та́же ПА́КН ГЛАГО́ЛЕТЪ:

Б СѢ́ТЫХЪ ѿ ПРА́ВЕДНЫХЪ БГО́ЦЪ, І́УА́КІ́МА ѿ А́ННЫ, ѿ СѢ́АГѠ, ѿМЪ, (ѿГѠ́ЖЕ Ѣ́ТЬ ХРА́МЪ ѿ ѿГѠ́ЖЕ Ѣ́ТЬ ДЕ́НЬ) ѿ СѢ́АГѠ РАВНОАПО́СТОЛЬНАГѠ КНѢ́ЗА РАС-
ЧИСЛА́ВА: ѿ КРЕ́ХЪ СѢ́ТЫХЪ, ѿХЪ́ЖЕ МОЛІ́ТВАМИ ПОСѢ́ТНІ́ НЫ, БѢ́ЖЕ.

Ѿ ПОЛА́ГЕТЪ О́ДАМЪЮ ЧА́СТИЦЪ ДО́ЛѢ ПЕ́РВЫА БЛАГОЧІ́ННО. ѿЦЕ́ ЖЕ КЪ СІ́МЪ ГЛАГО́ЛЕТЪ:

Г ѿ́ЖЕ ВО СѢ́ТЫХЪ О́ЦА́ НА́ШЕГѠ І́УА́ННА, А́РХІ́ЕПІ́КА КѠНСТАНТИ́НОПО́ЛЬ-
СКАГѠ, ЗЛАТОУ́СТАГѠ.

Ѿ ЧА́КѠ КЪ́ЕМЪ ДО́Ю ЧА́СТИЦЪ, ПОЛА́ГЕТЪ ѿ ВЪ КОНЕ́ЦЪ ЧРѢ́ТІАГѠ ЧІ́НА ВО ѿПОЛНѢ́НІЕ.

IV

Та́же ПРІ́ЕМЪ ЧЕТВѢ́РТИЮ ПРОЕ́ФОРЪ, ГЛАГО́ЛЕТЪ:

ПОМАНІ́, ВЛѢ́КО ЧЕЛОВѢ́КОЛЮ́БЧЕ, СѢ́КЪШЫА ПРАВОСЛА́ВНЫА ПАТРИ́АРХИ ѿ
ГОСПО́ДИНА ѿ О́ТЦА́ НА́ШЕГѠ БЛАЖЕННѢ́ЙШАГО МИТРОПО́ЛИТА, ѿМЪ,
ГОСПО́ДИНА НА́ШЕГО (ВЫСО́КО-) ПРѠСВѢ́ЩЕННѢ́ЙШАГО (ѿНѢ́ А́РХІ́ЕПІ́КОПА, ѿНѢ́
ѿПІ́КОПА, ѿГѠ́ЖЕ Ѣ́ТЬ ѠБЛА́ТЬ), ѿМЪ, ѿ КРА́КОЕ ѿПІ́КОПСТВО ПРАВОСЛА́В-
НЫХЪ, ЧЕТНО́Е ПРѠСВѢ́ЩЕНСТВО, ВО ХРІ́ТѢ́ ДІ́АКОНСТВО, ѿ ВЕ́СЬ СВАЦЕ́Н-
НИЧЕСКІ́Й ЧІ́НЪ: (ѿЦЕ́ КО ѠБІ́ТЕЛІ́: А́РХІ́МАНДРИ́ТА, ѿНѢ́ ѿГЪМЕНА, ѿМЪ), БРА́ТІЮ ѿ
СОСЛУ́ЖЕБНИКИ НА́ША, СВАЦЕ́ННИКИ, ДІ́АКОНЫ, ѿ ВЕ́О БРА́ТІЮ НА́ШЪ,
ѿ́ЖЕ ПРИЗВА́МЪ Ѣ́ТИ КО ЧТВО́Е О́БЩЕ́НІЕ, ЧТВО́ИМЪ БЛАГОУ́ТРО́БІЕМЪ,
ВСЕБЛА́ГІ́И ВЛѢ́КО.

Ѿ КЪ́ЕМЪ ЧА́СТИЦЪ, ПОЛА́ГЕТЪ ѿ ДО́ЛѢ СѢ́АГѠ ХЛѢ́ВА.

ПОМАНІ́, ГДІ́, БОГОХРА́НИМЪЮ СЪТРА́НЪ...

Nato odejdou k ikoně Kristově a říkají:

Přecistému obrazu tvému klaníme se, Blahý, prosíce za odpuštění hříchů svých, Kriste Bože; neboť tys ráčil dobrovolně tělem vstoupiti na kříž, abys vysvobodil z otroctví nepřitele ty, jež jsi byl stvořil. Pro to vděčně voláme k tobě: Radostí naplnil jsi vše, Spasiteli náš, přišed spasit svět.

I žehnajíce se, políbí ikonu Krista. — Potom odcházejí k ikoně Bohorodice, říkajíce:

Jsouc milosrdenství pramen, rač slitovati se nad námi, Bohorodice! Shlédni na lid hříšný, zjev jako vždy moc svou. Neboť v tebe doufajíce, k tobě, jako kdysi Gabriel, beztělesných vrchní vojevůdce, voláme: Raduj se!

I žehnajíce se, líbají ikonu Bohorodice. — Poté se postaví uprostřed, skloní oba hlavu a kněz říká tuto modlitbu:

Hospodine, vztáhni ruku svou s výsosti svatého sídla svého a posilni mne k nastávající službě tvé, abych, stana před strašným trůnem tvým, nekrvavou obětí neodsouzeně vykonal. Neboť tvá jest moc i sláva, na věky věkův. Amen.

Nato se oba pokloní též lidu a odcházejí do oltáře, řkouce:

Vejdu do domu tvého a klaněti se budu svatému chrámu tvému v bázni tvé. Hospodine, veď mne ve spravedlnosti své; pro nepřátele mé spravuj před sebou cestou mou; neboť není v ústech jejich pravdy, srdce jejich je daremné, hrobem otevřeným je hrdlo jejich, jazykem svým klamou. Sudiž je, Bože, nechať padnou od úmyslů svých, pro množství nešlechetností jejich zavrhní je, neboť odporní jsou tobě, Hospodine. I ať rozveselí se všichni, kdož doufají v tebe, na věky ať se radují, a ty přebývati budeš v nich; i ať honosí se tebou všichni, kdož milují jméno tvé. Neboť ty žehnáš spravedlivému, Hospodine, a štítem zalíbení korunoval jsi nás.

Vstoupivše do svatyně, učiní, žehnajíce se, dvě poklony před svatým prestolem a políbí svaté evangelium i svatý prestol. Opět se žehnají a učiní třetí poklonu. Potom vezmou do svých rukou každý svůj stichar a konají, žehnajíce se, tři poklony k východu, řkouce pro sebe:

Bože, očistiž mne...

Б҃же, ѡчїстїи мѧ грѣшнаго ѡ помїлѡи мѧ.

Тѧже прїхѡдїтѣ кѣ свѧщенникѣ діаконѣ, держѧ кѣ десної рѣцїѣ стїхарь со Ѡраремѣ, ѡ подклонїкѣ ѣмѣ главѣ, глаголетѣ:

Бл҃гословїи, владыко, стїхарь со Ѡраремѣ.

Свѣщенникѣ глаголетѣ:

Бл҃гословенѣхъ Б҃гѣ нашѣ, всегда, нынѣ ѡ прїснѡ, ѡ во вѣки вѣкѡвѣхъ.

Тѧже ѡхѡдїтѣ кѣ еѣкѣ діаконѣ, во ѣдинѣ странѣ свѧтїанца, ѡ ѡблачїтѣ кѣ стїхарь, молѧца еице:

Возрѧдѡдетѣ дѡшѧ моѧ ѡ Гд҃ѣ, ѡблечѣ во мѧ кѣ рїзѣ спасенїѧ, ѡ ѡдѣждѣю вевелїѧ ѡдѣѧ мѧ: ѧкѡ женихѣ возложїи мѧ вѣнечѣ, ѡ ѧкѡ невѣстѣ ѡѡбраенї мѧ красотою.

ѡ Ѡрарь ѡѡво цѣлобѡвѣ, налагалѣ на лѣкое рѧмо.

Нарѣкѡвнїцы же налагалѧ на рѣки, на деснѡю ѡѡво, глаголетѣ:

Девнїца твоѧ, Гд҃и, прослѡвїенѧ кѣ крѣпостїи: девнѧѧ твоѧ рѣкѧ, Гд҃и, сокрѡшїи врагїи, ѡ мнѡжествома слѡвѣ твоѧ стѣрѧѣ ѣсїи сѡпостѧты.

На лѣвѡю же, глаголетѣ: Рѣцѣ твоїи сотворїетѣ мѧ ѡ создѧетѣ мѧ. Вразѡмї мѧ, ѡ наѡчѣѧ заповѣдемѣ твоїмѣ.

Тѧже ѡшеѡѣ кѣ предложенїѣ, ѡѡтовоклѡлетѣ еиценнѧ. Свѣтїи ѡѡво діекѡѣ поѡтѡклѡлетѣ ѡ шѡю странѣ, потїрь же, ѣже ѣтѣ стѣшѡ чѧшѣ, ѡ деснѡю, ѡ прѡчѧѧ еѣ нїи.

Свѣщенникѣ же еице ѡблачїтѣ: прїемѣ стїхарь кѣ лѣвѡю рѣкѣ, ѡ поклѡнїкѣ триждѣ кѣ востѡкѣ, ѧкоже речѣѧ, назнаменѡетѣ глагола:

Бл҃гословенѣхъ Б҃гѣ нашѣ, всегда, нынѣ ѡ прїснѡ, ѡ во вѣки вѣкѡвѣхъ, ѧмїнь.

Тѧже ѡблачїтѣ, глагола:

Возрѧдѡдетѣ дѡшѧ моѧ ѡ Гд҃ѣ: [до концѧ.]

Тѧже прїемѣ ѣпїтрахїѧ, ѡ назнаменѡѣ, ѡблачїтѣ ѣю, глагола:

Бл҃гословенѣхъ Б҃гѣ, ѡзнѡкѡвїи бл҃годѧть свою на свѧщенникї своѧ: ѧкѡ мѡро на главѣ, ехѡдѡщѣѣ на брѡдѣ, брѡдѣ ѧрѡнїю, ехѡдѡщѣѣ на ѡметѣ ѡдѣждѣ ѣгѡ.

Бл҃гословенѣхъ Б҃гѣ, препѡдѡвѧи...

3 Svatých slavných a všechvalných apoštolů Petra a Pavla, Dvanácti a Sedmdesáti i ostatních svatých apoštolů (a všech apoštolům rovných).

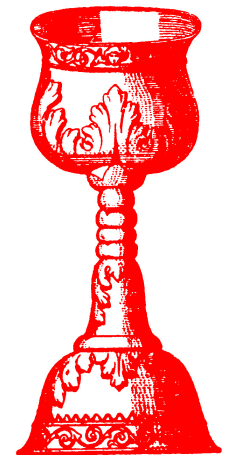
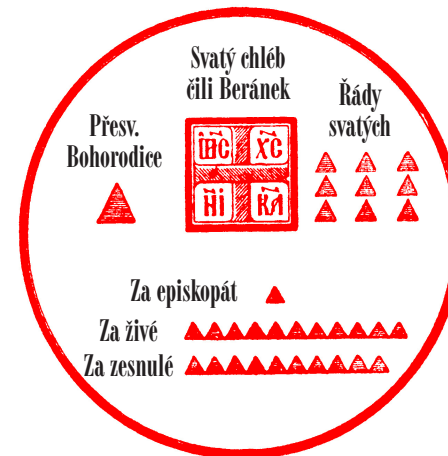
A zvaz třetí částěčku, klade ji pod druhou a ukončuje tím první sloupec.

4 Svatých otců našich světitelů: Basila Velikého, Řehoře Theologa a Jana Zlatoústého, Athanasia a Cyrila, Mikuláše Myrlikejského; Metoděje, učitele Slovanů, Gorazda a Klimenta; Michala Kyjevského i svt. vyznavače Alexije Karpatského i všech svatých světitelů.

A zvaz čtvrtou částěčku klade ji do řady vedle té první, začínaje tím druhý sloupec.

5 Svatého apoštola, prvomučedníka a archidiákona Štěpána, svatých velikých mučedníků: Dimitria, Jiří, Theodora Tyrana, Theodora Stratelata, Václava, novomučedníků ruských i všech svatých mučedníků. — A svatých mučednic: Thekly, Barbory, Kyriaky, Euthymie a Paraskevvy, Kateřiny, Ludmily i všech svatých mučednic. — Světitele mučedníka Kypriana Kartagenského i Gorazda Českého a Moravsko-slezského i všech světitelů mučedníků. (A všech vyznavačů.)

A zvaz pátou částěčku, klade ji zbožně pod čtvrtou.

Ctihodných a bohonosných otců...

ТѢЖЕ ПАКИ ГЛАГОЛѢТЪ:

Г̅ СѢТЫХЪ СЛАВНЫХЪ И ВСЕХВАЛЬНЫХЪ АПѢЛ ПЕТРА И ПАВЛА, И ПРОЧИХЪ ВЕДѢХЪ СѢТЫХЪ АПѢСТОЛѢХЪ.

И ТАКѠ ПОЛАГАЕТЪ ТРЕТЬЮ ЧАСТИЦУ ДОЛѢ ВТОРЫА, СКОНЧАВА ПЕРВЫИ ЧИНИ.

ТѢЖЕ ГЛАГОЛѢТЪ:

А̅ ИЖЕ ВО СѢТЫХЪ ОЦѢ НАШНХЪ СѢТИТЕЛЕИ, БАСИЛІА ВЕЛИКАГО, ГРИГОРІА ВГОСЛОВА, И ІОАННА ЗЛАТОУСТАГО, АДАНАСІА И ВѢРІЛА, НИКОЛАА МѢРЛѢНІИСКАГО, МЕДОДІА ОУЧИТЕЛА СЛОВѢНСКАГО, МИХАИЛА КІЕВСКАГО, ПЕТРА, И АЛЕКСІА, И ІОНЫ, И ФІЛІППА МОСКОВСКИХЪ. И СѢТИТЕЛА НЕПОВѢДНИКА АЛЕКСІА КАРПАТОРЪСКИАГО, И ВЕДѢХЪ СѢТЫХЪ СВАТИТЕЛЕИ.

И ВЗЕМЪ ЧЕТВѢРТУЮ ЧАСТИЦУ, ПОЛАГАЕТЪ ІО КЛИЗЪ ПЕРВЫА ЧАСТИЦЫ, ТВОРА ВТОРОЕ НАЧАЛО.

ТѢЖЕ ПАКИ ГЛАГОЛѢТЪ:

Б̅ СѢАГО АПОСТОЛА, ПЕРВОМЪЧЕНИКА И АРХІДІАКОНА СТЕФАНА, СѢТЫХЪ ВЕЛИКИХЪ МѢНИКѠВЪ, ДИМИТРИА, ГЕОРГІА, ФЕОДОРА ТѢРШОНА, ФЕОДОРА СТРАТИЛАТА, КНАЗА БАЧЕЛАВА, И ВЕДѢХЪ СѢТЫХЪ МЪЧЕНИКЪ: И МѢНИЦЪ, ФЕКЛЫ, ВАРВАРЫ, ВѢРІАКИН, ЕВФІМІИ И ПАРАСКЕВЫ, ЕКАТЕРІНЫ, КНАГІНИ ДЮДМІЛЫ, И ВЕДѢХЪ СѢТЫХЪ МѢНИЦЪ. И СВАЩЕННОМЪЧЕНИКА ГОРАЗДА.

И ВЗЕМЪ ПАТѢЮ ЧАСТИЦУ, ПОЛАГАЕТЪ ІО ДОЛѢ ПЕРВЫА, СЦІІА НАЧАЛОМЪ ВТОРОАГО ЧИНА.

ТѢЖЕ ГЛАГОЛѢТЪ:

Г̅ ПРЕПОДОБНЫХЪ И ВГОНОСНЫХЪ ОЦѢ НАШНХЪ, АНТѠНІА, ЕВДУМІА, ГАВВЫ, ОНѢФРІА, АДАНАСІА АДѠНЕСКАГО, ВѢРІЛА ОУЧИТЕЛА СЛОВѢНСКАГО, АНТѠНІА И ФЕОДОСІА ПЕЧЕРСКИХЪ, СЕРГІА РАДОНЕЖСКАГО, ВАРЛААМА ХЪТЪНСКАГО: ІОАННА ЧЕШКАГО И ПРОКОПІА САЗАВЕКАГО, И ВЕДѢХЪ ПРЕБНЫХЪ ОТСЦЪ: И ПРЕБНЫХЪ МАТЕРЕЙ, ПЕЛАГІИ, ФЕОДОСІИ, АНАСТАСІИ, ЕВПРАКСІИ, ФЕНУСІИ, ФЕОДЪЛІИ, ЕВФРОСІИ, МАРИИ ЕГІПТАНИНИ, И ВЕДѢХЪ СѢТЫХЪ ПРЕБНЫХЪ МАТЕРЕЙ.

И ТАКѠ ВЗЕМЪ ШЕСТЮ ЧАСТИЦУ, ПОЛАГАЕТЪ ІО ДОЛѢ ВТОРЫА ЧАСТИЦЫ, КО ИСПОЛНЕНІЕ ВТОРОАГО ЧИНА.

СѢТЫХЪ И ЧЪДОТВОРЦЕВЪ...

Bože, očistiž mne hříšného a smiluj se nade mnou. (*Třikrát*)

Nato přistoupí diákon ke knězi, drží v pravé ruce stichar s orarem a skloniv hlavu, dí:

Požehnej, vладыko, stichar s orarem!

Kněz žehnaje: Požehnaný jest Bůh náš, vždycky, nyní i příště, až na věky věkův.

Diákon: Amen.

Pak odejde diákon zpět na své místo a obléká se do sticharu, modlí se takto:

Radovati se bude duše má v Bohu, neboť oblékl mne v roucho spasení a pláštěm radosti přioděl mne; jako ženicha ověncil mne korunou a jako nevěstu okrášlil mne ozdobami.

Potom diákon políbí orar a položí jej na své levé rameno.

Když navléká jeden z nárukávníků na svou pravou ruku, říká:

Pravice tvá, Hospodine, proslavila se v síle; pravice tvá, Hospodine, porazila nepřátele a velikou slávou svou potřel jsi ty, kteří povstali proti tobě.

Když dává druhý nárukávník na levou ruku, dí:

Ruce tvé stvořily a učinily mne; dejž mi ten rozum, abych se naučil příkázáním tvým.

Potom odejde na místo přípravné (k žertveníku) a chystá zde posvátné předměty: diskos, kalich, kopí, pokrovce, hvězdici atd. Svatý diskos postaví na levou, kalich pak na pravou stranu.

Kněz se obléká takto: vezme stichar do levé ruky, požehná se a pokloní třikrát k východu, a pak žehná stichar, řka:

Požehnaný jest Bůh náš, vždycky, nyní i příště, až na věky věkův. Amen.

Potom políbiv stichar, obléká jej se slovy:

Radovati se bude duše má v Bohu, neboť oblékl mne v roucho spasení a pláštěm radosti přioděl mne; jako ženicha ověncil mne korunou a jako nevěstu okrášlil mne ozdobami.

Poté přijme epitrachil, požehná jej, políbí a klade na svou šíji, řka:

Požehnaný jest Bůh náš...

Тѣже пріѣмъ помѣхъ ѿ ѡполѣдѣа, глаголетъ:

Благословѣнъ Бѣъ, преподѣлаи мѣ еілюю, ѿ положѣ непороченъ пѣтъ мой, совершаи нозѣ мои ѣакъ ѣленн, ѿ на высокихъ почетахъ мѣ.

Нарѣканицы же, ѣакъ выше речеа. Тѣже пріѣмъ накедренникъ, ѣце ѣтъ прототѣа велика цѣркве, ѿнѣ ѿнъ ктѣ, ѿмѣаи догтонетко ѿкѣое, ѿ благоговѣхъ ѿ, ѿ цѣловѣхъ, глаголетъ:

Преподѣши мѣчь твою по бедрѣ твою еільне, красотою твою, ѿ доброты твою, ѿ налицы, ѿ ѡспѣкѣаи ѿ царствѣнн, ѿ истины радѣ ѿ кротости ѿ правды, ѿ наставитѣ тѣ дѣвнѣ десница твоа, всегда, нынѣ ѿ приенѣ, ѿ во вѣки вѣковъ, ѿмѣнн.

Тѣже пріѣмъ фелѣонъ ѿ блгословѣхъ, цѣлетъ гѣа еіце:

Сщѣнницы твои, Гдѣ, ѡблекѣтеа въ правдѣ, ѿ преподѣнн твои радостю возрадытеа, всегда, нынѣ ѿ приенѣ, ѿ во вѣки вѣковъ, ѿмѣнн.

Тѣже ѡшѣдше въ предложѣнїе, ѡмывѣютъ рѣки, глаголюще:

Ѳмывѣю въ непокѣнныхъ рѣцѣ мои, ѿ ѡбидѣ жертвенникъ твои, Гдѣ, ѣже ѡслышатѣ мѣ гласъ хвалы твоа, ѿ повѣдатѣ вѣа чдѣа твоа. Гдѣ, возлюбѣхъ блгостѣ до мѣ твоа, ѿ мѣрѣо еленнѣа елавы твоа: да не поубѣшиа съ нечестѣвнѣ дѣшѣ мои, ѿ съ мѣжн кровѣи жнвотѣа моа, ѿ же въ рѣкѣхъ беззаконнѣа, десница ѿхъ ѿпѣннѣа мзды. ѿзи же неслѣбѣемъ моимъ ходѣхъ, ѿзбѣви мѣ, Гдѣ, ѿ помѣлѣи мѣ: ногѣ моѣ стѣ на правотѣ, въ цѣркѣхъ благоговѣнѣ тѣа, Гдѣ.

ѿ тѣакъ ѡходѣтѣ въ предложѣнїе.

Тѣже поклонѣннѣа трѣ предѣ предложѣнїемъ сотворше, глаголютъ кѣждо:

Бже, ѡчѣрѣти мѣ грѣшнаго, ѿ помѣлѣи мѣ.

ѿ: ѿскѣпѣлъ ны ѣсѣ ѡ клѣтѣхъ законнѣа чтнѣю твою кротѣю, на крѣтѣ пригвоздѣнѣа ѿ копѣемъ пробѣа, безмѣртѣ нечѣнѣа ѣсѣа чѣловѣкѣмъ: спѣе нашѣхъ, елава тѣбѣ.

Благословѣнъ Бѣъ нашъ...

Diákon: Obětuj, vladyko!

Kněz obětuje (nařízne Beránka na způsob kříže) se slovy:

Obětuje se Beránek Boží, jenž snímá hřích světa, za světa život a spásu.

A obrací jej nahoru stranou, na které je pečeť s křížem.

Diákon říká: Probodni, vladyko!

Kněz vbodne kopí do pravé strany Beránkovy, řka:

Jeden z vojáků kopím bok jeho probodl, a hned vyšla krev a voda. A ten, který to viděl, svědectví vydal a pravé jest svědectví jeho.

Diákon pak ulévá do kalicha víno spolu s vodou, řka napřed ke knězi: Požehnej, vladyko, svaté sjednocení!

Kněz žehnaje: Požehnáno budiž sjednocení svatých tvých darů, vždycky, nyní i příště, až na věky věkův. Amen.

Kněz vezme druhou prosforu, vyřízne z prostředka částici, řka:

Ke cti a na památku nejbлаhoslovenější Vládkyně naší, Bohorodice a vždycky Panny Marie, na jejíž přímlyvy přijmi, Hospodine, tuto oběť na nadnebeský oltář svůj.

A klade částčku na pravou stranu Beránka, poblíž jeho středu, se slovy:

I stanula královna po pravici tvé, oděna jsouc v překrásný zlatý šat.

Potom vzav třetí prosforu (obsáhleji viz na str. 164), vyřízne z ní postupně devět částček a říká:

1 Ke cti a na památku důstojného a slavného proroka, Předchůdce a Křtitele Jana.

A vzav první částčku z této prosfory, klade ji po levé straně Beránka a činí začátek prvního sloupece.

2 Svatých a slavných proroků Mojžíše i Árona, Eliáše a Elisea, Davida a Jesse, svatých tří mládenců i Daniele proroka i všech svatých proroků.

A vzav druhou částčku, klade ji zbožně pod první.

Svatých slavných a všechvalných...

И положивъ и знакъ на еѣмъ дѣисовѣ, рекшѣ дѣаконѣ: Пожри, владыко.

Жрѣтъ ѣго крѣткѣданю, еице глагола:

Жрѣтъ агнецъ Бжій, вземлаи грѣхъ міра, за мірскій жнкѣтъ и спасѣнїе.

И ѡбращаетъ дрѣвю странѣ горѣ, имѣщю крѣтъ. И глаголетъ дѣаконъ: Проводи, владыко.

Иерей же проводя и въ деню странѣ стѣмъ копїемъ, глаголетъ:

Бдїиъ ѡ вѣннъ копїемъ ребра ѣго проводи, и жѣе и зыде кровъ и вода: и кидѣвнъ свидѣтельствово, и истинно ѣсть свидѣтельство ѣго.

Дѣаконъ же вѣлетъ ко стѣи почиръ ѡ кїна кѣпѣ и воды, рекїи прѣжде ко еѣннїкѣ: Блгоеловн, владыко, стѣе соединѣнїе, и вземъ надъ нїмн блгоеловнїе. [Сѣннїк: Блгоеловенно соединѣнїе стѣхъ тѣонъ, вездѣ, нынѣ и прїсно, и ко вѣки вѣкѣвъ.]

II Сѣннїкъ же прїемъ въ рѣцѣ вторѣю проефорѣ, глаголетъ:

Въ чѣстѣ и пѣматѣ прѣблгоеловенннъ влчцы нашеа Бжїи и прїснодѣы Мрїи, ѣаже молїтѣамн прїимн, Гдїи, жертѣвѣ еїю въ пренѣннїи тѣої жертѣвеннїкъ.

И вземъ чѣстїцѣ, полагаетъ ю ѡденю стѣго хлѣба, влїзъ ередѣ ѣго, глагола:

Предста црїца ѡденю тебѣ, въ рїзы позлащенннѣ ѡдѣана, прѣдкрасѣнна.

III Тѣже прїемъ третїю проефорѣ, глаголетъ:

Чертнаго славнаго пророка, прѣтѣи и крѣтїтелѣа Іѡанна.

И вземъ первѣю чѣстїцѣ, полагаетъ ю ѡ лѣвѣю странѣ стѣго хлѣба, тѣорѣи началѣ перваго чїна. Тѣже глаголетъ:

Стѣхъ славннхъ прѣрокѣвъ: Моуѣеа и Іарѣона, Ілїи и Ілїсеа, Дѣда и Іесеа: стѣхъ трїехъ ѡпрокѣвъ, и Данїїла пророка, и вѣхъ стѣхъ пророкѣвъ.

И вземъ (вторѣю) чѣстїцѣ, полагаетъ ю долѣ перваго благочїннѣ.

Стѣхъ славннхъ и вѣхлѣвннхъ аплѣ...

Požehnaný jest Bůh náš, jenž vylévá blahodaf svou na kněze své jako myro na hlavu, kanoucí až na bradu, bradu Áronovu, stékající až na lem jeho roucha.

Pak vezme pás, požehná jej, políbí a opásaje se jím, praví:

Požehnaný jest Bůh náš, jenž přepasuje mne silou a činí neposkvřenou cestu mou; činí nohy mé jako laní a na výsostech postavuje mne.

Když navléká jeden z nárukávníků na svou pravou ruku, říká:

Pravice tvá, Hospodine, proslavila se v síle; pravice tvá, Hospodine, porazila nepřátele a velikou slávou svou potřel jsi ty, kteří povstali proti tobě.

Když dává druhý nárukávník na levou ruku, dí:

Ruce tvé stvořily a učinily mne; dejž mi ten rozum, abych se naučil přikázáním tvým.

Má-li kněz povolen nábederník, vezme jej, požehná, políbí, klade na sebe, řka:

Přepásej se mečem při bedrech svých, reku mocný, přepásej se krásou a dobrotou svou, do boje vyjeď, a uspěješ. Kraluj pro pravdu, mírnost a spravedlnost. Pravice tvá k podivuhodným skutkům tě dove-de; vždycky, nyní i příště, až na věky věkův. Amen.

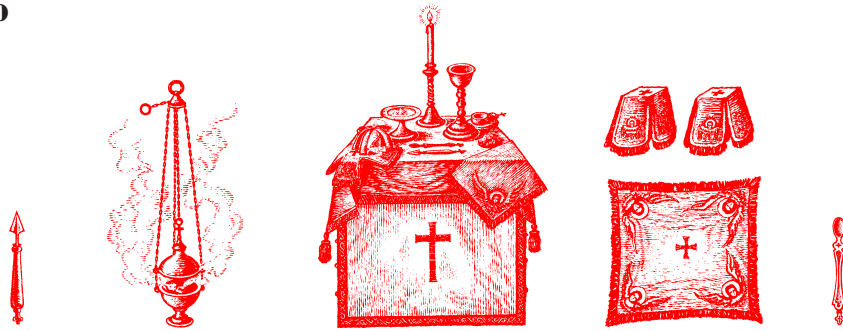
Potom vezme felon, požehná jej, políbí a odívá se jím s těmito slovy:

Kněží tvoji, Hospodine, oblekou se ve spravedlnost a svatí tvoji radovatí se budou radostí velikou; vždycky, nyní i příště, až na věky věkův. Amen.

Poté kněz i diákon odejdou k umyvadlu a umývají si ruce, řkouce:

Umyji v nevinnosti ruce své a obejdu obětní oltář tvůj, Hospodine, abych uslyšel hlas chvály tvé a vypravoval všechny divy tvé. Hospodine, já si zamiloval krásu domu tvého a místo přebývání slávy tvé. Nezahubíš s bezbožnými duši mou a s vražedníky život můj; v jejichžto rukou nepravosti jsou a pravice jejich úplatků plná. Já pak v dobrosrdenství svém chodím, vysvobodíš mne, Hospodine, a smiluj

se nade mnou. Noha má...

ТѢЖЕ ГЛАГОЛЕТЪ ДІАКОНЪ: БЛ҃ГОСЛОВИ, ВЛАДЫКО.

И НАЧИНАЕТЪ СЦѢННИКЪ:

БЛ҃ГОСЛОВЕНЪ Б҃Ъ НАШЪ, ВСЕГДА, НЫНѢ И ПРИЕМО, И ВО ВѢКИ ВѢКОВЪ.

ДІАКОНЪ: АМІНЬ.

ТѢЖЕ ПРЕМАЕТЪ СЦѢННИКЪ ЛѢВОЮ ОУКОЮ РЪКОЮ ПРОСФОРУ, ДЕСНОЮ ЖЕ СТОЕ КОПИЕ,
И ЗНАМЕНУАИ СЪ НИМЪ ТРИЖДЫ ВЕРХУ ПЕЧАТИ ПРОСФОРЫ, ГЛАГОЛЕТЪ:

ВЪ ВОСПОМИНАНІЕ ГДА, И БГА, И СПСА НАШЕГВО ІИСА ХРІТА. [ТРИЖДЫ.]

И АБѢ КОДРЖАЕТЪ КОПИЕ ВЪ ДЕСНЮ СТРАНУ ПЕЧАТИ, И ГЛАГОЛЕТЪ РѢКАЖ:

И́АКВ ОВЧА НА ЗАКОЛѢНІЕ ВЕДЕСА.

ВЪ ЛѢВЮ ЖЕ: И́АКВ АГНЕЦЪ НЕПОРОЧЕНЪ ПРАМВО СТРИГЪЩАГВО ѢГО
ВЕЗГЛАГЕНЪ, ТА́КВ НЕ ШВЕЗДЕТЪ ОУСЕТЪ СВОИХЪ.

ВЪ ГОРНОЮ ЖЕ СТРАНУ ПЕЧАТИ:

ВО СМІРЕНІИ ѢГВ ОУДА ѢГВ ВЗАТСА.

ВЪ ДОЛНЮЮ ЖЕ СТРАНУ:

РОДЪ ЖЕ ѢГВ КТО НЕПОВѢЕТЪ;

ДІАКОНЪ ЖЕ, ВЗІРАА БЛАГООВѢИИ НА СЦЕВѢ ТАННЕТВО, ГЛАГОЛЕТЪ НА ѢДИНОМЪ
КОЕМЖДО РѢЗАНІИ: ГДА ПОМОЛМЕА, ДЕРЖА И ОРАРЪ ВЪ РЪЦѢ.

ПО СІХЪ ГЛАГОЛЕТЪ: ВОЗМИ, ВЛАДЫКО.

СЦѢННИКЪ ЖЕ, ВЛОЖИВЪ СТОЕ КОПИЕ Ш КОКЕННЫМЪ ДЕСНЫМЪ СТРАНОЮ ПРОСФОРЫ,
ВЗНАМАЕТЪ СТЫИ ХЛѢБЪ, ГЛАГОЛА СЦЕ:

И́АКВ ВЗЕМАЕТСА Ш ЗЕМЛИ ЖИВОТЪ ѢГВ.

ЖРЕТСА АГНЕЦЪ БЖИИ...

se nade mnou. Noha má stojí na cestě pravé, ve shromážděních dobrořečiti budu tobě, Hospodine.

Pak odejdou ke stolu předkladnému a třikráte se před ním pokloní, žehnajíce se, přičemž každý z nich říká:

Bože, očistiž mne hříšného a smiluj se nade mnou. *(Třikrát)*

Poté kněz: Vykoupil jsi nás od kletby Zákona krví svou drahocennou, nechav se na kříž přibítí a kopím probodnouti, nesmrtelnosti pramen lidem jsi otevřel, Spasiteli náš, sláva tobě.

Pak diákon: Požehnej, vладыko!

Kněz začíná:

Blahosloven Bůh náš, vždycky, nyní i příště, až na věky věkův.

Diákon: Amen.

Nato kněz vezme do levé ruky nejlepší prosforu, do pravé ruky svaté kopí a činí jím třikráte po vrchu pečeti chleba znamení kříže, řka:

Na památku Pána a Boha i Spasitele našeho Ježíše Krista.
(Třikrát)

A ihned zanoří svaté kopí v pravou stranu pečeti (jakoby z pohledu Beránka) a krájí se slovy:

Nařízne zprava — Jako ovce k zabití veden jest.

Nařízne zleva — A jako beránek neposkvrněný, před tím, kdož jej stříže, ani nehlesl, neotevřev úst svých.

Nařízne shora — V ponížení jeho odňat jest soud jeho.

Nařízne zdola — Rod jeho pak kdo vypoví?

Diákon, hledě zbožně na toto tajemství, dí při každém jednotlivém řezu, drže orar v ruce: K Hospodinu modleme se.

Pak dí: Vyjmi, vладыko!

Kněz nato vbodne svaté kopí šikmo z pravé strany do prosfory a vyjme Beránka, řka:

Neboť vzat jest ze země život jeho.

A položí jej křížem dolů na svatý diskos.

Obětuje se Beránek...

ѡпѡргѡлѸ же чгѡмѸ, ѡлнлѸѡа же пѣвѡемѸ, дѡѡконѸ прѡемѸ кадѡльницѸ ѡ
дѸмѡмѸ, прнхѡднтѸ ко свѡщенникѸ, ѡ прѡемѸ благослобѡнѡе ѡ негѡ, каднтѸ
свѡчѸю трапѡзѸ ѡкрѡстѸ, ѡ ѡлтѡрь вѡсь, ѡ сѡщенника.

ѡплѸ же ѡпѡлнѸшѸел, глагѡлетѸ свѡщенникѸ: **М**нѢрѸ чнѢ.

ѡ чгѡецѸ: ѡ дѸховн чгѡемѸ.

ДѡѡконѸ: **П**ремѸдрѡстѸь.

ѡ чгѡецѸ: ѡлнлѸѡа.

СѡщенникѸ же, стѡл прѡд стѡю трапѡзою, глагѡлетѸ мѡтѡвѸ снѡ.

Моли́тка прѡжде ѡвѡгелѡа:

РозѡѡнѸ вѸ сердѡцѸх нѡшнѸх, челѡвѣколѡбче владѡико,
чгѡегѡ богѡразѸмѡа нечлѡвѡчннѸ свѣтѸ, ѡ мѸслѡчннѸ
нѡшнѸ ѡвѡрѸнѸ ѡчн, ко ѡвѡгелѡчннѸ чгѡнѸх проповѣданнѡ
разѸмѣнѡе. вложнѸ вѸ нѡсѸ ѡ стѡрѡх блжѡеннѸх чгѡнѸх зѡ-
повѣдеѡ, да плѡчнклѡ пѡхѡчн вѡлѸ поправше, дѸхѡвнѡе жнѸ-
чгѡелѡтѡ прѡѡдемѸ, вѡлѸ ѡже ко благодѡждѡнѡю чгѡемѸ, ѡ
мѸдрѡстѡвѸюще ѡ дѡѡюще. ТѸ ко ѡснѸ просвѣщенѡе дѸшѸ ѡ члѡвѡчннѸ
нѡшнѸх, Хрѡстѡе Бѡже: ѡ чгѡвѣ слѡвѸ козѡмѡемѸ, го вѡзна-
чѡльнѸмѸ чгѡнѡмѸ ѡтѡемѸ, ѡ вѡсвѡчѡмѸ ѡ блжнѸмѸ ѡ жнѡвѡ-
чгѡѡрѡцннѸмѸ чгѡнѡмѸ дѸхѡмѸ, нѡнѡчѸ ѡ прнѡшѸ, ѡ ко вѣчн
вѣчѡвѸ. ѡмнѡнѸ.

ДѡѡконѸ же, кадѡльницѸ ѡложнѸкѸ на ѡбѡчнѡе мѡстѡ, прнхѡднтѸ ко
сѡщенникѸ, ѡ подклѡнѡнѸкѸ ѡмѸ главѸ сѡнѡ, держѡ ѡрѡрь крѡпнннѸ прѡрѡты ѡ
ѡказѡлѸ на стѡе ѡвѡлѡе, глагѡлетѸ:

БлагослобнѸ, владѡико, благовѣстнѡчгѡла свѡтѡгѡ ѡпѡстѡла ѡ ѡвѡгелѡчгѡ
(ѡмѡ рѡкѸ).

СѡщенникѸ, знѡменѸлѸ ѡгѡ, глагѡлетѸ:

БѡгѸ, моли́чгѡамнѸ свѡтѡгѡ, слѡвнѡгѡ, вѡсѡвѡльнѡгѡ ѡпѡстѡла ѡ
ѡвѡгелѡчгѡ (ѡмѡ рѡкѸ) да дѡстѸ чгѡвѣ глагѡлѸ благовѣстѸющѡмѸ снѡю
мнѡгѡю, ко ѡпѡлнѡнѡе ѡвѡгелѡа козѡлѡблѡннѡгѡ сѡна сѡегѡ, Гѡспѡда
нѡшнѡго ѡнѡсѡа Хрѡстѡа.

ПремѸдрѡстѸь, прѡрѡчн, ѡуслѡшннѸмѸ...

Diákon: K Hospodinu modleme se.

Kněz okouří svatou hvězdicí a klade ji svrchu na diskos se slovy:

I přišedší hvězda, stanula nad místem, kdež bylo dítě.

Diákon: K Hospodinu modleme se.

Kněz, okouřiv první pokrovec, pokrývá jim svatý diskos, řka:

Hospodin kraluje, oděn jest velikolepostí. Oblékl se Hospodin v sílu a přepásal se, neboť upevnil vesmír, kterýž se nepohne. Připraven jest trůn tvůj přede všemi časy, od věčnosti jsi ty. Pozdvihují se řeky, Hospodine, pozdvihují řeky hlasy své; vzpínají vysoko proudy vod vlny své, s hlukem se pohybují vodstva mnohá; avšak nad sílu vln mořských mnohem silnější jest Hospodin na výsostech. Svědectví tvá jsou velmi jistá. Domu tvému svatost náleží, Hospodine, po všechny dny.

Diákon: K Hospodinu modleme se. Pokryj, vладыко!

Kněz, okouřiv druhý pokrovec, pokrývá jím svatý kalich, řka:

Vznešenost tvá zastřela nebe, Kriste, a země plna chvály tvé!

Diákon: K Hospodinu modleme se. Pokryj, vладыко!

Kněz, okouřiv třetí, větší pokrovec (aer), pokrývá jím obojí, řka:

Přikryj nás záštitou křídel svých a zapuď od nás každého nepřitele a odpůrce; v pokoji spravuj život náš, Hospodine, smiluj se nad námi a nad světem svým, a spasiž duše naše jako blahý a lidumil.

Pak, vzav kadidelnici, okouřuje předložené dary, řka třikráte:

Požehnaný jest Bůh náš, jemuž se takto zalíbilo. Sláva tobě!

Diákon pak pokaždé dí:

Vždycky, nyní i příště, až na věky věkův. Amen.

Při tom se oba vždy zbožně pokloní.

Nato bere diákon kadidelnici a říká:

Za předložené důstojné dary k Hospodinu modleme se.

Bože, Bože náš...

ТѢЖЕ ДІАКОНЪ ГЛАГОЛЕТЪ:

Ѡ предложѣнныхъ четвѣрыхъ дарѣхъ Гдѣ помолнмса.

Сщїенникъ же, прїемъ кадильницѣ, глаголетъ мѣтѣхъ предложѣнїа:

Бже, Бже нашъ, небный хлѣбъ, пиши всемъ мїрѣ, Гда нашего и Бга Ииса Христа пославый, Сща и ижебавителъ и блгодѣтелъ, блгословѣща и ѡсвѣщающа насъ, еамъ блгословїи предложѣнїе сїе, и прїимѣ сѣ въ пренбный твоѣ жертвенникъ. Помани, ѡко блгъ и члвчколюбецъ, прїнесшихъ и иже ради прїнесоша: и насъ неосуджѣны сохрани во сщїеннодѣстїи бжественныхъ твоихъ тѣнъ. ѡко сщїа и прославнса прѣчтное и великолѣпое ѡма твоѣ, Ѡца, и Сна, и Сгггѣ Дха, нынѣ и прїснѣ, и во вѣки вѣкѣвъ, аминь.

И посѣмъ творитъ ѡпѣтъ чамѣ, глагола сїце:

Слава тебѣ, Хртѣ Бже, ѡпованїе наше, слава тебѣ.

Діаконъ: Слава, и нынѣ: Гдн, помнѣи, трижды. Блгословїи.

Сщїенникъ глаголетъ ѡпѣтъ.

Ице ѡбѣ сѣть недѣла: Воскресїи иже мѣртвыхъ Хртѣсъ иертанный:

Ице ли же нн:

Хртѣсъ иертанный Бгъ нашъ, молитвами пречистыа евоѣ Мтѣре, иже во сщїихъ Ѡца нашего Иоанна, архїепопа константїнопольскаго, златоустаго, и вѣхъ сщїихъ, помнѣетъ и спасетъ насъ, ѡко блгъ и челоѣколюбецъ.

Діаконъ: аминь.

По ѡпѣтѣ же кадицъ діаконъ сщїе предложѣнїе: тѣже ѡходитъ, и кадицъ сщїю трапѣзѣ крѣгомъ крестовїднѣ, глагола въ ссѣ:

Бо грѣбѣ плѣтскн, во адѣ же съ дшїею ѡко Бгъ, въ раї же съ разбойникомъ, и на прѣолѣ быль сѣи Хртѣ, со Ѡцѣмъ и Дхомъ, всѣ исполнѣи неопїсанный.

Црїю небный...

Hospodine, spasiž zbožné a vyslyš nás.

Diákon se obrací k lidu a provolává:

Až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Věřící lid zpívá Trojsvatou píseň:

Svatý Bože, svatý Silný, svatý Nesmrtelný, smiluj se nad námi (*třikrát*). Sláva Otci, i Synu, i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen. Svato Nesmrtelný, smiluj se nad námi. Svato Bože, svato Silný, svato Nesmrtelný, smiluj se nad námi.

Za zpěvu kněz i diákon říkají také „trisagion“, společně činíce poklony před svatým prestolem. Pak praví diákon knězi:

Povelíž, vladyko!

Nato se odebírají k hornímu místu. Kněz cestou říká:

Požehnaný, jenž se běře ve jménu Páně.

Diákon: Požehnej, vladyko, horní trůn!

Kněz: **P**ožehnaný jsi na trůně království svého, jenž na cherubínech spočíváš, vždycky, nyní i příště, až na věky věkův. Amen.

Po dokončení pěni „trisagia“ praví diákon, který vyšel před svaté dveře:

Pozor mějme!

Kněz (žehnaje lid): **P**okoj všem.

Žalmista: I duchu tvému.

Diákon: **V**elemoudrost!

Žalmista čte **prokimen** ze žalmu Davidova.

Diákon (po ukončení zpěvu prokimen): **V**elemoudrost!

Žalmista: Čtení z listu svatého apoštola... (Čtení ze skutků apoštolských... Apod.)

Diákon: **P**ozor mějme!

Pokoj tobě...

Скончавшѣя же тропарѣ, прихѡднѣхъ діаконъ блнзъ стѣхъ двѣрей, и показавъ ѿ
 ѿраремъ, перекрѣ оубо ко ікѡнѣ хрѣтовѣ глаголетъ:

Гдн, спаси благочестнѣхъ, и оублажи ны.

Тяже навѡднѣхъ, глагола ко кнѣ стѡщымъ величїио:

И ко вѣки вѣкѡвъ.

Днѣхъ: ѿмнѣ.

Прекаемъ же трнекатѡмъ, глаголютъ и самн, іерей же и діаконъ, трнегѡе,
 творѣще крѣпѣ и поклѡны трн предъ стѡю трапѣзю. Тяже глаголетъ діаконъ
 ко іерейо:

Покелн, владыко.

И шѡднѣхъ къ горнемъ мѣстѣ, и сїенннхъ шѡдѣ глаголетъ:

Благословѣнъ градъи ко ѿма Господне.

Діаконъ: Благословн, владыко, горнїи прерѡла.

Іерей же: Благословѣнъ ѣси на прерѡлѣ славы царствїа твоегѡ, сѣдѣи
 на хрѣвїмѣхъ, всегда, нынѣ и прїсно, и ко вѣки вѣкѡвъ.

По исполненїи трнегѡа, діаконъ прншедъ предъ свѣчїа двѣрн, глаголетъ:

Вѡнмемъ.

Іерей же возгласїетъ: **М**нрхъ вѣмъ.

И чтѣцъ глаголетъ: И дѡховн твоемъ.

И пакн діаконъ: **П**ремъдростъ.

И чтѣцъ, прокїменъ, ѡаломъ давідѡвъ.

По семъ діаконъ: **П**ремъдростъ.

И чтѣцъ надпнїенїе апѡстола: дѣланїи стѣхъ ѡплъ чтѣнїе. *Іан:* Сѡборнагѡ
 посланїа іаковла... *Іан:* ...Петрѡва чтѣнїе. *Іан:* Къ рїмлянѡмъ... *Іан:*
 Къ корїнданѡмъ... *Іан:* Къ галатѡмъ посланїа свѣтѡа апѡстола
 Пѡла чтѣнїе.

И пакн діаконъ: **В**ѡнмемъ.

Kněz čte modlitbu předložení:

Bože, Bože náš, jenž jsi za pokrm celému světu seslal chléb nebeský – Pána a Boha Ježíše Krista, Spasitele, vykupitele a dobrodince, žehnajícího nám a posvěcujícího nás, sám požehnej předložení toto a přijmi je na nadnebeský obětní oltář svůj. Rozpomeň se jako blahý a lidumil na ty, kdož je přinesli a za kteréž přineseno jest, a nás neodsouzeně zachovej v posvátném vykonávání Božských Tajin tvých. Aby se světlo a velebil přechestný a velikolepý jméno tvé, Otce i Syna i Svatého Ducha, nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen.

Potom k zakončení proskomidie říká:

Sláva tobě, Kriste Bože, naděje naše, sláva tobě!

Diákon: Sláva Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen. Hospodi, pomiluj. Hospodi, pomiluj. Hospodi, pomiluj. Požehnej!

Kněz říká malé propuštění: (Vstavší z mrtvých) Kristus, pravý Bůh náš, na přímluvy přečisté Matky své, svatého otce našeho Jana Zlatoušého, archiepiskopa cařihradského, i všech svatých, nechť smiluje se nad námi a spasí nás jako blahý a lidumil.

Diákon: Amen.

Po tomto zakončení okuřuje diákon svaté předložení, pak odchází ke svatým dveřím, odhrnuje oltářní oponu a poté okuřuje svatý prestol okolo na způsob kříže, celý oltář, ikonostas, kněze a celý chrám, řka pro sebe (při okuřování prestolu):

Ve hrobě s tělem, v pekle s duší co Bůh, v ráji pak s lotrem a na trůně s Otcem a Duchem, vše nevystižitelně naplňuje, byl jsi, Kriste!

A pak okuřuje dál, říká žalm 50. / 51.: Smiluj se nade mnou, Bože...

Po okouření chrámu vchází diákon opět do oltáře, okuřuje svatý prestol a kněze; poté odloží kadidelnici a přistupuje ke knězi. Postavivše se oba před svatým prestolem, modlí se každý pro sebe (kněz se vztaženýma rukama), řkouce:

Králi nebeský...

Днѣхъ чн....

Таже ѱаломъ ѿ.

И покладѣвъ стѣланице же и храмъ вѣсь, вхѡднѣтъ пакн ко стѣнѣмъ Олтѣрь, и покладѣвъ стѣлю трапѣзѣ пакн, и стѣнника, кадильницѣмъ оубо ѿлагѣтъ на мѣсто своѣ, сѣмъ же прихѡднѣтъ ко іерѣю. И стѣмъ вкѡпѣ предъ стѣлю трапѣзою, покланѣютелъ трѣжды, вѣ себѣ моладѣеа, и глаголюще:

Црѣдъ нѣный, оубрѣшнтелю, дѡше истинны, иже вездѣ сѣи и всѣмъ исполнѣай, сокрѡбнице благѣхъ и жнзни подѣтелю: прѣиди и вєлнєа вѣ ны, и оучнєтн ны ѿ всѣхъ іа свѣрны, и спаси, блже, дѡшы нашѣ.

Слѡва вѣ вѣшнихъ бгѣ, и на землѣ мнрѣ, вѣ члѣвѣцѣхъ блговолєніє. Двѣжды.

Гдн, оубрѣшнѣ моѣ ѿвѣрзешн, и оубрѣшнѣ моѣмъ возвѣстѣтъ хвалѣ твоѣ.

Таже цѣлѡютѣ, свѣщенникъ оубо стѣе сѣлїє, діаконъ же стѣлю трапѣзѣ. И посѣмъ подклонѣхъ діаконъ своѣмъ главѣ свѣщенникѣ, держѣ и орѣрѣ трємнѣ перєты дєєнѣа рѣкн, глаголетѣ:

Врєма сотворїтн гдн, владыко, благоєловн.

Свѣщенникъ, знаменѣа сѣдѣ, глаголетѣ:

Блгоєловєнѣхъ бгѣ нашѣ, вєгдѣ, нынѣ и прѣснѡ, и ко вѣкн вѣкѡвѣхъ.

Таже діаконъ: Помолнєа ѡ мнѣ, владыко свѣтѣй.

Свѣщенникъ: да испрѣвнѣтъ гдѣ стѡпѣ твоѣ.

И пакн діаконъ: Помолнѣ ма, владыко стѣй.

Свѣщенникъ: да помолнѣтъ тѣа гдѣ бгѣ ко црѣтѣи своѣмъ, вєгдѣ, нынѣ и прѣснѡ, и ко вѣкн вѣкѡвѣхъ.

Діаконъ же рєкѣ: ѡмннѣ.

И поклоннєа, нєхѡднѣтъ рѣверными двєрѣми, понєже црѣкѣа двєрн до вхѡда не ѿвєрзѣютел. И стѣмъ на свѣчнѡмъ мѣстѣ, прѣмѡ стѣхъ двєрєй, покланѣтєа со блгоєвѣнїємъ, трѣжды, глагола вѣ себѣ:

Гдн, оубрѣшнѣ моѣ ѿвѣрзешн, и оубрѣшнѣ моѣмъ возвѣстѣтъ хвалѣ твоѣ.

И посѣмъ начинѣтъ глаголатн: Блгоєловн, владыко.

И начинѣтъ свѣщенникъ: Блгоєловєно црѣтѣо:

Благоєловєно црѣтѣо...

Poté se zpívají tropary a kondaky dne.

Kněz říká modlitbu trojsvaté písně:

Svatý Bože, jenž ve svatých spočíváš, jenž jsi trojsvatým hlasem serafínů opěvován, cherubíny oslavován a veškerými mocnostmi nebeskými uctíván; jenž jsi z nejsoucna ve jsoucnost veškerenstvo přivedl, člověka dle obrazu a podoby své stvořil a ozdobil jej všelikým darem svým; jenž prosícímu dáváš moudrost a poznání a nepohrdáš hříšníkem, ale ukládáš mu pokání ke spasení; jenž jsi nás, ponížené a nehodné služebníky své, učinil hodnými, abychom i v tuto hodinu stáli před slávou svatého obětního stolu tvého a náležitě uctívání a slavo-sloví tobě přinášeli: Ty sám, Vládce, přijmi i z úst nás, hříšných, trojsvatou píseň a navštiv nás dobrotou svou; odpusť nám všechny hříchy naše, úmyslné i neúmyslné. Posvěť duše i těla naše a dopřej nám, abychom ve svatosti sloužili tobě po všechny dny života svého, na přímluvy svaté Bohorodice i všech svatých, tobě po všechny věky se zalíbivších.

Když se zpívá poslední tropar (resp. kondak), praví diákon knězi, skloniv hlavu a drže orar třemi prsty pravice:

Požehnej, vладыко, čas trojsvaté písně!

Kněz pak, požehnav jej, zvolá:

Neboť svatý jsi, Bože náš, a tobě slávu vzdáváme, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky...

Nato diákon (není-li diákon, pak se toto vynechává) vychází svatými dveřmi z oltáře a ukazuje orarem nejprve na ikonu Kristovu, volá:

Až na věky věkův.

Прїидїте, поклонїмса, ѿ припадѣмъ ко ХрїстѸ. Спасї ны, Сынѣ Божїи, во свѣтѣхъ днѣхъ сїи, пощїна тѣ, ѡмнѡдїа. (Ѣдїножды)

ѡце же недѣла: Воскресїи ѡз мѣртвѣхъ пощїна тѣ, ѡмнѡдїа. (Ѣдїножды) Тѣже: Ѡбѣщанїа тропарї.

Щїенникъ же глаголетъ мѣтѣ сїю:
Молїтва трїсвѣтаго пѣнїа:

Бже сѣи, ѡже во свѣтѣхъ почиваѡи, ѡже трїсвѣтїмъ гласомъ ѿ серафїмѡвъ воспѣваемїи, ѡ же херубїмѡвъ славоглаголюмїи, ѡ же всѣхъ небесныхъ силъ поклонѣемїи: ѡже ѡ небытїа во сѣже бытїи приведїи всѣхъ, создавши челоука по ѡбразѸ твоемѸ ѡ по подобїю, ѡ всѣхъ твоїхъ дарованїемъ ѡукраєивши: даѡи просїщемъ премъдростъ ѡ ра- зумъ, ѡ не презрїаѡи согрѣшающаго, но полагаѡи на спасенїе покаенїе: сподобивши насъ, смиренныхъ ѡ недостойныхъ рабъ твоїхъ, ѡ въ часъ сїи стѣти предъ славою свѣтаго твоегѡ жертвенника, ѡ должное тебе поклоненїе ѡ славоглаголю прїносїти: самъ, Владыко, прїими ѡ ѡутъ насъ грѣшныхъ трїсвѣтѡ пѣснь, ѡ поутїи ны благоутїю твоею. Простї намъ всѣе согрѣшенїе, вольное же ѡ невольное. Ѡсвѣти нашѡ душї ѡ тѣлеса, ѡ даждь намъ въ преподобїи служїти тебе всѡ днї жнвотѡ нашего: молїтвами свѣтаго Богородїцы, ѡ всѣхъ свѣтѣхъ, ѡ всѣхъ тебе благоудїившихъ.

Ѣда же пѣвцы прїидѣтъ на послѣднїи тропарї, глаголетъ дїаконъ ко іерее, приклонѡ къ пѣ гласѸ, ѡ сѡрарѡ въ рѡцѣ держѡ тремї сѣреты:

Благословї, владыко, крѣма трїсвѣтаго.

їерей же, знаменѡ сѣго, глаголетъ:

Ико свѣтъ сїи, Бже нашъ, ѡ тебе славу возсылаемъ, ѡтцѸ, ѡ сынѸ, ѡ свѣтомѸ дшхѸ, нынѣ ѡ прїсно.

ѡ ко всѣмъ...

Кráli nebeský, Utěšiteli, Duchu pravdy, jenž jsi všude přítomen a vše naplňuješ, poklade blaha a dárce života, přijď a usidliž se v nás a očistiž nás od všeliké skvrny a spasiž, Blahý, duše naše. (Jedenkrát)

Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj, lidem dobrá vůle. (Dva-krát; kněz se vztaženýma rukama.) Po ukončení se vždy ukloní a přežehnají.

Hospodine, rty mé otevři a ústa má zvěstovati budou chválu tvou. (Bez vztažených rukou; ukloní se a přežehnají.)

Nato políbí – kněz svaté evangelium (a prestol) – dїakon svatý prestol. Pak dїakon, skloniv hlavu svou ke knězi a drže orar třemi prsty pravice, dí:

Čas jest sloužiti Hospodinu. Požehnej, vладыko!

Kněz (žehناه mu): Požehnán jest Bůh náš, vždycky, nyní i přístě, až na věky věkův.

Dїakon: Amen. Pomodli se za mne, vладыko svatý!

Kněz: Hospodin nechť vede kroky tvé.

Dїakon: Pamatuj na mne, vладыko svatý!

Kněz: Nechť pamatuje na tebe Hospodin Bůh v království svém, vždycky, nyní i přístě, až na věky věkův.

Dїakon: Amen.

A pokloniv se, vychází z oltáře severními dveřmi (poněvadž svaté dveře se otevírají až před malým vchodem) a postaviv se na příslušném místě, naproti svatým dveřím, pokloní se, přežehná se zbožně třikrát, říká pro sebe:

Hospodine, rty mé otevři a ústa má zvěstovati budou chválu tvou.

Nato hlasitě začíná dle následujícího postupu.

Koná-li kněz proskomidii bez dїakona, vynechávají se slova dїakonova i odpovědi kněze na ně. (Dále se při liturgii vynechávají tiché dialogy mezi knězem a dїakonom a různé dїakonovy výzvy – např. „Požehnej, vладыko!“ apod. Jinak kněz říká a koná, co přísluší dїakonovi, sám.)

Slouží-li svatou liturgií více kněží, koná proskomidii pouze jeden z nich.

V době proskomidie čte žalmista hodinky: třetí a šestou (počáteční ohlas kněze na začátku čtení hodin je místo ohlasu před přípravou Beránka).

Blahosloveno budiž království...

Вѣдати подобаѣтъ: ѿце безъ діакона сѣжигъ іерей, въ проskomидѣи діаконикихъ слобъ, ѿ на литургии предъ сѣлѣемъ, ѿ на ѿвѣтъ сѣгѣ: Благословѣи владыко, ѿ Прогоди владыко, ѿ Врема сотворити, да не глаголетъ, чтою ектеніи ѿ чинѣное предложѣніе. ѿце же сокоромъ сѣжигъ сѣіеннѣи мнози, дѣйство проskomидѣи сѣдинъ іерей токмо да творитъ, ѿ глаголетъ ѿзображенна: прочѣи же сѣжигѣи ничтоже проskomидѣи ѿсѣнѣи да глаголетъ.

БОЖЕСТВЕННА СЛЪЖБА, ЇЖЕ ВО СВАТЫХЪ ОТЦА НАШЕГО ІОА́ННА ЗЛАТОУСТАГО.

Діаконъ: Благословѣи, владыко.

Іерей: Благословѣно царство, Отца, ѿ сына, ѿ святаго дѣха, нынѣ ѿ прѣсно, ѿ во вѣки вѣкѣвъ.

Лікъ: ѿмѣнь.

Діаконъ: Мѣромъ Гдѣ помѣлимъ.

Лікъ: Гдѣ, помѣлѣи.

☩ свѣшнѣмъ мѣрѣ, ѿ спасѣнѣи дѣшъ нашихъ, Гдѣ помѣлимъ.

Лікъ: Гдѣ, помѣлѣи.

☩ мѣрѣ всегѣ мѣра, благостоѣннѣи сватыхъ Божѣихъ церквѣи, ѿ соединѣннѣи вѣкѣхъ, Гдѣ помѣлимъ.

Лікъ: Гдѣ, помѣлѣи.

☩ сватѣмъ храмѣ сѣмъ ѿ сѣ вѣрою, благоговѣннѣемъ ѿ стѣрахомъ Божѣимъ входѣннѣхъ вѣнь, Гдѣ помѣлимъ.

Лікъ: Гдѣ, помѣлѣи.

☩ господнѣ нашѣмъ Блаженнѣишемъ митрополитѣ (ѿма рекъ), ѿ господнѣ нашѣмъ [ѿнѣ: высокопревосвѣщеннѣишемъ архієпископѣ, ѿнѣ: Преосвѣщеннѣишемъ єпископѣ] (ѿма рекъ), четнѣмъ превѣтерствѣ, во хрѣтѣ діаконствѣ, ѿ всемъ прѣчтѣ ѿ людѣхъ, Гдѣ помѣлимъ.

Лікъ: Гдѣ, помѣлѣи.

☩ стѣнѣ нашей...

kolem svatého prestolu. Vyjdou severními dveřmi a krácejí za světloňosem, nesoucím rozžatou svíci, konají malý vchod a stanou naproti svatým dveřím. Oba skloní hlavu. Diákon praví:

K Hospodinu modleme se!

Kněz tiše říká modlitbu malého vchodu:

Vládce, Hospodine, Bože náš, jenž jsi ustanovil na nebesích řády a voje andělů a archandělů ke službě slávy své, se vchodem naším spoj i příchod svatých andělů, kteří by tobě s námi spoluposloužili a spoluoslavovali dobrotu tvou. Neboť tobě náleží všeliká sláva, čest a klanění, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen.

Po skončení modlitby ukazuje diákon k východu, drže orar třemi prsty (položiv si evangelium na levou stranu prsou či na levé ramię), a praví knězi:

Požehnej, vладыко, svatý vchod!

Kněz tiše žehná vchod:

Požehnaný jest vchod svatých tvých, vždycky, nyní i přistě, až na věky věkův.

Nato diákon podává knězi evangeliář k políbení a po ukončení zpěvu, postaviv se dopředu před kněze, naproti svatým dveřím, pozdvihuje svaté evangelium, volaje:

Velemoudrost, povznesme se!

Pak se oba ukloní a vcházejí do svatého oltáře. Diákon položí svaté evangelium na svatý prestol. Mezitím se kněz pokloní, přežehná se a políbí ikonu Spasitele, obrátí se k lidu, požehná světloňose, a obrátí se k ikoně Bohorodice, před níž se pokloní a políbí ji, načež vejde do oltáře.

Věřící lid zpívá: »Pojďte, pokloňme se...«

Pojďte, pokloňme se a padněme před Kristem. Synu Boží, ve svatých podivuhodný, spasiž nás, zpívající tobě: Alleluja.

(Jedenkrát)

Je-li neděle: Synu Boží, jenž jsi vstal z mrtvých...

Je-li svátek Bohorodice: Synu Boží, na přímlyvy Bohorodice...

Svatý Bože, jenž ve svatých...

чтою трапезою, творятъ поклоны три. Также пріемъ священникъ святое ѡ-
ггеліе, даѣтъ діаконѣ, и ѿдѣтъ ѿ десныя страны созадѣ престола, и тако
ишѣдше съверною страною предъидущимъ имъ лампадамъ, творятъ малыи
входъ, и стѣвше на ѡбычнѣмъ мѣстѣ, приклоняютъ ѡба главы, и діаконѣ
рѣкшъ:

Гдѣ помолнмса.

Глаголетъ священникъ мѣтвѣ входа тайно.

Молитва входа:

Владыко Гдѣ Бже нашъ, оустѣвнвыи на небесѣхъ чины и
кѡннства аггѣл и архггѣл, въ слѣженіе твоѣмъ славы: со-
твори со входомъ нашимъ входѣ святыхъ аггѣловъ быти,
соелѣжѣицъ намъ, и сославоелѣжѣицъ твоѣмъ благость. Гдѣко
подобаетъ тебѣ всѣкаа слава, чѣсть, и поклонѣніе, Ѡтцѣ, и
Сынѣ, и Свѣтомъ Дхѣ, нынѣ и прѣсно, и во вѣки вѣкѡвъ.
Аминь.

Молитебѣ же скончавшейся, глаголетъ діаконъ ко священникѣ, показавъ къ
костѡкѣ десницею, держѣ въшпѣ и Ѡрарь тремѣ персты:

Благоеловѣи владыко, святый входъ.

И священникъ благоеловаа глаголетъ:

Благоеловѣи входъ святыхъ твоихъ, всегда, нынѣ и прѣсно, и во
вѣки вѣкѡвъ.

Посѣмъ діаконъ подаѣтъ ѡггеліе священникѣ, и цѣлуетъ ѡцѣнникъ ѡггеліе.
Исполншѣе же конѣчномъ тропарю, входитъ діаконъ посредеѣ, и стѣвъ предъ
іереемъ, козышѣтъ малу рѣцѣ, и показавъ святое ѡггеліе, глаголетъ келеламс-
но:

Премѣдрость, прѡсѣти.

Также, поклонивъ еамъ и священникъ созадѣ ѡггѣ, входитъ ко святый
Ѡтарь. И діаконъ ѡггѣкѡ полагаѣтъ еѡе ѡггеліе на еѡѣн трапезѣ.

Пѣвцы же поютъ:

Бже еѡый...

Božská služba svatého otce našeho Jana Zlatoústého

Řád liturgie katechumenů

Diákon: Požehnej, vladyko!

Kněz: Blahosloveno budiž království Otce i Syna i Svatého Ducha, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen

Ektenie velká

Diákon: **V** pokoji k Hospodinu modleme se!

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za pokoj shůry a spásu duší našich k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za mír celého světa, za blaho svatých církví Božích a za sjednocení všech k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za svatý chrám tento a za vcházející v něj s vírou, zbožností a bázni Boží k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za metropolitu...

☩ ст҃ранѣ́ на́шей, пра́кителехъ ѿ ко́ннствѣ́ сѧ̀, Гдѣ́ помóлимсѧ.

Діакъ: Гдѣ́, помíлѡй.

☩ гра́дѣ́ се́мъ [ѿна́: ѡ́ ке́и се́й, ели́ въ монартыре, то: ѡ́ свѣтѣ́й ѡ́бнѣте́и се́й], ве́лікомъ гра́дѣ́, ст҃ранѣ́ ѿ вѣ́рою жи́вѡщихъ въ ны́хъ, Гдѣ́ помóлимсѧ.

Діакъ: Гдѣ́, помíлѡй.

☩ благо́растворѣ́ннн ко́здѡхъ, ѡ́ нѡ́сѡбнѣ́и пло́дѡвъ зе́мныхъ ѿ вре́менѣ́хъ мнѣ́рыхъ, Гдѣ́ помóлимсѧ.

Діакъ: Гдѣ́, помíлѡй.

☩ пла́вающихъ, пѣ́тешестѡ́щихъ, не́дѡгѡщихъ, ст҃ра́ждѡщихъ, плѣ́нннхъ, ѿ ѡ́ спа́сѣ́ннн ѡ́хъ, Гдѣ́ помóлимсѧ.

Діакъ: Гдѣ́, помíлѡй.

☩ нѡ́сѡбнѣ́ннѧ́ на́мъ ѡ́ ве́лікѡ́ еко́рѡнѣ́, гнѣ́ва ѿ нѡ́жды, Гдѣ́ помóлимсѧ.

Діакъ: Гдѣ́, помíлѡй.

За́стѡпнѣ́, спа́сѣ́нн, помíлѡй ѿ со́хранѣ́ на́сѧ, Бо́же, твое́ю благо́дѣ́тїю.

Діакъ: Гдѣ́, помíлѡй.

Пре́свѣтѡ́, пре́чнѣ́тѡ́, пре́благо́словѣ́ннѡ́, сла́внѡ́ Влады́чнцѡ́ на́шѡ́ Богоро́днцѡ́ ѿ прене́дѣ́въ Ма́рїю, со́ вѣ́кми свѣ́тымн поманѡ́_вшѧ, са́мн себѣ́, ѿ дрѡ́гъ дрѡ́га, ѿ ке́сь жи́вѡтѡ́ на́шѡ́ Хрѣ́стѡ́ Бо́гѡ́ преда́днѡ́.

Діакъ: Тебѣ́, Гдѣ́.

Возглаше́нїе:

Гдѣ́ ко́ подо́бѣ́тѡ́ тебѣ́ ве́лікѡ́ сла́ва, че́сть ѿ покло́нѣ́нїе, ѡ́тцѡ́, ѿ сы́нѡ́, ѿ свѣ́тѡ́мѡ́ дѡ́хѡ́, ны́нѣ́ ѿ прѣ́сно, ѿ во́ вѣ́кн вѣ́кѡ́въ.

Діакъ: а́минь.

Гдѣ́ Бо́же на́шѡ́, сгво́же держа́ва...

Modlitba druhé antifony:

Hospodine, Bože náš, spasiž lid svůj a požehnej dědictví svému, zachovej plnost církve své, posvěť ty, kdož milují krásu domu tvého, oslav je Božskou mocí svou a neopouštěj nás, doufající v tebe.

Znovu diákon: **O**pět a opět v pokoji k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a zachovej nás, Bože, blahodatí svou.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Nejsvětější, nejčistší, nejblahoslovenější a slavné Vládkyně naší, Bohorodice a vždycky Panny Marie se všemi svatými pamětlivi jsouce, sami sebe i druh druhu i veškeren život náš Kristu Bohu poručme.

Věřící: Tobě, Hospodine.

Kněz: **N**eboť blahý a lidumilný Bůh jsi ty, a tobě chválu vzdáváme, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Modlitba třetí antifony:

Ty, jenž jsi nám tyto společné a jednomyslné modlitby daroval a který jsi slíbil, že splníš prosby, shodnou-li se na čem dva neb tři ve jménu tvém, sám i nyní prosby služebníků svých k užítku splniž tím, že udělíš nám v nynějším věku poznání pravdy tvé, v budoucím pak daruješ nám život věčný.

Věřící lid zpívá 3. antifonu (resp. *Blahoslavenství, je-li neděle či svátek*): V království svém rozpomeň se na nás, Bože...

Teď se otevírají svaté dveře k malému vchodu. Kněz s diákonem stojíce před svatým prestolem, učiní tři poklony a při každé se pokřížují. Pak kněz vezme svaté evangelium, podává je diákonu a obchází zprava

Vláde, Hospodine...

Молитва второго антифона:

ГДН БО́ЖЕ НА́ШЪ, СПАСИ́ ЛЮ́ДИ ТВОѦ И́ БЛАГОСЛОВИ́ ДОУСТО́АНИЕ ТВОЕ, И́СПОЛНѢНІЕ ЦѢРКВЕ ТВОЕѦ СОХРАНИ́, ѠСВЯТИ́ ЛЮ́БЯЩЫМ БЛАГОУ́ЩІЕ ДО́МЪ ТВОЕГѠ: ЧЫ́ ТѢ́ХЪ ВОСПРОСЛА́ВИ БОЖЕ́СТВЕННОЮ ТВОЕ́Ю СИ́ЛОЮ, И́ НЕ ѠСТА́ВИ НА́СЪ, О́УПОВА́ЮЩИХЪ НА ТѦ.

Та́же дѣ́ако́нъ: Па́ки и́ па́ки ми́ромъ ГДЪ ПОМО́ЛИМЪ.

Дѣ́акъ: ГДН, ПОМИ́ЛЪИ.

За́стѣпи́, спаси́, поми́лѡи́ и́ сохрани́ на́съ, БЖЕ, ТВОЕ́Ю КЛГОДА́ТІЮ.

Дѣ́акъ: ГДН, ПОМИ́ЛЪИ.

ПРЕСѢ́ЩЮ, ПРЕЧѢ́ЩЮ, ПРЕБЛГОСЛОВѢ́ННЮ, СЛА́ВНЮ ВЛЦЦЪ НА́ШЪ БЦЪ И́ ПРИСНОДѢ́В МРІ́Ю, СО ВѢ́МНИ СѢ́ЫМИ ПОМА́НШКШЕ, СЛА́МН СЕБЕ, И́ ДРУ́ГЪ ДРУ́ГА, И́ ВЕ́СЬ ЖИВО́ТЪ НА́ШЪ ХРІ́ТЪ БГЪ ПРЕДА́ДИМЪ.

Дѣ́акъ: ТЕБѢ, ГДН.

Возгласі́е:

ИКО БЛА́ГЪ И́ ЧЕЛОВЕ́КОЛЮ́БЕЦЪ БО́ГЪ СЪИ́, И́ ТЕБѢ́ СЛА́ВЪ ВОЗЫ́ЛАЕМЪ, Ѡ́ТЦЪ, И́ СЫ́НЪ, И́ СВЯТО́МЪ ДЪ́ХЪ, НЫ́НѢ́ И́ ПРИ́СНО, И́ ВО ВѢ́КН ВѢ́КѠВЪ.

Дѣ́акъ: АМИ́НЬ.

Молитва третьего антифона:

ИЖЕ Ѡ́БЩЫМЪ СІ́А И́ СОГЛѢ́НЫМЪ ДА́РОВА́ВЫИ НА́МЪ МОЛІ́ТВЫ, И́ЖЕ И́ ДВѢ́МА, И́ЛИ ТРѢ́МЪ, СОГЛА́ЩЮЩЫМЪ Ѡ́ И́МЕНИ ТВОЕ́МЪ, ПРОШѢ́НІѦ ПОДА́ТИ Ѡ́БѢ́ЩА́ВЫИ: СЛА́МЪ И́ НЫ́НѢ́ РА́БЪ ТВОИ́ХЪ ПРОШѢ́НІѦ КЪ ПОЛѢ́ЗНОМЪ И́СПО́ЛНИ, ПОДА́В НА́МЪ И́ ВЪ НАСТО́АЩЕМЪ ВѢ́ЦѢ́ ПОЗНА́НІЕ ТВОЕ́А И́СТИ́НЫ, И́ ВЪ ВЪДЪЩЕМЪ ЖИВО́ТЪ ВѢ́ЧНЫИ ДА́РЪА.

ЗДѢ́ Ѡ́ТВѢ́ЗАЮ́ЩА ДВѢ́РИ НА МА́ЛЫИ ВХО́ДЪ.

ПѢ́ВАЕМЪ́ ЖЕ ТРѢ́ЕМЪ́ АНТИ́ФОНЪ́ Ѡ́ ПѢ́ВЦѢ́ВЪ, И́ЛИ КЛА́ЖЕННАМЪ, Ѧ́ЩЕ СЪ́ТЪ НЕДѢ́ЛА. СГДА́ ПРИ́ИДѢ́ТЪ НА »СЛА́ВА«, СВЯЦѢ́ННИКЪ́ И́ Дѣ́АКО́НЪ, СГѦ́ВШЕ ПРЕДЪ́ СКА́-

ВЛА́ДИКО́ ГДН БО́ЖЕ...

Za vladyku našeho metropolitu (**jméno**) [za vladyku našeho (archi-) episkopa (**jméno**)], za důstojné kněžstvo, diákonstvo v Kristu, za veškeré duchovenstvo a lid k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za vlast naši a její představitele k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za město toto [vesnici tuto, svatý monastýr tento], za všechna města a země i za ty, kteří podle víry v nich žijí, k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za příznivé počasí, za hojnost plodů zemských a za pokojné časy k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za cestující po zemi, vodě i vzduchem, za nemocné, trpící, zajaté a za spásu jejich k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Abychom vysvobozeni byli od všelikého soužení, hněvu a nouze, k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a zachovej nás, Bože, blahodatí (milostí) svou.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Nejsvětější, nejčistší, nejblahoslovenější a slavné Vládkyně naší, Bohorodice a vždycky Panny Marie se všemi svatými pamětlivi jsouce, sami sebe i druh druhu i veškeren život náš Kristu Bohu poručme.

Věřící: Tobě, Hospodine.

Kněz: **N**eboť tobě náleží všeliká sláva, čest a klanění, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Hospodine, Bože náš, jehož...

И поѣтъа пѣрвыи антифѡна ѿ пѣвцѣвъ. Сѡщѣнникъ же глаголетъ тайно моли́тъвъ пѣрваго антифѡна. Діаконъ же поклонивъа оустѣплетъ ѿ мѣста своѣго, и ѿше́дъ стѡитъ прѣдъ ико́ною Хри́стовою, держаъ и ѡра́ръ тремя́ пѣресты де́сныа рѣки.

Моли́тва пѣрваго антифѡна:

Гдн Бо́же нашъ, съгѡже держа́ва несказáнна, и сла́ва непоутижнма, съгѡже мнлоусть безмѣрна, и челове́колюбе неузречѣнно: сáмъ, Влады́ко, по благоу́тробѣю твоѣмѹ, прѣзри на ны, и на свѣтлыи хра́мъ е́и, и сотвори́ еъ на́ми, и моли́цими́а еъ на́ми, бо́гатыа мнлоусти твоѡ и щедрѡты твоѡ.

По исполнѣнн же антифѡна, прѣше́дъ діаконъ, и стáвъ на съвѣнчѣмъ мѣстѣ, и поклонивъа, глаголетъ:

Пáки и пáки мнромъ Гдѹ помóлимъа.

Днѣкъ: Гдн, помнлѣи.

Застѹпн, спáси, помнлѣи и сохрани́ насъ, Бже, твоѣю блгодáтню.

Днѣкъ: Гдн, помнлѣи.

Пресѣ́шю, пресѣ́шю, преблгоу́словѣнншю, сла́вншю блщцѹ нашѹ Бѹ́ и прѣснодѣ́ш Мрїю, со всѣ́ми стѣ́ми поманѣ́шкше, сáми себе, и дрѹгъ дрѹга, и всѣ́хъ живѡтѹ нашѹ Хрѣ́стѹ Бгѹ преда́днмъ.

Днѣкъ: Тебѣ, Гдн.

Возгласѣ́ннѣ:

Ико твоѡ держа́ва, и твоѡ ѣ́сть ца́рство, и снла, и сла́ва, ѡ́тца, и сы́на, и свѣта́гѡ дѹ́ха, ны́нѣ и прѣсно, и во всѣ́ки вѣ́кѡвъ.

Днѣкъ: Амннь.

И поѣтъа подобнѣ ѿ пѣвцѣвъ втѡрыи антифѡнъ. Діаконъ же подобнѣ тво́ритъ, ѣ́коже и въ пѣрвои моли́твѣ.

Гдн Бо́же нашъ, спáси...

Kněz tiše čte modlitbu první antifony. Diákon, pokloniv se, odstoupil již před ohlasem kněze ze svého místa a stanul před ikonou Kristovou, drže orar třemi prsty pravice.

Věřící lid zpívá 1. antifonu: Dobrořeč, duše má, Hospodinu...

Modlitba první antifony:

Hospodine, Bože náš, jehož vláda jest nevýslovná a sláva nevýstižná, jehož milost jest nezměrná a lidumilnost nevypravitelná: Ty sám, Vládce, shlédni na nás a na svatý chrám tento podle milosrdenství svého a prokaž nám i všem, kteří se s námi modlí, hojně milosti a slitování svá.

Po dokončení antifony stane diákon znovu před svatými dveřmi, pokloniv se a přežehnáv, praví:

Opět a opět v pokoji k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a zachovej nás, Bože, blahodatí svou.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Nejsvětější, nejčistší, nejblahoslovenější a slavné Vládkyně naší, Bohorodice a vždycky Panny Marie se všemi svatými pamětlivi jsouce, sami sebe i druh druhá i veškeren život náš Kristu Bohu poručme.

Věřící: Tobě, Hospodine.

Kněz: Neboť tvá jest vláda a království i moc a sláva, Otce i Syna i Svatého Ducha, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Kněz tiše čte modlitbu druhé antifony. Diákon činí podobně jako předešle.

Věřící lid zpívá 2. antifonu: Jednorozený Synu a Slovo Boží...

Hospodine, Bože náš, spasiž...

Вшѣдъ же діаконъ внѣтърь свѣтѣхъ дверей, стоитъ ѡдеишю: и хотѣши
свѣщенникъ книгѣ, глаголетъ къ немѣ діаконъ:

Да поманѣтъ Гдѣ Бгъ свѣщенство твоє ко царствѣи своѣмъ.

И ещѣнникъ къ немѣ:

Да поманѣтъ Гдѣ Бгъ свѣщеннодіаконство твоє ко царствѣи своѣмъ,
вцегдѣ, нынѣ и прѣсно, и ко вѣки вѣковъ.

И ещѣнникъ ѡкъ портокалетъ свѣтѣи потѣръ на свѣтѣи трапѣзѣ. Свѣтѣи же
діаконъ взѣмъ со главы діакона, портокалетъ и тѣи на свѣтѣи трапѣзѣ, глагола:

Благообразный ѿѡнѣъ, съ дрѣва енемъ пречистоє тѣло
твоє, плащаницею чѣстою ѡбвѣвъ, и конѣми ко гробѣ
нѡвѣ покрѣвъ положѣ.

Во гробѣ плѡтєи, ко лѣтѣ же съ дѣшею ѣакъ Бгъ, въ раи же съ
разбойникомъ, и на престолѣ быль еси, Христѣ, со Отцемъ и Дѣ-
хомъ, всѣ исполнѣи неопѣсанный.

Икъ живоноецъ, ѣакъ раѣ краснѣишѣи, конѣтнинъ и чертога
вѣликаго царєкаго показѣла свѣтлѣишѣи, Христѣ, гробъ твоѣи, и
тѣчникъ нашего воскресѣнѣа.

Тѣже покрѡвцы ѡкъ взѣмъ ѡ ещѣннаго діакона, и етѣго потѣра, полагаѣтъ на
ѣдинѣи етраниѣ етѣа трапѣзы. Воздѣхъ же ѡ діакона рама взѣмъ, и показѣвъ
покрѣветъ имъ етѣа, глагола:

Благообразный ѿѡнѣъ, съ дрѣва енемъ пречистоє тѣло твоє,
плащаницею чѣстою ѡбвѣвъ, и конѣми ко гробѣ нѡвѣ покрѣвъ
положѣ.

И прѣемъ кадильницѣ ѡ діаконѡвы рѣки, кадѣтъ етѣа трѣжды, глагола:

Ѳблажи, Гдѣи, благоволенѣмъ твоимъ сѣѡна, и да розѣждѣтъ
етѣны иерѣлѣимскѣа: тогда благоволиши жертѣв правды, возно-
шенѣи и всеожѣгѣмаа, тогда возложѣтъ на олтарѣ твоѣи тельцы.

И ѡдѣвъ кадильницѣ (и ѡпѣтєнкъ фелѡнѣ), приклонѣвъ главлѣ, глаголетъ
діаконъ:

Исполнимъ молѣтѣв...

Žalmista čte epištolu. (Kněz se může posadit na své sedátko v oltáři.)

Mezitím diákon vezme kadidelnici a kadidlo, přichází ke knězi a přijav od něho požehnání, okuřuje svatý prestol, celý oltář, svaté dveře, svaté ikony, kněze a lid.

Kněz (po ukončení čtení epištolu): **P**okoj tobě!

Žalmista: I duchu tvému.

Po přečtení apoštola se zpívá „alleluja“ (s příslušnými verši).

Diákon: **V**elemoudrost! (Toto zvolání jen říkají-li se verše na alleluja.)

Věřící: Alleluja, alleluja, alleluja.

Kněz stojí před svatým prestolem a říká tiše modlitbu před čtením evangelia:

Rozsviť v srdcích našich, lidumilný Vládce, nehynoucí světlo božského poznání svého a otevři duchovní oči naše k chápání evangelijních hlásání tvých; vlož v nás též bázeň přikázání blahoslavství tvých, abychom všechny tělesné žádosti přemáháme, duchovní život vedli, myslíme a činíme vše, v čem máš zalíbení. Neboť tys osvěcení duší i těl našich, Kriste Bože, a tobě slávu vzdáváme, s bezpočátečným Otcem tvým a nejsvětějším i blahým a oživujícím Duchem tvým, nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen.

Diákon, odloživ po okuřování kadidelnici na její místo, přijde ke knězi, skloní hlavu, drže orar třemi prsty pravice, ukazuje jím na svaté evangelium a praví:

Požehnej, vладыко, zvěstovatele svatého apoštola a evangelisty (jméno)!

Velemoudrost! Povznesme se...

И пода́тъ ѿ́ ѿ́го́е́ ѿ́ла́и.

Діа́ко́нъ же́ рече́: ѿ́мни́нь.

И покло́ни́вша́ свѣ́томъ ѿ́ва́нгелію, во́звратъ ѿ́, и ѿ́ше́дъ свѣ́тымъ двѣ́рми, пре́дходѣ́щымъ ѿ́ лампа́дамъ, прихо́дитъ и сто́итъ на ѿ́бѣно́вѣ, или́ на ѿ́чи́неніи́мъ мѣ́стѣ.

Ἱερέι ἢ κληρικοί, ἵνα ἴδωσιν τὸ πρόσωπον τοῦ ἱεροῦ καὶ τὸν ἱερέα, ἀποστρέψαντες τὸ πρόσωπον αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ καὶ τὸν ἱερέα.

Премѣ́дростъ, прѣ́стн, ѿ́елѣ́шнмъ свѣ́та́гъ ѿ́ва́нгеліа.

Та́же свѣ́щенникъ: **М**и́ръ всѣ́мъ.

Лѣ́дѣ: И́ дѣ́хови твоѣ́мъ.

Діа́ко́нъ: **Ѹ** (ѿ́ма́ рече́) свѣ́та́гъ ѿ́ва́нгеліа чте́нїе.

Лѣ́къ: Сла́ва тебѣ́, Го́споди, сла́ва тебѣ́.

Свѣ́щенникъ: **К**ѡ́нмемъ.

ѿ́ще же́ сѣ́тъ двѣ́ діа́кона, то́ ѿ́днѣ́ да глаго́летъ:

Премѣ́дростъ, прѣ́стн... Та́же, и́: Кѡ́нмемъ.

Исполни́вша́ ѿ́ла́и, глаго́летъ ѿ́щникъ: Ми́ръ ти́, благовѣ́стѣ́ющемъ.

Лѣ́къ: Сла́ва тебѣ́, Го́споди, сла́ва тебѣ́.

И ѿ́ше́дъ діа́ко́нъ да́же до стѣ́нъ двѣ́рей, ѿ́да́тъ ѿ́го́е́ ѿ́ла́и ѿ́щникъ, и за́творѣ́тъ па́ки стѣ́на двѣ́ри. Діа́ко́нъ, ста́въ на ѡ́бчи́нѣмъ мѣ́стѣ, начи́на́етъ ѿ́ще:

Рце́мъ всѣ́ ѿ́ всѣ́мъ дѣ́шн, и ѿ́ всѣ́мъ помы́слѣ́нїа́ на́шего рце́мъ.

Лѣ́къ: Гдн, поми́лѣй.

Го́споди веле́держі́телю, Бо́же ѡ́тѣ́цъ на́шихъ, мо́лимъ ти́ ея́, ѿ́елѣ́ши и́ поми́лѣй.

Лѣ́къ: Гдн, поми́лѣй.

Поми́лѣй на́съ, Бо́же...

Věřící lid zpívá Cherubínskou píseň: Cherubíny tajemně představující a oživující Trojici trojsvatou píseň pějíce...

Po okouřování a modlitbě kněz i diákon, stojíce pak před svatým prestolem, říkají třikrát „Cherubínskou píseň“ a pokaždé se jednou pokloní:

Kněz (se vztaženýma rukama): **C**herubíny tajemně představující a oživující Trojici trojsvatou píseň pějíce, všechny nyní světské odložme péče!

Diákon: **A**bychom přijali Krále všech, andělskými řády neviditelně se slávou provázeného. Alleluja, alleluja, alleluja.

Poté se znovu společně klanějí, přičemž kněz políbí svatý antimins a svatý prestol, diákon svatý prestol, uklánějí se lidu a odcházejí oba k žertveníku, kde kněz okuřuje předložené dary, říkaje tiše:

Bože, očistiž mne hříšného. (Třikrát)

Diákon nato říká knězi: Vezmi, vладыko!

Kněz, sňav z darů velkou pokrývku (aer), položí ji diákonu na levé rameno, řka:

Vztáhněte ruce své ke svatyni a dobrořečte Hospodinu.

Nato vzav svatý diskos, položí jej s veškerou pozorností a zbožností na hlavu diákonu (nebo mu jej podá do rukou, aby držel diskos ve výši čela); diákon má zároveň zavěšenu na jednom z prstů pravé ruky i kadidelnici. Kněz sám pak vezme svatý kalich, načež oba vycházejí severními dveřmi, kráčejí za světloňem (procházejíce chrámem s modlitbou). Nakonec stanou před svatými dveřmi a obrátí se čelem k lidu. Cestou a poté stojíce na soleji, říkají:

Diákon: Na vладыku našeho metropolitu (jméno) [na vладыku našeho (archi-) episkopa (jméno)], na veškeré pravoslavné archijerejstvo, všechno důstojné kněžstvo, diákonstvo v Kristu, mnišstvo i služebnictvo církevní nechť rozpomeně se Hospodin Bůh v království svém, vždycky, nyní i příště, až na věky věkův.

(Diákon hned poté odchází do oltáře.)

Věřící: Amen.

Kněz: Na zakladatele, dobrodince a obec svatého chrámu tohoto (na naše nemocné i na zesnulé bratry naše), na vás i na

všechny pravoslavné křesťany nechť...

Нѣпóлншымыа же молѣтвѣ ѿ каждѣнію, сщ҃енникъ ѿ діаконъ, ст҃авше предъ ст҃ою трапѣзою, глаголютъ херувїмскѣю пѣнь, трижды: по коѣмъждо же скончанїи, покланяютца по ѣдиноци.

Сщ҃енникъ: **И**же херувїмы ч҃аїноу ѡбразѹюще, ѿ животворѣцїей Тронцѣ трисвѣтѣю пѣнь припѣвающе, великое нынѣ житїейское ѡложїиѣхъ попеченїе.

Дїаконъ: **И**ко да царѣ всѣхъ подїмемъ, агг҃льскимн невидимо дорѹносїма чїнми. ѿлнлѣїа, ѿлнлѣїа, ѿлнлѣїа.

Таже ѡхóдѣтъ въ предложенїе, предходѣцѣ діаконѣ, ѿ кадїтѣхъ іерей свѣтѣл, въ свѣѣ молѣт:

Боже, ѡчїстїи мѧ грѣшнаго. (Трижды)

Дїаконъ глаголетъ ко сщ҃енникѣ: Возми, владыко.

ѿ сщ҃енникъ, вземъ воздѣхъ, возлагаетъ на лѣвое рамо ѣгѹ, глагола:

Возмїте рѣки ваѣша во свѣтѣл, ѿ благоелокїтѣ Гд҃а.

Таже свѣтѣл діаконъ прїемъ, поствѣлѣтъ на главѣ діакона, со великимъ вниманїемъ ѿ благоговѣнїемъ, ѿмѣетъ же къспѣ діаконъ ѿ кадїльницѣ на ѣдинѣмъ ѡ перетокѣ деснїа рѣки. Самъ же свѣтѣл почїрѣхъ въ рѣцѣ прїемлетъ, ѿ нехóдѣтъ ѡба свѣверною ст҃раною, предходѣцїимъ ѿмъ лампадамъ (ѿ ѡхóдѣтъ храмъ, молѣцїемъ).

Дїаконъ глаголетъ:

Господїна ѿ ст҃ца нашего Блаженнѣйшаго мнѣтрополїтѣ (ѿма рекъ), [Господїна нашего (высоко-) Преосвѣщеннѣйшаго (архї-) єпископа (ѿма рекъ) (ѣгѹже єсть ѡвлѣтъ)] ѿ великое єпископство правослѣвныхъ, ѿ вѣсѣ свѣщеннїческїй ѿ монашескїй чїнъ, ѿ причетъ церковнїй, да поманѣтъ Гд҃ь Бг҃ъ во царствїи своѣмъ, всегда, нынѣ ѿ прїснѣ, ѿ во вѣки вѣкѹвъ.

Таже свѣщенникъ:

Братїю ст҃агѹ храма свѣтѣ, вѣсѣ ѿ всѣхъ правослѣвныхъ хрїстїанъ да поманѣтъ Гд҃ь Бг҃ъ во царствїи своѣмъ, всегда, нынѣ ѿ прїснѣ, ѿ во вѣки вѣкѹвъ.

Благобразнїй ѿѡнѣхъ...

Kněz, žehnaje mu, dí: Bůh na přimluy svatého slavného, všechvalného apoštola a evangelisty (jméno) dejž tobě hlas zvěstovati mocí velikou, aby se naplnilo evangelium nejmilejšího Syna jeho, Pána našeho Ježíše Krista.

A podává mu svaté evangelium.

Diákon: Amen. A pokloniv se svatému evangeliu, vezme je a vychází svatými dveřmi; spolu s ním jde od severních dveří na místo čtení světloňoš. Diákon se postaví na ambon nebo na místě určeném (na ambonu před svatými dveřmi se čte evangelium čelem k lidu; čte-li se uprostřed chrámu, pak čelem k oltáři).

Kněz (2. diákon) stojí před svatým prestolem, hledí k západu (k lidu) a zvolá:

Velemoudrost! Povznesme se a poslyšme svaté evangelium!

Kněz žehná lid: Pokoj všem.

Věřící: I duchu tvému.

Diákon: Od ... svaté evangelní čtení.

Věřící: Sláva tobě, Pane, sláva tobě.

Kněz (2. diákon): Pozor mějme! (A předčítá se z evangelia.)

Po ukončení evangelijského čtení dí kněz, žehnaje diákona: Pokoj tobě, zvěstujícímu.

Věřící: Sláva tobě, Pane, sláva tobě.

Diákon přichází svatými dveřmi do oltáře a odevzdá svaté evangelium knězi, který je políbí a postaví na svatý prestol za antimins.

Následuje promluva kněze k věřícím (kázání též může být až ke konci svaté liturgie po zaambonové modlitbě). Káže se na ambonu.

Poté je možno zavřít svaté dveře. Diákon vyjde severními dveřmi (není-li kázání hned po evangeliu, podává evangeliář knězi ve svatých dveřích a sám zůstává před nimi na soleji), stane na obvyklém místě před svatými dveřmi, pokloniv se a přežehnáv, dí, drže orar třemi prsty pravé ruky:

Ektenie vroucí

Rceme všichni z celé duše a z celé mysli své rceme!

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Hospodine, Vševládce, Bože otců našich, prosíme tebe, vyslyš nás a smiluj se!

Smiluj se nad námi, Bože...

Помнѣи нѣхъ, Божє, по велицѣи мѣлостѣи твоѣи, мѣлнмъ ти еѣ, оуслѣши и помнѣи.

Дѣи: Гдѣ, помнѣи. (Трѣжды.)

Моли́тва приле́жнаго моли́а:

Гдѣ Божє нѣшъ, приле́жное сѣ моле́нїе прѣимѣи ѿ твоѣхъ рѣхъ, и помнѣи нѣхъ по мно́жествѣ мѣлостѣи твоѣѣ, и щедрѣты твоѣи ннзпослѣи на ны, и на всѣхъ люди твоѣхъ, чающыѣ ѿ тебе бога́тыѣ мѣлостѣи.

Ѹще моли́мѣѣ ѿ господѣне нѣшемъ Блаженнѣишемъ митрополѣтѣ (и́ма рѣхъ) [ѿ господѣне нѣшемъ (высоко_) Превосващеннѣишемъ (и́ли: архѣпископѣ, и́ли: епископѣ) (и́ма рѣхъ)], и всѣи во Хрѣстѣ бра́тїи нѣшей.

Дѣи: Гдѣ, помнѣи. (Трѣжды.)

Ѹще моли́мѣѣ ѿ бра́тїахъ нѣшнхъ, свѣщеннѣхъ, свѣщенномона́хъ, и всѣмъ во Хрѣстѣ бра́тѣхъ нѣшемъ.

Дѣи: Гдѣ, помнѣи. (Трѣжды.)

Ѹще моли́мѣѣ ѿ странѣ нѣшей, правнѣтелехъ и коннѣствѣ ѣѣ, да ти́хое и безмѣлвное житїе поживѣмъ во всѣкомъ благочѣстїи и чнѣстѣ.

Дѣи: Гдѣ, помнѣи. (Трѣжды.)

Ѹще моли́мѣѣ ѿ блаженнѣхъ и принопа́матнѣхъ, свѣтѣишнѣхъ патрїарѣхъ правослѣвнѣхъ, и создѣтелехъ свѣтаго хра́ма егѣѣ [и́ли: стѣѣ ѿ бѣтѣи еѣ], и ѿ всѣхъ преждепочнѣшнѣхъ Ѡтцѣхъ и бра́тїахъ, здѣ лежащнѣхъ и повею́дъ, правослѣвнѣхъ.

Дѣи: Гдѣ, помнѣи. (Трѣжды.)

Ѹще моли́мѣѣ ѿ плодоносащнѣхъ и добродѣющнѣхъ во стѣмъ и всечѣстнѣмъ хра́мѣ еѣмъ, трѣждающнѣхъ, поющнѣхъ и прѣдсто́ащнѣхъ людехъ, ѿждающнѣхъ ѿ тебе великѣи и бога́тыѣ мѣлостѣи.

Дѣи: Гдѣ, помнѣи. (Трѣжды.)

Ѹкѣ мѣлостнѣхъ и человекѣоли́бѣцъ...

Řád liturgie věrných

Otevírají se svaté dveře. Poté je zpívána Cherubínská píseň, při níž diákon vezme kadidelnici a vloží kadidlo, obdržev od kněze požehnání, okuřuje svatý prestol kolem i celý oltář, ikonostas, kněze a lid, říká tiše žalm 50. / 51. a kající tropyary podle svého přání. Mezitím čte kněz tichou modlitbu.

*Modlitba, kterou koná kněz potichu
za zpěvu Cherubínské písně:*

Nikdo z těch, kdož jsou spoutáni tělesnými žádostmi a slastmi, není hoden přistupovati nebo přibližovati se k tobě či sloužiti tobě, Králi slávy. Vždyť tobě sloužiti jest veliké a strašné i samým mocnostem nebeským. Avšak ty z nevýslovné a nezměrné lidumilnosti své stal ses bez proměny a beze změny člověkem, stal ses naším veleknězem a jakožto Vládce všech, odevzdal jsi nám posvátnou službu této liturgické a nekrvavé oběti, neboť ty sám jediný, Pane, Bože náš, vládneš nade vším nebeským i pozemským; jenž jsi nesen na trůně cherubíny, jsi Pán serafínů a Král Israelský, jako jediný Svatý ve svatých spočíváš. Tebe, jediného dobrého a ochotně naslouchajícího, tedy prosím: Shlédni na mne, hříšného a neužitečného služebníka svého, a očisť duši mou i srdce mé od svědomí zlého a učň mne způsobilým mocí Svatého Ducha svého, abych oděn jsa v blahodat kněžství, stál před tímto svatým stolem tvým a vykonal posvátný řád *Tajiny* tvého svatého a přečistého Těla i drahocenné Krve, neboť k tobě přicházím se skloněnou šíjí svou a modlím se k tobě: Neodvracej tváře své ode mne, aniž vylučuj mne z počtu služebníků svých, ale učň mne hodným, aby přineseny tobě byly mnou, hříšným a nehodným služebníkem tvým, dary tyto. Neboť ty sám jsi ten, který obětuje a obětován jest, přijímá *dary* a sám je rozdáván, Kriste, Bože náš, a tobě slávu vzdáváme, s bezpočátečným Otcem tvým a přesvatým i blahým a oživujícím Duchem tvým, nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen.

Cherubíny tajemně...

трапéзѣ ѿкрéвѣти, ѿ ѿлтáръ кéсь, ѿ ѿкѡнѡстáсъ, тáже ѡцѣннѣка, лѣкн ѿ лѡдн, глáголэвѣтѣ же ѿ нѣн ѡлѡмъ, ѿ трѡпарн ѡмнáчтвáльнъ, ѡлѣкѡ ѿзкѡлнчѣ. ѡцѣннѣк же глáголэвѣтѣ тáинѡ мѣтвѣ.

Молѣтѣва, ѿже тѡворѣтѣ свáщеннѣкъ вѣ севѣ, херѡвѣмѣкѡй пѣснн пѣквáемѣй:

Никтѡже достѡннъ ѿ свáзáвшнхѣлá плѡтѣкѣмн похѡчѣмн ѿ слáвѣмн прѣходѣтн, ѿлѣ прѣклáжнѣтн, ѿлѣ слáжнѣтн тѡвѣ, Цáрю слáвы: ѡже бо слáжнѣтн тѡвѣ, велѣкѡ ѿ стрáшно ѿ слáвѣмъ небѣснъмъ сѣлáмъ. Но ѡбáче, нензречѣннагѡ рáдн ѿ безмѣрнáгѡ тѡвѡгѡ чѡлѡвѣкѡлѡбѣлá, непрелѡжнѡ ѿ нензмѣннѡ бѣлэ ѡнѣ чѡлѡвѣкѣ, ѿ áрхѣрѣй нáмъ бѣлэ ѡнѣ, ѿ слáжѣбнъмъ сѣлá ѿ безкрѡвнъмъ жѣртѡвѣ свáщеннѡдѣѣствѣ прѣдалэ ѡнѣ нáмъ, ѿкѡ влáдыкá вѣкѣхъ: тѣ бо ѡдѣннъ, Гдѣ бѣже нáшъ, влáдычѣствѡвѣшн небѣснъмн ѿ земнъмн, ѿже на прѣстѡлѣ херѡвѣмѣтѣ носѣмн, ѿже сѡрáфѣмѡвѣ Гдѣ ѿ Цáрь ѿнѡсрáнлѡвѣ, ѿже ѡдѣннъ свáчѣтѣ ѿ во свáчѣтѣхъ почнвáлѣн. Тá ѡубѡ молѣю ѡдѣннáгѡ блáгáгѡ ѿ блáгопѡслѡшлѣнвáгѡ: прѣзрн на мá грѣшнáгѡ ѿ непѡтрѣбнáгѡ рáкá тѡвѡгѡ, ѿ ѡчнѣтн моѡ дѡшл ѿ сѣрдѣцѣ ѿ сѡвѣстн лѡкáвѣмъ, ѿ ѡдѡвлѣ мá сѣлѡю свáчѣтáгѡ тѡвѡгѡ дѡхá, ѡблѣчѣнна блáгодáтню свáщенѣствá, прѣдстáтн свáчѣтѣн тѡвѡѣн сѣн трапéзѣ ѿ свáщеннѡдѣѣствѡвáтн свáчѡѣ ѿ прѣчнѣстѡѣ тѡвѡѣ тѣлѡ ѿ чѣстнѡю крѡвѣ: кѡ тѡвѣ бо прѣхѡждѡ, прѣклáчѣнн моѡ вѣю, ѿ молѣю тн сá, дá не ѡтѡврáтншн лнцá тѡвѡгѡ ѿ менѣ, ннжѣ ѡрѣнѣшн менѣ ѿ ѡтрѡкѣ тѡвѡѣхъ: но спѡдѡбн прѣнѣсннъмъ тѡвѣ бѣтн, мнѡю грѣшнъмъ ѿ недѡстѡйнъмъ рáкѡмъ тѡвѡѣмъ, дáрѡмъ сѣмъ: тѣ бо ѡнѣ прѣнѡсáлѣ ѿ прѣносѣмн, ѿ прѣѣмáлѣн ѿ рáздáкѣемн, Хрѣтѣ бѣже нáшъ, ѿ тѡвѣ слáвѣ возсѣлáемъ, сѡ безнáчáльнъмъ тѡвѡѣмъ ѡтѣѣмъ, ѿ прѣсвáчѣтѣмъ ѿ блáгнъмъ ѿ жнвѡтѡврáщнмъ тѡвѡѣмъ дѡхѡмъ, ннчѣ ѿ прѣснѡ, ѿ во вѣкѣн вѣкѡвѣ. ѿмѣнѣ.

ѿже херѡвѣмъ...

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Smiluj se nad námi, Bože, podle velikého milosrdenství svého, prosíme tebe, vyslyš nás a smiluj se!

Věřící: Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

Mezitím čte kněz tiše modlitbu vroucí ektenie:

Hospodine, Bože náš, snažnou tuto prosbu přijmi od služebníků svých a smiluj se nad námi podle množství milosrdenství svého, sešli slitování svá na nás i na všechny lid svůj, očekávající od tebe hojné milosti.

(Poté rozprostírá oba boční díly a spodní díl antiminsu.)

Ještě modlíme se za vladyku našeho metropolitu (**jméno**) [i za vladyku našeho (archi-) episkopa (**jméno**)] a všechny naše bratry v Kristu.

Věřící: Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

Ještě modlíme se za bratry naše, kněžstvo, mnišské duchovenstvo a všechno bratrstvo naše v Kristu.

Věřící: Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

Ještě modlíme se za vlast naši a její představitele ve správě státní i ve vojsku, abychom životy své tiše a pokojně strávili ve všelike zbožnosti a čistotě.

Věřící: Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

Ještě modlíme se za blažené a věčné paměti hodné jejich svatosti pravoslavné patriarchy, za zakladatele svatého chrámu tohoto [či svatého monastýru tohoto] i za všechny pravoslavné dříve zesnulé otce i bratry, zde a všude jinde odpočívající.

Věřící: Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

Ještě modlíme se za ty, kteří přinášejí dary a kteří dobrodiní činí ve svatém a veledůstojném chrámě tomto, za přísluhující, zpívající a přítomný lid, očekávající od tebe velikých a hojných milostí.

Věřící: Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

Neboť milostivý...

Возглашѣніе:

Гꙗко мѣлоути въ нѣ челоуѣколюбецъ Бѣгъ ѿ нѣ, нѣ тебѣ славу возсылаемъ, Оуцѣ, нѣ Сынѣ, нѣ Свѣтомѣ Дѣхѣ, нынѣ нѣ прѣсно, нѣ во вѣки вѣкѣвъ.

Діакъ: ѿмѣнь.

ѿце ли вѣдетъ ѡ оубоутихъ приношеніе, діаконъ или ещѣнникъ глаголетъ
ѿкренѣно еію:

Помѣлѣи насъ, Бже, по величѣи мѣлоути твоѣи, молимъ ти еа, оубоутихъ нѣ помѣлѣи.

Діакъ: Гди, помѣлѣи. (Трижды.)

Ещѣ молимъ ѡ оубоутихъ рабѣвъ бѣжѣнхъ (ѿмѣрекъ), нѣ ѡ ѿже прогнѣтѣнѣ ѿмъ вѣакомѣ прегрѣшенію, вѣльномѣ же нѣ невѣльномѣ.

Діакъ: Гди, помѣлѣи. (Трижды.)

Гꙗко да Гди Бѣгъ оубоутихъ Дѣшѣ ѿхъ, нѣдѣже прѣведѣнѣи оубоутихъ еа.

Діакъ: Гди, помѣлѣи. (Трижды.)

Мѣлоути Бѣжѣа, царѣтѣа невѣснаго, нѣ ѡставленіа грѣхѣвъ ѿхъ, оубоутихъ вѣзѣмерѣтнаго Царѣа нѣ Бѣга нашего прѣбѣнѣа.

Діакъ: Подѣи, Гди.

Діаконъ: Гди помѣлимъ.

Діакъ: Гди, помѣлѣи.

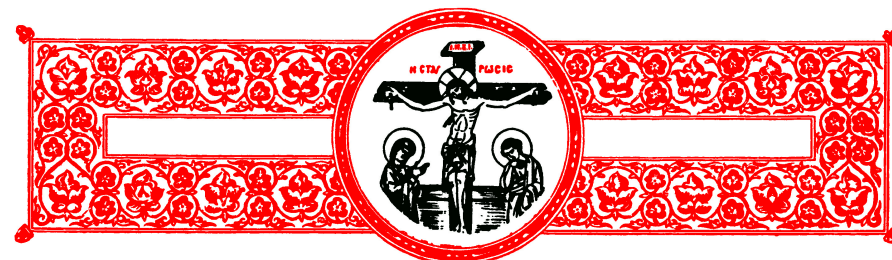
Ещѣнникъ:

Бже дѣхѣвъ нѣ вѣакиа плѣти, смѣрѣть попраути, нѣ діавола оубоутихъ, нѣ живѣотъ мѣрѣ твоѣмѣ дарѣвакѣи: еамъ, Гди, покѣи дѣшѣ оубоутихъ рабѣ твоѣхъ (ѿмѣрекъ), въ мѣрѣтѣ свѣтѣа, въ мѣрѣтѣ злѣчѣа, въ мѣрѣтѣ покѣи, ѡнѣдѣже

ѡвѣже вѣлѣзѣнѣ, прѣчѣа...

Diákon (kněz nikoliv): Abychom vysvobozeni byli od všelikého soužení, hněvu a nouze, k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Modlitba za věrné – druhá:

Opět a mnohokrát se před tebou hluboce klaníme a prosíme tebe, Blahý a Lidumile, abys shlédl na modlitby naše, očistil duše naše i těla od všeliké poskvrny tělesné i duchovní, a dovolil nám bez viny a odsouzení sloužit svatému obětnímu oltáři tvému. Dejž pak, Bože, aby i modlíci se s námi prospívali v životě i ve víře a v duchovním poznání. Dejž těm, kteří ti slouží vždy s bázní a láskou, aby bez provinění a odsouzení přijali účast na svatých Tajinách tvých a stali se hodnými nebeského tvého království.

Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a zachovej nás, Bože, blahodatí svou.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Diákon: Velemoudrost!

Diákon vchází severními dveřmi do oltáře.

Kněz: **A**yichom pod vládou tvou povždy chráněni, tobě slávu vzdávali, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Nikdo z těch...

Лі́къ: Гдн, помі́лѡи.

Ѡ свѣтѣмъ храмѣ сѣмъ ѡ сѣ вѣроу, благоговѣніемъ ѡ стрѣхомъ
Божїимъ входѣцнхъ въ ѡнь, Гдѣ помолнмса.

Лі́къ: Гдн, помі́лѡи.

Ѡ ѡзбавитисѣ намъ ѡ вѣлїкѣ скорби, гнѣва ѡ нѣжды Гдѣ помолнмса.

Лі́къ: Гдн, помі́лѡи.

Длѣтва вѣрныхъ вчорѣ:

Пѣки, ѡ многажды тебѣ припадаемъ, ѡ тебѣ молнмса,
благїи ѡ человекѡлюбче, ѣакѡ да призрѣвѣ на молѣнїе
наше, ѡчиствїши наша дѣшы ѡ тѣлесѣ ѡ вѣлїкѣ скверны плѡ-
ти ѡ дѣха, ѡ дѣи намъ неповїнное ѡ неосѣжденное предѣоанїе
свѣтѣмъ твоерѡ жертвенника. Дѣрѣ же, Бѡже, ѡ молѣцымсѣ
сѣ нами преспѣанїе житїѣ ѡ вѣры ѡ рѣзѡма дѣхѡвнагѡ: дѣждь
ѡмъ вѣсгдѣ со стрѣхомъ ѡ любѡвїю слѣжацымъ тебѣ,
неповїннѡ ѡ неосѣжденнѡ причастїтисѣ свѣтѣхъ твоїхъ
тѣннхъ, ѡ небеснагѡ твоерѡ царствїѣ сподѡбнтисѣ.

Зачтѣпнѣ, спаснѣ, помі́лѡи, ѡ сохраннѣ насъ, Бѡже, тѡеѡу благодѣтїю.

Лі́къ: Гдн, помі́лѡи.

Дїаконъ: Премѣдростъ.

Вхѡднцѣ дїаконѣ свѣрными дѣрьми.

Возгласїнїе:

Иакѡ да подѣ державѡу твоѡу вѣсгдѣ хранїми, тебѣ
слѣвѣ возсылаемъ, Ѡтцѣ ѡ Сынѣ ѡ свѣтѡмѣ дѣхѣ,
нынѣ ѡ прїенѡ, ѡ во вѣкн вѣкѡвѣ.

Лі́къ: Ѱмїнь.

ѡ ѡкверзѣютсѣ стѣѣ дѣрн.

Тѣже, херѡвїметѣї пѣенн пѣвѣлѣмѣї, дїаконѣ, прїемъ кадїальницѣ, ѡ фѡмїамъ
вложнѣхъ, прїхѡднцѣ ко стїенннѣ, ѡ прїемъ вѣгословнїе ѡ негѡ, кадїцѣ стѣю

Ннѣтѡже дѡстѡннхъ...

Кнѣз: **Небоѣ милостивы а lidumilny Бѡх jsi ty, а tobѣ
chvalu vzdávame, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní
i vždycy, až na věky věkův.**

Вѣрїцї: Amen.

Конѣ-ли се служба за zesnulé, пак дїакон ѡ кнѣз прѡнѣшї екѣнїи tuto:

Smiluj se nad námi, Bože, podle velikého milosrdenství svého, pro-
síme tebe, vyslyš nás a smiluj se.

Вѣрїцї: Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

**Ještě modleme se za pokoj duší zesnulých služebníků Božích (jména),
i aby jim prominut byl všeliký hřích úmyslný i neúmyslný.**

Вѣрїцї: Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

**Aby Hospodin Bůh umístil duše jejich tam, kde spravedliví odpočí-
vají.**

Вѣрїцї: Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

**O milost Boží, království nebeské a odpuštění hříchů jejich u Krista,
nesmrtelného Krále a Boha našeho prosme.**

Вѣрїцї: Dejž, ó Pane.

Дїакон: К Господину modleme se. *(A odstoupí před ikonu Spasitele.)*

Вѣрїцї: Hospodi, pomiluj.

Кнѣз рїкѣ modlitbu за zesnulé:

Bože duchů i všelikého těla, jenž jsi smrt přemohl, ďábla
zmařil a světu svému život daroval: Ty sám, Pane, upo-
koj duše zesnulých služebníků svých (jména) v místě
světla, v místě hojnosti, v místě pokoje, kdež pomínula bolest,
zármutek a lkaní. Všeliký hřích, jehož se zesnulí dopustili ať
slovem, ať skutkem aneb pomyslením, odpusť jim, jako dobro-
titivý a lidumilný Bůh. Neboť není člověka, jenž by živ byl a ne-
hřešil, ty jediný jsi bez hříchu, spravedlnost tvá jest spravedl-
nost na věky a slovo tvé jest pravda.

Neboť ty jsi vzkříšení...

Ѡбѣжѣ волѣзнь, печаль и воздыханіе. Вѣакоє согрѣшеніе,
содѣаное ѿми слѣкомъ, ѿнѣ дѣломъ, ѿнѣ помышленіемъ,
ѿако благій человекѣколюбєцъ Бѣгъ, прѣстѣ. ѿако нѣсть
человѣкъ, ѿже живъ бѣдетъ, и не согрѣшнѣтъ: чѣи бо ѣдинъ
чѣомъ бєзъ грѣхѣ, прѣвда чѣомѣ прѣвда во вѣки, и слѣво чѣое
ѿстннѣ.

Возгласъ:

ѿако чѣи ѣи воскресеніе и живѣтъ и покоій ѿропшихъ рѣвъ
чѣомъ (ѿмѣ рєкѣ), Хрѣстѣ Бѣже нашъ, и чѣебѣ слѣвъ возгласемъ,
со бєзначальнымъ чѣомъ Ѡтцѣмъ, и прєсвѣтымъ и блгнмъ
и живѣтворѣщимъ чѣомъ дѣхомъ, нынѣ и прѣсно, и во
вѣки вѣкѣвъ.

дѣкъ: ѿмѣнь.

Тѣже дѣаконъ: Помолѣтєса, ѿглашеннѣи, Гдѣви.

дѣкъ: Гдѣ, помѣлѣй.

Вѣрнѣи, ѿ ѿглашенныхъ помѣлєса, да Гдѣ помѣлѣтъ ѿхъ.

дѣкъ: Гдѣ, помѣлѣй.

Ѡглашеннѣи ѿхъ слѣкомъ ѿстннѣи.

дѣкъ: Гдѣ, помѣлѣй.

Ѡкрѣетъ ѿмъ ѣвѣгелѣе прѣвды.

дѣкъ: Гдѣ, помѣлѣй.

Соединнѣтъ ѿхъ свѣтѣи своѣи соборнѣи и апѣстольчѣи цѣркѣи.

дѣкъ: Гдѣ, помѣлѣй.

Спѣи, помѣлѣй, зѣстѣпѣи и сохранѣи ѿхъ, Бѣже, чѣою блгодѣтїю.

дѣкъ: Гдѣ, помѣлѣй.

Ѡглашеннѣи, главѣи вѣша Гдѣви прѣклонѣтє.

Гдѣ Бѣже нашъ...

Modlitba za věrné, první po rozprostření antiminsu:

Děkujeme tobě, Hospodine, Bože mocností, jenž jsi nás
uznal hodnými stanout před svatým obětním oltářem
tvým a hluboce se klaněti slitovnosti tvé nad hříchy
našimi a nevědomostí lidskou. Přijmi, Bože, modlitbu naši
a učiň nás za hodny přináseti tobě modlitby, prosby a nekrvavé
oběti za všechen lid tvůj. Mocí Svatého Ducha svého uzpůsob
nás, kteréž jsi pro službu tuto ustanovil, abychom bez odsouze-
ní a pochybení a s čistým svědětvím svědomí svého vzývali
tebe v každém čase a na každém místě. Nechť nás vyslyšíš
a milostiv nám budeš v hojně dobrotě své.

Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a zachovej nás, Bože,
blahodatí svou.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Diákon: Velemoudrost! (*A odstoupí před ikonu Spasitele.*)

Kněz: **N**eboť tobě náleží všeliká sláva, čest a klanění,
Otcí i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky
věkův.

Věřící: Amen.

Diákon (kněz): **O**pět a opět v pokoji k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Slouží-li kněz sám, bez diákona, pak následující čtyři prosby vynechává.

Diákon (kněz nikoliv): Za pokoj shůry a spásu duší našich k Hospodinu
modleme se. **Věřící:** Hospodi, pomiluj.

Diákon (kněz nikoliv): Za mír celého světa, za blaho svatých církví Božích
a za sjednocení všech k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Diákon (kněz nikoliv): Za svatý chrám tento a za vcházející v něj s vírou,
zbožností a bázni Boží k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Opět a mnohokráte...

Молитва вѣрныхъ пѣркаа:

Благодаримъ тѣ, Гдѣ Бже сила, сподобившаго насъ предстѣти и нынѣ стѣомѣ твоемѣ жертвенникѣ и припѣти ко щедротамъ твоимъ ѡ нашихъ грѣбѣхъ и ѡ людскихъ невѣдѣнїихъ. Прїимѣ, Бже, молѣнїе наше, сотвори ны достѣны быти, ѣже приносїти тебе молѣнїа и мольбы и жертвы безкровныа ѡ вѣхъ людехъ твоихъ: и ѡдѡвѣ насъ, иже положиа еси въ службѣ твоѣ сїю, силою дѣха твоего свѣтѣаго, неосудѣннѡ и непреткновѣннѡ, въ чїстѣмъ свѣдѣтельствѣ совѣсти нашеа, призывѣти тѣ на всѣако время и мѣсто: да послѣдѣ насъ, милостивъ намъ будѣши во многѣствѣ твоемъ благоети.

Застѣпи, спасѣ, помїлѣи и сохрани насъ, Бже, твоею благодѣтїю.

Лїк: Гдѣ, помїлѣи.

Дїакон: Премѣдрѡсть.

Возгласїнїе:

Ико подобѣтъ тебѣ всѣаа слава, чѣсть и поклонѣнїе, Отцѣ и Сынѣ и свѣтомѣ дѣхѣ, нынѣ и прїснѡ, и во вѣки вѣкѡвъ.

Лїк: ѡмїнь.

Дїакон: Паки и паки мїромъ Гдѣ помѡлимѣа.

Лїк: Гдѣ, помїлѣи.

Ѣдѣ свѣщенникъ сѣдїнъ служитъ, сїѣ не глаголетъ:

Ѣ свѣщенникъ мїрѣ, и спасѣнїи дѣши нашихъ, Гдѣ помѡлимѣа.

Лїк: Гдѣ, помїлѣи.

Ѣ мїрѣ всегѡ мїра, благоетѡднїи свѣтѣхъ Божїихъ церквѣи и соединѣнїи вѣхъ, Гдѣ помѡлимѣа.

Паки, и многѣжды...

Nahlas: Neboť ty jsi vzkříšení i život a pokoj zesnulých služebníků svých (jména), Kriste Bože náš, a tobě chválu vzdáváme s bezpočátečným Otcem tvým a přesvatým i blahým a oživujícím tvým Duchem, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Ektenie za katechumeny:

Diákon: **Katechumeni, modlete se k Hospodinu!**

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Věrní, modleme se za katechumeny, aby Hospodin smiloval se nad nimi.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Aby je naučil slovu pravdy.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Aby zjevil jim evangelium spravedlnosti. *(Při tom kněz rozprostře vrchní díl antiminsu.)*

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Aby sjednotil je se svatou svou obecnou a apoštolskou církví.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Spasiž je, smiluj se nad nimi, zastaň se jich a ochraňuj je, Bože, blahodatí svou.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Katechumeni, skloňte hlavy své před Hospodinem! *(A diákon odstoupí před ikonu Spasitele.)*

Věřící: Před tebou, Hospodine.

Hospodine, Bože náš...

Лііх: Тевѣ, Гдн.

Молітва ў ўглашэнных прэжде сватгво возношеніа:

Гдн Боже наш, ѡже на высокнх живый и на смиреннх призрѣаи, ѡже спасеніе роду человеческому низпославыи, едиnorodнаго сына твоего и Бога, Гда нашего Іисуса Христа: призи на рабы твоѣ ўглашеннх, подклоньшых тебе со всѣхъ, и сподоби а во время благополучное бани пакнбытиа, ѡсвѣщеніа грѣхѡвъ и ѡдежди нетлѣннѣ: соедини ихъ сватѣи твоеи, соборнѣи и апостольствѣи цѣркви, и сопричти ихъ избрѣанному твоёму стаду.

Возглашеніе:

А и тин ех нами слава тв пречестное и великолепое имя твоє, Отца и сына и сватгво духа, нынѣ и при сеи, и во вѣки вѣкѡвъ.

Лііх: ѡмнѣ.

И простирѣтх ангѣлнхъ свѣщеннхъ.

Діакохъ глаголетх: Ѣлицы ўглашеннн, изыдѣте.

Ѣще ли есть второй діаконъ, возглашѣтх и той: Ѡглашеннн, изыдѣте.

Тяже пакн перкый: Ѣлицы ўглашеннн, изыдѣте. да никто ѡ ўглашеннхъ: Ѣлицы вѣрнн, пакн и пакн мироу Гдѣ помолнмѣ.

Лііх: Гдн, помнѣи.

Ѣще ли же единъ есть прочіи діаконъ, или аще іерей елжитх безъ діакона, тогда глаголетх еице:

Ѣлицы ўглашеннн, изыдѣте: ўглашеннн, изыдѣте: Ѣлицы ўглашеннн, изыдѣте: да никто ѡ ўглашеннхъ, Ѣлицы вѣрнн, пакн и пакн мироу Гдѣ помолнмѣ.

Лііх: Гдн, помнѣи.

Благодаримъ тѣ, Гдн...

Modlitba za katechumeny, kterou čte kněz tiše při ektenii nebo při sklánění hlav katechumenů:

Нospodine, Bože náš, jenž na výsostech přebýváš a k poníženým shlížíš, jenž jsi ke spáse pokolení lidského seslal jednorozeného Syna svého a Boha, Pána našeho Ježíše Krista: Shlédni na služebníky své, katechumeny, kteří před tebou sklánějí šíje své, a učíš je v pravý čas hodnými koupele znovuzrození, prominutí hříchů a roucha neporušitelnosti, sjednot' je se svatou, obecnou a apoštolskou církví svou a připočti je k vyvolenému stádcí svému.

Kněz nahlas: Aby i oni s námi velebili nejtěnější a velikolepé jméno tvé, Otce i Syna i Svatého Ducha, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Při slovech ohlasu je u nás zvykem činit svatou hubkou nad antiminsem kříž, pak ji políbit a odložit na kraj antiminsu.

První diákon: Katechumeni, odejděte!

Druhý diákon, je-li: Katechumeni, vyjděte ven!

První diákon: Kdož jste katechumeny, vyjděte ven! Nikdo z katechumenů, nezůstávej zde! Věrní, opět a opět v pokoji k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Slouží-li jen jeden diákon, či slouží-li kněz bez diákona, pak se volá takto:

Katechumeni, odejděte! Kdož jste katechumeny, vyjděte ven! Katechumeni, odejděte! Nikdo z katechumenů, nezůstávej zde! Věrní, opět a opět v pokoji k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Děkujeme tobě...

Въ пѣрвыхъ помани, Гдн, господина и Отца нашего Блаженнѣйшаго митрополита (имя рекъ) [и (высоко-) Превослащеннѣйшаго (архї-) епископа (имя рекъ)], егѡже [иже] дарѡи стѣимъ твоимъ црквамъ, въ мирѣ, цѣла [цѣлыхъ], чѣстна [чтнхъ], Зраба [Зравахъ], долголѣтвѡуща [долголѣтвѡущихъ], правѡ правца [правящихъ] слово твоѡ истинны.

И пѣкцы поѡтъ: И всѣхъ, и всѣхъ.

Діаконъ поминаетъ поминникъ живыхъ,
свѣщенникъ же молится:

Помани, Гдн, грады сѣи [вѣсь сїю], въ немже живѣмъ, и всѣхъ градъ и странъ, и вѣрою живѡщихъ въ нихъ. Помани, Гдн, плабѡущихъ, пѣтешествѡущихъ, недѣлѡущихъ, страждѡщихъ, плѣненныхъ, и спасенїе ихъ. Помани, Гдн, плодоносѡщихъ, и добротворѡщихъ во стѣихъ твоихъ црквахъ, и поминѡущихъ ѡбѡгѡ, и на всѣхъ ны мѡлѡсти твоѡ ннзпоглн.

И поминаетъ по именѡмъ, иже хѡцетъ, живыхъ.

Возглашенїе:

И даждь намъ едїнѣмн ѡсѣты и едїнѣмъ ердцемъ славити и воспѣвати пречтноѡ и великолѣпоѡ имя твоѡ, Оца, и Сна, и Сѡгѡ дха, нынѣ и прїсно, и во вѣки вѣкѡвъ.

Днхъ: ѡминь.

Свѣщенникъ, ѡбращая ко дверемъ и благословляя, глаголетъ:

И да вѣдѡтъ мѡлѡсти великагѡ Бга и Спса нашего Ииса Хрѡта со всѣми вѣми.

Днхъ: И со дхѡмъ твоимъ.

Діаконъ, прїемъ время ѡ свѣщенника, и ишѣдъ, ставъ на ѡбычномъ мѣстѣ, глаголетъ:

Всѣхъ стѣла поманѡвше, пакн и пакн мирѡмъ Гдѡ помѡлнмса.

Ѧ принесенныхъ и ѡсвѣщенныхъ...

všechny pravoslavné křesťany nechť rozpomene se Hospodin Bůh v království svém, vždycky, nyní i přístě, až na věky věkův. (*Žehná kalichem a odchází do oltáře.*)

Věřící: Amen.

Věřící lid zpívá druhou část Cherubínské písně:

Abychom přijali Krále všech, andělskými řády neviditelně se slávou provázeného. Alleluja, alleluja, alleluja.

Diákon, přišel do oltáře, stojí po pravé straně prestolu a drží diskos ve výši hlavy; když přichází kněz, praví k němu diákon:

Nechť rozpomene se Hospodin Bůh na kněžství tvé v království svém.

Kněz odvěti diákonu: Nechť rozpomene se Hospodin Bůh na diákonství tvé v království svém, vždycky, nyní i přístě, až na věky věkův. Amen.

Pak postaví svatý kalich na svatý prestol, požehná světlonoši (zavře svaté dveře a zatáhne oponu). Bere svatý diskos s hlavy diákona, postaví jej na svatý prestol, řka:

Šlechtný Josef, s dřeva sňav přečistě tělo tvé, plátnem čistým je ovinul a pokryv je věcmi vonnými, ve hrob nový je položil.

Ve hrobě tělem, v pekle s duší co Bůh, v ráji pak s lotrem a na trůně s Otcem i Duchem, vše nevystižitelně naplňuje, byl jsi, Kriste.

Jako životnosec, krásnější než ráj, vpravdě skvělejší než každá královská komnata, ukázal se, Kriste, hrob tvůj, pramen našeho vzkříšení.

Potom vezme pokrývku se svatého diskosu, položí ji na levou stranu svatého prestolu, pak sejme pokrývku se svatého kalicha a položí ji na pravou stranu svatého prestolu. Nato vezme velkou pokrývku (aer) s ramene diákona, okouří ji a pokrývá jí svatý diskos i kalich, řka:

Šlechtný Josef, s dřeva sňav přečistě tělo tvé, plátnem čistým je ovinul a pokryv je věcmi vonnými, ve hrob nový je položil.

I vzav kadidelnici z ruky diákona, okuřuje svaté dary třikrát, řka:

Prokaž dobrodiní Sionu...

Помані ма, вратіє нї солаѣжнїчелю.

И діаконх кз немѣ:

Да поманѣтѣ Гдѣ Бгѣ свациенство твоє во царствїи своємх.

Таже нї діаконх, поклонїк нї самх главѣ, держакъ крѣпкѣ нї ѡрарь тремї пѣреты денїцы, глаголетѣ ко сїенїкѣ:

Помолїеа ѡ мнѣ, владїко сватїй.

И свациенникх: Дѣхъ сватїй найдетѣ на тѣ, нї сила кышнаго ѡркенїтѣ тѣ.

И діаконх: Тоїже дѣхъ содѣнїтвѣетѣ намъ всѣ дни живота нашего.

И пакн тоїжде: Помані ма, владїко сватїй.

И свациенникх: Да поманѣтѣ тѣ Гдѣ Бгѣ во царствїи своємх, вєгда, нынѣ нї прїсно, нї ко вѣки вѣковъ.

И діаконх, рєкх: Амїнь,
нї цѣлоуакъ денїцѣ сїенїка, нїсходїтѣ сѣвернымн дєрємн,
нї стѣкъ на ѡбычнѣмх мѣстѣ, глаголетѣ:

Исполнимъ молїтвѣ нашѣ Гдѣви.

Дїкх: Гдѣ, помїлѣй.

☩ предложєнныхъ чертнѣхъ дарѣхъ, Гдѣ помолїмєа.

Дїкх: Гдѣ, помїлѣй.

☩ стѣмъ храмѣ емъ, нї єз вѣрою, блгоговѣнїемъ нї стѣрахомъ вѣїимъ входѣцнхъ вонь, Гдѣ помолїмєа.

Дїкх: Гдѣ, помїлѣй.

☩ нїзєавнїтїеа намъ ѡ всѣкїа скорєн, гнѣва нї нѣжды, Гдѣ помолїмєа.

Дїкх: Гдѣ, помїлѣй.

Зарѣпнї, спаснї, помїлѣй нї сохранї насъ Бжє твоєю блгодѣтїю.

Дїкх: Гдѣ, помїлѣй.

A kněz okuřuje třikrát před svatým prestolem.

Poté diákon okuřuje svatý prestol ze všech stran, vzpomínaje všech, jichž chce, živých i mrtvých.

Věřící lid zpívá (není-li sváteční službou předepsáno jinak):

Jest vpravdě důstojno blahoslaviti tebe, Bohorodici, vždy blahosladenou a přečistou Matku Boha našeho. Tebe nad cherubíny ctěnější a nad serafíny bez přirovnání slavnější, bez porušení Boha Slovo porodivší, pravou Bohorodici velebíme.

Diákon čte z diptychu (což je zápis jmen pro modlitební vzpomínání) jména zesnulých.

Kněz se modlí:

Za svatého proroka, předchůdce a křtitele Jana, svaté, slavné a všechvalné apoštoly, svatého (jméno), jehož památku slavíme, i za všechny svaté tvé, na jejichž přímluvy navštiv nás, Bože.

A pamatuj na všechny zesnulé v naději vzkříšení k životu věčnému. (Vzpomíná jmen zesnulých, jichž chce.) A upokoj je tam, kde svítí světlo tváře tvé. (Bože náš.)

Ještě prosíme tebe, rozpomeň se, Hospodine, na všechny pravoslavné biskupy, řádně hlásající slovo pravdy tvé, všechno kněžstvo, diákonstvo v Kristu a veškeré duchovenstvo (i mnišstvo).

Ještě přinášíme tobě liturgickou službu tuto za celý svět, za svatou, obecnou a apoštolskou církev, za ty, kteří v čistotě a počestném životě přebývají.

Za věřící a Krista milující pravoslavný rod náš. Daruj mu, Hospodine, pokojnou vládu, abychom mohli žít v klidu, tichým a pokojným životem, ve všelike zbožnosti a čistotě.

Po dokončení zpěvu věřících následuje ohlas:

Především pamatuj...

Днє вєгдє совершєнна...

И кади́тъхъ предъ стѣ́ною трапѣ́зю трѣ́жды.

Діако́нъ же кади́тъхъ стѣ́ню трапѣ́зѹ ѿкрене́тъ, и поми́нае́тъ ѣ́же хоще́тъ жи́вѣти и мѣ́ртвѣмъ.

Діа́къ поѣ́тъ: Достойно́ ѣсть ѣ́ко вои́стиннѹ, блажи́ти тѣ́ Бѣ́ѹ, приноба́же́ннѹю, и пренепо́рочнѹю, и Мѣ́рь Бѣ́га на́шего. Чтѣ́нѣйшѹ херу́вимъ, и сла́внѣйшѹ безъ сравне́нїа серафѣ́мъ, безъ и́стлѣнїа Бѣ́га сло́ва ро́ждшѹю, същи́ѹ Бѣ́ѹ тѣ́ велича́емъ.

Діако́нъ поми́нае́тъ дѣ́птѹ́ха, е́рѣ́чь помѣ́нникъ о́убошнихъ.

Сваще́нникъ же мо́лителъ:

Стѣ́гѹ Ио́анна проро́ка, предте́чи и кресті́телеа, стѣ́гихъ сла́вныхъ и всехвѣ́льныхъ апѣ́лъ, стѣ́гѹ и́мѣ́хъ, ѣ́гѹже и па́мать соверша́емъ, и всѣ́хъ стѣ́гихъ твои́хъ, ѣ́хже моли́твами поспѣ́ти́ на́съ, Бѣ́же.

И помани́ всѣ́хъ о́убошнихъ ѹ́ наде́жди воскресѣ́нїа живото́а вѣ́чнаго. И поми́нае́тъ, ѣ́хже хоще́тъ, о́убошнихъ по и́менѹмъ. И о́упокѡ́и ѣ́хъ, и́дѣ́же приосѣ́цае́тъ свѣ́тъ лица́ твоего́.

Е́ще мо́лимъ тѣ́, помани́, Гдѣ́, всѣ́кое ѣ́пкпство правосла́вныхъ, пра́во пра́вѣщихъ сло́во твое́а и́стинны, всѣ́кое пресвѣ́терство, во Хрѣ́тѣ́ діако́нство, и всѣ́кѣ́и свашче́нническѣ́и чѣ́нъ.

Е́ще прино́симъ тѣ́ словеснѹю сїю́ слѹ́жебѹ ѹ́ велѣ́нїи, ѹ́ стѣ́нѣ́и собо́рнѣ́и и апѣ́лѣ́тѣ́и цркви, ѹ́ и́же въ чистотѣ́ и чистѣ́мъ жи́тельствѣ́ пребыва́ющихъ.

Ѹ́ благовѣ́рномъ и хри́столюбѣ́вомъ правосла́вномъ ро́дѣ́ на́шемъ. Дѣ́ждь ѣ́мѹ, Гдѣ́, мѣ́рное црство, да и мы́ въ тишинѣ́ ѣ́гѹ́ ти́хое и безмо́лвное житї́е поживѣ́мъ, во всѣ́комъ бл҃гоче́стїи и чистотѣ́.

И по пѣ́нїи стѣ́хъ, свашче́нникъ возглаго́летъ:

Въ пе́рвыхъ помани́...

Prokaž dobrodiní Sionu, Hospodine, v zalíbení svém; nechť zbudovány jsou zdi jerusalemské. Tehdy zalíbíš sobě oběť spravedlnosti, žertvu a celopaly; tehďáž beránky na oltář tvůj klásti budou.

A odloživ kadidelnici (a spustiv felon), nakloní hlavu k diakonovi, řka:

Rozpomeň se na mne, bratře spolusloužící!

Diákon: Rozpomeň se Hospodin Bůh na kněžství tvé v království svém.

A skloniv i on hlavu, drže orar třemi prsty, dí knězi:

Pomodli se za mne, vладыko svatý!

Kněz: Duch Svatý sestoupí na tebe a moc Nejvyššího zastíní tě.

Diákon: Tentýž Duch nechť spolupůsobí s námi po všechny dny života našeho.

A ihned: Rozpomeň se na mne, vладыko svatý!

Kněz: Rozpomeň se na tě Hospodin Bůh v království svém, vždycky, nyní i příště, až na věky věkův.

Diákon: Amen. Políbiv pravici kněze, vychází z oltáře severními dveřmi a postaviv se před svaté dveře, dí:

Doplňme modlitbu naši k Hospodinu.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za předložené důstojné dary k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za svatý chrám tento a za vcházející v něj s vírou, zbožností a bázní Boží k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Abychom vysvobozeni byli od všelikého soužení, hněvu a nouze, k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a zachovej nás, Bože, blahodatí (milostí) svou.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Abychom celý den...

Αὐτὸ ἐπεὶ τὸ ἐκτελεσθέντα, ἐκείνη, μίρνα ἢ ἐξῆρξαι, οὐ γὰρ πρόειμι.

Диак: Подай, Гди.

Ἄγλα μίρνα, ἐκείνη τῆς ἐκτελεσθέντα, ἡμετέρας δὲ τῆς ἐκτελεσθέντα ἡμετέρας, οὐ γὰρ πρόειμι.

Диак: Подай, Гди.

Προσένια ἢ ὠρτακλένια ἡμετέρας ἢ ἐξῆρξαι ἡμετέρας, οὐ γὰρ πρόειμι.

Диак: Подай, Гди.

Δόξαι ἢ πολέξαι δὲ ἡμετέρας, ἢ μίρα μίρνα, οὐ γὰρ πρόειμι.

Диак: Подай, Гди.

Πρότερον ἡμετέρας ἡμετέρας ἐκτελεσθέντα, οὐ γὰρ πρόειμι.

Диак: Подай, Гди.

Χρῆσταις ἐκτελεσθέντα ἡμετέρας, ἐξῆρξαι, ἡμετέρας, μίρνα ἢ δόξαι ἐκτελεσθέντα ἡμετέρας ἡμετέρας.

Диак: Подай, Гди.

Προσένια, ἐξῆρξαι, ἐκτελεσθέντα, ἐκτελεσθέντα ἐκτελεσθέντα, ἡμετέρας ἡμετέρας, ἡμετέρας ἡμετέρας, ἡμετέρας ἡμετέρας, ἡμετέρας ἡμετέρας.

Диак: Тебе, Гди.

Мітка прношенія,

по ортакленія ектеλεσθέντα дарова на стѣнѣ трапѣзѣ.

Гди бже вседержителю, ѓдине стѣ, пріемлай жертвѣ хваленія ѿ призывающихъ тѣа вѣрѣмъ ердцемъ. Пріимѣ ἢ нѣз грѣшныхъ моленія ἢ прношенія ко стѣомъ твоємъ жертвенникѣ, ἢ оудова нѣз прношенія тебѣ дары же ἢ жертвы дѣловныя ѿ

нашихъ грѣшнх...

Požehnej, vladyko, svatý kalich!

Kněz pak skloněn, žehná svatý kalich, řka:

A co v kalichu tomto, učíš drahocennou Krví Krista tvého.

Diákon: Amen.

Poté diákon se skloněnou hlavou ukazuje orarem na obojí a praví tiše:

Požehnej, vladyko, obojí!

Kněz, žehnaje oboje svaté předložení, dí:

Proměňiv je Duchem svým Svatým.

Diákon: Amen. Amen. Amen.

A ihned se oba přežehnají a hluboce se klanějí.

Diákon, skláněje hlavu, dí knězi:

Rozpomeň se na mne hříšného, vladyko svatý!

Kněz: Necht' rozpomene se na tebe Hospodin Bůh v království svém, vždycky, nyní i přistě, až na věky věkův.

Diákon: Amen. (*Odstoupí na své původní místo.*)

Kněz se pak tiše modlí:

A by toto bylo přijímajícím ke střízlivosti duše, k odpuštění hříchů, k účastenství Svatého Ducha tvého, k naplnění království nebeského, ke smělosti před tebou, ne v soud aneb k odsouzení.

Ještě přinášíme tobě liturgickou tuto službu za ty, kteří u víře zesnuli, za praotce, otce, patriarchy, proroky, apoštoly, kazatele, evangelisty, mučedníky, vyznavače, zdrženlivce i za každou duši spravedlivou, u víře skončivší.

Kněz přijav kadidelnici, praví hlasitě:

Zvláště za nejsvětější, nejčistší, nejblahoslovenější a slavnou Vládkyni naši, Bohorodici a vždycky Pannu Marii.

Za svatého proroka...

И свѣщенникъ благоговѣла глаголетъ:

И ѿже въ чашѣ еси, чистию кровю Христу твою.

Діаконъ: Аминь.

И пакы діаконъ, показѣа и ѿбои еѣа, глетъ:
Благоговѣи блго, ѿбои.

Свѣщенникъ же, благоговѣла ѿбои еѣа, глетъ:

Преложивъ дѣломъ твоимъ свѣтымъ.

Діаконъ: Аминь, аминь, аминь.

И главѣ подклонивъ діаконъ свѣщенникѣ, и рече:
Помани ма, свѣтъ блго, грѣшнаго.

Свѣщенникъ же глаголетъ: Да поманетъ тѣ Гдѣ Бгъ ко цркви твоимъ,
всегда, нынѣ и прешо, и ко вѣки вѣковъ.

Діаконъ же рече: Аминь, преходитъ, на немже перѣче стоаше мѣстѣ.

Свѣщенникъ же молитъ:

Икоже быти причащающимъ ко трезвѣнїе дшнѣ, ко
ѿставленїе грѣховъ, въ прїѿвщенїе свѣтѣ твою дѣла,
ко исполненїе цркви нѣнаго, въ дерзновенїе ѿже къ тебѣ, не
въ сдѣх, нлѣ ко ѿсѣженїе.

ѿце приносимъ ти словеснѣю еиѣ сѣже, ѿ иже въ вѣрѣ
почившихъ, прѿѿѣхъ, ѿѿѣхъ, патрїарѣхъ, прѿѿѣхъ,
апѣхъ, проповѣдницѣхъ, свѣтѣхъ, мѣченицѣхъ, исповѣд-
ницѣхъ, воздѣржницѣхъ, и ѿ всѣхъ дѣлѣ прѣведнѣхъ въ
вѣрѣ скончавшемъ.

И приѣмъ кадїло, свѣщенникъ возглашатъ:

Израдоу ѿ превѣтѣнѣ, пречистѣнѣ, превлаговѣннѣнѣ,
славнѣнѣ Владычнѣнѣ нашей, Богороднѣнѣ и прешодѣнѣ Марїи.

Свѣтѣ ѿ ѿанна...

Abychom celý den dokonale, svatě, pokojně a bez hříchu strávili, Hospodina prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Za anděla pokoje, věrného vůdce, ochránce duší a těl našich, Hospodina prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Za odpuštění a prominutí hříchů a poklesků našich Hospodina prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Za to, co je dobré a užitečné duším našim, a za mír světa Hospodina prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Abychom ostatní čas života svého v pokoji a pokání skončili, Hospodina prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Za křesťanské skonání života našeho, bez bolesti, bez zahanbení, v pokoji a za dobré zodpovídání se na hrozném soudu Kristově prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Nejsvětější, nejčistší, nejblahoslovenější a slavné Vládkyně naší, Bohorodice a vždycky Panny Marie, se všemi svatými pamětlivi jsouce, sami sebe i druh druhu a veškeren život náš Kristu Bohu poručme. (*Diákon, pokloniv se a přežehnav, odstupuje před ikonu Spasitele.*)

Věřící: Tobě, Hospodine.

Modlitba přinášení důstojných darů Bohu, po jejich uložení na svatý prestol:

Hospodine, Bože, Vševládce, jediný svatý, jenž přijímáš oběť chvály od vzývajících tebe celým srdcem, přijmiž i modlitbu nás hříšných, přinesiž ji na svatý oltář svůj a učiň nás způsobilými, abychom přinášeli tobě dary a oběti duchovní za hříchy své a nevědomost lidskou. Učiň nás hodný-

-mi, abychom našli...

нѧшнѣхъ грѣсѣхъ ѿ людскѣхъ не вѣдѣннѣхъ, ѿ сподобнѣ насъ ѿ вѣрѣтнѣ благодатѣ предѣ твою, ѣже быти тебѣ благопріятнѣнѣ жертвѣ нашей, ѿ вселѣтнѣ дѣхъ благодати твоєа бл҃гомѣ въ насъ, ѿ на предлежащихъ дарѣхъ сѣхъ, ѿ на вѣхъ людехъ твоихъ.

Возглаголаніе:

Шедрѣтами єдиннороднаго сѣна твоєго, съ нѣмже бл҃гоговѣннѣ єси, со пресѣтымъ ѿ бл҃гимъ ѿ животворѣющимъ твоимъ дѣхомъ, нынѣ ѿ прѣснѣ, ѿ во вѣкн вѣкѣхъ.

Диакъ: ѧмѣнь.

Іерей: **М**ѣрзъ вѣмъ.

Диакъ: ѿ дѣхн твоєа.

Діаконъ: **В**озлюбеннѣ дрѣвѣ дрѣвѣ, да єдиннѣмъ єсповѣмъ.

Диакъ: ѿца, ѿ сѣна, ѿ сѣаго дѣа, трѣхъ єдиннѣхъ, ѿ нераздѣльнѣхъ.

ѿ сѣеннѣхъ поклонѣтѣа трѣжды, гла тайно:

Возлюблю тѣа, Гдѣ, крѣпостѣ моа, Гдѣ ѡутвержденіе моє, ѿ при вѣжнице моє. [Трѣжды.]

ѿ цѣлѣтѣ сѣаа сѣце, ѣакоже сѣтъ покровѣны, перѣкѣ вѣрхѣ сѣаго діаскопа: тѣже вѣрхѣ сѣаго потнѣа, ѿ край сѣаа трапѣзы предѣ собою. ѣще ли вѣдѣтѣ євѣннѣхъ два, ѿ нѣ множає, то ѿ сѣнѣ цѣлѣтѣ сѣаа вѣн, ѿ дрѣвѣ дрѣвѣ въ рамена. Настѣаѣтель же глаголетѣ: хрѣтѣа погредѣ насъ. ѿ ѡвѣцѣтѣ цѣловѣкн: ѿ єтѣ, ѿ вѣдѣтѣ. Тѣакоже ѿ діаконнѣ, ѣще вѣдѣтѣ два ѿ нѣ трѣн, цѣлѣтѣ кѣждѣ ѡрѣрѣ євѣннѣхъ. Подѣкнѣ же ѿ діаконѣ єпокланѣтѣа, на нѣмже єтѣтѣ мѣстѣ, ѿ цѣлѣтѣ ѡрѣрѣ євѣннѣхъ, ѿ тѣако вѣжнице:

Двѣрнѣ, двѣрнѣ, прѣмѣдрѣстѣю вѣннѣмъ.

сѣеннѣхъ же вѣдѣннѣтѣ вѣдѣхъ, ѿ держѣтѣ на дѣ сѣаа дарнѣ. ѣще же ѿ нѣнѣ вѣдѣтѣ сѣеннѣцы євѣннѣхъ, тѣакоже вѣдѣннѣтѣ сѣаа вѣдѣхъ, ѿ держѣтѣ на дѣ сѣаа дарнѣ, потнѣаѣтѣ, ѿ глаголюще къ євѣ, ѣакоже ѿ людѣ, ѿ повѣданіе вѣрнѣ:

вѣрѣхъ...

Při těchto slovech diákon, odloživ ripidu, přeloží ruce ve způsob kříže, uchopí levou rukou svatý kalich, pravou pak rukou svatý diskos a pozdvihuje je do výše (činí s nimi nad antiminsem znamení kříže), skloniv při tom hlavu.

Věřící lid zpívá: Tebe opěváváme, tobě dobrořečíme, tobě děkujeme, ó Pane, a modlíme se k tobě, Bože náš.

Kněz se tiše modlí:

Ještě přinášíme tobě liturgickou tuto a nekrvavou službu, i prosíme, modlíme se a snažně žádáme: Sešli Ducha svého Svatého na nás a na předložené dary tyto.

Diákon odkládá ripidu a přistupuje blíže ke knězi. Oba se třikrát pokloní před svatým stolem a potichu při tom říkají: Bože, očistiž mne hříšného a smiluj se nade mnou.

Kněz se vztaženými rukama: Pane, jenž jsi přesvatého Ducha v třetí hodině apoštolům svým seslal, téhož Ducha, Blahý, neodejmi od nás, ale obnov nás, modlíci se k tobě.

Diákon první verš: Srdce čisté stvoř ve mně, Bože, a ducha pravého obnov v nitru mém.

Nato se oba pokloní a přezehnají (stejně tak i po druhém verši).

Kněz podruhé vztahuje ruce: Pane, jenž jsi přesvatého Ducha...

Diákon druhý verš: Nezamítej mne od tváře své a Ducha svého Svatého neodnímej ode mne.

Kněz potřetí se vztaženými rukama: Pane, jenž jsi přesvatého Ducha...

Poté diákon, skloniv hlavu, ukazuje orarem na svatý chléb a praví tiše:

Požehnej, vладыко, svatý chléb!

Kněz skloněn, činí postupně třikrát znamení kříže nad posvěcovanými dary. Nejprve žehná svatý chléb, řka:

A učiň chléb tento drahocenným Tělem Krista tvého.

Diákon: Amen.

Načež diákon se skloněnou hlavou ukazuje orarem na svatý kalich a praví tiše:

A co v kalichu tomto...

Семъ же глаголемъ, діаконъ ѿлагаетъ рїпїдъ, ѡ преложїи рѣцїи крѣтособрїзїи,
и подѣмъ етїиї діекоеъ, и етїиї потїрь, и поклонїтелъ оумлаенїи.

Дїицї: Тебѣ поемъ, тебѣ бл҃гословїи, тебѣ бл҃годарїи, Гдїи, и мольнмъ ти еа,
Бже нашъ.

Сващїенникъ же мольнтелъ:

Еще приносимъ ти словеснѣю еїю и безкрѡвнѣю елѣже, и
просимъ, и мольнмъ, и мїи еа дѣемъ, низпослїи дѣа
твоегѡ Стїаго на ны, и на предлежащїи дари еїа.

И діаконъ оубо ѿлагаетъ рїпїдъ, и прихѡдитъ блїзъ ко іереею, и покланїи
ѡба трїижды предъ етїю трїпезю, молащїа еъ себѣ и глаголюща:

Гдїи, ѡже пресѣаго твоегѡ дѣа еъ трїетїи часѣ апломъ твоимъ
низпослави, чтогѡ блгїи не ѡнїи ѡ насъ: но ѡбновї насъ мола-
щїи ти еа.

Стїицї: Сердце чисто созїждїи во мнѣ Бже, и дѣхъ правъ ѡбновї во
оубрѡбѣ моїи.

Пїи: Гдїи, ѡже пресѣаго твоегѡ дѣа:

Стїицї: Не ѡбвѣржи менѣ ѡ лица твоегѡ, и дѣа твоегѡ Стїаго не
ѡнїи ѡ менѣ.

И пїи: Гдїи, ѡже пресѣаго твоегѡ дѣа:

Тяже глаголю подклонїи діаконъ, и показѣа ео ѡраремъ етїиї хлѣбъ, глаголетъ
чїио:

Бл҃гословїи клїко, етїиї хлѣбъ.

Сващїенникъ же корѣвъ, знаменуетъ трїижды етїиї дари, глагола:

И сотвори оубо хлѣбъ еїи честнѡе чѣло Хрїта твоегѡ.

Дїаконъ: Амїнь.

И пїи діаконъ:

Бл҃гословїи клїко, етїю часъ.

И же еъ чашїи еїи...

mi, abychom našli blahoďať pŕed tebou, aby byla tobŕe pŕijemnou obŕť naše, a dobrý Duch blahodati tvŕe aby usıdľil se v nás, sestoupiv na tyto pŕedložené dary a na veškeren lid tvŕj.

Knŕez: Slitovností jednorozeného Syna tvŕeho, s nımž veleben jsi s pŕesvatým, blahým a oživujícím Duchem tvým, nyní i vŕzdycky, aŖ na vŕky vŕkŕv.

Vŕřici: Amen.

Knŕez: Pokoj všem.

Vŕřici: I duchu tvŕemu.

Diákon: Milujme druh druhu, abychom jednomyslnŕe vyznávali.

Vŕřici: Otce i Syna i Svatŕeho Ducha, Trojici jednobytnou a nerozdılnou.

Knŕez se klanї třikŕat a řıká tiše:

Milovati budu tebe, Hospodine, sílo má; Hospodin jest hradba má a útočišť mé. (Třikŕat)

A políbї pokrytŕe posvěcovanŕe dary: nejprve aer nad svatým diskosem, pak nad kalichem a nakonec okraj svatŕeho prestolu. Jsou-li knŕži dva neb více, tedy i oni všichni takto líbajї dŕstojnŕe dary, jeden po druhém, a potŕe i jeden druhŕeho na ramenou. Svŕcenım staršї vŕdy řekne: „Kristus uprostŕed nás,“ a mladšї od-
vŕtї: „Jest a bude.“

Stejnŕe tak diákon, jsou-li dva neb tři, políbї jeden kaŖdý svŕj orar tam, kde je znamenї kŕiŕe, a pak jeden druhŕeho na ramenou, řıkajїce totŕž, co knŕži. Podobnŕe i diákon, který stojї pŕed svatými dveřmi, políbї svŕj orar tam, kde je znamenї kŕiŕe, a svolává:

Diákon: Dvěŕe, dvěŕe! Pozor mějme k velemoudrosti!

Knŕez sejme z posvěcovaných darŕ aer, pozdvihne jej a drŕí nad dŕstojnými dary. Slouŕí-li více knŕži, spolupozdvihujї aer a drŕí společnŕe nad pŕinášŕnými dary, chvějїce (potŕásajїce) jım a řıkajїce potichu Vyznánї vıry.

Vŕřım v jednoho Boha...

Вѣрѣю во ѣдинаго Бѣга Оца вседержителя, творца небъ и земли, видимымъ же вѣмъ и невидимымъ. И во ѣдинаго Гда Ииса Хрѣта, Сна Бжїа, ѣдинороднаго, иже ѿ Оца рождѣннаго прежде вѣкѣхъ вѣкѣхъ: свѣта ѿ свѣта, Бга истинна ѿ Бга истинна, рождѣнна, не со-творѣнна, ѣдиносущна Оцу, иже вса быша. Насъ ради человекѣхъ, и нашего ради спасѣнїа, шедшаго съ небъ, и воплотившагося ѿ Дха Сга и Мрїи дѣвы, и вочеловѣчшаго. Распятаго же за ны при понти-петѣмъ Пилатѣ, и страдавша, и погребѣнна. И воскресшаго въ третїи день по писанїемъ. И возшедшаго на небъ, и сѣдѣщаго ѿдеснѣю Оца. И пакн грядущаго со славою, судити живымъ и мертвымъ, егѡже црквию не вѣдетъ конца. И въ Дха Сгаго, Гда, животворѣщаго, иже ѿ Оца исходящаго, иже со Оцемъ и Сномъ епокланѣема и слави-ма, глаголаваго пррѡки. Во ѣдинъ стѣю сокорнѣю и апльскѣю црковъ. Исповѣдѣю ѣдино крѣщенїе, во ѡставленїе грѣхѡвѣхъ. Чаю воскреснїа мертвыхъ: И жизни вѣдущаго вѣка. Амѣнь.

Дїаконъ: Станемъ добрѣ, станемъ со стрѣхомъ, коннемъ, стѡе возношенїе въ мирѣ приносїти.

Дїакъ: Милость мира, жертвѣ хвалѣнїа.

И сїенинкъ оуко вземъ воздушъ ѿ стѣхъ, и цѣловавъ и, полагаѣтъ на ѣдино мѣсто, глагола: Благодать гда: Дїаконъ же поклонївша, вхѡдитъ во стѣи олтарь. И приимъ рїпидъ, вѣдетъ стѣа блгоговѣнїю.

Возгласїенїе:

Благодать Гда нашего Ииса Хрѣта, и любѣ Бга и Оца, и причастїе Сгаго Дха, вѣди со вѣмнѣи ками.

Дїакъ: И со дхѡмъ твоимъ.

Сїенинкъ: Горѣ и мѣнмъ сердца.

Дїакъ: И мамы ко Гду.

Сїенинкъ: Благодаримъ Гда.

Дїакъ: Достѡно и праведно щеть, покланѣтиса Оцу, и Сну, и Сгомъ Дху, Трїцѣ ѣдиносущнѣи и нераздѣльнѣи.

Достѡно и праведно...

vydal za život svѣta, vzal chlѣb do svatѣхъ, прѣчїстѣхъ a neposkvrnѣнѣхъ rukou svѣхъ, a дїky vzdav, pozhnal, posvѣtil, rozlomil a dal svatѣмъ svѣмъ uѣdnїkѣmъ a apo stolѣmъ, rka:

Knѣz nahlas pronáší ustanovujїcí vѣty tajemné veѣre:

Vezměte, jezte, to jest Tѣlo mé, kterѣz za vás lámáno jest na odpustѣnї hřichѣ.

Vѣřící: Amen.

Při těchto slovech knѣz i dїakon, který drží orar třemi prsty pravice, ukazují na svatý diskos. Po nich se s úklonou přezehnají. (Stejně tak i při druhé větě: „Pijte z něho všichni,“ nad kalichem.)

Knѣz tiše: Podobně i kalich po veѣři, rka:

Knѣz nahlas: Pijte z něho všichni, to jest Krev má Nového zákona, která se za vás a za mnohé vylévá na odpustѣnї hřichѣ.

Vѣřící: Amen.

Knѣz se modlí:

Pamatujїce tedy na toto spasitelné přikázání a na všechno, co se pro nás stalo: křiž, hrob, třetїho dne zmrtvýchvstání, na nebe vystoupenї, po pravici usednutí, druhý a slavný přichod opѣtný, –

Knѣz nahlas:

Tvoje z tvѣho tobѣ přınášїme pro vše a za vše.

Ještě přınášїme tobѣ...

твѡй ѿнѣ, ѿ дѣхъ твоѡхъ ѿтѣхъ. ѿтѣхъ ѿнѣ ѿ прѣстѣхъ, ѿ великолѣпна
слава твоѡ, ѿже мѡръ твоѡхъ тѡкѡ возлюбѣлахъ ѿнѣ, ѿкоже ѿна
твоѡго ѿдннорѡднаго дѣти: да всѣхъ вѣрѡхъ вѣ негѡ не
погибнетѣхъ, но ѿматѣ живѡтѣхъ вѣчныи: ѿже прѡшѣдѣхъ, ѿ всѣ
ѿже ѡ насъ смѡтрѣнѣ ѿполнѣхъ, вѣ нѡщѣхъ вѣ нѡже
предѣлашехъ, пѡче же самъ себѣ предѣлаше, за мѡрскѡй живѡтѣхъ,
прѣѣмѣхъ хлѣбѣхъ во стѣхъ твоѡхъ ѿ прѣнѣстѣхъ ѿ непорѡчныхъ рѣкѡхъ,
блѡгодарѣхъ ѿ блѡсловѣхъ, ѡсвѣтѣхъ, прѣломѣхъ, дадѣ стѣхъ твоѡхъ
твоѡхъ ѡчѣнѡхъ ѿ апѡстѡлѡхъ, рѣкѣхъ:

Возглашеніе:

Прѣимѣте, ѡдѣте, сѣѣ ѿстѣхъ твоѡхъ моѡхъ, ѿже за вѣ
ломѣмоѡ во ѡстѡвлѣнѣ грѣхѡхъ.

Дѣкѣ: ѿмѣнѣ.

Семѣ же глаголемомѣхъ, показѣтѣхъ свѣщеннѣхъ дѣакѡхъ стѣхъ твоѡхъ дѣкѡхъ, держѣхъ ѿ
ѡрѡрѣхъ трѣхъ перѣты деннѣхъ. Подѡбнѣ, ѿ ѿгда глаголетѣхъ свѣщеннѣхъ: Пѣйте ѡ
неѣхъ вѣнѣ: спокѡзѣтѣхъ ѿ самъ стѣхъ твоѡхъ почтѣхъ.

Свѣщеннѣхъ тѣхъ: Подѡбнѣ ѿ чѡшѣхъ по вѣчерѣ, глагола:

Возглашеніе:

Пѣйте ѡ неѣхъ вѣнѣ, сѣѣ ѿстѣхъ твоѡхъ моѡхъ нѡвагѡ завѣтѣхъ, ѿже
за вѣ ѿ за мнѡгѣхъ ѿзлѣвѣмаѡхъ, во ѡстѡвлѣнѣ грѣхѡхъ.

Дѣкѣ: ѿмѣнѣ.

Свѣщеннѣхъ мѡлѣтѣхъ:

Помнѣнѡще ѡубѡхъ спѡсѣнѣхъ твоѡхъ сѣѡхъ заповѣдѣхъ, ѿ всѣхъ ѿже ѡ насъ
вѣвѣшаѡхъ: крѣтѣхъ, грѡбѣхъ, трѣднѣхъное вѡскрѣсѣнѣе, на неѣхъ
вѡскрѡждѣнѣе, ѡдѣнѣхъ стѣдѣнѣе, вѡторѡе ѿ самѡхъ пѡхъ прѡшѣстѣхъ.

Возглашеніе:

Твоѡхъ ѡ твоѡхъхъ тѣхъ прѣнѡлѣце, ѡ вѣхъхъ ѿ за всѣхъ.

ѿцѣ прѣнѡсѣмѣхъ тѣхъ...

Žalmista: **V**ěřím v jednoho Boha, Otce, Všemládcе, Stvořitele nebe
a země, všeho viditelného i neviditelného.

I v jednoho Pána, Ježíše Krista, Syna Božího, jednorozeného
a z Otce zrozeného přede všemi věky. Světlo ze Světla, Boha pravého
z Boha pravého, rozeného, nestvořeného, jednobytného s Otcem, skr-
ze něhož vše učiněno bylo. **J**enž pro nás lidi a pro naše spasení se-
stoupil s nebe, vtělil se z Ducha Svatého a Marie Panny a člověkem
se stal. **J**enž za nás ukřižován byl pod Pontským Pilátem, trpěl a po-
hřben byl. **A** třetího dne vstal z mrtvých podle Písem. **V**ystoupil na
nebesa a sedí po pravici Otce. **A** znovu přijde se slávou soudit živé
i mrtvé; jeho království nebude mít konce.

I v Ducha Svatého, Pána, oživujícího, jenž z Otce vychází a s Otcem
i Synem spoluctěn a spoluoslavován jest a mluvil skrze proroky.

I v jednu svatou, obecnou a apoštolskou církev.

Vyznávám jeden křest na odpuštění hříchů.

Očekávám vzkříšení mrtvých a **Ž**ivot věku budoucího. Amen.

Diákon: **S**tůjmež pevně, stůjmež s bázní, pozor mějme a v
pokoji přinesme svatou oběť!

Věřící: Milost pokoje, oběť chvály.

Kněz políbí aer a pokládá jej složený na jeho místo na prestole. Diákon při
zvolání kněze: „Blahodať Pána našeho...“ se pokloní a vchází do svatého
oltáře. Vezme ripidu a ovívá jí zbožně posvěcované dary (není-li ripidy,
činí tak jedním z pokrovců).

Kněz, žehnaje lid: **B**lahodať Pána našeho Ježíše Krista
a láska Boha Otce a účastenství Svatého Ducha budiž se
všemi vámi.

Věřící: I s duchem tvým.

Kněz se vztaženými rukama: **V**zhůru srdce!

Věřící: Máme k Pánu.

Kněz se vztaženými rukama: **V**zdáváme díky Hospodinu!

Věřící: Důstojno a spravedlivo jest klaněti se Otc i Synu i Svatému Duchu,
Trojici jednobytné a nerozdílné.

Důstojno a spravedlivo...

СЦІЕННИКЪ ЖЕ МОЛНЧЕА:

Достойно и праведно тѣхъ пѣти, тѣхъ бѣгословити, тѣхъ хвалити, тѣхъ благодарити, тебе же поклонятися на всѣакомъ мѣстѣхъ влчествѣа твоегѡ: ты бо єси бѣхъ неизречененъ, недовѣдомъ, невидимъ, непостижимъ, пріисвои єси, такожде єси, ты и єдинородный твои єси, и дѣхъ твои єси. Ты ѡ небытіахъ въ бытіе насъ привелъ єси, и ѡпадшыа возстѣавилъ єси паки, и не ѡстѣпилъ єси всѣа творѣа, дондеже насъ на нѣбо возвелъ єси, и црѣтво твоє даровалъ єси вѣдущее. Ѡ єихъ вѣхъ благодаримъ тѣхъ, и єдинороднаго твоегѡ єна, и дѣа твоегѡ єпаго, ѡ вѣхъ, иже вѣмы, и иже не вѣмы, іавленныхъ и неіавленныхъ бѣгословенныхъ бывшихъ на насъ. Благодаримъ тѣхъ и ѡ сѣбѣхъ єи, юже ѡ рѣкѣхъ нашихъ пріасти и зволалъ єси, аще и предстоитъ тебе тысащы архангѣловъ, и тмы ангѣловъ, херубіимъ, и серафіимъ шестокрилати, многоочити возвышѣиша пернати.

Возгласіеніе:

Повѣданю пѣснь поюще, вопіюще, възвѣающе и глаголюще.

Діакъ: Єтѣхъ, єтѣхъ, єтѣхъ гдѣ саваѡдѣхъ, испѡль нѣбо и землѣ сѣбѣхъ твоєхъ, ѡєанна въ вѣшнихъ, бѣгословенъ грядѣи ко іма гдѣ, ѡєанна въ вѣшнихъ.

И заѣ паки діаконъ, пріимъ єтѣхъ свѣздѣицѣхъ ѡ єпаго діакѡса, творитъ крѣта єбразъ верхѣхъ єгѡ, и цѣловѣахъ ю полагаєтѣхъ. Таже прихѡдитъ, и стѣнетъ на деснѣхъ странѣхъ: и въземъ рѣпѣдъ въ рѣцѣхъ, ѡмахиаетъ тѣхъ бо всѣакомъ вниманіемъ и стѣрахъ, верхѣхъ єтѣхъхъ дарѡвъ, іакѡ не вѣстѣи мѣхамъ, ни іномѣхъ чегѡмѣхъ такокомѣхъ. аще же некетъ рѣпѣды, творитъ єє бо єдинѣмъ покрѡкѣмъ.

СЦІЕННИКЪ МОЛНЧЕА:

Гх єими и мѣхъ блаженными єилами, вѣко человекѡлюбче, вопіемъ и глаголемъ: єтѣхъ єси и пресѣтѣхъ, ты и єдинородный

твои єси, и дѣхъ твои єси...

Kněz pronáší modlitbu svatě anafory:

Důstojno a spravedlivo jest tebe opěvovati, tobě dobrořečiti, tebe chváliti, tobě děkovati, tobě se klaněti na každém místě panování tvého; neboť ty jsi Bůh nevýslovný, nevyzpytatelný, neviditelný, nevystižitelný, věčně jsoucí, věčně týž, ty a jednorozený Syn tvůj a Duch tvůj Svatý; ty z nejsoucna v jsoucnost přivedl jsi nás a padnuvší pozvedl jsi nás opět a neopustiv nás, činil jsi vše, až jsi nás do nebe povznesl a království své budoucí nám daroval. Za to vše děkujeme tobě i jednorozenému Synu tvému i Duchu tvému Svatému, za všechno, známé i neznámé, zjevené i nezjevené dobrodiní prokázané nám. Děkujeme tobě i za službu tuto, již jsi z rukou našich ráčil přijmouti, ačkoliv tě obsluhují tisíce archandělů, zástupové andělů, cherubínové a Serafínové, šestikřídílí i mnohoocí, *ve výsostech* na křídlech se vznášející.

Kněz:

Vítěznou píseň zpívající, volající, hlásající a pravíce:

Věřící lid zpívá: Svatý, svatý, svatý jest Hospodin zástupů (Savaof). Plna jsou nebesa i země slávy tvé. Požehnaný, jenž se béře ve jménu Páně.

V této chvíli diákon, odloživ ripidu a přešed předtím kolem prestolu na levou stranu, vezme svatou hvězdicí se svatého diskosu a činí jí znamení kříže nad ním. Poté políbiv ji, složí ji a položí na svatý prestol. Pak přejde opět na pravou stranu svatého prestolu, vezme ripidu a věje jí tiše a s plnou pozorností a bázni nad posvěcovanými dary.

Kněz se modlí:

Stěmito blaženými mocnostmi i my, Vládce lidumilný, voláme a pravíme: Svatý jsi a přesvatý, ty i jednorozený Syn tvůj i Duch tvůj svatý; svatý jsi a přesvatý, a velikolepá jest sláva tvá, jenž jsi sobě tak zamiloval svět svůj, že jsi Syna svého jednorozeného dal, aby každý, kdož věří v něho, nezahynul, ale měl život věčný. Jenž přišel a naplniv veškeré záměry *tvé* s námi, v noci, v níž vydán byl aneb spíše sám sebe

vydal za život světa...

ДѢИ: ТЕРѢ, ГДН.

Іерейъ же прѣдъмъ держѣа ѿвѣе, сохрѣваа ачтѣмѣнехъ, чторѣтъ на дѣ нѣмъ крѣтъ.

ВОЗГЛАШАЕТЪ:

И́КѠ ТЫ ѿсѣи ѡсвѣщенїе наше, и терѣ славу возсылаемъ, Ѡцѣ, и снѣ, и спѣомъ дхѣ, нынѣ и прїеио, и во вѣки вѣкѡвъ.

ДѢИ: ѿмѣнь.

Іерейъ: Сѣ миромъ и зыдемъ.

ДѢИ: Ѡ имени ГДН.

Дїаконъ: Гдѣ помолнмѣ.

ДѢИ: Гдн, помѣлѣи.

Мѣтка замкѡннаа возгласїю:

Блгоговлааа блгоговлааа чѣ, Гдн, и ѡсвѣщааа на чѣ оуповааа, спасѣи люди твоѣ, и блгоговлѣи догтоааи твоѣ, исполнѣи цркви твоѣа сохрѣнѣи, ѡсвѣтѣи любааааа блгоговлѣи домѣ твоѣѡ: ты чѣхъ воспрослави бжѣствѣнною твоѣю славою, и не ѡсѣтѣи насъ оуповааааа на чѣ. Миръ мирѡи твоѣмѣ дѣрѣи, цѣрквамъ твоѣмъ, свѣщеннїкѡмъ, вѡннѣтѣмъ, и вѣѣмъ людемъ твоѣмъ. И́кѠ вѣакоѣ даааиѣ блго, и вѣааа дѣрѣ совершѣнъ свѣше ѿтъ, сходааи ѡ терѣ Ѡцѣ свѣтѡвъ: и терѣ славу, и блгодарѣнїе, и поклонѣнїе возсылаемъ, Ѡцѣ, и снѣ, и спѣомъ дхѣ, нынѣ и прїеио, и во вѣки вѣкѡвъ.

ДѢИ: ѿмѣнь.

Тѣже: Бѣди ѿмѣ Гднѣ: трїады.

И ѡмѡмъ ѿг: Блгоговлааи Гдѣ:

Блгоговлѣнїе Гднѣ...

Кнѣзъ: **П**редевѣшмъ паматуй, Господине, на владыку нашего metropolitu (jmѣno) [i на владыку нашего (archi-) episkopa (jmѣno)] a zachovej ho [je] svatѣ cїrkvї svѣ v pokojї, neporušenѣho [neporušenѣ], pocestnѣho [pocestnѣ], zdravѣho [zdravѣ], dlouho жїїcїho [жїїcї] a рѣднѣ hlásajїcїho [hlásajїcї] slovo pravdy tvѣ.

Вѣрїcї: I na vsechny. (I na vsechny a na vse.)

Дїаконъ чѣ jmѣna vzpomїnaných жїvých.

Кнѣзъ se modлї za ostatnї жїvѣ:

Паматуй, Pane, na мѣsto toto [ves tuto; svatѣ monastѣr tento], kde жїjeme, a na kaждѣ мѣsto i zemi a s vїrou жїїcї v nich. Pamatuj, Pane, na plavїcї se i cestujїcї, na nemocnѣ, trpїcї, zajatѣ a na záchranu jejich. Pamatuj, Pane, na ty, kteří прїнашѣjї dary, a na vsechny dobrodїnce ve svatých chrámech tvých i na pamѣtlїvѣ chudých, a sešli na нас vsechny milost svou.

A vzpomїná jmen жїvých, jichž chce.

Кнѣзъ nahlas: **А**dej nám jednѣmї ústy a jednѣm srdcem slaviti a opѣvovati nejuctїvanѣjшї a velikolepѣ jmѣno tvѣ, Otce i Syna i Svatѣho Ducha, nyní i vждыky, ažd na vѣky vѣkѡv.

Вѣрїcї: Amen.

Кнѣзъ se obracї k lidu a жehnaje mu, dї hlasїtѣ: **А** milost velikѣho Boha a Spasїtele нашего Ježíše Krista budižd se vшmї vámi.

Вѣрїcї: I s duchem tvѣm.

Ektenie prosebná

Дїаконъ vycházi severnїmї dvѣrїmї z oltáře a postaviv se прѣд svatѣ dvѣre, pravї:

Вzpomenuvше na vsechny svatѣ, opѣt a opѣt v pokojї k Hospodinu modleme se.

За прїнесенѣ а посвѣченѣ...

Лі́къ: Гдѣ, помнѣй.

☩ прїнесѣнныхъ ѿ ѡскащеныхъ честныхъ дарѣхъ, Гдѣ помолїмса.

Лі́къ: Гдѣ помнѣй.

И́ко да члѣвоколюбецъ Бгъ нашъ прїемъ ѿ ко стѣи ѿ прененїи ѿ мысленнїи своѣи жертвенникъ, въ конѣ блгоудїанїа дхѡвнаго, вознїеполетъ намъ бжественнѡ блгодать ѿ даръ стѣаго дха, помолїмса.

Лі́къ: Гдѣ, помнѣй.

☩ ѿзбавителѣ намъ ѿ всакиа скорби, грѣва ѿ нѡжды, Гдѣ помолїмса.

Лі́къ: Гдѣ, помнѣй.

Застѡпнѣ, спасѣ, помнѣй ѿ сохранѣ насъ, Бже, твоѣю блгодатїю.

Лі́къ: Гдѣ, помнѣй.

Анѣ всегѡ совершенна, свѣта, мїрна ѿ безгрѣшна, ѡу Гда прѡсїмъ.

Лі́къ: Подѣй, Гдѣ.

И́гла мїрна, кѣрна настѣвника, хранїтелѣ дшїи ѿ члѣвѣцъ нашихъ, ѡу Гда прѡсїмъ.

Лі́къ: Подѣй, Гдѣ.

Процїенїа ѿ ѡставленїа грѣхѡвъ ѿ прегрѣшенїи нашихъ, ѡу Гда прѡсїмъ.

Лі́къ: Подѣй, Гдѣ.

Добрыхъ ѿ полѣзныхъ дшїамъ нашимъ, ѿ мїра мїровн, ѡу Гда прѡсїмъ.

Лі́къ: Подѣй, Гдѣ.

Прѡче времѣ жнвогѡ нашегѡ въ мїрѣ ѿ покалнїи кончїати, ѡу Гда прѡсїмъ.

Лі́къ: Подѣй, Гдѣ.

Хрѣтіанскїа кончїи...

Kněz se obrací ke svatému prestolu, třikrát okuřuje svaté Dary na oltáři, řka potichu:

Povznesl ses na nebesa, Bože, a po celé zemi *se rozšířila* sláva tvá.

Věřící zpívají: Viděli jsme světlo pravé, přijali jsme Ducha nebeského, našli jsme víru pravou, nerozdílné Trojici klaníme se, neboť ta spasila nás.

Potom kněz vezme svatý diskos, postaví jej na hlavu diákona a diákon uchopiv jej zbožně, stane ve svatých dveřích, pohledí z nich ven (k lidu), a odchází k žertveníku, na který diskos postaví. Kněz, pokloniv se, vezme svatý kalich, činí jím kříž nad antiminsem, říkáje tiše:

Požehnaný jest Bůh náš.

Poté stane ve svatých dveřích a žehnaje svatým kalichem lidu, zvolá:

Vždycky, nyní i příště, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

A odejde k žertveníku, na který svatý kalich postaví, a přijav kadidelnici, třikrát jej okouří. Pak se postaví opět před svatým prestolem.

Věřící zpívají: Ať naplněna jsou ústa naše opěvováním slávy tvé a chválením tebe, ó Pane, že jsi uznal nás za hodné účastniti se svatých tvých Božských, nesmrtelných a oživujících Tajin. Zachovej nás v posvěcení svém, abychom po celý den učili se pravdě tvé. Alleluja, alleluja, alleluja.

Kněz skládá antimins. Diákon vychází severními dveřmi z oltáře a postaviv se před svaté dveře, pronáší ektenii:

Povznesme se! Přijavše Božské, svaté, přecistě, nesmrtelné, nebeské a oživující strašné Tajiny Kristovy, důstojně děkujme Hospodinu.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a zachovej nás, Bože, blahodatí svou.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Celý den dokonalý, svatý, pokojný a bezhříšný vyprosivše, sami sebe i druh druha i veškeren život náš Kristu Bohu poručme!

(Pokřižovav se a pokloniv se, odstoupí před ikonu Spasitele.)

Neboť tys posvěcení...

И ѡбращающе дїаконы же и сщ҃енники къ свѣтѣ трапѣзѣ, и кадиюще сщ҃енники
трижды, глагола въ себѣ:

Вознесѣса на нб҃са, Бже, и по всѣй землѣ слава твоа.

Днѣх же поетъ:

Видѣхомъ свѣтъ истинный, прїахомъ дѣла нб҃наго, ѡбрѣтохомъ вѣрѣ
истиннѣю, нераздѣльнѣй Тѣцѣ поклонѣемъ: та бо насъ спасла ѣстъ.

Таже вземъ сщ҃енникъ свѣтъ дїаконы, возлагаетъ на главлѣ дїакона, и дїаконы
прїемъ и со благоговѣнїемъ, зрѣ вѣкѣ къ двѣремъ, ничтоже глагола, ѡходитъ въ
предложєнїе, и поставлетъ и. Сщ҃енникъ же поклонїветъ, и прїемъ свѣтъ почитрь,
и ѡбращетъ къ двѣремъ, зрѣ на люди, глаголетъ тайно:

Благословенъ Бг҃ъ нашъ:

И возглаголю:

Бжегда, нынѣ и прїешо, и во вѣки вѣкѡвъ.

Днѣх: ѡмнѣнь.

Да исполнѣте оугтѣ наша хваленїа твоѣа, Гд҃и, ѣко да поемъ славлѣ
твоа, ѣко сподобилъ єси насъ причастїити свѣтымъ твоимъ, бж҃е-
ствнымъ, беземертнымъ и животворѣющимъ тайнамъ, соблудн насъ во
твоѣй свѣтинѣ всѣхъ дѣнь поучити правдѣ твоѣй. ѡллилѣя, ѡллилѣя,
ѡллилѣя.

**И ижедѣхъ дїаконы свѣрною двѣрїю, и ставъ на ѡбычномъ мѣстѣ,
глаголетъ:**

**Простї прїимше бж҃ественныхъ, свѣтыхъ, пречѣтыхъ, беземертныхъ,
небесныхъ и животворѣщихъ, страшныхъ Хртѡвыхъ тѣлннъ, достѡн-
но благодарїмъ Гд҃а.**

Днѣх: Гд҃и, помнѣй.

Застѹпнѣ, спасѣн, помнѣй и сохрани насъ Бже твоѣю бг҃одатїю.

Днѣх: Гд҃и, помнѣй.

**Дѣнь всѣхъ совершенъ, свѣтъ, мїренъ и безгрѣшенъ испросївше, самн
себѣ и дрѹгъ дрѹга, и всѣхъ животъ нашихъ Хртѣ Бгѣ предадимъ.**

Ѣко ты єси ѡсвѣщенїе...

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za přinesené a posvěcené drahocenné Dary k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Aby lidumilný Bůh náš, přijav je na svatý nadnebeský a duchovní ol-
tář svůj jako příjemnou vůni duchovní, seslal nám Božskou blahodaf
a dar Svatého Ducha, modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Abychom vysvobozeni byli od všelikého soužení, hněvu a nouze,
k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a zachovej nás, Bože,
blahodatí (milostí) svou.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Abychom celý den dokonale, svatě, pokojně a bez hříchů strávili,
Hospodina prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Za anděla pokoje, věrného vůdce, ochránce duší a těl našich, Hospo-
dina prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Za odpuštění a prominutí hříchův a poklesků našich Hospodina
prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Za to, co je dobré a užitečné duším našim, a za mír světa Hospodina
prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Abychom ostatní čas života svého v pokoji a pokání skončili, Hospo-
dina prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Za křesťanské skonání...

Хрѣтіанскїа кончіны животоу нашего, безколичены, непорядны,
мїрны и добраго шкѣта на страшнѣмъ сдѣици Хрѣтоу просимъ.

Лїкъ: Подїи, Гдн.

Соединїе вѣры, и причастїе свѣтаго Дха испросївше, самн себе,
и дрѣга дрѣга, и весь животоу нашъ Хрѣтѣ Бгѣ предадимъ.

Лїкъ: Тебѣ, Гдн.

Свѣщенникъ же молїтъ:

Тебѣ предлагамъ животоу нашъ весь и надеждѣ, влѣко
человѣколюбче, и просимъ, и молїмъ, и мїли ед дѣемъ,
сподоби насъ причастїи твоеи нѣныхъ твоихъ и страшныхъ
тѣнихъ, ед свѣщенныа и дѣховныа трапѣзы, ед чїстою
сѣвѣстїю, во ѡставленїе грѣховъ, въ прощенїе согрѣшенїи, во
ѡщенїе Дха свѣтаго, въ наслѣдїе црѣтїа нѣнаго, въ дерзновѣнїе
ѣже къ тебѣ, не въ сдѣи или во ѡсѣжденїе.

Свѣщенникъ возгласїтъ:

Исподоби насъ, влѣко, со дерзновѣнїемъ, неосѣжденно
сѣтїи призывати тебѣ, нѣнаго Бга Ѡца, и глаголати.

Лїдїе: Ѡче нашъ, ѣже еси на небѣхъ, да сѣи твое, да прїиде-
тъ царствїе твое: да вѣдетъ вола твою, ѣко на небѣ, и на землї.
Хлѣбъ нашъ насѣиный дѣждъ намъ днесь, и ѡставь намъ долги
наша, ѣкоже и мы ѡставляемъ должниковъ нашихъ: и не введи
насъ во исѣшенїе, но избавь насъ ѡ лѣкаваго.

Свѣщенникъ:

Ико твое есѣ црѣтѣ, и сила, и слава, Ѡца, и Бга,
и свѣтаго Дха, нынѣ и прїсно, и во вѣки вѣковъ.

Лїкъ: ѡмїнь.

Свѣщенникъ: Мїръ вѣмъ.

Лїкъ: И дѣовн твоемѣ.

Гласъ кїша...

Sbor nebo ostatní věřící zpívají: Тѣло Kristovo přijmete, z pramene
nesmrtelnosti okuste.

Když poslední připravený věřící přijme svaté Tajiny, ukončí se toto pěni
chvalozpěvem:

Alleluja, alleluja, alleluja.

Po ukončení přijímání odchází kněz do oltáře a postaví svatý kalich na
svatý prestol. Není-li přijímajících, diákon ihned po slovech: „S bázní
Boží...“ odevzdá svatý kalich knězi, který jej postaví na svatý prestol.

Diákon rovněž odejde do oltáře a vzav svatý diskos, drží jej nad svatým
kalichem a říká následující paschální písně:

Vzkříšení Kristovo spatřivše, pokloňme se svatému Pánu Ježíši, je-
dinému bezhříšnému. Kříži tvému klaníme se, Kriste, a svaté vzkří-
šení tvé opěváme a slavíme, neboť ty jsi Bůh náš, kromě tebe jiného
neznáme a jméno tvé vzýváme. Pojďte, všichni věrní, pokloňme se
svatému Kristovu vzkříšení, neboť hle, skrze kříž přišla radost celé-
mu světu. Vždycky blahoslovíce Pána, opěváme vzkříšení jeho,
neboť ukřižování přetřpěv, smrti smrt zničil.

Skvěj se, skvěj se, nový Jerusaleme, neboť září na tobě sláva Hospo-
dinova. Plesej nyní a vesel se, Sione! Ty pak, přečistá Bohorodice,
ozdob se slávou ze vzkříšení toho, jehož jsi porodila!

Ó, Pascho veliká a nejposvátnější, Kriste! Ó, Moudrosti a Slovo Boží
a Sílo! Daruj nám opravdověji tebe přijímat v bezvečerném dni
království tvého.

Stírá svatou hubkou důkladně, pozorně a se zbožností, co je na diskose (částec-
ky za svaté a za živé i zesnulé), do kalicha, řka tiše:

Smyj, Pane, hříchy zde vzpomenutých svou drahocennou
Krví na přímlyvy svatých svých.

Pokrývá svatý kalich pokrovcem, uloží na svatý diskos svatou hvězdici, svatou
lžičku a ostatní pokrovce. Pokud ji ještě neřikal, tedy nyní kněz říká děkovnou
modlitbu: „Děkujeme tobě, lidumilný Vládce, dobrodinče duší našich...“

Kněz, postaviv se do svatých dveří a žehnaje lid, dí přitom hlasitě:

Spašїž, Bože, lid svůj a požehnej dědictví svému.

Povznesl ses na nebesa...

По причащеніи же, входитъ іерей ко еѣи Олтарь, и поставляетъ еѣа на еѣмъ престола.

Тогда пріемъ діаконъ еѣи діаконъ верхъ еѣаго потиръ, и глагола кокрѣиыа пѣи еѣа:

Кокрѣиіе Хрѣтоко видѣвше, поклонімея еѣомъ Гдѣ Иисѣ, ѣдиномъ безгрѣшномъ. Крѣтѣ твоемъ поклонімея Хрѣте, и еѣоѣ кокрѣиіе твое поѣмъ и славиы: ты ко ѣи Бѣи нашъ, развѣ тебе иного не знаѣмъ, и ма твое именѣемъ. Приидіте вси вѣрніи, поклонімея еѣомъ Хрѣтоку кокрѣиію: еѣ ко прииде крѣтомъ радостъ всемъ мирѣ. Вегда благословаѣе Гда, поѣмъ кокрѣиіе ѣго: распятіе ко претерпѣвъ, смертїю смертъ разрѣши.

Свѣтїса, свѣтїса, нѣкыи іерѣлліме, слава ко Гдѣ на тебе возїа. Дикѣи нынѣ, и веселїса сїѣне: ты же ѣта красѣса Бѣе, ѣ кокрѣиіи рѣтѣ твоего.

☩ пѣха келїа, и еваѣиіиѣиша, Хрѣте! ѣ мѣдросте, и славе Бѣи и сїа! Подави намъ иѣтѣе тебе причаѣтїса, въ невѣрїемъ днї царствїа твоего.

Ѡтирѣтъ еѣо гѣкою сѣлаѣ дѣрѣ, со вниманїемъ и лѣгоговѣнїемъ, глагола словеса еѣа:

☩ мѣи, Гдѣ, грѣхї поминѣвшїхъ заѣ кровїю твоею чертнѣю, мѣтѣами еѣиѣхъ твоїхъ.

И покрѣвѣтѣ еѣи потиръ покрѣвѣемъ, подѣбнѣ и на еѣи діаконъ возлагѣтѣ свѣдѣнїа и покрѣвѣ. (Тѣже глаголетѣ мѣтѣвѣ: Бѣгодарїмъ тѣ, Бѣко ѣвѣко-лѣбѣе, лѣгодѣтею дѣшъ нашїхъ.)

Сѣиіиікъ же благословаѣтѣ лѣди, приглагола возлагѣю:

Г пасї, Бѣе, лѣди твоѣ, и благословї догтоѣнїе твое.

Вознесїса на нѣа, Бѣе...

Za křesťanské skonání života našeho, bez bolesti, bez zahanbení, v pokoji a za dobré zodpovídání se na hrozném soudu Kristově prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Sjednocenost ve víře a účastenství Ducha Svatého vyprosivše, sami sebe i druh druhá i veškeren život náš Kristu Bohu poručme.

Věřící: Tobě, Hospodine.

Kněz se modlí:

Tobě poručíme veškerý život náš i naději, Vládce lidu-milný, i prosíme, modlíme se a snažně žádáme: Učiň nás hodnými účastniti se s čistým svědomím nebeských tvých a strašných Tajin, tohoto posvátného a duchovního stolování, na odpuštění hříchů a prominutí poklesků, ke společenství Ducha Svatého, k dědictví království nebeského, ke smělosti před tebou, ne v soud nebo v odsouzení.

Kněz hlasitě se vzhůru vztaženými rukama: **A** učiň nás hodny, Vládce, abychom s důvěrou neodsouzeně směli vzývati tebe, nebeského Boha Otce a říkati:

Lid: Otče náš, jenž jsi na nebesích! Posvěť se jméno tvé, přijď království tvé, buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dejž nám dnes a odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme viníkům našim, a neuvoď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého.

Kněz: **N**eboť tvé jest království, moc i sláva, Otce i Syna i Svatého Ducha, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Kněz žehnaje lidu: **P**okoj všem!

Věřící: I duchu tvému.

Diákon: **S**kloňte hlavy své před Hospodinem.

Věřící: Před tebou, Hospodine.

Děkujeme tobě, Králi...

Діако́н: ГЛАВЫ́ ВАША ГЛА́ВНІ ПРИКЛОНИ́ТЕ.

Діа́к: ГЛА́ВНІ, ГЛА́ВНІ.

СЦІ́ЕННИКЪ МО́ЛІТВА:

БЛАГОДАРИ́МЪ ТЕБѢ, ЦРЮ́ НЕВИ́ДИМЫЙ, И́ЖЕ НЕИ́СЧЕТНОЮ ТВОЕ́Ю СІ́ЛОЮ ВЕ́Л СОДѢ́ТЕЛЬСТВО́ВАЛЪ СЕ́И, И́ МНО́ЖЕСТВО́МЪ МІ́ЛОСТІ́ ТВОЕ́Й ѿ НЕ́БЫТІ́А ВЪ ВЪСѢ́ИТЕ ВЕ́Л ПРИВѢ́ЛЪ СЕ́И: СЛА́МЪ ВЛА́КО, СЪ НѢ́СЕ ПРІ́ЗРІ НА ПОДКЛО́НШЫА ТВОЕ́БЪ ГЛА́ВЫ́ СВОѢ́, НЕ БО ПОДКЛО́НІША ПЛО́ТІ И́ КРѠ́ВНІ, НО ТВОЕ́БЪ СТРА́ШНОМЪ БГѢ́. ТЫ О́УКО, ВЛА́КО, ПРЕДЛЕЖА́ЦАА ВРЕ́МЪ НА́МЪ ВО БЛАГО́Е И́ЗРАВНА́Й, ПО КОЕ́ГѠЖЕ СВОЕ́Й ПОТРЕ́БѢ: ПЛА́ВЮЩИМЪ СПЛА́ВАНІ, ПЪ́ТШЕ́СІЕ́СТВО́ЮЩИМЪ СПЪ́ТШЕ́СІЕ́СТВО́ДІ, НЕДЪ́ГЮЩИМЪ И́СЦѢ́ЛЕНІ, ВРАЧѢ́ ДЪ́ШІА И́ ТЪ́БЛЕ́СІА.

Возглаше́ніе:

БЛАГОДА́ТІЮ, И́ ЦЕДРО́ТАМИ, И́ ЧЕЛОВѢ́КОЛЮ́БИЕМЪ СЕ́ДИНОРО́ДНАГО СНА́ ТВОЕ́ГО, СЪ НИ́МЖЕ БЛА́ГОСЛОВЕ́НЪ СЕ́И, СО ПРЕ́СЪ́ТЫМЪ И́ БЛА́ГІМЪ И́ ЖИВОТВО́РАЩІМЪ ТВОИ́МЪ ДЪ́ХОМЪ, НЫ́НѢ́ И́ ПРИ́СНО, И́ ВО ВѢ́КНІ ВѢ́КѠВЪ.

Діа́к: А́МІ́НЬ.

СЦІ́ЕННИКЪ ЖЕ́ МО́ЛІТВА:

СОННІ, ГЛА́ВНІ И́НДЕ ХРІ́ТЕ БЖЕ́ НА́ШІ, ѿ СТѢ́ГѠ ЖИЛІ́ЦА ТВОЕ́ГО, И́ ѿ ПРЕ́СЪ́ТОЛА СЛА́ВЫ ЦА́РСТВО́А ТВОЕ́ГО, И́ ПРИ́ДІ ВО СЪ́ЖЕ Ѡ́СВАТІ́ТІ НА́СЪ, И́ЖЕ ГОРѢ́ СО Ѡ́ЦЕМЪ СЕ́ДАНІ, И́ ЗДЕ́ НА́МЪ НЕВИ́ДИМО СПРЕ́БЫВА́Й: И́ СПОДО́БИ ДЕРЖА́ВНОЮ ТВОЕ́Ю РЪ́КОЮ ПРЕПОДА́ТІ НА́МЪ ПРЕ́ЧИ́СТОЕ ТЪ́ЛО ТВОЕ́ И́ ЧЕ́СТИ́Ю КРѠ́ВЬ, И́ НА́МНІ ВРЕ́МЪ ЛЮ́ДЕМЪ.

БЖЕ́, Ѡ́ЧИ́ТІ МЛА́...

Je potřeba vědět, že jsou-li přítomni věřící, kteří budou přijímat svaté Tajiny, rozdělí kněz dvě zbylé části svatého Beránka («NI» a «KA») na malé částičky, aby stačily pro všechny přijímající, a vloží je do svatého kalicha. Z nich se podává i přijímání. Svatý kalich pokrývá pokrovcem (ilitonem).

Děkujeme tobě, lidumilný Vládce, dobrodinče duší našich, že jsi i dnes uznal nás hodnými nebeských a nesmrtelných Tajin. Spravuj cestu naši, upevni nás všechny v bázni své, zachovej život náš a upevni kroky naše na přímlyvy a prosby slavné Bohorodice a vždycky Panny Marie i všech svatých tvých.

Před svatým přijímáním věřících se otevírají svaté dveře, diákon, pokloniv se jednou, vezme zbožně kalich od kněze, stane ve svatých dveřích, pozdvihuje kalich se svatými Tajinami před lidem a zvolá:

S bázní Boží (s láskou) a u víře přistupte!

Věřící: Požehnaný, jenž se bere ve jménu Páně. Bůh jest Hospodin a zjevil se nám.

Věřící, kteří jsou náležitě připraveni ke svatému přijímání, se shromažďují před svatým ambonem, pod kalichem, a modlí se jedněmi ústy poslední modlitbu před svatým přijímáním:

Věřím, Pane, a vyznávám, že jsi ty vpravdě Kristus, Syn Boha živého...

K přijímání přistupují jeden po druhém, klanějí se a s veškerým vnitřním pohnutím i bázní skládají ruce na prsou do podoby kříže, a tak přijímají Božské Tajiny.

Kněz podává svaté přijímání (Těla a Krve Páně, jak je obvyklé, s veškerou opatrností), řka:

Přijímá služebník Boží (jméno) drahocenné a svaté Tělo a Krev Pána a Boha i Spasitele našeho Ježíše Krista na odpuštění hříchů a k životu věčnému.

Diákon (nebo přísluhující) přidrží mezi kalichem a ústy přijímajícího rozprostřený iliton, jímž pak každému ihned po přijímání osuší ústa. Přijímající poté políbí svatý kalich dole, a poodstoupiv, pokloní se a pokřížuje; pak odchází. Podobně i ostatní přijímající.

Smyj, Pane, hříchy...

Причастіишѣла же діаконѣ, гл҃етъ сщ҃енникъ:

Сѣ прикоснѣла о҃б҃р҃тнѣмъ твоимъ, и ѿнѣмѣтъ беззаконїѣ твоѣ, и грѣхѣ твоѣ ѿчиститъ.

[Зрѣ] Подоклетъ вѣдати, ѡко ѡце сѣть хотѣщїи причастїиша сщ҃енникъ тѣмъ, раздроблетъ сщ҃енникъ двѣ чѣрти сщ҃аго агнца ѡстаѣшылъ, ѡже, Пѣ, и ѡже Вѣ, на малыя чѣртицы, ѡко кѣти вѣмъ причастникомъ добольно, и тако владетъ ихъ ко сщ҃ю чашѣ. И покрываетъ сщ҃ий потїръ покробцемъ, (подобнѣ и на сщ҃ий дїякозъ возлагаетъ свєздїицѣ и покрѡвцы).

Таже глаголетъ моли́твѣ:

Благодаримъ тѣ, бл҃го чл҃вѣколюбче, бл҃годѣтелю дѣшх на́шнхъ: ѡко и въ настоѣщїи дѣнь сподобилъ єси насъ нѣнхъ твоихъ и безмертвнхъ тѣнствѣ. Исправн насъ пѣтъ, о҃бтвєрдї ны ко ст҃растѣ твоємъ вѣ, соблюди насъ живѡтѣ, о҃бтвєрдї насѣ стѡпы, моли́твами и молѣньми сла́вныѣ б҃цы и принодѣвы Мрїи, и вѣрхъ сщ҃еннхъ твоихъ.

И тако ѡверзѡтъ двѣри сщ҃аго олтарѣ. И діаконъ, поклонївѣ єди́ноу, прїемлетъ потїръ со благоговѣнїемъ, и приходитъ ко двѣри, и возноса сщ҃ий потїръ, показѣтъ и людемъ, глагола:

Го ст҃рахомъ вѣннмъ и вѣроу прїестѣпїтѣ.

дїкъ: Бл҃гословѣнъ градїи ко ѿма Гд҃не, Бг҃ъ Гд҃ъ, и ѡвѣла намъ.

Таже прїестѣпаютъ хотѣщїи причастїиша: и тако ѡдѣтъ єдинъ по єди́номѣ, и поклоняютѣ со вѣщѣмъ о҃мнленїемъ и ст҃рахомъ, собєннѣ рѣцѣ къ пєрєемъ ѿмѣце: таже прїемлетъ вѣєтвєрєнныѣ тѣнны.

Сщ҃енникъ же причастїѣ сго (по ѡбываю ѿ тѣла и кро́ве гд҃ни, со вѣкнмъ ѡпѣстѡмъ) глаголетъ:

Причастяетѣ рабѣ вѣнн, ѿмкѣ, ѡтнѣгѡ и сщ҃аго тѣла и кро́ве Гд҃а и Бг҃а и Сп҃са нашегѡ Іиса Хр҃та, ко ѡставлєнїе грѣхѡвѣ и въ жїзнь вѣчнѣю.

И діаконъ ѡчирѣетъ ємѣ о҃б҃р҃тнѣ плѣтомъ: и цѣлѣтъ причастїишылъ сщ҃ю чашѣ, и поклонївѣ ѡходитъ.

И тако причастяютѣ вѣи.

Ѧмыи, Гд҃и, грѣхѣ...

Кнѣз се молї:

Děkujeme tobě, Králi neviditelný, jenž jsi nepředstavitelnou mocí svou vše vytvořil a podle hojné milosti své z ničeho k jsoucnosti přivedl. Sám, Vládce, shlédni s nebes na ty, kteří sklonili hlavy své před tebou, neboť nesklonili se před člověkem, ale před tebou, Bohem strašným. Ty, Vládce, cokoli nás očekává, tedy k dobrému všem spravuj, jak je komu zapotřebí: plav se s plavícími, spolucestuj s cestujícími a nemocné zhoj, lékaři duší i těl.

Knѣz: Blahodatї a slitovnostї i lidumilnostї jednorozenného Syna svѣho, s nїmž blahosloven jsi, spolu s p̣řesvatým, blahým a oživujícím Duchem svým, nyní i ṿždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Кнѣз се молї:

Slyš nás, Pane Ježíši Kriste, Bože náš, ve svatém sídle svém a na prestole slávy království svého. Přijď posvětit nás, jenž nahoře s Otce na trůně sedíš a zde s námi neviditelně spolupřebýváš. Rač milostivě vladařskou rukou svou podat přečisté Tělo své a drahocennou Krev nám, a skrze nás lidu všemu.

Bože, očistiž mne...

Сѣи моли́тъвѣ глаго́лемѣи, ді́аконы е́тои предъ е́тъими двѣрьми, ѡподе́штеа ѡра́ремъ крѣткѣмъ. Та́же покланя́штеа ева́нѣнникъ, подо́бнѣ и ді́аконы, на не́мже е́тои́тъ мѣстѣ, гла́юща та́инъ, трѣ́жды:

Бже, ѡчи́сти мѧ грѣшнаго, и помни́ши мѧ.

Ѣгда́ же вѣднѣтъ ді́аконы е́вѣнника просѣра́юща рѣцѣ, и прикаса́ющаа е́то́мъ хлѣ́къ, ко ѣ́же сотвори́ти ева́то́е возноше́нїе, возглася́штеа:

В о́нмемъ.

Е́вѣнникъ же, возносѧ е́тъи хлѣ́къ, возглася́штеа:

Г ꙗ́ко е́тъи мѧ.

Лі́къ: Ѣди́нъ е́тъ, ѣди́нъ гдѣ, іисъ хрѣ́тосъ, ко сла́вѣ бѣа́ оца́, а́минь.

И пою́тъ ли́цы кѣно́ннѣ дне, или е́та́го.

Ді́аконы же вхо́днѣтъ ко е́тъи олта́рь, и е́та́къ ѡдеснѣю ева́нѣнника держа́щаго е́тъи хлѣ́къ, глаго́летъ:

Разро́би, влѣко, е́тъи хлѣ́къ.

Е́вѣнникъ же разро́блѧ и на четы́ре чѧсти со внимані́емъ и благоговѣ́нїемъ, глаго́летъ:

Разро́бля́штеа и раздѣ́ля́штеа агне́цъ бжѣ́и, разро́бля́емый и нераздѣ́ля́емый, вегда́ гдѣ́омый и никогда́же и́жднѣ́емый, но прича́щающыаа ѡева́щаи́и.

Ді́аконы же, показѧ ѡра́ремъ е́тъи потѣ́ръ, глаго́летъ:

Исполни, влѣко, е́тъи потѣ́ръ.

Е́вѣнникъ же взѣ́мъ горѣ́ лежа́щю чѧсти́цѣ, ѣ́же, іисъ, твори́тъ съ не́ю крѣ́тъ верхѣ́ е́та́го потѣ́ра, глаго́ла:

Исполне́нїе дѣ́а е́та́го.

И та́ко клася́тъ ко е́тъи потѣ́ръ.

Ді́аконы: а́минь.

И прїе́млаа тепло́тъ, глаго́летъ къ е́вѣнникѣ:

Бл҃гослови, влѣко, тепло́тъ.

Бл҃гослови́нна тепло́та е́тъихъ...

jest sama drahocenná Krev tvá; i modlím se proto k tobě: Smiluj se nade mnou a odpusť mně hříchy mé úmyslné i neúmyslné, jichž slovem či skutkem, vědomě i nevědomě jsem se dopustil, a učň mne hodným neodsouzeně přijmouti přečisté tvé Tajiny na odpuštění hříchů a k životu věčnému.

A dále: Za účastníka večere své tajemné, Synu Boží, přijmiž mne dnes; neboť nezjevím tajemství nepřátelům tvým, aniž políbení tobě dám jako Jidáš, ale jako onen lotr vyznávám tebe: Rozpomeň se na mne, Pane, v království svém.

Aby nebylo mně v soud nebo zatracení přijímání svatých tvých Tajin, ó Pane, ale k uzdravení duše i těla.

A tak přijímají kněz i diákon Tělo Páně, jež drží na rukou, s bází a pevnou vírou. Pak se kněz napřímí, vezme iliton (liturgický ubrousek), oběma rukama uchopí svatý kalich a přijímá z něj třikrát se slovy:

Drahocennou a svatou Krev Pána a Boha i Spasitele našeho Ježíše Krista přijímám já, služebník Boží, kněz (jméno), na odpuštění hříchů svých a k životu věčnému. Amen.

Nato osuší svá ústa a okraj svatého kalicha ilitonem, který drží v ruce, políbí svatý kalich a dí:

Hle, dotekl se úst mých, snímá nepravosti mé a očišťuje od hříchů mých.

Pak vyzve diákona slovy:

Diákone, přistup!

Diákon přistoupí a jednou se pokloní, řka: Hle, znovu přistupuji k nesmrtelnému Králi a Bohu našemu. **A hned:** Podej mi, vladyko, drahocennou a svatou Krev Pána a Boha i Spasitele našeho Ježíše Krista.

Kněz pak dáváje diákonu píti ze svatého kalicha, praví:

Přijímá služebník Boží, diákon (jméno), drahocennou a svatou Krev Pána a Boha i Spasitele našeho Ježíše Krista, na odpuštění hříchů svých a k životu věčnému.

Přijímajícímu diákonu kněz říká: Hle, dotekl se úst tvých, snímá nepravosti tvé a očišťuje od hříchů tvých.

Děkujeme tobě, lidumilný...

оубо тебе: помилуй мѧ, и прости ми прегрѣшєніѧ моѧ
вѡльнаѧ и невольнаѧ, ѡже словомъ, ѡже дѣломъ, ѡже
вѣдѣніемъ и неведѣніемъ: и сподоби мѧ неосужденно
прислѣтити се прислѣстѣхъ твоихъ тѣнствѣхъ, во
отравленіе грѣхѡвъ и въ жизнь вѣчнѡю.

Тѣже: Вечери твоеѧ тайнаѧ, днесь снѣ бжѣихъ, причастника мѧ
прими: не бо врагомъ твоимъ тайнѣ повѣмъ, ни лобзаніѧ
тѣ дамъ ѡко іуда, но ѡко разбойника исповѣдаю тѧ: помѧ
ни мѧ, гдѣи, во цркви твоѣмъ.

да не въ судъ ѡнѣ во осужденіе вдетъ мнѣ причащеніе стѣхъ
твоихъ тѣнствѣхъ, гдѣи, но во исцеленіе души и тѣла.

и тако причащаются въ рѣкахъ держимаго со страхомъ и вѣщамъ
оутверженіемъ. **Тѣже** воставъ, пріемлетъ оубо рѣкама съ покрѡвцемъ стѣи по-
чирѣ, и причащаются трижды и з негѡ, глагола:

Чтныѧ и стѣи крѡве гдѧ бгѧ и спѧ нашего іиса хрѣта,
причащаются ѡзъ рѣвъ бжѣихъ, сщєнникъ ѡмъ, во
отравленіе грѣхѡвъ моихъ, и въ жизнь вѣчнѡю, ѡминѣ.

и тако ево оутѣи, и сщєннаго почирѣ въ рѣкѣ держимымъ покрѡвцемъ
(платѡмъ) ѡчєрѣ, и глаголетъ:

Ге прикоснѣ се оутѣамъ моимъ, и ѡиметъ беззаконіѧ
моѧ, и грѣхѣ моѧ ѡчиститъ.

Тѣже призываетъ діакѡна, глагола: діакѡне, пріестѣпи.

и діакѡнъ пріходитъ и поклоняетъ сщєнно, глагола:

ге пріхождѣ къ безмертѡму црю. и: преподѣждѣ ми, владыко,
чертѣю и стѣю крѡвь гдѧ и бгѧ и спѧ нашего іиса хрѣта.

и глаголетъ сщєнникъ:

причащаются рѣвъ бжѣихъ діакѡнъ, ѡмъ, чтныѧ и стѣи крѡве гдѧ и бгѧ и
спѧ нашего іиса хрѣта, во отравленіе грѣхѡвъ евоихъ, и въ жизнь
вѣчнѡю.

Благодаримъ тѧ, вѣко...

Zatímco se kněz takto modlí, diákon, stojící před svatými dveřmi, se
opasuje orarem křížem přes prsa. Pak oba říkají tiše na svém místě:

**Bože, očistiž mne, hříšného, a smiluj se nade mnou. (Třikrát. Přitom
se pokaždé pokřijují a ukloní.)**

Když kněz vztahuje ruce ke svatému chlebu a dotýká se jej,
aby učinil svaté pozdvihování, zvolá diákon:

Pozor mějme!

Kněz pak zbožně pozdvihne svatý chléb, volaje:

Svaté svatým.

Věřící: Jeden Svatý, jeden Pán, Ježíš Kristus, k slávě Boha Otce. Amen.

Věřící lid dále zpívá zpěv ke svatému přijímání (kinonikon), jak se to
náleží dle dne v týdnu, svátku či památky slaveného svatého.

Diákon vchází jižními dveřmi do oltáře a postaviv se po pravici kněze,
držícího svatý chléb, praví:

Rozdrob, vladyko, svatý chléb!

Kněz rozlamuje svatý chléb opatrně a zbožně na čtyři části a dí:

Drobí a rozděluje se Beránek Boží, jenž se drobí a nedě-
lí, povždy se požívá a nikdy neubývá, ale přijímající po-
svěcuje.

(O drobení svatého Beránka viz v příloze této knihy na str. 163.)

Diákon pak ukazuje orarem na svatý kalich a praví:

Naplň, vladyko, svatý kalich!

Kněz, vzav svrchu ležící část »IS«,
činí s ní kříž nad svatým kalichem, řka:

Plnost Ducha Svatého.

A vkládá ji do svatého kalicha.

Diákon: Amen.

A vzav horkou vodu, praví knězi:

Požehnej, vladyko, vroucnost.

Požehnána budiž vroucnost...

Сщ҃енникъ же глаголетъ, глагола:

Благословѣнна тепло҃та ст҃ыѣхъ твоиѣхъ, всегда, нынѣ и прѣсно, и во вѣки вѣковъ, аминь.

И дїаконъ влѣветъ, ѣлико доволно, кр҃тосебѣзну вѣдѣть ст҃аго потира, глагола:

Тепло҃та вѣры исполнь д҃ха ст҃аго, аминь.

И ѡстаивъ тепло҃тѣ, стоитъ малю подаль.

Сщ҃енникъ же глаголетъ: дїаконе, пристѹпи.

И пришедъ дїаконъ творитъ поклонѣннѣ кагоговѣннѣ, проѣл прощенїа. Сщ҃енникъ же держѣ ст҃ый чашекъ, даѣтъ дїаконѣ: и цѣловѣхъ дїаконъ подающю ѣмѣ рѣкъ, прїемлетъ ст҃ый чашекъ, глагола:

Преподѣждь мнѣ, влѣко, ч҃тноѣ и прѣсно ч҃кло г҃да и б҃га и сп҃са нашегѣо и҃са хр҃та.

Сщ҃енникъ же глаголетъ:

И҃мѣхъ, ева҃нгелїа дїаконѣ преподѣтел ч҃тноѣ и прѣсно ч҃кло г҃да и б҃га и сп҃са нашегѣо и҃са хр҃та, во ѡставленїе грѣхѣвъ ѣгѣо, и въ жнзнь вѣчнѣю.

И ѡходитъ созадѣ ст҃аа трапѣзы, приклонїхъ главѣ, и молнтелѣ ѣкѣо и ева҃нгелїа.

Подобнѣ взѣмъ и ева҃нгелїа ѣднѣ частнѣ ст҃аго чашка, глаголетъ:

Ч҃тноѣ и прѣсно ч҃кло г҃да и б҃га и сп҃са нашегѣо и҃са хр҃та преподѣтел мнѣ, и҃мѣхъ, ева҃нгелїа, во ѡставленїе грѣхѣвъ моиѣхъ, и въ жнзнь вѣчнѣю.

И приклонїхъ главѣ молнтелѣ, глагола:

Вѣрѣю, г҃дн, и исповѣдѣю, ѣкѣо ты ѣси воистиннѣ хр҃тоѣ, сн҃хъ б҃га жнвѣгѣо, пришедый въ мїръ грѣшнѣмъ спастнѣ, ѡ ннѣже пѣрвѣй ѣсмь ѣзъ: ѣще вѣрѣю, ѣкѣо еѣ е҃амое ѣсть прѣчнѣсто ч҃кло твоѣ, и еѣа ѣсть е҃амаа четнѣа крѣвь твоа. Молнѣа

ѡ҃ко чекѣ: помнѣи мѣ...

Kněz, žehnaje vřelou vodu, dí:

Požehnána budiž vroucnost svatých tvých, vždycky, nyní i příště, až na věky věkův. Amen.

Diákon pak vlévá, kolik je potřeba, na způsob kříže do svatého kalicha, řka:

Vroucnost víry plna Ducha Svatého. Amen.

Odloživ zbylou horkou vodu, stojí poblíž.

Kněz pak říká: Diákone, přístup!

Diákon přistoupiv, pokloní se zbožně, prosí za odpuštění a pokládá pravou ruku dlaní vzhůru na levou dlaň se slovy:

(Hle, přistupuji k nesmrtelnému Králi a Bohu našemu.) Podej mi, vладыко, drahocenné a svaté Tělo Pána a Boha i Spasitele našeho Ježíše Krista.

Kněz pak (rozpůliv opatrně částici »CHS«) vezme svatý chléb, dává jej diákonovi na dlaň a praví:

Diákonu (jméno) podává se drahocenné a svaté a přecisté Tělo Pána a Boha i Spasitele našeho Ježíše Krista, na odpuštění hříchů jeho a k životu věčnému.

Diákon, políbiv podávající ruku, přijímá svatý chléb (na složené dlaně) a odchází zpět, stane ze severní strany svatého prestolu; tam, skloniv hlavu, modlí se spolu s knězem: Věřím, Pane, a vyznávám...

Kněz: Hle, přistupuji k nesmrtelnému Králi a Bohu našemu.

Kněz podobně jako diákon vezme jeden díl z částice »CHS« svatého chleba, vloží si jej na pravou dlaň, řka:

Drahocenné a přesvaté Tělo Pána a Boha i Spasitele našeho Ježíše Krista podává se mně, knězi (jméno), na odpuštění hříchů mých a k životu věčnému.

A skloniv hlavu, modlí se (společně s diákonem či ostatními duchovními):

Věřím, Pane, a vyznávám, že ty jsi vpravdě Kristus, Syn Boha živého, jenž jsi přišel na svět spasit hříšníky, z nichž první jsem já. Věřím také, že toto jest samo přecisté Tělo tvé a toto

jest sama drahocenná Krev...

Млѣтва ѿнаа, ко пречѣтѣи Бѣѣ:

Пречѣтаа вѣщце Бѣѣ, свѣтѣ помрачѣнныа моєа дѣши, надеждо, покрѣве, прикѣжище, оутѣшѣнїе, радѣванїе моє: благодарю тѣ, ѿко сподобила ма єси недѣлѣннаго, причащѣнника быти пречѣстѣаго тѣла, и чѣстнаа крѣве сѣа твоєа. Но рѣждшаа истинный свѣтъ, просвѣтїи моа оумныа очї сѣрдца: ѿже истѣчѣннѣх беземѣртїа рѣждшаа, ѡживотвори ма оумерщвлѣннаго грѣхѣомъ: ѿже млѣтваго бѣа любѣагоутрѣбѣнаа Мѣти, помнѣши ма, и дѣждь ми оумнѣнїе, и сокрѣшѣнїе къ сѣрдцѣ моєму, и смиренїе къ мыслѣхъ моїхъ, и воззванїе къ плѣнѣнїихъ помышлѣнїи моїхъ, и сподоби ма до послѣдѣнаго нѣздыханїа неѡсѣждѣннѣх прїимати пречѣтѣихъ тѣлнхъ ѡсѣащѣнїе ко истѣчѣнїе дѣши же и тѣла: и подаждь ми слѣзы покаанїа и испѣданїа, ко єже пѣти и славити тѣа во всѣ дни жнѣтѣ моєа, ѿко бѣаголовѣнна и препрославленна єси ко вѣки. Амѣнь.

Конѣцъ молїтѣ по сѣѣмъ причащѣнїи.

Нынѣ ѡпѣцаешн: Трїстѣе. И по Оѣе нашь:

Ѣпѣстїтѣльный трѣпарь, глѣхъ ѿ:

Оутѣ тѣвоихъ ѿкоже свѣтлѣсть о҃гна воздѣавши бѣгодѣть, вселѣннѣю просвѣтїи: не сребролюбїа мїровнї сокрѣвнїца сннѣка, высо-тѣ нашь смиренѣмѣдрїа показѣ. Но тѣвоїми словесы наказѣа, Оѣе Іѡанне Златѣстѣе: молїи слова Хрїста бѣа, спастїеа дѣшїамъ нашьимъ.

Слѣва: Кондѣкъ, глѣхъ Ѣ.

Ѣ нѣсѣхъ прїахъ єси бѣжѣтѣвеннѣю бѣгодѣть, и тѣвоїма оутѣнѣма всѣа оутѣши покланѣтїеа къ Трѣцѣ єдїномѣ бѣѣ, Іѡанне Златѣстѣе, вселѣжѣннѣ прїбнѣ, дѣстѣннѣ хвалнмъ тѣа: єси ко насѣтѣннѣхъ, ѿко бѣжѣтѣвеннаа ѿвлѣа.

И нынѣ, бѣгорѣднѣннѣ:

Предѣтѣльствѣо хрїстїанъ непѣтѣднѣе, ходѣтѣйствѣо ко тѣворѣцѣ непѣрѣлѣжнѣе, не прѣзрїи грѣшнѣхъ молѣнїи глѣсы: но прѣдварїи, ѿко

Věřící: Tobě, Hospodine.

Kněz složiv svatý antimíns, drží zpřímá svaté evangelium. Činí jím pak nad složeným antimínsem kříž a praví hlasitě:

Kněz: **N**eboť tys posvěcení naše, a tobě slávu vzdáváme, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Kněz, požehnav se, políbí svaté evangelium a vychází svatými dveřmi za ambon, řka:

Odejďeme v pokoji.

Věřící: Ve jménu Páně.

Diákon, obrácen mírně ke svatým dveřím: **K** Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Kněz, postaviv se pod ambonem, modlí se zaambonovou modlitbu (nahlas):

Hospodine, jenž blahoslovíš ty, kdož dobrořečí tobě, a posvěcuješ ty, kdož doufají v tebe, spasiž lid svůj a požehnej dědictví svému, zachovej plnost církve své, posvěť ty, kdož milují krásu domu tvého, proslav je Božskou mocí svou, a neopouštěj nás, doufající v tebe. Uděl pokoj světu svému, církvím svým, kněžím, vlasti naší a všemu lidu svému. Neboť všeliké dání dobré a každý dar dokonalý shůry jest, sestupující od tebe, Otce světěl, a tobě chválu, díky a čest vzdáváme, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Věřící: Budiž jméno Hospodinovo blahosloveno... **(Třikrát)**

Nyní je možno číst žalm 33. / 34. a rozdávat antidor.

Požehnání Hospodinovo...

Моли́тъѣ же глаго́лемъѣи, діаконъ стои́тъ на деснѣи страни́ѣ предъ ѿбразо́мъ вѣли́и хрѣ́та, держа́ ѿра́ръ сво́и, главѣ прикло́нь, до соверше́нїа мѣтвѣ: се́й же сконча́вшейсѧ, ѿце́нникъ оубо вхо́дитъ стѣ́ми двѣрьми, ѿ ѿше́дъ въ предложѣ́нїе, глаго́летъ нарѣ́оащю мѣтвѣ:

Мѣтвѧ, глаго́лемѧ вше́дѧ потре́бнїи стѣ́а:

Исполне́нїе за́кона ѿ проро́ковъ е́мъ сѣи́и, хрѣ́те бже́ нашъ, испо́лнѣи въ се́ ѿче́ское смотре́нїе, испо́лни ра́доути ѿ весе́лїа сердца́ нашѧ, вше́дѧ, ны́нѣ ѿ прїе́нъ, ѿ во вѣ́ки вѣ́ковъ.

Діаконъ же вше́дъ ѿ е́мъ свѣ́рною стѣ́аю, потре́блетъ стѣ́а со стѣ́ахъ, ѿ со вѣ́кихъ оубо вхо́дитъ стѣ́а.

[Зрѣ] ѿце́нникъ же ѿше́дъ, дае́тъ лю́демъ ѧнті́до́ръ.

По сконча́нїи же ѿла́мѧ, ѿ разда́нїи ѧнті́до́ра, глаго́летъ:

Благосло́вѣнїе Гд́не на вѣ́хъ, тогò вѣ́годѧ́тїю ѿ члѣ́ко-лю́бїемъ, вше́дѧ, ны́нѣ ѿ прїе́нъ, ѿ во вѣ́ки вѣ́ковъ.

Ді́къ: ѧ́мїнь.

ѿце́нникъ: Сла́ва тебѣ́, хрѣ́те бже́, оубо ва́нїе́ наше, сла́ва тебѣ́.

Ді́къ: Сла́ва, ѿ ны́нѣ: Гд́и, поми́лѧ, трї́жды. Благосло́вїи.

ѿце́нникъ: хрѣ́то́въ истинный бже́ нашъ, мѣтвѧми прѣ́чтыѧ сво́еѧ мѣ́ре (ѿ прѣ́ча), ѿже во стѣ́хъ ѿца́ наше́го архїе́пїска вонетан-тіна гра́да ѿва́нна злато́встаго: ѿ стѣ́го ѿлї́къ (ѿго́же ѿеть хрѣ́мъ), ѿ стѣ́го ѿлї́къ (ѿго́же ѿеть де́нь), ѿ стѣ́хъ прѣ́вѣдны́х вѣ́оу́цъ ѿва́кіма ѿ ѧ́нны, ѿ вѣ́хъ стѣ́хъ, поми́летъ ѿ спасе́тъ насъ, ѧ́кво вѣ́хъ ѿ члѣ́колю́бецъ.

Ді́къ же многолѣ́тетъ патрїа́ха (имперѧ́тора).

ѿ свѣ́нникъ, вше́дъ во стѣ́и ѿла́ръ, со вѣ́нїемъ свѣ́нныѧ ѿде́жды, глаго́летъ благода́рственыѧ моли́тъвы.

Ны́нѣ ѿпѣ́шїи...

posvěcení, Dárce všeho dobra, a tobě chválu vzdáváme, s Otcem i Svatým Duchem, nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen. (Od sv. Basila Velikého)

Stvořiteli můj, jenž jsi dobrovolně dal mně za pokrm Tělo své, ty jsi oheň pálicí nehodné; nesežehni mne, pronikni spíše v údy mé, vstup do všech částí mé bytosti, do útroh i v srdce mé. Spal trní všech prohřešení mých; očisť duši, posvěť myšlení; upevni vnitřní síly mé spolu s kostmi; osvěť patero smyslů; připevni mne celého k bázni před tebou. Stále chraň, střež a zachovej mne od veškerého díla a slova dušehubného. Očisť, omyj a ozdob mne; polepši mne, daruj mi poznání a osvěť mne. Učiň mne sídlem jediného Ducha svého, a nikoliv již sídlem hříchu. Jelikož stal jsem se přibytkem tvým, když vstoupilo do mne svaté Přijímání, nechť prchá ode mne jako před ohněm každé řádění zla, každá vášeň. Za přímlyvce své si před tebou, Milosrdným, volám všechny svaté, náčelníky řádů beztělesných, Předchůdce tvého, moudré apoštoly a s nimi i neposkvřenou, čistou Matku tvou, jichž prosby přijmi, Kriste můj, a synem světla učiň služebníka tvého. Neboť tys jediný dobrý, posvěcení a světlo duší našich, a tobě jako Bohu a Vládci, jak se náleží, slávu každodenně všichni vzdáváme. Amen. (Od sv. Metafrasta)

Tělo tvé svaté, Pane Ježíši Kriste, Bože náš, budiž mně k životu věčnému a drahocenná Krev tvá na odpuštění hříchů; budiž mně tedy svatá večere tato k radosti, zdraví a veselí. Ve strašný pak a druhý příchod svůj, Pane, dejž mně hříšnému státi po pravici slávy tvé, na přímlyvy přecistě Matky tvé i všech svatých. Amen

Přesvatá Vládckyně, Bohorodice, světlo zatemnělé duše mé, naděje, záštito, útočiště, útěcho, radosti moje – děkuji ti, že jsi mne nehodného uznala hodným státi se účastným přecistého Těla a drahocenné Krve Syna tvého. A tak ty, porodivší Světlo pravé, osvěť duchovní oči srdce mého; porodivší pramen nesmrtnosti, oživiž mne, umrtveného hříchem; a jsouc milostivého Boha láskyplná milosrdná Matka, smiluj se nade mnou a vlož dojetí a zkroušenost do srdce mého, daruj pokoru uvažování mému a osvobození zajatým myšlenkám mým; i učiň mne hodným do posledního vzdechu mého neodsouzeně přijímat posvěcení přecistých Tajin k uzdravení duše i těla. A dejž mi

животворѣщихъ твоихъ тѣлнствъ. Молѣ ѡубо тѣ, бл҃же и чл҃вѣко-
любче, сохрани ма подъ крокомъ твоимъ, и въ сѣни крилѣ твоѣю, и
дарѣ ми чистоту совѣстїю даже до послѣдняго моего здыханїа,
достойно причащатиа сѣбѣ твоихъ, во ѡбтѣвленїе грѣхѣвъ, и
въ жизнь вѣчнѣю. Ты бо єси хл҃бъ животный, источникъ сѣбѣни,
подаватель бл҃гнхъ, и тебѣ слава возсылаемъ, со Ѡцѣмъ, и Сѣмъ
Дхѣмъ, ныне и прїеишо, и во вѣки вѣкѣвъ, аминь.

Метафраста по стїхѣмъ, г:

Давный пища мнѣ плоть твою волею, Огнь сый, и ѡпалѣи недо-
стѣпныа, да не ѡпалиши мене, содѣтелю мой. Паче же пройди во
оуды мои, во вѣа сог҃авы, во ѡтробѣ, въ сердце: Попали тѣрнїе
вѣхъ моихъ прегрѣшенїи. Дѣши ѡчисти, ѡсвѣти помышленїа.
Сог҃авы ѡтверди съ кортемъ кр҃стѣ. Чѣствъ просвѣти прѣстѣю
пачерїцѣ. Вегѣ ма спрїквозди ст҃рашъ твоемѣ. Прїеишо покрый,
соблюди же и сохрани ма Ѡ всѣакаго дѣла и слова дѣшетл҃ннаго.
Ѡчисти, и ѡмый, и ѡкраси ма: Ѡдобри, враждми, и просвѣти
ма. Покажи ма твоѣ селенїе єдинаго Дха, и не котомѣ селенїе грѣхѣ.
Да ѣако твоего домы, входомъ причащенїа, ѣако огнѣ мене
вѣжнѣтъ всѣахъ сладкѣи, всѣака ст҃расть. Молїтвенникъ тебѣ прино-
шѣ вѣа сѣбѣа, Чиноначѣла же безплотныхъ, Предтечѣ твоего,
премудрыа аплы, въ сѣмъ же твою несквернѣю, чистѣю мѣрѣ: Иже
мольбы бл҃годѣробне, прїими Хр҃те мой, и сѣномъ свѣта содѣлаи
твоего слѣжнѣтелѣ. Ты бо єси ѡсвѣщенїе, и єдиный Нашнхъ бл҃же
дѣши и свѣтлостѣ: и тебѣ лѣпоподобно. ѣако Бг҃ и бл҃цѣ, слава
всѣи возсылаемъ на всѣахъ дѣнь.

Млтва ѡнаа:

Тѣло твоѣ сѣбе, Гди Иисе Хр҃те Бже нашъ, да вѣдетъ ми въ животъ
вѣчннн, и крокъ твоѣ чтнѣа во ѡбтѣвленїе грѣхѣвъ. Бѣди же ми
бл҃годаренїе сѣе въ радость, здравїе и веселїе: въ ст҃рашно же и вторѣ
пришествїе твоѣ сподоби ма грѣшнаго ст҃ати ѡдешнѣю славы
твоеѣа, млтвами пречистыа твоѣа мѣре, и вѣхъ сѣбѣхъ.

Diákon při zaambonové modlitbě stojí před ikonou Spasitele, drže orar svůj a hlavu skloněnou do ukončení modlitby. Na konci jejím se pokřizuje spolu s knězem a odejde severními dveřmi k žertveníku, aby zde požil zbylé svaté Dary s bázni a velkou úctou.

Kněz po ukončení modlitby vejde do oltáře svatými dveřmi a říká nad diákonem modlitbu ke spotřebování svatých Darů:

Ty jediný jsi naplněním Zákona a proroků, Kriste Bože náš, vyplniv veškerý úmysl Otcův, naplň radostí a veselím srdce naše, vždycky, nyní i příště, až na věky věkův.

Kněz vychází a rozděljuje lidem antidor (u nás se to většinou nekoná). Po dokončení čtení žalmu a rozdání antidoru požehná.

**Kněz (ve svatých dveřích žehnaje lidu): Požehnání Hospodino-
vo na vás, blahodatí a lidumilností jeho, vždycky, nyní
i příště, až na věky věkův.**

Věřící: Amen.

**Kněz (čelem ke svatému prestolu): Sláva tobě, Kriste Bože,
naděje naše, sláva tobě!**

Věřící: Sláva Otci i Synu i Svatému Duchu, i nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen. Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj. Požehnej!

Kněz vezme naprestolní žehnací kříž, vychází před svaté dveře a pronáší propuštění, žehnaje lid:

(Vstavši z mrtvých) **K**ristus, pravý Bůh náš, na přímluvy přečisté Matky své, svatých slavných a všechvalných apoštolů, svatého otce našeho Jana Zlatoústého, archiepiskopa cařihradského, svatých ... *(jejichž jest chrám tento a jejichž památku dnes slavíme)* a svatých spravedlivých (bohorodičů) Jáchyma i Anny, i všech svatých, nechť smiluje se nad námi a spasí nás jako blahý a lidumil.

Věřící: Amen.

Věřící u nás většinou přistupují pro požehnání a políbit svatý kříž.

(V některých krajích se zpívá mnoholetí biskupům apod.)

Kněz se vrací do svatého oltáře. Zavírají se svaté dveře a zatahuje opona.

Kněz svléká posvátná roucha. Čtou se modlitby po svatém přijímání.

Po tom říká kněz (může říkat žalmista):

Nyní propouštíš...

ТѢЖЕ: НѢИЧѢ ШПДЦІАЕШИ: ТРИСТОЕ. И ПО ОЧЕ НАШИХ:

Ἐπισημειωτικὸν τροπάρη,
глаголь и:

ОУСГХ ТВОИХЪ ІАКОЖЕ СВѢТЛОСТЬ ОГНА ВОЗЕІАВШИ БЛГОДАТЬ,
ВРЕЛЕННДО ПРОСВѢТИ: НЕ СРЕБРОЛЮБИА МІРОВИ СОКРОВОНИЦА СНИЕКА, ВЫСО-
ТЪ НАМЪ СМІРНОМОДРІА ПОКАЗА. НО ТВОИМИ СЛОВЕСЫ НАКАЗЪА, ОЧЕ
ІОАННЕ ЗЛАГОУСГЕ: МОЛИ СЛОВА ХРІТА БГА, СПАСЕНІА ДУШАМЪ НАШИМЪ.

Слава: ВОНДАКЪ,
глаголь Б.

Ἐ ΝΕΕΣ ΠΡΙΑΛΧ ΖΕΙ ΒΗΕΤΚΕΝΝДО БЛГОДАТЬ, И ТВОИМА ОУСГНАМА КСА
ОУЧИШИ ПОКЛАНАТІА ВЪ ТРЦѢ СДІНОМЪ БГЪ, ІОАННЕ ЗЛАГОУСГЕ,
ВРЕБЛЖЕННЕ ПРІБЕНЕ, ДОУТОИНО ХВАЛИМЪ ТЪ: ЗЕИ ВО НАСТАВНИКЪ, ІАКО
БЖЕТКВЕННА ІАВЛАА.

И НѢИЧѢ,
вѣтородиченъ:

Предстательство христіанъ непорядное, ходатайство ко Творцу не-
преложное, не презри грѣшныхъ моленій главы: но предвари, іакво
благая, на помощь насъ вѣрнѣ зовущихъ ти: оукорн на молитвѣхъ,
и потщиса на оумоленіе, предстательствующи прісно Бге, чтущихъ
тѣ.

Или аще хочеш, рцы и дни тропарь.

ГДН, ПОМИАДИ, КИ. ЧЕРТНѢИШДО: СЛАВА, И НѢИЧѢ:

И ТВОРИТХ ШПДГХ.

Потребивш же діаконъ стѣла со всѣмихъ оспасеніемъ, іакво ничемъ ѿ сѣла
дробнѣишихъ парти крѣпницъ, или ѡртатиса, наливъ во стѣло чашъ ѿ вина и
воды, и потребивъ, и сопрѣтакъ гбою всю мокротъ. Тѣже славетъ стѣла
соуды вкѣпѣ, и ѡбвѣзѣвъ ихъ, полагаетъ на ѡбычномъ мѣстѣ, глагола:
НѢИЧѢ ШПДЦІАЕШИ: и проча, іакже и цѣенникъ. И ѡмываетъ рѣки на
ѡбычномъ мѣстѣ, и поклонивъ вкѣпѣ со цѣенникомъ, творятъ шпдгх, и
благодаряще гѣ ѿ вѣкъ нехѡдагх.

Вонѣхъ бжественныхъ литургіи стѣла іоанна злагоустга.

Modlitby po svatém přijímání

Poté, co jsi obdržel účast na životodárných
a tajemných Darech, zapěj ihned s velkými
díky a z duše své vroucně rci Bohu:

(*Kněz:* Blahosloven Bůh náš...)

Sláva tobě, Bože. Sláva tobě, Bože. Sláva tobě, Bože.

Děkuji tobě, Pane Bože můj, že jsi neodmítl mne hříšného, ale uznal jsi mne za hodna býti účastníkem Svátostí tvých. Děkuji tobě, že jsi mně nehodnému dal přijmouti přečisté tvé nebeské Dary. Avšak, lidumilný Vládce, jenž jsi pro nás zemřel a pak z mrtvých vstal a nám strašné tyto a oživující Tajiny daroval k prospívání a posvěcení duším i tělům našim, dejž, aby ony byly i mně k uzdravení duševnímu i tělesnému, k odpuzení všeho zlého, k osvětlení očí srdce mého, k pokoji duševních sil mých, k víře nezahanbitelné, k lásce nelicoměrné, k naplnění moudrostí, k zachovávání příkázání tvých, k účinkování Božské tvé blahodati a k získání království tvého; abych Tajinami těmito jsa v posvěcení zachován, stále byl pamětliv tvé blahodati a nežil sobě, ale tobě, Vládci našemu a Dobrodinci, a tak abych život tento dokonal v naději života věčného a dosáhl věčného pokoje tam, kde hlas slavících zní bez přestání a cítí nekonečné štěstí ti, kdož zří nevypravitelnou krásu tváře tvé. Neboť tys pravá touha a nevýslovná radost milujících tebe, Kriste Bože náš, a tebe opěvá veškeré stvoření na věky. Amen.

Vládce, Kriste Bože, Králi věkův a Učiniteli všeho, děkuji ti za všechno, co jsi mně poskytl dobrého, i za účast na přečistých tvých a oživujících Tajinách. Proším tebe, Blahý a Lidumile, zachovej mne pod záštitou svou a zastiň křídly svými, a dejž mně až do posledního dechu mého s čistým svědomím hodně přijímati Svátosti tvé na odpuštění hříchů a k životu věčnému. Neboť ty jsi Chléb živý, pramen

ВѢДА ПОЛУЧИШИ ДОБРАГО ПРИЧАЩЕНІА
ЖИВОТВОРАЩИХЪ ТАИНСТВЕННЫХЪ ДАРОВАНІЙ,
КОИ ПОУ АБТЕ, БЛАГОДАРИ ВЕЛЬМИ, И СІА ЧЕПЛЕ
У ДУШИ БГУ ГЛАГОЛИ:

(іерей: Благословенъ Бгъ нашъ...)

ГЛАВА ЧЕБѢ, БЖЕ. ГЛАВА ЧЕБѢ, БЖЕ. ГЛАВА ЧЕБѢ, БЖЕ.

Таже благодарственнѣю сїю мѣтѣ:

Благодарю тѣ Гдн Бже мой, ѣкѡ не ѡринѣлъ мѣ сїи грѣшнаго, но
ѡбщника мѣ быти сїи твоихъ сподобилъ сїи. Благодарю тѣ,
ѣкѡ менѣ недостойнаго причастити пречистыхъ твоихъ и небныхъ
даровъ сподобилъ сїи. Но, вѣко члвчколюбче, нѣтъ ради оумеряи же
и кокресий, и даровавий нами страшна сїа и животворяща
таинства, ко благодѣаніе и ѡсвѣщеніе душъ и члвчезъ нашихъ:
дѣждь быти сїи и мнѣ ко ищцѣніе душъ же и члвч, ко ѡгнаніе
вѣликаго сопротивнаго, въ провѣщеніе ѡчїю сердца моего, въ
миръ душѣвныхъ моихъ сїа, въ вѣрѣ непостыднѣ, въ любовь
нелицемѣрнѣ, ко исполненіе премудрости, въ соблюденіе заповѣдей
твоихъ, въ приложеніе бжѣтвенныхъ твоихъ благодѣаній, и твоихъ
црѣтвїа прикованіе: да ко сїи твои члвчн сохранѣмъ, твои
благодѣанїя помнѣю всегда и не котомѣ себѣ живѣ, но члвчѣ нашемѣ
вѣчѣ и благодѣтелю. и тѣкѡ сего житїа и зшѣдъ ѡ надеждѣ
живота вѣчнаго, въ приносѣщный достїгнѣ покой, и дѣже праз-
днѣщихъ глѣзъ непрестанный, и безконечна глѣдѣ зрашнѣхъ
твоихъ лица добротѣ незреченнѣю. Ты ко сїи истинное желаніе, и
незреченное веселїе любящихъ тѣ, Хрїтѣ Бже нашъ, и тѣ поѣтъ вѣ
тварь ко вѣки.

Великаго Велиа, Б:

Вѣко Хрїтѣ Бже, црїю вѣкѡвъ, и содѣтелю вѣчѣхъ, благодарю тѣ ѡ
вѣчѣхъ, ѣже ми сїи подѣлъ, блгнѣхъ, и ѡ причащенїи пречистыхъ и

Nyní propouštíš... *Trisagion až po Otčenáš*

Závěrečný tropar a kondak sv. Janu Zlatoústému:

Blahodat' z úst tvých, jako zář ohně se zaskvěší, osvítila celý svět,
poklady nezištnosti jemu nalezla a výsost pokory nám ukázala;
avšak uče nás slovy svými, otče Jene Zlatoústý, pros Slovo, Krista
Boha, aby spasil duše naše. (8. hlas)

»Sláva ...«

S nebes přijal jsi blahodat' Božskou a ústy svými učíš všechny klaně-
ti se v Trojici jedinému Bohu, Jene Zlatoústý, nejblaženější, ctihod-
ný, důstojně chválíme tebe, neboť ty jsi vůdce, jenž zjevuje věci
Božské. (6. hlas)

»I nyní ...« (Závěrečný bohorodičný kondak, 6. hlas)

Nezahanbitelná zastánkyně křesťanů, jistá prostřednice u Stvořite-
le, nepřeslechni prosebné hlasy hříšníků, ale předejdi, dobrotivá, ku
pomoci nám, tebe věrně vzývající. Pospěš k přímlově, pros za nás
horlivě, neboť ty, Bohorodice, vždy ochraňuješ ty, kteří uctívají tebe.

Může se zpívat i tropar dne.

Hospodi, pomiluj (*dvánáctkrát*). Tebe nad cherubíny ctěnější...

Sláva... I nyní... *A malé propuštění*.

Diákon spotřebuje svaté Tajiny s velkou opatrností, aby ve svatém kalichu
nezůstal nebo nevypadl ven ani nejmenší drobeček, vlévaje do něj trochu
vína a pak vody, opatrně jimi vyplachuje svatý kalich, požívaje vše. Poté
vytře veškerou vlhkost ze svatého kalicha svatou houbou (a svatým
ubrouskem). Potom skládá všechny liturgické nádoby k sobě, pokrývá je
(či zabaluje) a ukládá je na patřičné místo.

Říká spolu s knězem: Nyní propouštíš... A následující. Umývá si ruce
(i ústa) na obvyklém místě (stejně jako kněz to činí hned po svatém
přijímání), klaní se spolu s knězem a po propuštění odcházejí, za všechno
vzdávající díky Bohu.

Konec Božské liturgie sv. Jana Zlatoústého.

Въ недѣлю на оутрени:

Воскресый и зъ мѣртвыхъ Хрѣтосъ истинный Бгъ нашъ, молитвами пречтыа своеа Мтре, свѣтыхъ славныхъ и всехвалныхъ аплз: и прѡчиа, ѡкоже выше писано (иже ко свѣтыхъ ѡтцѣхъ нашихъ Меѡдѣа и Кѡрилла, оучителей словенскыхъ: свѣтѡ равноапѡстольнаго великаго кнѣза Растислава: иже ко свѣтыхъ свѣтѡтерпецѣхъ кнѣза Вячеслава и кнѣгини Людмѣлы: прѣбныхъ и бѡгѡсныхъ ѡтцѣхъ нашихъ Иоанна Чешскаго и Прокѡпа Славянскаго: священномученика Горазда: свѣтѣла непокѣдника Алексѣа Карпатскаго) и прѡчиа, ѡкоже выше писано.

Во свѣтъи литургии ѡпшты чѡиже, ѡкоже и на оутрени, пригласѣтъ же и свѣто, свѣтѡ выкѣтъ литургии, Златошетаго, и Василиа великаго.

Въ недѣлю вѣчера, и въ понедѣльникъ на оутрени:

Хрѣтосъ истинный Бгъ нашъ, млтвами пречтыа своеа Мтре, предстательствы честныхъ нбныхъ елз бесплѡтныхъ: свѣтыхъ славныхъ и всехвалныхъ аплз, (и свѣтыхъ храма, и днѣ) и свѣтыхъ праведныхъ бѡсѡцѣхъ Иоакима и Анны, и свѣтыхъ свѣтыхъ, помилуѣтъ и спасѣтъ насъ, ѡкѡ блгъ и челоѡколѡвѣцѣхъ.

Modlitby vkládané do ektenie

Za uzdravení nemocných

Lékaři duší a těl, s pokorným a zkroušeným srdcem klaníme se tobě a vzýváme tebe: Zhoj nemoci a uzdrav utrpení duše i těla služebníků svých (*služebníka svého*) (**jmenuj**) a odpusť jim (*mu*) jako milosrdný veškerá provinění úmyslná i neúmyslná, a pospěš pozdvihnout je (*ho*) s lože; modlíme se k tobě, vyslyš nás a smiluj se.

Milostivý Hospodine, jenž nechceš smrti hříšníků, ale chceš, aby se obrátili a živi byli, smiluj se nad služebníky svými (*služebníkem svým*). Odežeň utrpení, zastav všechna muka a vyléč jakoukoliv nemoc; uhas horečku a utiš zimnici. Vztáhni mocnou svoji pravici a jako tenkrát dceru Jairovu, pozdvihni je (*ho*) s lože zdravé(-ho). Modlíme se k tobě, vyslyš nás a smiluj se.

Všeobecné prosby

Ještě prosíme tebe, Hospodina Boha našeho, abys vyslyšel hlas proseb našich i modlitbu naši, a smiloval se nad služebníky svými (**jména**), navštívil je blahodatí a slitovností svou, splnil všechny prosby jejich, odpustil jim všechna provinění úmyslná i neúmyslná, aby u trůnu vlády tvé byly přijaty všechny modlitby jejich a příjemná ti byla všeliká jimi prokazovaná dobrodiní; aby ochránění byli ode všech nepřátel viditelných i neviditelných, veškerých úkladů, běd a soužení, zbaveni byli nemoci, a aby darováno jim bylo zdraví a dlouhý život. Rceme všichni: Hospodine, vyslyš nás a smiluj se!

Shlédni, Vládce lidumilný, milostivým okem svým na služebníky své (**jména**) a vyslyš prosby naše, přednášené s vírou; neboť sám jsi řekl: „Očkoli v modlitbě prosíte, věřte, že přijmete a budete míti;“ a opět: „Proste a bude vám dáno;“ pročež i my, ač nehodní, doufajíce v milostivost tvoji, prosíme: Shlédni dobrotivě na služebníky své (**jmenuj**) a splň dobrá jejich přání, zachovej je v pokoji a klidu, ve zdraví a dlouhém životě po všechny dny života jejich. Rceme všichni: Hospodine, pospěš, vyslyš nás a smiluj se!

МѢТКѢ НА ВСАКЪЮ НЕМОЦЬ.

Врачѣ дѣши и члѣсѣ, со оумилѣніемъ въ сѣрдцѣ содрѣшенномъ къ тебѣ припадѣемъ и стѣнаще вопіемъ ти: исцѣли болѣзнь, оубрачѣй стращти дѣши и члѣсѣ рабѣмъ твоимъ [или дѣши и члѣсѣ раба твоего] (ѿмѣк): и прости ѿмъ [или ѿмъ] ѿкоу благоусердъ всѣхъ прегрѣшеніа, колыма и неколыма, и скоро воздвигни ѿ оубра болѣзнь, молимъ ти есѣ, оубыши и помилѣи.

Не хотѣи смѣрти грѣшныхъ, но ѣже обратиши и живымъ быти, пощади и помилѣи рабѣмъ твоимъ [или раба твоего] (ѿмѣк): мнлостиве, запрети болѣзнь, остави всѣхъ стращти и всѣхъ недѣлъ, оуболи зѣмъ и оуболи, и прости крепокъ твою рѣкъ, и ѿкоже ѿнроу дщери ѿ оубра болѣзнь воздвигни и здравыхъ [или здрава] представи, молимъ ти есѣ, оубыши и помилѣи.

На всакоу прошеніе.

Ѣще молима тебѣ, Господѣ Богѣ нашемъ, ѣже оубыши гласѣ молѣнна нашего и молище, и помилости рабѣмъ твоимъ (ѿмѣк): благодѣти и щедрѣтами твоимъ, и исполнѣи всѣхъ прошеніа ѿхъ, и прости ѿмъ всѣхъ согрѣшеніа колыма и неколыма, благопріятнымъ же быти мольбамъ и мнлостивымъ ѿхъ предъ престоломъ Владычества твоего, и покрѣти ѿхъ ѿ всѣхъ врагъ видимыхъ и невидимыхъ, ѿ всакиа напѣсти, бѣды и скорби, и недѣловъ изкавити, и подѣти здравне ехъ долгодѣствемъ. Рцѣмъ всѣмъ: Господи, оубыши и помилѣи.

Прізри, Владыко Человѣколюбче, мнлостивнымъ ти оубомъ на рабѣ твоѣ [на раба твоего] (ѿмѣк): и оубыши молѣнна наша, ехъ вѣроу приносима, ѿкоу самъ рекае еси: всѣхъ ѿлика молѣщима просите, вѣрѣйте ѿкоу пріимете, и бѣдетъ вамъ, и пакн: просите и дѣстѣ вамъ. Бегѣ же радн и мы, аще и недостѣннн, оубоюще на мнлостѣ твою, проемъ: подѣждѣ благоусердѣ твою рабѣмъ твоимъ [рабѣ твоему] (ѿмѣк): и исполни благоусердѣ твою, мирно же и тихо въ здравіи и долгодѣствіи всѣхъ днн твою соблюди. Рцѣмъ всѣмъ: скоро оубыши и мнлостивно помилѣи.

Zakončení liturgie (propuštění) pro jednotlivé dny v týdnu

V neděli:

Vstavši z mrtvých, Kristus, pravý Bůh náš, na přimluy přecísté Matky své, svatých slavných a všechvalných apoštolů, svatého otce našeho Jana Zlatoustého, archiepiskopa cařhradského, svatých ... (*jejichž jest chrám tento a jejichž památku dnes slavíme*) (i svatých otců našich Cyrila a Metoděje, učitelů slovanských, sv. Rostislava, knížete moravského, sv. knízat a mučedníků Václava a Ludmily, ctihodných a bohonosných otců našich Ivana Českého a Prokopa Sázavského, světitele vyznavače Alexije Karpatského) a svatých spravedlivých (bohorodičů) Jáchyma i Anny, i všech svatých, necht smiluje se nad námi a spasí nás jako blahý a lidumil.

V pondělí:

Kristus, pravý Bůh náš, na přimluy přecísté Matky své, úctyhodných nebeských mocností beztělesných, svatých slavných a všechvalných apoštolů... (*Dále jako v neděli.*)

V úterý:

Kristus, pravý Bůh náš, na přimluy přecísté Matky své, svatého slavného proroka, Předchůdce a Křtitele Jana, svatých slavných a všechvalných apoštolů... (*Dále jako v neděli.*)

Ve středu:

Kristus, pravý Bůh náš, na přimluy přecísté Matky své, mocí uctívaného a oživujícího Kříže, na přimluy svatých slavných a všechvalných apoštolů... (*Dále jako v neděli.*)

Ve čtvrtek:

Kristus, pravý Bůh náš, na přimluy přecísté Matky své, svatých slavných a všechvalných apoštolů, svatého otce našeho Mikuláše, arcibiskupa Myr Likejských, divotvůrce... (*Dále jako v neděli.*)

Въ понедѣльникихъ вечера, ѿ въторникихъ на оутрени:

Христосъ истинный Бгъ нашихъ, молитвами пречистыа своєа Мтре, чертнэгво славнагво пророка, предтечи ѿ крестнотела Іоанна, стгыхъ славныхъ ѿ всехвалныхъ апоствола: ѿ прѡчала.

Во въторникихъ вечера, ѿ въ средахъ на оутрени:

Христосъ истинный Бгъ нашихъ, молитвами пречистыа своєа Мтре, еилоу чертнэгво ѿ жнвотворацагво крста, стгыхъ славныхъ ѿ всехвалныхъ апоствола: ѿ прѡчала.

Въ средахъ вечера, ѿ въ четвертогахъ на оутрени:

Христосъ истинный Бгъ нашихъ, молитвами пречистыа своєа Мтре, стгыхъ славныхъ ѿ всехвалныхъ апоствола, ѿже во сватгыхъ Оца нашихъ Николѡа архієпископа, мѡрлѡкїекагво чждотворца: ѿ прѡчала.

Въ четвертогахъ вечера, ѿ въ пятюгахъ на оутрени:

Христосъ истинный Бгъ нашихъ, молитвами пречистыа своєа Мтре, еилоу чертнэгво ѿ жнвотворацагво крста, стгыхъ славныхъ ѿ всехвалныхъ апоствола: ѿ прѡчала.

Въ пятюгахъ вечера, ѿ въ субѡтахъ на оутрени:

Христосъ истинный Бгъ нашихъ, молитвами пречистыа своєа Мтре, стгыхъ славныхъ ѿ всехвалныхъ апоствола, стгыхъ славныхъ ѿ доброповѣдныхъ мѡчениковъ, прѡбныхъ ѿ бгоносныхъ Оца нашихъ, [ѿ стгвоу храма ѿ дне,] стгыхъ праведныхъ бгоОца Іоанкіма ѿ ѡнны, ѿ всѣхъ стгыхъ, помнѡдетъ ѿ спасетъ насъ: ѿ прѡчала.

ѿ во всѡ седмицѡхъ на стгѡхъ литургии выкаютъ ѡпшеты, ѡкоже предписана, на вечерни ѿ на оутрени по днѣхъ: точию прилагаетъ ѿ стгвоу ѡма, ѡкоже ѡеть литургия, енце: ѿже во стгыхъ Оца нашихъ Іоанна, архієпископа константина града, златошетагво.

Вѣдомо вѣди ѿ ѡ емъ: ѡко ѿдѣже ѡеть храмъ свѡа Христа, рѡткѡ, ѿлѡ бгоблєнїе, ѿлѡ кознесїнїе, ѿ прѡчала, въ седмичномъ ѡпшетѣ не козглашѡютъ никогда праздничнымъ ѡпшетѣ, точию козглашѡетъ праздничный ѡпшетъ въ дѣнь праздника, ѿ до ѡданїа: ѿ во всѣхъ годѡхъ токмѡ, Христосъ истинный Бгъ нашихъ: ѿ прѡчала по дню.

Jenž se slávou od nás na nebesa vystoupil a po pravici Boha Otce sedí, Kristus, pravý Bůh náš... *(Dále jako v neděli.)*

O svátcích Svatodušních:

(Verš na malém vchodu: Povstaň, Hospodine, ve své moci. Budeme zpěvem oslavovat sílu tvou!)

Jenž ve způsobu ohnivých jazyků s nebe seslal přesvatého Ducha na svaté své učedníky a apoštoly, Kristus, pravý Bůh náš... *(Dále jako v neděli.)*

Na Proměnění Páně:

(Verš na malém vchodu: Hospodine, sešli světlo své a pravdu svou, abych byl poučen jimi a uveden na svatou horu tvou!)

Jenž na hoře Tábor před svatými svými učedníky i apoštoly slavně se proměnití ráčil, Kristus, pravý Bůh náš... *(Dále jako v neděli.)*

Zakončení svaté liturgie na svátky přesv. Bohorodice:

(V neděli: Vstavši z mrtvých) Kristus, pravý Bůh náš, na přimlvy přečisté Matky své, svatého otce našeho Jana Zlatoušého, archiepiskopa města Konstantinova i všech svatých, nechť smiluje se nad námi a spasí nás jako blahý a lidumil.

Dodatek – svátek Povýšení svatého Kříže:

(Verš na malém vchodu: Vyvyšujte Hospodina, Boha našeho, a korťe se u podnoží jeho, neboť svaté jest!)

Kristus, pravý Bůh náš, na přimlvy přečisté Matky své, mocí uctívaného a oživujícího Kříže, na přimlvy svatých slavných a všechvalných apoštolů... *(Dále jako v neděli.)*

Poznámka:

Sváteční propuštění se používá pouze v den svátku a ve dnech následujících až do opuštění svátku. Pokud mají některé večerní nebo jitřní bohoslužby (např. ve dnech Velkého týdne) své zvláštní propuštění, je uvedeno v řádu těchto bohoslužeb (viz v Triodu bohoslužby Velkého týdne a večer neděle svatodušní).

Иже на жребѣти Оули свѣсти и зкóлнвыи, нашегѡ рáди спасѣнїа,
Хрѣтóсѡ истинный: и прочее до конца.

Въ недѣлю Пáсхи, и во всю свѣтлѡю седмицу:

(Входное: Въ цѣрквахъ благословите Бга, Гда Ѡ истóчникъ
Израилевыхъ.)

Хрѣтóсѡ воскресїи и з мѣртвыхъ, смѣртїю смѣрть попрáвыи, и сщ-
цымы ко гробѣхъ живóтѡ даровáвыи, истинный Бгъ нашъ:

На Вознесѣнїе:

(Входное: Взъиде Бгъ въ воскланковѣнїи, Гдѣ во глáвѣ трѡенѣ.)

Иже во слáвѣ вознесѣнїа Ѡ нашъ на небо, и ѡдеснѡю свѣдыи Бга
и Оца, Хрѣтóсѡ истинный: и прочее до конца.

Въ недѣлю Пáтдеáтнѡю:

(Входное: Вознесѣа Гдн еилю твоею, воспоѣмъ и поѣмъ еилы твоѡ.)

Иже въ видѣнїи Огненныхъ лъзыкъ съ нѣсѣ низпослáвыи пресѣгаго
дха, на стѣмъ своѡ оученикн и аплы, Хрѣтóсѡ истинный: и прочаа.

На Превображенїе:

(Входное: Гдн, послн свѣтѡ твоеи, и истиннѡ твоеи, тá ма настáвнста,
и введóста ма въ горѡ стѣю твоеи.)

Иже на горѣ давóрстѣи превобразївыи ко слáвѣ, предъ стѣми
своими оученикн и аплы, Хрѣтóсѡ истинный: и прочее до конца.

Всемирное Воздвиженїе четнáгѡ и животворáцагѡ Крѣта:

(Входное: Возносїте Гда Бга нашего, и поклонáйтеа поднóжїю нóгѡ
сгѡ, ѡкѡ свáто сѣтѣ.)

Хрѣтóсѡ истинный Бгъ нашъ, молїтвami пречїстѣмъ своѡ Мтѣре,
еилю четнáгѡ и животворáцагѡ крѣта, стѣхъ слáвныхъ и все-
хвáльныхъ апóстѡлз: и прочаа.

V pátek:

Kristus, pravý Bůh náš, na přimlvy přečisté Matky své, mocí uctívaného
a oživujícího Kříže, na přimlvy svatých slavných a všechvalných apošto-
lů... (Dále jako v neděli.)

V sobotu:

Kristus, pravý Bůh náš, na přimlvy přečisté Matky své, svatých slavných
a všechvalných apoštolů, svatých vítězoslavných mučedníků, ctihodných
a bohonosných otců našich... (Dále jako v neděli.)

V průběhu celého týdne se používá na svaté liturgii stejné propuštění,
jako je předepsáno na ten den pro večerní a jitřní bohoslužbu, avšak s tím
rozdílem, že při liturgii se do propuštění vkládá jméno svatého otce, jehož
liturgie se právě konala: „svatého otce našeho Jana Zlatoušého,
archiepiskopa města Konstantinova“ (resp. „arcibiskupa
konstantinopolského“ či „cařihradského“).

Známo budiž: v chrámech zasvěcených Kristu Spasiteli (např. Narození
Páně, Zjevení Páně, Nanebevstoupení apod.) – při propuštění v obyčejném
týdnu nepoužívají se sváteční propuštění. Pouze v den svátku a v
následujících dnech až do opuštění svátku se mohou pronášet propuštění
náležející k danému svátku. V průběhu roku se říká jenom: (Vstavší
z mrtvých) Kristus, pravý Bůh náš... (A dále podle dne v týdnu a dne
v roce.)

На РѢТКО ХРІТОВО:

(ВХОДНОЕ: ἮЗХ ЧРЕВА ПРѢЖДЕ ДЕННИЦЫ РОДИХА ТѦ, КЛАТЕСА ГДЬ ἦ НЕ РАСКАЕТЕА: ТЫ ІЕРЕѦ КО ВѢКХ ПО ЧИНУ МЕЛХИСЕДЕКОВУ.)

ἮЖЕ ВХ ВЕРТЕПѢ РОДИВЫЙСА, ἦ ВХ ІАЛЕХА ВОЗЛЕГІЙ, НАШЕГѦ РАДН СПАСЕНІА, ХРІТОСХ ἦСТИННЫЙ БГХ НАШХ: ἦ ПРОЧЕЕ ДО КОНЦА.

На БГОБЛАЕНІЕ:

(ВХОДНОЕ: БЛГОСЛОВЕНХ ГРАДЫЙ КО ἦМА ГДНЕ, БЛГОСЛОВИХОМХ ВѦ ἦЗХ ДОМѦ ГДНА, БГХ ГДЬ ἦ ІАВНІСА НАМХ.)

ἮЖЕ КО ІОРДАНѢ КРЕСТІТНЕСА ἦЗВОЛВЫЙ ἦ ІѦАΝНА, НАШЕГѦ РАДН СПАСЕНІА, ХРІТОСХ ἦСТИННЫЙ: ἦ ПРОЧЕЕ ДО КОНЦА.

На СРѢТЕНІЕ:

(ВХОДНОЕ: СКАЗА ГДЬ СПАСЕНІЕ СВОЕ, ПРЕДХ ІАЗЫКИ ШКРЫ ПРАВДѦ СВОЮ.)

ἮЖЕ КО ШБЛѢТІНХ ПРѢНАГѦ СΥΜΕΩΝА НОСИТНЕСА ἦЗВОЛВЫЙ, НАШЕГѦ РАДН СПАСЕНІА, ХРІТОСХ ἦСТИННЫЙ: ἦ ПРОЧЕЕ ДО КОНЦА.

ВХ НЕДЕЛЮ ЦВѢТНЮ:

(ВХОДНОЕ: БЛГОСЛОВЕНХ ГРАДЫЙ КО ἦМА ГДНЕ, БЛГОСЛОВИХОМХ ВѦ ἦЗХ ДОМѦ ГДНА, БГХ ГДЬ, ἦ ІАВНІСА НАМХ.)

Zakončení liturgie (propuštění) na svátky Páně

Připojeny jsou i verše, které o některých svátcích na malém vchodu říká kněz či diákon ihned po „Velemoudrost, povznesme se!“

Na Narození Páně:

(Verš na malém vchodu: Z lůna před jitřenkou zrodil jsem tebe, přísáhl Hospodin a nebude toho želeť; ty jsi kněz navěky podle řádu Melchisedechova!)

Jenž pro naše spasení v jeskyni se narodil a v jesle se položil, Kristus, pravý Bůh náš... (Dále jako v neděli.)

Na Zjevení Páně:

(Verš na malém vchodu: Požehnaný, jenž se běře ve jménu Páně; žehnáme vám z domu Hospodinova. Bůh jest Hospodin a zjevil se nám!)

Jenž pro naše spasení v Jordáně od Jana křtíti se ráčil, Kristus, pravý Bůh náš... (Dále jako v neděli.)

Na Obětování Páně (Setkání Páně se Simeonem):

(Verš na malém vchodu: Zvěstoval Hospodin spasení své, před pohany odkryl spravedlnost svou.)

Jenž pro naše spasení na loktech spravedlivého Simeona nositi se ráčil, Kristus, pravý Bůh náš... (Dále jako v neděli.)

Na neděli Květnou:

(Verš na malém vchodu: Požehnaný, jenž se běře ve jménu Páně. Žehnáme vám z domu Hospodinova. Bůh jest Hospodin a zjevil se nám!)

Jenž pro naše spasení na oslátko se posaditi ráčil, Kristus, pravý Bůh náš... (Dále jako v neděli.)

V neděli Paschy a po celý Svatý světlý týden:

(Verš na malém vchodu: Ve chrámech dobrořečte Bohu, Hospodinu, kdož pocházíte z vyvoleného lidu jeho!)

Vstavší z mrtvých, Kristus, jenž smrtí smrt překonal a jsoucím ve hrobech život daroval, pravý Bůh náš... (Dále jako v neděli.)

Ve svátek Nanebevstoupení Páně:

(Verš na malém vchodu: Vznesl se Bůh s jásetem, Hospodin za zvuku rohu.)

29. 16.

☩ Přenesení rukou nevytvořeného obrazu Páně z Edesy do Konstantinopole • Mč. Diomidius, lékař; ct. Jáchym Bulharský, poustevník; ct. Nikodým Meteorský

30. 17.

Mč. Myron, kněz • Ct. Alypij, ikonopisec pečerský; mč. Pavel, sestra jeho Juliána a další; Straton, Filip, Eutichian a Kyprian; mč. Thyrsa, Levkie, Koronáta a dal.

31. 18.

Mč. Florus (Květoslav) i Laurus • Mč. Herm, Serapion a Polien; svt.mč. Emilián a s ním Hilárus, Dionýsij a Hermippus; svt. Joan a Georgij, patriarchové konstantinopolští; ct. Christoforos; ct. **Jan Rylský** a sv. Lukáš

ZÁŘÍ**1. 19.**

Mč. Ondřej Stratelat (a s ním 2593 mč. vojínů) • Mč. Timothej, Agapij a Thekla; svt. Pitirim; sv. Kalistratos. Svátek ikony Matky Boží Donské

2. 20.

Pror. Samuel • Mč. Ševř a Memnon, upálení; mč. Luki-os, senátor; mč. Ilidoros a Dosus; 38 mč. upálených: Orion, Ora, Chrisantos, Pantaleon, Viktor, Rín, Zotik, Achilles a další

3. 21.

Ap. ze 70ti Tadeáš; mč. Vassa (a děti její – Theognost, Agapios a Pistos) • ☩ Ct. Avramij (Abraham) Pečerský, archimandrita, smolenský divotvorce

4. 22.

Svátek
Žid 13,7–16; Jan 10,9–16

+ Svt. mč. **Gorazd, biskup český a moravsko-slezský**. Mč. Agathonik (a Zótik, Theoprépij, Akindýn, Severián a dal.) • Mč. Felix. Svátek Gruzinské ikony Matky Boží

5. 23.

☩ Opuštění Zesnutí přesv. Bohorodice. Mč. Luppus (služba jemu se bude zpívat zítra) • Svt.mč. Irenej (Lubomír), ep. lyonský; svt. Kallinik, patriarcha konstantinopolský; svatá Alžběta

6. 24.

Svt.mč. Eutychos, učedník ap. Jana • ☩ Přenesení ostatků svt. Petra, metrop. moskevského; ap. **rovn. svt.mč. Kosma Aitolský**. Svt. mč. Maxim Gorlický. (Památka zjevení přesv. Bohorodice ct. Sergiji Radoněžskému)

7. 25.

☩ Ap. Bartoloměj; ☩ ap. ze 70ti Titus, ep. krétský • Svt. Mína, patriarcha cařihradský; svt. Jan Kappadocký, patriarch konstantinop.; svt. Epifanij, patriarch konstantinop.; sv. Řehoř Utrechtský; sv. Jan Karpatský

8. 26.

Mč. Adrian a Natalie (a dalších 23 mč.) • Mč. Hadrián, syn císaře Proba + Nalezení Vladimírské ikony Matky Boží

9. 27.

Ct. Pimen Veliký • Svt. Liberius, papež římský; mč. Anthisie Nová; ct.svt.mč. Kukša a ct. Pimen Postník, pečersťi

10. 28.

Ct. Mojžíš Mouřenín (Muřín, Ethiopan); + ct. **Jov Počájevský** (služba 6. května) • ☩ Sbor ctihodných otců kyjevsko-pečerských v daleké jeskyni ct. Theodosije odpočívajících; spr. Anna, prorokyně v chrámu jeruzalemském; spr. Ezechiáš, král judský

11. 29.

Svátek; den postní (bez ryby)
Skut 13,25–32; Mar 6,14–30

☩ **Stětí hlavy Proroka, Předchůdce a Křtitele Páně, Jana** • Mč. Anastasij Bulhar. Památka všech pravnoslavných vojáků padlých v poli

12. 30.

Světitelé: Alexandr, Jan Postník a Pavel Nový, patriarchové konstantinopolští • Ct. Alexandr Svirský, divotvorce s učedníky; + kníže Alexandr Něvský; + kn. Daniil Moskevský; ct. Kryštof Říman; ct. Fantým Kalabrijský, divotvorce soluňský; **světitelé a patriarchové srbští**

13. 31.

Je-li půst, povoleno víno a olej
☩ Položení ctěného pásu přesvaté Bohorodice • Svt.mč. **Cyprian (Kyprián), ep. kartagenský**; svt. Gennadij, patriarcha konstantinop.; 366 mč. nikomedských; sv. Aidan, první biskup lindisfarnský, divotvorce

slzy pokání a vyznání, abych opěvoval a chválil tebe po všechny dny života svého, neboť blahoslovená a velebená jsi na věky. Amen.

Zakončení děkovných modliteb po účasti na svaté eucharistii

Nyní propouštíš, Pane, služebníka svého, podle slova svého v pokoji. Neboť viděly oči mé spasení tvé, které jsi připravil před obličejem všech lidí: světlo ke zjevení pohanům, a slávu lidu svého israelského.

Následuje: »Trojsvatá píseň« až po »Otče náš«

Závěrečný tropar a kondak sv. Janu Zlatoústému:

Blahodať z úst tvých, jako zář ohně se zaskvěvší, osvítila celý svět, poklady nezištnosti jemu nalezla a výsost pokory nám ukázala; avšak uče nás slovy svými, otče Jene Zlatoústý, pros Slovo, Krista Boha, aby spasil duše naše. *(Hlas 8.)*

»Sláva ...«

S nebes přijal jsi blahodať Božskou a ústy svými učíš všechny klaněti se v Trojici jedinému Bohu, Jene Zlatoústý, nejblaženější, ctihodný, důstojně chválíme tebe, neboť ty jsi vůdce, jenž zjevuje věci Božské. *(Hlas 6.)*

»I nyní ...« *(Závěrečný bohorodičný kondak, 6. hlas)*

Nezahanbitelná zastánkyně křesťanů, jistá prostřednice u Stvořitele, nepřeslechni prosebné hlasy hříšníků, ale předejdi, dobrotivá, ku pomoci nám, tebe věrně vzývajícím. Pospěš k přímluvě, pros za nás horlivě, neboť ty, Bohorodice, vždy ochraňuješ ty, kteří uctívají tebe.

Chceš-li, zapěj i tropar toho dne. Následuje ukončení:

»Hospodi, pomiluj.« *(Dvanáctkrát)*

Kněz: Přesvatá Bohorodice, spasiž nás!

»Tebe nad cherubíny ctěnější ...« *(2. hlas)*

Kněz: Sláva tobě, Kriste Bože, naděje naše, sláva tobě!

»Sláva ... I nyní ...« »Hospodi, pomiluj« *(třikrát)*. Požehnej!

Kněz pronáší malé propuštění.

БЛАГА, НА ПОМОЦЬ НАСЪ ВЪРНО ЗОКЪЩИХЪ ТИ: ОУКРОИ НА МОЛІТЪВЪ,
И ПОТЩІАСА НА ОУМОЛЕНІЕ, ПРЕДСТАТЕЛЬСТВУЮЩИ ПРИСНО БЦЕ, ЧТЪЩИХЪ
ТЪ.

Или лице хочешь, лица и дни тропарь.

Гди помилуй, в. Четвергъшю: Слава, и ныне:

и творитъ шедетъ.

⊕ РАЗДРОБЛЕНІИ СЪАГЪ АГНИЦА.

Подобаетъ тебе вѣдати, ѿ іерее, ѿкоу раздробляа съый агнецъ, полагаи
части крестнымъ знаменіемъ долъ ко съомъ діскоу, закланіемъ же горѣ
ѿкоже прежде сѣгда закалашеа.

Ис, оуко полагаи на вѣшней страни съагъ діскоа, ѿже сѣтъ на кортѣ-
цѣ: ХС же, ѿ долъ сѣже сѣтъ на западѣ: а сѣже, НІ, ѿ сѣверныхъ страни: вѣ
же, сѣ полденныхъ страни, ѿкоже здѣ и зъобразеа.

Ис, оуко часть вземъ, исполни съю чашѣ. ХС же, часть, раздробляи
свѣщенникомъ и діакономъ. Тыа же двѣ части съаа, сѣже НІ, и сѣже,
вѣ, причастникомъ да раздроблеш на части малыа, сѣнкъ бдетъ
довольно по разсмотренію твоемъ. а ѿ части претѣа бѣы, или девѣтихъ
чинѣвъ съыхъ, или иныхъ сѣнкъ во съѣмъ діскоу сѣтъ, никакоже когѣ
да причастниши: точю ѿ доу чаетю, ѿсѣавшею съагъ агница, да
причащашеши.

Къ томъже тебе вѣдомо бдетъ и ѿ емъ, ѿкоу сѣгда растворашеши
съымъ оукропцемъ вѣсѣтвенноу кроу влчню, тогда да клѣашеши сѣ
разсмотреніемъ, сѣнкъ быти довольно вѣмъ хотѣщимъ причаститиа.
Такоже и ѿ вѣна и воды, сѣгда прокодаеш съый агнецъ, тогда да клѣаше-
ши толикъ, сѣнкъ быти довольно вѣмъ: полѣдн же никакоже чѣ да
клѣашеши, но точю ѿ расвореніа сѣдноу, сѣже на сѣаа съымъ, и таку
причащай вѣхъ ѿ сѣхъ.

12. 30.

Ap. ze 70ti: Silas, Siluan, Kriskentij, Epenetus a Andronik • Mč. Jan Vojin; mč. Polychron – sv. babylonský a dal.; svt.mč. Valentýn a učedníci jeho

13. 31.

⊕ Předsvátek vynesení svatého uctívaného a oživujícího kříže Páně. ⊕ Spr. Evdokim Kappadocký • Spr. Josef z Arimatie; mč. Julita. Příprava na půst k Zesnutí přev. Bohorodice

SRPEN

Den má 13 hod. a noc 11 hod.

14. 1.

Začátek půstu k Zesnutí přev. Bohorodice Kříží: 1 Kor 1,18–24; Jan 19,6–11; 13–20; 25–28; 30–35
Svěcení nově vybraného medu

⊕ Vynášení uctívaných dřev životodárného Kříže Pána. Sv. 7 mč. Makabejských: Abim, Antonín, Hurij, Eleazar, Eusebon, Alim, Marcell a matka jejich Solomonie a učitel jejich Eleazar • Svátek nejmilostivějšího Spasitele a přev. Bohorodice. Památka pokřtění Rusi

15. 2.

⊕ Prvmč. archidiakon Štěpán • Spr. Nikodém, Gamaliel a syn jeho Aviv; ⊕ blaž. Vasil Moskevský, divotvorce, pro Krista jurodivý

16. 3.

Ct. Isakij, Dalmatus a Faustus • Sv. žena Salome, myronosice; ⊕ ct. Antonij Říman, divotvorce novgorodský

17. 4.

Sedm dětí mč. efezských: Maximilián, Jamblich, Martinián, Jan, Dionýsij, Exakustodián a Antonín • Ct.mč. Evdokie; mč. Jelevferij; mč. Irína; sv. Daria

18. 5.

⊕ Předsvátek Proměnění Pána. Mč. Eusignij • Svt.mč. Anfirius a Favius, papežové římské; mč. Pontius Říman; Vikentij (Vincent); Kristýna; Irenej; spr. Nonna, matka svt. Řehoře Theol.; svt. Euthimij, patr. konstantinop.

19. 6.

Svátek z dvanáctera (povolena ryba)
2.Petr 1,10–19; Mat 17,1–9
Svěcení ovoce

⊕ PROMĚNĚNÍ PÁNĚ

20. 7.

Ct. mč. Dometius Peršan (a dva učedníci jeho) • Ct. Pimen Pečerský; mč. Marín, vojín a Asterij, senátor; ct.mč. Potamie, divotvorkyně; ct.mč. Asterius, divotvorce

21. 8.

Svt. Emilián Vyznavač, ep. kyzičský • Svt. Myron Krétský, divotvorce; ct. Řehoř Sinajský; ct. Řehoř, ikonopisec pečerský. ⊕ Ct. Zosima a Savvatij Solovětští

22. 9.

Paremije
⊕ Ap. Matěj • Mč. Antonij Alexandrijský, Julián, Markián, Jan, Jakub, Alexij, Dimitrij, Fótij, Petr, Leontij a Marie – patricie, Řehoř a dal. za ikonu Krista trpící; sv. císařovana Irena

23. 10.

Mč. arcidiakon Laurentius (Vavřinec) (a papež Sixtus, diakoni – Felix a Agapet, vojín Roman, Římani) • Sv. Irenius Filozof; bl. Lavrentij (Vavřinec), pro Krista jurodivý

24. 11.

Mč. arcidiakon Euplus • Mč. Zuzana, panna a s ní: Gaius – papež římský, Gabin – kněz, Klaudius, Maxim a dal.; ct.mč. Theodor a Vasilij Pečerstí

25. 12.

Mč. Fotios a Anikita (a mnozí s nimi) • Svt.mč. Alexandr, ep. kománský; mč. Pamfilij a Kapitón

26. 13.

⊕ Opuštění svátku Proměnění. Ct. Maxim Vyznavač (služba se zpívala včera) • Mč. Hyppolit, Irenius, Abundius a Konkordie, římské; ⊕ svt. Tichon, ep. voronežský, zadonský divotvorce

27. 14.

Konec půstu
⊕ Předsvátek Zesnutí přev. Bohorodice. ⊕ Pror. Micheáš • ⊕ Ct. Theodosij, igumen pečerský

28. 15.

Svátek z dvanáctera (je-li půst, povol. ryba)
Filip 2,5–11; Luk 10,38–42; 11,27–28
⊕ ZESNUTÍ PŘESVATÉ BOHORODICE

26. 13.
 ☩ Sbor archanděla Gabriela. Ct. Stefan Savvait • Sára Libijská; mč. Serapion

27. 14.
 ☩ Ap. ze 70ti Akila (a jeho manželka Priscilla, učedníci ap. Pavla, mučedníci) • Mč. Justus; ct. Onesim, divotvorec v Magnesii. Ct. Nikodim Svatohorec

28. 15. Je-li půst, povoleno víno a olej
 Mč. Kyrík a Julita, jeho matka; ☩ sv. aprovn. veliký kníže Vladimír, po křtu Vasilij, posvětitel Rusů

29. 16. Památka svatých Otců šesti všeobecných sněmů (koná se v neděli)
 Svt.mč. Athinogen a 10 jeho učedníků • Mč. Pavel a Alevtina a Chionie; Antioch, lékař; Julie, panna. Památka svatých Otců 4. všeobecného sněmu. Svátek ikony Matky Boží Pskovské.

30. 17. Je-li půst, povoleno víno a olej
 ☩ Vmč. Marína (Margarita) • Ct. Lazar a Irinarch Solovětští; ct. Leonid. Ikona přev. Bohorodice: „Odigitria Svatohorská“

31. 18.
 Mč. Emilián Slovan (a mč. Hyacint Amastridský) • Vmč. Athanasius; mč. Marcel, Dasius a Maron; ct. Pamva Nitrijský; ct. Jan mnohostrádající, zátvorník pečerský; bl. Leontij Ustužský, pro Krista jurodivý

SRPEN

1. 19.
 Ct. Makrina, sestra sv. Basila Vel.; ct. Dius • ☩ Ct. Serafim Sarovský; kn. Roman Rjazanský; ct. Paisij Pečerský

2. 20. Svátek (je-li půst, povoleno víno a olej)
 Jak 5,10–20; Luk 4,22–30

☩ Svatý slavný prorok Eliáš • Spr. Áron, první kněz

3. 21.
 Ct. Symeon, pro Krista jurodivý a Jan, spolupostník jeho; pror. Ezechiél • Ct. Onufrij, mlčenlivec a Onesim, zátvorník pečerský; mč. Eugenij

4. 22. Je-li půst, povoleno víno a olej
 ☩ Ap.rovn. myronosice Marie z Magdaly; svt.mč. Foka • Ct.mč. Marcela; mč. Agapij; blaž. Kyprian Suzdalský, pro Krista jurodivý

5. 23.
 Mč. Trofimus, Theofil a s nimi 13 dalších mč. • Mč. Apollonius; svt.mč. Apollinarius Ravenský; svt.mč. Vitalij.
 + Památka zjevení Matky Boží na hoře Počájevské k záchraně lávry od útoku tureckého. Počájevská ikona Matky Boží

6. 24.
 ☩ Mč. Kristýna • + Mč. kn. Boris a Glěb, po svatém křtu Roman a David; ct. Polykarp Pečerský

7. 25. Je-li půst, povoleno víno a olej
 ☩ Zesnutí spr. Anny, matky přev. Bohorodice • Svaté ženy – Olympiada, diakonisa a Eupraksie, panna; mč. Sanktus, Mattur, Attala, Blandina, Bible, Vittta, Epagatha, Pontinus, Alexandr a druzí; ☩ ct. Makárj, želtovodský divotvorce; ct. Theodora ze Sihly (Bohdana Karpatská). Památka 5. všeobecného sněmu

8. 26.
 Svt.mč. Hermolaj, Hermippus a Hermokratos, jerejové nikomedští • Ct.mč. Paraskeva; ct. Mojžiš Uhřín Pečerský, mnohotrpící

9. 27. Je-li půst, povoleno víno a olej
 2 Tim 2,1–10; Jan 15,17–16,2
 ☩ Vmč. a léčitel Pantelejmon;
 + ap.rovn.ct. Kliment, svt. ochridský, Angelár, GO-RAZD, Naum a Sáva, svatí pětipočetníci – učedníci sv. Cyrila a Metoděje • Bl. Nikolaj Kočanov Novgorodský, jurodivý

10. 28.
 Ap. ze 70ti a diakoni: Prochor, Nikanor, Timon a Parmen • Mč. Julián, Eustatij a Akakij; Drosida, Euthimij a Antonije; Irína Kappadokijská. + Zjevení ikony Matky Boží Odigitrie (ukazující cestu) Smolenské

11. 29.
 Mč. Kallinik • Mč. Serafima, panna; mč. Theodotie a tři děti její. Narození sv. Mikuláše.

O drobení svatého Beránka

Náleží se, abys věděl, ó knězi, že při rozlamování svatého Beránka máš jej držet obráceného tou částí, kde je rozříznut ve znamení kříže (při proskomidii naříznut se slovy: „Obětujte se Beránek Boží...“), dolů ke svatému diskosu; kdežto ránou po probodnutí kopím (učinenou při proskomidii se slovy: „Jeden z vojáků kopím bok jeho probodl“) nahoru, aby Beránek byl v té poloze, jako když byl dříve (při proskomidii) proboden. Částici s písmeny »IS« položíš na vrchní stranu svatého diskosu, která je na východ; částici s písmeny »CHS« pak položíš dolu, na stranu k západu; tu, jež má písmena »NI«, kladeš na severní stranu (vlevo) a tu s písmeny »KA« dáš (vpravo), na stranu polední (jižní), jak je zde zobrazeno.

Část s písmeny »IS« vezmeš a naplníš jí svatý kalich (tj. vložíš ji do kalicha). Část s písmeny »CHS« rozdrobíš pro přijímání kněží a diaconů. Ty zbylé dvě svaté části, na nichž jsou písmena »NI« a »KA«, jsou pro přijímající lid; rozdrob je dle své úvahy na maličké částičky, aby jich bylo dosti. Z částiček přesvaté Bohorodice nebo devíti řádů svatých či jiných, jež jsou na svatém diskose, nikdy nikomu nedávej přijímat – pouze z těch dvou částí ze svatého Beránka (»NI« a »KA«) nechť podáváš přijímání.

A ještě věz toto. Když ředíš svatou vodou Božskou Krev Vládcе, nechť ji vléváš uvážlivě, aby bylo dosti pro všechny, kteří chtějí přijímat. To samé platí už při nalévání vína a vody do kalicha (při proskomidii), když probodáváš svatého Beránka; vlévej tolik, aby pak stačilo pro všechny. Později už nic nepřilévej, leč jedině při ředění (horkou vodou) konaném po „Svaté svatým“. Takto podávej všem přijímání těchto (svatých Darů).

Obsáhlejší vzpomínání svatých při proskomidii

Kněz vezme třetí prosforu, vyřízne z ní postupně devět částechek na památku devatera řádů andělských.

V řecké liturgii je zvykem při vykrajování první částechky vzpomínat anděly:

„Ke cti a na památku blažených vůdců andělských Michaela a Gabriela i všech nebeských beztělesných mocností.“

Jana Křtitele vzpomínají Řekové až při vyjímání druhé částechky, a to jako prvního ze svatých proroků.

Zde je ponechán postup slovanské liturgie (vzpomenout na archanděly může kněz např. když žehná kopím třetí prosforu před vyřezáváním devatera částechek).

1 Ke cti a na památku důstojného a slavného proroka, Předchůdce a Křtitele Jana.

A vzav první částechku z této prosfory, klade ji po levé straně Beránka a činí začátek prvního sloupece.

2 Svatých a slavných proroků Mojžíše i Árona, Eliáše a Elisea, Davida a Jesse, svatých tří mládenců i Daniele proroka i všech svatých proroků.

A vzav druhou částechku, klade ji zbožně pod první.

3 Svatých slavných a všechvalných apoštolů Petra a Pavla, Dvanácti a Sedmdesáti i ostatních svatých apoštolů a všech apoštolům rovných.

A vzav třetí částechku, klade ji pod druhou a ukončuje tím první sloupec.

4 Svatých otců našich světitelů: Basila Velikého, Řehoře Theologa a Jana Zlatouštího, Athanasia a Cyrila, Jana Milostivého Alexandrijského, Mikuláše Myrlikejského; Metoděje, učitele Slovanů, Gorazda a Klimenta. — Michala Kyjevského, Petra, Alexije, Jóny a Filipa Moskevských; Nektária Pentapolského. — Jana Kronštadtského i Alexije Karpatského i všech svatých světitelů.

A vzav čtvrtou částechku klade ji do řady vedle té první, začínaje tím druhý sloupec.

12. 29. Svátek (je-li půst, povolena ryba)
2.Kor 11,21– 12,9; Mat 16,13–19

✚ **Slavní a všechvalní, nej přednější z apoštolů Petr a Pavel**

13. 30. Svátek (je-li půst, povolena ryba)

☩ **Sbor sv. slavných a všechvalných 12ti apoštolů:** Petra, Ondřeje – bratra jeho, Jakuba Zebedeova, Jana – bra-

tra jeho, Filipa, Bartoloměje, Tomáše, Matouše, Jakuba Alfeova, Judy Jákobova neboli Tadeáše, Šimona Zeloty a Matěje • Svt. Sofronij, ep. irkutský; mč. Meliton; Petr; Perpetua; Michal – sadař athénský

ČERVENEC

Den má 14 hod. a noc 10 hod.

14. 1. Je-li půst, povoleno víno a olej

☩ **Sv. nezištní Kosma a Damián**, v Římě trpící • Ct. Petr Patricij; spr. Angelina Srbská, vládkyně

15. 2. Je-li půst, povoleno víno a olej

☩ **Položení roucha přsv. Bohorodice ve Vlachernách** • Svt. Juvenalij, patr. jerusalemský; Fótij, metrop. kyjevský a celé Rusi. Ikona Matky Boží „Achtýrská“

16. 3.

Mč. Hyacint • ✚ Svt. Filip, metrop. moskevský. Mč. Diomid, Eulapij, Asklipiodot; mč. Mokios a Marek. Ct. Alexandr, vůdce mon. „neusínajících“. Bl. Joann, pro Krista jurodivý, moskevský

17. 4. Řím 8,28–39; Jan 15,17–27; 16,1–2

Svt. Ondřej Krétský; spr. Marta, matka ct. Simeona Divnohorce • **Ct. Andrej Rublev**, ikonopisec. Mč. Theodor a Theodotie. ✚ **Svatí carští mučedníci – poslední ruský car Nikolaj II., carevna Alexandra, carevič Alexij, Olga, Tatána, Marie, Anastasie** a ostatní s nimi

18. 5.

✚ **Ct. Athanasij Athonský** • ☩ **Ct. Sergij Radoněžský**, igumen. Mče. Anna a Kirilla; ct. Lampád, divotvorec irinopolský; ctmč. velkokněžna Jelizaveta a inokině Varvara

19. 6.

Ct. Sisoj Veliký • **Památka mč. Jana Husa a mč. Jeronýma Pražského**. Mč. Marín, Marta, Auditax, Avvakum, Kirin, Valentýn – presbyter, Asterij a další v Římě. Mč. Lukie panna a s ní Rix, Antonij, Lukian, Isidor, Dion, Diodor, Kuton, Aronos (Orion), Kalik a Satur; mč. Isaur diákon, Innokentij, Felix, Herm, Vasil, Peregrin, Ruf a Rufin Makedonští.

20. 7.

Ct. Tomáš Malský; ct. Akakij • Mč. Peregrin (Pelhřim), Lukián, Pompeus, Hesyhij, Papus, Saturnin a Heřman; mč. Evangelios. Ctá. Evfrosinije (dříve Evdokije), kn. moskevská. Ikona přsv. Bohorodice: „Odigitria Vlachernská“.

21. 8. Je-li půst, povoleno víno a olej

☩ **Vmč. Prokop** (a s ním druhové a 12 žen) • Spr. Prokop pro Krista jurodivý, ustužský divotvorec. ✚ Zjevení Kazanské ikony Matky Boží. Zázrak ikony „Zvěstování“ Ustužské

22. 9.

Svt.mč. Pankrác, ep. tauromenijský • Svt. mč. Cyril Horťinský; (mč. Andrej a Probus;) svt. Theodor, ep. edeský

23. 10.

Sv. 45 mč. v Nikopolis arménském: Leontij, Mavrik, Daniel, Antonij, Alexandr, Janikita a další • ✚ **Ct. Antonij Pečerský**, všech ruských monachů vůdce. Ct. Siluan, schimnik pečerský; ct. poustevníci egyptští, ohněm a dýmem umoření. ✚ Uložení uctívaného roucha (chitonu) Páně v Moskvě

24. 11.

☩ Vzpomínka divu vmč. Euthimie všechvalné, kterým bylo upevněno Pravoslaví; ☩ **aprov. Olga**, po svatém křtu Helena, velká kněžna ruská • Ct. Nikodým Vatopedský

25. 12.

Mč. Prokl a Hilarius; ct. Michal Malein • Ondřej Stratelát, Heraklitos, Faustus, Mina a druhové. Spr. Veronika. ✚ Ikona Matky Boží tzv. „Trojruká“

25. 12.

☩ **Ct. Onufrij Veliký**; ct. **Petr Athonský** • Ct. poustevníci: Pafnutij, Timothej, Jan, Andrej, Iraklemon a Theofil Egyptští; ct. Arsenij Koněvský, divotvorce; blahověrná kněžna Anna Kašinská

26. 13.

Mče. Achylina; svt. Trifill, ep. Levkusie Kyperské • Mče. Antonie. Ct. Andronik, igumen, a Sáva Moskevští, ikonopisci; ctá. Alexandra Divjejevská

27. 14.

Pror. Eliseus; svt. Metoděj, patriarcha cařihradský. Sbor divjejevských svatých

28. 15.

Pror. Ámos • + Svt. Jóna, metrop. moskevský a celé Rusi, divotvorce; svt. Michail, první metrop. kyjevský. Mč. Vít, Modest a Kriskentie; ct. **Jeronym Stridonský**; ct. Theodor Sikeot, ep. anastasiopolský. **Bláž. Augustin, ep. hyponský. Kn. Lazar Srbský a všichni srbští mučedníci** od jeho dnů až dodnes (včetně nmč. Gorazda). (Památká bitvy na Kosově poli)

29. 16.

Svt. Tichon Amafuntský, divotvorce • Svt.mč. Tigrij, kněz a mč. Eutropij, čtec. ☩ Ct. Tichon Medynský, Kalužský; ct. Moisej Optinský; svt. Feofan Zatvornik, ep. vyšenský

30. 17.

Mč. Manuel, Savel a Izmael Perští • Ct. Josef, poustevník a Pior. Ct.mč. Nectan Britský. Bláž. jurodivá Alipije Goloseevská

ČERVENEC**1. 18.**

Mč. Leontij (a Hypatij a Theodulos) • Leontij Prozřelý, Athonita; Erasmus. Bogoljubská ikona Matky Boží. Památka zesnulých (padlí v bitvě na Kosově poli)

2. 19. Je-li půst, povoleno víno a olej

+ **Ap. Juda, tělesný bratr Páně** • Mč. Zosima, vojín; ct. **Paisij Veliký**; sv. myronosice Marie Jákobova. + Svt. Jov, patriarcha moskevský a celé Rusi; ☩ **svt. Joann Šanghajský a San Franciský, divotvorce**

3. 20.

Svt.mč. Metoděj Patarský, jenž potíral Origenův klam; ct. **Naum Ochridský**, žák sv. Cyrila a Metoděje • Svt.mč. Aristokleos presbyter, Dimitrián diakon a Athanasij čtec; spr. Nikólaos Kabásilas

4. 21.

Mč. Julián z Tarsu (s matkou) • Svt.mč. Terentij, ep. ikonijský; ct. Julij, presbyter a Julián, diakon; ct. Maxim Řek

5. 22.

Svt.mč. Eusebij, ep. samosatský • Mč. Zinon a Zina; mč. Galaktion, Julianie a syn její Saturnin.

6. 23.

Mč. Agripina Římanka • + Uvítání Vladimírské ikony Matky Boží v Moskvě na obranu proti Tatarům. Mč. Eustochius, Gaius, Probus, Lollius, Urvanus adal. Ikona Matky Boží pskovsko-pečerské, zv. „Umilenije“. Sbor vladimírských svatých

7. 24.

Svátek (je-li půst, povolena ryba)
Řm 13,12–14,4; Luk 1,5–25; 57–68; 76; 80

☩ **Narození sv. Jana, Křtitele a Předchůdce Páně** • ct. **Ivan Český** (služba jemu se koná zítra). Mč. sedm bratří: Orentij, Farnakij, Eros, Firmos, Firmin, Kiriak a Longin. Spr. děti Jakov a Joann Menjužští, Novgorodští

8. 25.

Ct.mče. Feuronie, panna • ☩ Kníže Petr, jako monach David, a kněžna Fevronije, v monašství Eufrosynije, muromští divotvorci; ct.mč. Prokop Smyrenský. Ct. Nikon Optinský, vyznavač

9. 26.

Ct. David Soluňský • Svt. Dionýsios, ep. suzdalský; ct. Jan, ep. gótský; svt.muč. Georgij presbyter + Zjevení ikony přecisté Vládkyně naší Bohorodice a vždycky Panny Marie Tichvinské

10. 27.

Ct. Sampson, hostitel cizinců a léčitel; spr. Jana, myronosice • Ct. Severus (Ševír), kněz; ct. Řehoř Yverský, Athonský. Sbor ctihodných otců pskovsko-pečerských

11. 28. Poslední den půstu svatých apoštolů

☩ **Sv. nezištníci Kýr a Jan** • + Ct. Sergej a German, divotvorci valaamští; ct. Pasij Svatohorec (památká přeložena ze zítřejšího dne). Ikona Matky Boží „Trojruká“

5 Svatého apoštola, prvomučedníka a archidiákona Štěpána, svatých velikých mučedníků: Dimitria, Jiří, Theodora Tyróna, Theodora Stratelata, Václava, novomučedníků ruských i všech svatých mučedníků. — A svatých mučednic: Thekly, Barbory, Kyriaky, Fotinie, Mariny, Euthymie a Paraskevy, Kateřiny, Iriny, Ludmily i všech svatých mučednic. — Světitele mučedníka Polykarpa ze Smyrny, Kypriana Kartagenského i Gorazda Českého a Moravsko-slezského i všech světitelů mučedníků. A všech vyznavačů.

A vzav pátou částěčku, klade ji zbožně pod čtvrtou.

6 Ctihodných a bohonosných otců našich: Antonia Velikého, Euthymia, Sávy Posvěceného, Theodosia Kinoviarcha; Onufria, Athanasia a Petra Athonských; Cyrila, učitele slovanského; Antonije a Theodosije Pečerských; Nauma, Sávy, Angelára; Ivana Českého, Prokopa Sázavského. — Sergije Radoněžského, Varlaama Chutynského; Jova Počájevského a Serafima Sarovského, Nikodéma a Paisia Svatohorců i všech ctihodných otců. — A ctihodných matek: Pelagie, Theodosie, Anastasie, Eupraxie, Fevronie, Theodulie, Eufrosinie, Marie Egyptské i všech svatých ctihodných matek.

A vzav šestou částěčku, klade ji zbožně pod pátou.

7 Svatých a nezištných divotvůrců: Kosmy a Damiana, Kýra a Jana, Pantelejmona a Hermolaje i všech svatých nezištníků.

A vzav sedmou částěčku klade ji do řady vedle té první a čtvrté, začínaje tím třetí sloupec.

8 Svatých spravedlivých bohorodičů Jáchyma i Anny a svatého (jméno) (jehož jest chrám) a svatého (jméno) (jehož je den), sv. knížete Rostislava i všech svatých, na jejichž přímluvy navštív nás, Bože.

A vzav osmou částěčku, klade ji zbožně pod sedmou.

9 Svatého otce našeho Jana Zlatoušého, arciepiskopa cařihradského.

A vzav devátou částěčku, klade ji zbožně pod osmou.

Kalendárium

Svátky pevné, tj. nepohyblivý kruh

LEDEN

Den má 10 hod. a noc 14 hod.

LEDEN (dle občansk. kalend.)

14. 1. Svátek. Na liturgii sv. Basila: Kol 2,8–12; Luk 2,20–21; 40–52 (Obřezání Žid 7,26–8,2; Luk 6,17–23 (světíteli)

⊕ **Obřezání Páně.** Svt. Basil Veliký, archiep. Caesaree Kappadokijský • Svt. Řehoř, ep. naziánský (otec sv. Řehoře Theologa)

15. 2. Sv. Serafimu: Gal 5,22–6,2; Luk 6,17–23
Předsvátek Bohozjevení. Svt. Silvestr, papež římský;
+ ct. Serafim Sarovský, divotvorce • Svt.mč. Theogen, ep. parijský; svt. Kosma, patriarcha konstantinopolský

16. 3. Předsvátek Bohozjevení. Pror. Malachiáš; mč. Gordij Kappadokijský, setník • Mč. Irína; sv. Pavla, panna; sv. Jenovefa, panna

17. 4. Apoštolům: Řím 8,8–14 (od pol.); Luk 10,1–15

Předsvátek Bohozjevení. Sbor 70ti apoštolů: Jakuba – bratra Páně, Marka a Lukáše – evang., Kleopy, Simeona, Barnabáše, Justa, Štěpána – prvomč., Timoteje, Tita, Andronika, Krišpina, Filipa, Prochora a dal. Ct. Theoktist (Bohuslav), igumen kukomský • Dionysios Areopagský

18. 5. Předvečer Křtu Páně; přísný půst.
Velké svčecení vody
Je-li pondělí – pátek: na večerní liturgii sv. Basila Velikého:
paremije a 1.Kor 9,19–10,4; Luk 3,1–18
Je-li sobota či neděle: na dopolední liturgii sv. Jana Zlatoustého: 1.Kor 9,19–10,4; Luk 3,1–18. Na velké večerní: paremije (večerní liturgie se nekoná)

Svt.mč. Theopempt (po křtu Sinesios), ep. nikomedský a mč. Theonas, žrec; ct. Synklitiek Alexandrijská • Ct. Apollinarie (Zora); pror. Micheáš; ct. Grigorios Krétský

19. 6. Svátek z dvanáctera (povoleno jíst vše).
Velké svčecení vody
Na liturgii sv. Jana Zlatoustého:
Tit 2,11–14; 3,4–7; Mat 3,13–17
Je-li dnes neděle či pondělí, koná se dopolední liturgie sv. Basila

⊕ **ZJEVENÍ PÁNĚ, Křest Pána našeho Ježíše Krista** (Bohozjevení čili Theofanie)

20. 7. Svátek (je-li půst, povolena ryba)
Skut 19,1–8; Jan 1,29–34

☞ Sbor sv. slavného proroka a předchůdce Páně, Jana Křtitele

21. 8. Ct. Georgios Chozevita; ct. Dominika Konstantinop.; svt. Emilián Vyznavač, ep. kyzijský • Ct. Grigorij, divotvorce pečerský; svt. Kýr a Attika, patriarchové konstantinopolské; svt.mč. Isidor, presbyter a s ním 72 mč.

22. 9. Mč. Polyevkt Melitenský; + svt. Filip, metrop. moskevský a celé Rusi, divotvorce • Ct. Eustratij z Tarsu

23. 10. Svt. Řehoř Nysský; ct. Domecian, ep. melitinský; ct. Markián, presbyter a ekonom Velikého chrámu; ☞ ct. Pavel Komelský, ig. divotv. • Svt. + Theofan Zátvornik

24. 11. Je-li půst, povoleno víno a olej
+ Ct. Theodosij Veliký, zakladatel monašského spoužití (kinoviarcha). • ☞ ct. Michal Klopský, novgorodský divotvorce, jurodivý; sv. Agapios Syrský

25. 12. Mč. Tatána (a další s ní v Římě umučení) • Ct. Theodora Alexandrijská; ct. Eupraxie Egypťská. Sv. Benedictus Biscop Britský; ct. Martinián Běloezerský a Galaktion

11. 29. Ct.mč. Theodosie, panna cařihradská • ☞ Bl. Jan Ustůžský, pro Krista jurodivý; ct.mč. Theodosie, panna tyrská; svt. Alexandr, papež alexandrijský. Svt. Luka (Vojno-jasenský), vyznavač, arch.ep. simferopolský. Ikony Matky Boží: Zastánkyně hříšníků. Památka 1. všeobecného sněmu. (Pád Konstantinopole, zabití posledního byzantského císaře Konstantina XI.)

12. 30. Ct. Isakij (Radovan) Dalmatský, vyznavač • Ct. Jakub Galský. Sv. mučedník Jeronym Pražský

13. 31. Ap. ze 70ti Herm; mč. Hermeus • Mč. Filosof Alexandrijský; sv. Petronilla; svt. Eustatij, patriarcha konstantinop.

ČERVEN

Den má 15 hod. a noc 9 hod.

14. 1. Mč. Justin Filosof a s ním další Justin, Evellpist a Jeraks, Peon, Valerian, Chariton a s ním Charita, žena a Justus • ☞ Ct. Dionýsij, igumen glušinský divotvorce; spr. Jan Kronštadtský; ct. Justýn Čelijský (Popovič)

15. 2. Svt. Nikifor Vyznavač, patr. konstantinop. • ☞ Vmč. Jan Nový, Sučavský; mč. Konstantin Athonský; spr. Julianie, kn. vjazemská, novotoržská; archiep. Odo Canterburský

16. 3. Mč. Lukilián a čtyři děti – Kladius, Ipatij, Pavel, Dionýsij a Pavla, panna • Svt.mč. Lukian ep., Maxian presbyter, Julián diakon, Markelinus a Saturnin v Belgii. Kyperská ikona Matky Boží

17. 4. Svt. Mitrofan, patr. cařihradský • Ct. Eleazar a Nazarij olonečtí; ct. Marta a Marie, sestry Lazarovy; mč. Frontasij, Severin, Severian, a Silanus; svt. nmč. Ioannikij, metrop. černohorský-primorský

18. 5. Svt.mč. Dorothej, ep. týrský • Mč. Markian, Nikandr, Iperchij, Apollon, Leonid, Arij, Gorgij, Selinij, Irinij a Pamvon; ct. Anubios, poustevník egypťský; avva Dorothej; kníže Feodor Jaroslavič, novgorodský; kn. Igor Černigovský a Kyjevský; ct. Vassian a Iona Solověťští; sv. Bonifác, biskup mučedník

19. 6. Ct. Vissarion, divotvorce egypťský; ct. Hilarion Nový z Dalmatského monastýru • Ct.mč. panny Archelai,

Thekla a Zuzana. Ikona Matky Boží: obměkčení zlých srdcí (sedmi meči zasažená)

20. 7. Mč. Theodot Ankýrský • Svt.mč. Markellin, papež římský a mč. Kladius, Kirin a Antonin; svt.mč. Marcel, papež římský, mč. Sisinius a Kiriak (diakoni), Smaragd, Lagrius, Apronianus, Saturnin, Papius a Mavrus (vojáci) i Kriscentius a mče. Priscila, Lukina a Artemie, císařovna; mče. Kalerie (Valerie); mče. Zinaida, divotvorkyně

21. 8. Je-li půst, povoleno víno a olej
☞ Vmč. Theodor Stratelat • Svt. Efrem, patr. antiochijský; ct. Zosima Fénický. Kn. mč. Vasilij a Konstantin Jaroslavští. Jaroslavská ikona Matky Boží

22. 9. ☞ Svt. Cyril Alexandrijský, archiep. • ☞ Ct. Kyrill Běloezerský, igumen, divotvorce; mče. Thekla, Marta a Marie Perské; sv. Columba, první opat Iony. Spr. Alexij Moskevský (Mečev)

23. 10. Svt.mč. Timotej, ep. pruský • Mč. Alexandr a Antonina, panna. Svt. Vasilij, ep. rjazanský; svt. Jan, metrop. tobojský a celé Sibíře; ct. Siluán, schimnik pečerský. Sbor rjazanských svatých. Sbor sibijských svatých.

24. 11. Je-li půst, povoleno víno a olej
+ Ap. Bartoloměj a Barnabáš • Ct. Varnava Vetlužský; mč. Marie Pergamská. Ikona Matky Boží „Jest vpravdě důstojno“ (Axion Estin) a ikony „Znamení Kursko-korennoj“. 222 novomučedníci činští (1900)

Světitel Sabin, arch.ep. kyperský a další kyperští světitelé

26. 13. Mč. Glykerie, panna (a s ní Laodikij, strážce věžeňský) • Mč. Alexandr Římský; Řehoř Vyznavač s manželkou Irinou a dítkami; ct. Euthimij Yverský; spr. panna Glykerije Novgorodská

27. 14. Mč. Isidor z ostrova Chios • ☩ Blaž. Isidor, pro Krista jurodivý, divotvorec rostovský; ct. Nikita, zátvorník pečerský, ep. novgorodský; mč. Maxim; ct. Serapion Syndonit; Marek Krétský; svt. Leontij, patriarcha jerusalemský

28. 15. Je-li půst, povoleno víno a olej
☩ **Ct. Pachomios Veliký** • ☩ Svt. Isaia, ep. rostovský, divotvorce; ct. Eufrosin (Přemysl); ☩ zabít sv. blahověr. knížete Dimitrije Uličského a Moskevského

29. 16. Ct. Theodor Posvěcený, učedník sv. Pachomia • Svt. mč. Alexandr, episkop jerusalemský; mč. Vít, Modest a Kriscentie; sv. Otcové v lávrě sv. Sávy zabít; bl. Musa, panna

30. 17. Ap. ze 70ti Andronik a sv. Junie • Ct. Evfrosinije, ve světě Evdokije, blahověrná vel. kn. moskevská. Mč. Solochon, Pamtamir a Pamtalon, vojín; svt. Štěpán, patriarcha konstantinop.

31. 18. Mč. Theodot Ankýrský a 7 mč. panen: Tekusa, Alexandra, Klaudie, Faina, Eufrasie, Matrona a Julie; mč. Petr, Dionýsij, Andrej, Pavel a panna Kristýna Lampsakijští • Mč. Simeon, Isák a Bachtisij. Ct. Makárjij Altajský

ČERVEN

1. 19. Svt.mč. Patricij (Patrik), ep. pruský a s ním tři presbyteři – Polyen, Akakij a Menander • **+ Sv.kn. Dimitrij Donský;** + ct. Kornilij, komelský divotvorce

2. 20. Mč. Thalás Egejský (a s ním Alexandr a Asterius) • Mč. Aksalon; + svt. Alexij, metrop. moskevský a celé Rusi. Ct. Zabulon a Sosanna, rodiče aprovn. Niny Gruzinské

3. 21. Svátek (je-li půst, povoleno víno a olej)
+ Svátí ap.rovn. císař Konstantin a jeho matka, císařovna Helena • Ct. Kassian Řek, uličský divotvorce. **+ Vladimírská ikona Matky Boží**

4. 22. Mč. Vasilisk Vyznavač • Mč. Jan – Vladimír, král srbský; svt.mč. Zachariáš; ct.mč. Pavel Peloponézský. Památka Otců 2. všeobecného sněmu

5. 23. Ct. Michal, ep. vyznavač • Sv. Marie Kleopova, myronosi-ce; bl. Joan Vlasatý, pro Krista jurodivý; ct.mč. Michail Černorizec; ☩ svt. Leontij Rostovský; ct. Evfrosinije Polocká, igumenie. Sbor rostovsko-jaroslavských svatých

6. 24. Je-li půst, povoleno víno a olej
☩ **Sv. Simeon Sloupník** • ☩ Ct. Nikita Sloupník, divotvorce; mč. Meletius Stratelat, Štěpán, Jan a Serapion Egyptan, Kallinik – žrec, Theodor a Faustus a s nimi 1218 vojínů a žen s dětmi; mč. 12 tribunů – Fistus, Marcel, Sergej, Fotín, Merkurij, Didimos a dal., ženy: Markiána, Zuzana, Paládie a dva mládenci: Kiriak a Kristián

7. 25. Je-li půst, povoleno víno a olej
Předchůdci: 2.Kor 4,6–12; Mat 11,2–15

+ Třetí nalezení ctihodné hlavy Předchůdce a Křtitele Páně, Jana • Svt.mč. Therapont, ep. kyperský; mč. Celestýn; svt. Innokentij, archiep. chersonský. Sbor volýňských svatých. Vzpomínka sjednocení tří milionů uniátů s pravoslavnou církví ve městě Vilno

8. 26. Ap. ze 70ti Karpus (a Alfeus). Sv. novomuč. Řehoř Nový, umučený carem tureckým Selimem • Mč. Averkij a Helena; ct. Jan Hesyachast, vyznavač; ct. Makárjij Kaljazinský; sv. Augustín z Canterbury, arcibiskup, divotvorce

9. 27. Svt.mč. Therapont, ep. sardijský • ☩ Ct. Nil Stolbenský, nový divotvorec; mč. Theodora, panna a Didimos, vojín; sv. Kyprián, Fotij a Jóna, biskupové kyjevští; + spr. Jan Ruský, vyznavač; sv. Beda Ctihodný

10. 28. Ct. Nikita, vyznavač a ep. chalcedonský; ☩ svt. Ignatij, ep. rostovský • Svt.mč. Eutichos, ep. melitinský; mč. Elikonida; ct. Elena Divjejevská

26. 13. Mč. Ermil a Stratonik • Ct. Irinarch, zátvorník rostovský; ct. Jákov Nisivijský; ct. Eleazar Anzerský

27. 14. Opuštění Bohozjevení. Ct. otcové na Sinaji a Raithe zabítí (služba se zpívala včera); ☩ **svt. Sáva Srbský** • **+ Aprovn. Nina – osvětilka Gruzínů;** ct. Theodulos

28. 15. ☩ Ct. Pavel Thébský a ☩ ct. Jan Chýšník • Ct.mč. Pansofij Alexandrijský; ct. Prochor Bulhar, igumen; ct. Gavriil Lesnovský (Srbsko). Ct. Ita Britská; sv. Maurus

29. 16. Je-li půst, povoleno víno a olej
☩ Uctívání okovů svatého a všechvalného apoštola Petra • Mč. Spevsipp, Elevsipp, Melevsipp, jejich babička Leonilla a s nimi Neon, Turvon a Iovilla Kappadokijští; mč. Danaktos Makedonský, čtec; ct. Romil; blaž. sprav. Maxim, jerej z Totmy; novomuč. Damaskin Chilandarský

30. 17. Svátek (je-li půst, povoleno víno a olej)
Žid 13,17–21; Luk 6,17–23
☩ **Ct. Antonij Veliký (Antonín)** • Sv. císař Theodosios Veliký; ct. Achillis Vyznavač, poustevník egyptský; ct. Antonij Říman z Novgorodu; novomuč. Georgios z Ioanniny

31. 18. Svátek (je-li půst, povoleno víno a olej)
☩ **Svt. Athanasij a ☩ Cyril**, archiepiskopové alexandrijské

ÚNOR

1. 19. ☩ **Ct. Makarios Veliký, Egyptan** • Mč. Eufrasie Nikomedská. Ct. Makarjij Alexandrijský; ct. Makárjij, postník pečerský; spr. Theodor, pro Krista jurodivý, Novgorodský; ct. Antonij Sloupník (Gruzie); **svt. Marek Eugeni-kos**, archiep. efezský

2. 20. Svátek (je-li půst, povoleno víno a olej)
Žid 13,17–21; Luk 6,17–23
☩ **Ct. Euthimij Veliký (Dobromysl)** • Mč. Inna, Pinna a Rimma – učednice ap. Ondřeje ve Skýthii

3. 21. **Ct. Maxim Vyznavač;** mč. Neofyt Nikájský; mč. Eugenij, Kandidos (Kanidij), Valerián a Akila • Mč. Agnes (Agnie, Anežka) – panna; **ct. Maxim Řek**

4. 22. Je-li půst, povoleno víno a olej
Ap. Timotej ze 70ti; ct.mč. Anastasij Perský • Ct.mč. Anastasij Pečerský, diákon; ct. Josif Krétský; první z amerických hierarchů Josaf, osvítitel Aljašky a Ameriky

5. 23. Svt.mč. Kliment Ankýrský a mč. Agathangel • Ct. Gennadij Kostromský; ct. Salaman Mičenlivec od Eufratu

6. 24. Ct. Xenie Římská • Mč. Vavylas Sicilský; svt. Gerasim Velikopermský; mč. Jan Kazanský; ct. Makedonios, syrský poustevník; **+ blaž. Ksenije Petěrburgská**

7. 25. Svátek (je-li půst, povoleno víno a olej)
1 Kor 12,7–11; Jan 10,9–16
+ Svt. Řehoř Theolog, archiep. konstantinopolský • Ct. Mares Pěvec; svt. Mojžíš, archiep. novgorodský; mč. Felicitas a 7 synů; svt.mč. Vladimir, metr. kyjevský a haličský

8. 26. Ct. Xenofont (a Marie a děti jejich) • Ct. Simeon Starý ze Sinaje; ct. Kliment ze Stirionu; sv. Pavla Palestinská

9. 27. Svátek (je-li půst, povoleno víno a olej)
Žid 7,26–8; Jan 10,9–16
+ Přenesení ostatků sv. Jana Zlatoústého • Mč. Dimitrij Gal.; ct. Petr Egyptský

10. 28. ☩ **Ct. Efrém Syrský** • Ct. Palladij Antiochijský; Isák Syřan, ep. ninivejský; ct. Theodosij Totemský

11. 29. ☩ Přenesení ostatků **svt.mč. Ignatije Bohonosce (Theofora)** • Ct. Lavrentij Pečerský, zátvorník; mč. Roman a druhové, samosatští; svt. mč. Silván, ep. emesský, Lukáš diákon a Mokij čtec; svt. Gerasim, Pitirim, Iona

12. 30. Svátek (je-li půst, povoleno víno a olej)
Žid 13,7–16; Mat 5,14–19
☩ **Sbor třech učitelů a hierarchů: Basila Velikého, Řehoře Theologa a Jana Zlatoústého;** svt.mč. Hippolit, papež římský (a druhové: Censorius, Sabinus, Ares, Chrysie panna, Felix, Maximus, Herculanus a dal.) • Ct. Zenon Antiochijský. Nalezení ostatků sv. Klimenta, papeže římského; sv. Petr, král bulharský

13. 31.
☩ **Sv. nezištníci a divotvorci Kýr a Jan** (a s nimi mč. Athanasie a 3 dcery její) • Mč. Viktorín, Viktor, Nike-

for, Klaudius a dal.; ☩ svt. Nikita, zátvorník pečerský, ep. novgorodský; ct.mč. Ilja Arduńis. Sv. Arsenios Parijský. (Zesnutí archimandrity Andreje Kolomackého)

ÚNOR

Den má 11 hod. a noc 13 hod.

14. 1.
☩ Předsvátek Obětování. Mč. Trifon • Mč. Perpetua a Felicitia; ct. Brigita Irská, abatyše

15. 2. Svátek z dvanáctera (není-li 40nice, ale je-li postní den – povolena ryba)
Žid 7,7–17; Luk 2,22–40

⊕ **OBĚTOVÁNÍ PÁNĚ** – Setkání Pána a Boha a Spasitele našeho Ježíše Krista (se Simeonem Bohopříjemcem)

16. 3.
☩ **Sv. spravedlivý Simeon Bohopříjemce a pror. Anna** • Pror. Azariáš. Ap.rovn. Nikolaj, archiep. japonský

17. 4.
Ct. Isidor Pilusiotický • Sv. kn. Georgij Ruský; ct. Kyrill Novoezerský, divotvorce

18. 5.
Mč. Agatha z Palerma • Svt. Polyukt, patriarcha konstantinop.; mč. Theodula; mč. Antonios Athénský; ☩ svt. Feodosij, archiep. černigovský

19. 6.
Svt. Vukol Smyrenský; **svt. Fotios – patriarcha konstantinopolský** • Mč. Dorothea, Kristina, Kallista a Theofil; ct. Varsanofios Veliký a Ioannis Prorok, palestínští

20. 7.
Svt. Parthenij; ct. Lukáš Řecký • 1003 mč. nikomedští; ct. Aprion, ep. kyperský; sv. Richard, král a poutník

21. 8. Je-li půst, povoleno víno a olej
☩ **Vmč. Theodor Stratelac**; ☩ pror. Zachariáš (z 12ti malých pror.) • Svt. Sávia II. Srbský

22. 9.
☩ Opuštění svátku Obětování. Mč. Nikifor z Antiochie • Svt. Innokentij Irkutský; ct. Gennadij a Nikifor; svt.mč. Markell, ep. sicilský, Filagrii, ep. kyperský a Pankratij, ep. tavromenický; svt.mč. Petr Damaskin

23. 10.
Svt.mč. Charalampios, ep. magnesijský (a Porfýrios a Bapto a dal.) • Mč. Enatha, Valentina a Pavla – panny; ct. Prochor Pečerský; sv. Galina; kn. Anna Novgorodská

24. 11. Je-li půst, povoleno víno a olej
Svt.mč. Blažej (Vlasij) Sevastijský • Svt. mč. Lukios z Adrianopole; ☩ Vyzn. kn. Vsevolod Pskovský, po sv. křtu Gavriíl, divotvorce; nmč. Georgij Srbský; **spr. Theodora, císařovna řecká**, obnovitelka uctívání svatých ikon; ☩ ct. Dimitrij, divotvorce vologodskij

25. 12.
Svt. Meletij, archiep. antiochijský • + Svt. Alexij, metropolitá moskevský a celé Rusi, divotvorce; ct. Marie – Marín; svt. Urban, ep. římský; svt. Antonios II., patr. konstantinop. + Yverská ikona Matky Boží

26. 13.
Ct. Martinián Palestinský (Martin Caesarijský) • Svt. Eulogios, archiep. alexandrijský; ct. Štěpán – v mništví Simeon – král srbský, myrotočivý; ct. Zoja a Fotina (Světlaná); ap. mč. Akyla a Priscilla

27. 14.
+ **Sv. Cyril – apoštol Slovanů**. Ct. Auxentij • Ct. Issakij Pečerský, zátvorník; svt.mč. Filemon Gazský

28. 15.
Ap. ze 70ti Onesim – učed. ap. Pavla • Ct. Pafnutij, monach a jeho dcera ct. Eufrosynia, alexandrijská monaška; ct. Eusebios, poustevník syrský

BŘEZEN

1. 16. (29. února dle občanského kalendáře v přestupném roce)
Svt. mč. Pamfilij, presbyter, Valentýn, diákon (a mč. Porfýrij, Pavlos, Seleukios, Iulianos, Theodulos, Ilias, Iere-mias, Isaias, Samuil a Daniil v Kaesareji Palestinské) • ct. Maruf, ep. mesopotámský

9. 26.
Svt.mč. Basileus, ep. amasijský • Spr. Glafira, panna; ☩ svt. Stefan Permský; ct. Justus

10. 27.
☩ **Ap. a svt.mč. Simeon**, ep. jerusalemský, příbuzný Pána • Ct. Simeon Nový Sloupovník; ct. Jan, igumen katharský; ct. Štefan, igumen pečerský, ep. vladimírsko-volyňský; svt. mč. Ilarion Trojickij

11. 28.
Ap. ze 70ti: Jáson a Sozipáter (a další s nimi trpící); mč. Dáda, Maxim a Kintilián • Mč. Saturnin a druhové

12. 29.
Sv. devět mč. kyzických: Theognid, Rufus, Antipater, Theostich, Artemij, Magnus, Theodot, Thaumasi, Filemon; ct. Memnon Divotvorec • **Svt. Vasilij Ostrožský** (Černá Hora); ct. Amfilochij Počájevský. Dobyti Konstantinopole Osmany (1453; den smutku pro Řeky)

13. 30. Je-li půst, povoleno víno a olej
+ **Ap. Jakub Zebedeus**, bratr Jana Theologa • Ct. Kliment, písní pěvec; svt. Nikita Pečerský, ep. novgorodský, zátvorník; + **svt. Ignatij Brjančaninov**, ep. kavkazský a černomořský

KVĚTEN

Den má 14 hod. a noc 10 hod.

14. 1.
Pror. Jeremiáš • Tamara, carevna gruzínská; ct.mč. Euthimij, Ignatij a Akakij athonští; ☩ ct. Pafnutij, divotvor. Ikony Matky Boží: Byzantská, Myrodárná, Andronikova

15. 2. Je-li půst, povoleno víno a olej
☩ **Svt. Athanasios Veliký**, patriarcha alexandrijský • Spr. Tabitha. + Přenesení ostatků Borise a Glěba, po křtu Romana a Davida; ap.rovn. Boris, kn. bulharský, po křtu Michal, později mnich; svt. Athanasij III., patriarcha cařihradský, lubenský divotvorce

16. 3.
Mč. Timothej a Maura • + Ct. Theodosij, igumen pečerský; ct. Petr Divotvorce, ep. Ikona Matky Boží pečerská

17. 4.
Mč. Pelagie, panna z Tarsu • Svt.mč. Erasmus, ep. thormský; svt.mč. Silván, ep. gazský a s ním 40 dalších; přenesení ostatků spr. Lazara a ap.rovn. Marie Magdalské do Cařihradu a obnovení chrámu. Staroruská ikona Matky Boží

18. 5.
Slavná vmč. Irena • Mč. Neofit, Gáius a Gajana; ct. Varlam Serpuchovský. Ct. Efrém Novozjevený, divotvůrce. Ikona „Neupivajemaja Čaša“

19. 6.
Spr. Job Mnohostrádajcí; ct. Jov Počájevský, igumen a divotvorce • Ct. Micheáš Radonežský

20. 7. Svátek (je-li půst, povoleno víno a olej)
☩ **Zjevení znamení svatého Kříže** ve dne nad Jerusalemem o 9. hod. denní • Mč. Akakij, setník; ct. Nil Sorský Myrotečivého; ct. Nil Myrotečivý

21. 8. Svátek (je-li půst, povoleno víno a olej)
⊕ **Ap. evangelista Jan Theolog**, miláček Páně; **ct. Arsenios Veliký**; ct. Pimen Postník a Arsenij Pracovitý, pečerských

22. 9.
Pror. Isaiáš; mč. Kryštof • + Přenesení ostatků svt. Mikuláše z Myr Likejských do Bari. Ct. Josef Optinský

23. 10. Paremije
+ **Ap. Šimon Zelota** (Horlivec) • Mučedníků: Alfea, Filadelfa, Kypriana, Onisima, Erasma a dal. Ct. Isidora Jurodivá; mč. Vasilij; ct. Simeon, divotv. pečerský, ep. suzdalský; blaž. Simon, pro Krista jurodivý, jurevecký

24. 11. Svátek (je-li půst, povoleno víno a olej)
Žid 7,26–8,2; Mat 5,14–19

⊕ **Svatí apoštolům rovní Metoděj a Cyril, apoštolé a učitelé Slovanů**; kn. Rostislav Velkomoravský; sv.mč. Mokios • Ct. Sofronij Pečerský, zátvorník; svt.mč. Josef, metrop. astrachanský. Obnovení Cařihradu (Konstantinopole)

25. 12.
Svt. Epifanij Kyperský; German, patr. konstantinop. • Svt.mč. Hermogen, patr. moskevský a celé Rusi, divotv.

22. 9.

Mč. Eupsychos (Dušan) •

Ct.mč. Vadim, archimand. a učedníci jeho

23. 10.

Mč. Terent, Pompus a druhové: Afrikan, Makarij, Zenon, Alexandr a dal. 33 • Mč. Jákob, presbyter a Azadan a Abdikij, diakoni perští; svt.mč. Řehoř V., patriarcha konstantinop.

24. 11.

Svt.mč. Antipas, ep. Pergamy asijské • Mč. Prokes a Martinian; sv. Kurduva

25. 12.

Ct. Basil, vyznavač a ep. parijský • Svt.mč. Zinon, ep. veronský; sv. Isák ze Sýrie; Antusie, panna; ct. Athanasie, igumenie; svt. Sergej, patriarcha konstantinop.

26. 13.

Svt.mč. Artemon, presbyter laodicejský a družina • Mč. Krescent z Myr Licejských; sv.mč. Thomaida Egyptská. (Přepadení Konstantinopole papežskými křižáky 4. křížové výpravy)

27. 14.

Svt. Martin Vyznavač, papež římský • Mč. Antonij, Jan a Eustratij litevští; ct. Christoforos (Kryštof) Savvait; sv. Valentýn

28. 15.

Ap. ze 70ti: Aristarch, Pudens a Trofimos • Mč. Theodor, presbyter; svt. Leonid Athénský; Sebastían; Sáva Gót; sv. Mstislav, kníže ruský

29. 16.

Mč. Agapie (Milena), Irena a Chionie • Mč. Leonid, Charriessa, Nika, Galina, Kalisa. Basilissa, Nunechia a Theodora

30. 17.

Svt.mč. Simeon, ep. perský (a s ním přes tisíc dalších – např. Abdélaje a Anania, presbyterů, Usthazana, eunucha, Fusiky, Askitrie dcery jeho, Azaty aj.); ct. Akakij, ep. meletinský • Mč. Adrian; + ct. Zosima, igumen solo-večský; svt. Agapet (Miloslav), papež římský; svt. Makarij, archiep. korintský

KVĚTEN**1. 18.**

Ct. Jan, učedník sv. Řehoře Dekapoly • Svt. Kosma Vyznavač, ep. chalcedonský; mč. Jan Nový; mč. Viktor, Zotik, Akindin, Zinon, Severin a Kesarij

2. 19.

Ct. Jan ze Staré jeskyně (8. st.) • Mč. Christofor, Theona a Antonij, vojín; svt.mč. Pafnutij Jerusalemský; svt. Řehoř Vyznavač, ep. antiochijský; svt. Trifon, patriarcha konstantinop.; ct. Simeon Bosý (Athos); ct.mč. Agathangel Esfigemenský; prvý z hierarchů amerických Josaf, osvítitel Ameriky + blaž. Matrona Moskevská

3. 20.

Ct. Theodor Trichina • Ap. Zacheus, bývalý celník; mč. Gabriel Ruský; svt. Řehoř, svt. Anastasij I. Sinajský a svt.mč. Anastasij II patriarchové antiochijsští; svt. Be-tran a Theotim, ep. Malé Skithie; ct. Anastasios, igumen Sinajské Hory

4. 21.

Svt.mč. Januariat, ep. a s ním mč. Prokulus, Sossij a Faustus, diakoni, Disiderij, čtec, Eutichos a Akution; mč. Theodor (a matka jeho Filippie, Dioskoros, Sokrates a Dionýsij) • Svt.muč. Basil (Martyš), kněz a mučedník

5. 22.

Ct. Theodor Sykeot, ep. anastasiopolský • Ap. Nathana-el, Lukáš, Kliment; ct. Vitalij; přenesení ostatků zbožného knížete Vsevoloda (po křtu Gabriele)

6. 23. Svátek (je-li půst, povoleno víno a olej)

+ Vmč. Jiří Vítězný, divotvorce • Mč. Alexandra a Valérie, císařovny; mč. Anatolij a Protoleon, Glykerius – rolník, Athanasij – žrec, Valerius

7. 24.

Mč. Sáva Stratelat (a s ním 70 vojáků) • Ct. Tomáš, jurodivý; ct. Elisabeta, divotvůrce; sv. Lukáš, švec; ct. Sáva, divotvorce pečerský; ct. Alexij, zátvorník pečerský

8. 25. Svátek (je-li půst, povoleno víno a olej)

+ Ap. evangelista Marek • Mč. Nikus; svatých 8 otců poustevníků; svt. Makedonos, patriarcha konstantinop.

2. 17. (1. března) Je-li půst, povoleno víno a olej

☩ Vmč. Theodor Tyron • Spr. Mariamna, sestra ap. Filipa; svt.mč. Hermogen, patriarcha moskevský a celé Rusi, divotvorce; ct. Theodor, mlčenlivce pečerský

3. 18. (2. března)

Svt. Lev I., papež římský • Svt. Agapet Vyznavač, ep. synnadský; mč. Viktor, Dorothej, Theodulij a Agrippa; svt. Flavián Vyznavač, patriarcha cařihradský

4. 19. (3. března)

Ap. ze 70ti: Filemon, Archippos a mč. aprovn. Apfie • Ct. Eugenij a Makarij Vyznavači, presbyteri antiochijsští; ct. Dosithej Palestinský; svt.mč. Nikitas z Epiru

5. 20. (4. března)

Svt. Lev, ep. katánský • Ct. Vissarionos Veliký. Ct.mč. Kornel Pskov.; svt.mč. Sadok, ep. perský a 128 mč. s ním

6. 21. (5. března)

Ct. Timotej ze Symvoly; svt. Eustathios Antiochijský • Svt. Ioannis Scholastikos, patriarcha konstantinop.

7. 22. (6. března)

Nalezení ostatků svatých mučedníků v Eugenii • Mč. Mořic a syn Fotín se 70ti vojíny; ct. Athanasios Vyznavač; sv. Telesforos, papež římský; ct. Thalasio, Limnios a Baradatos, poustevníci syrští

8. 23. (7. března)

Svt. mč. Polykarp Smyrenský • Mč. Thea (Božena); ct. Alexandr, zakladatel společenství „nespících“

9. 24. (8. března) Je-li půst, povoleno víno a olej. Předchůdci: 2.Kor 4,6–15; Mat 11,2–15

+ První a druhé nalezení hlavy Jana Křtitele • Ct. Erasmus Ruský, mnich

10. 25. (9. března)

Svt. Tarasios, patr. cařihradský • Svt.mč. Regin; ct. Erasmus a Pafnutios, kefalští monaši

11. 26. (10. března)

Svt. Porfýrij, ep. gazský • Mč. Sebastían a Christodulos

12. 27. (11. března)

Ct. Prokop Dekapolita, vyznavač • Mč. Julián a Chronion Alexandrijský; ct. Tit, presb. pečerský; ct. Thalalos Syrský

13. 28. (12. března)

Ct. Vasilios Vyznavač, Dekapolita • Ct. ženy Marína a Kýra a Domnina (Dominika), syrské mon.; svt.mč. Proterij, papež alexandrijský; svt.mč. Nestor, ep. magidijský; ap. Nymfas a Evulos; blaž. Nikola, pro Krista jurodivý

13. 29. (V nepřestup. roce se přeska-kuje a svatí se oslavují 28. 2.)

Ct. Jan Kassian Říman • Ct. Jan, nazývaný Barsonofij, ep. damašský (5. st.); ct. Lev, mnich kappadocký; ct.mč. Theostirikt

BŘEZEN

Den má 12 hod. a noc 12 hod.

14. 1.

Ct.mč. Eudokie • Ct. Agapij Vatopedský (Athos); mč. Nestor a Trivimius; sv. David Velšský, mnich a biskup

15. 2.

Svt.mč. Theodot, ep. kirenejský • Ct. Agathon Egyptský; mč. Euthalie; ☩ svt. Arsenij, ep. tverský

16. 3.

Mč. Eutropij, Kleonik a Vasilisk • Ct. Piama, panna; ct. Alexandra Alexandrijská; svatí Zinon a Zoilos

17. 4.

+ Přenesení ostatků sv. kn. Václava do Prahy. Ct. Gerasim Jordánský •

Mč. Pavel, sestra jeho Juliána, Kodrat, Akakij a Stratonik. Svatí ze Pskova umučení latiníky; ct. Ioasaf a Vasilij

18. 5.

Mč. Konon • Mč. Iraida; mč. Onisij; Evlogij Palestýnský; Archelus; Marek Postník; ct. Hesychie Postník; mč. Jan Bulharský; svt. Luka Vyznavač, simferopolský

19. 6.

Sv. 42 mč. ammorejší muslimy zabítí (Konstantin, Aetij, Theofil, Theodor; Melissen, Kallistos, Vasoj a dal.) • Nalezení Uctívaného Kříže a Hřebů svatou císařovnou Helenou v Jerusalemě. Ct. Jov, ve schimě Ius Anzerský. Ikona Čenstochovská, Šostakovská a „Blahodatné nebe“

20. 7.

Svt. mč. chersonští: Basil, Efrém, Kapiton, Eugen, Jetherij, Elpidij a Agathodor, ep. • Svt. Pavel Vyznavač, ep. prusidský; ct. Pavel Prostý; ep. Nestor, ct. Emilian

21. 8.

Svt. Theofylakt Vyznavač – ep. nikomedský • Ap. ze 70ti Hermas; svt. mč. Theodorit, presbyter antiochijský.

22. 9. Svátek (je-li půst, povoleno víno a olej) 40ti mučedníkům – na liturgii: Žid 12,1–10; Mat 20,1–16

+ **Sv. 40 mč. sevastijských** – Kyrion, Kandid, Domnos, Valentij, Severián, Leontij, Klaudius, Smaragd, Theodulos a další • Spr. Kesarij; spr. Tarasios

23. 10.

Mč. Kodrat a druhové – Kyprian, Dionisij, Anektos, Pavel, Kriskentij, Viktorin, Viktor, Serapion, Leonid a další mučednice Chariessa, Basilissa, Nika, Galla, Galina, Theodora a další • Ct. Anastasie Patricie

24. 11.

Svt. Sofronios, patriarcha jerusalemský • Svt. Euthimij, archiep. novgorodský, divotvorce; ct. Sofronij, zátvorník pečerský; ct. Řehoř Sinajský; ct. Jan Moschos

25. 12.

Ct. Theofan Vyznavač • **Svt. Řehoř** – papež římský (Dvojeslov – Dialogus); ct. **Simeon Nový Theolog**

26. 13.

Svt. Nikifor, patriarcha cařihradský • Mč. Christina Periská; svt. mč. Puvlios, ep. athénský; mč. Sabin Egyptský

27. 14.

Ct. Benedikt Nursijský (zakladatel mnišství na Západě) • Svt. Euschimonos z Lampsaky. Kn. Rostislav – Michail Kyjevský; svt. Theognost, metropolita kyjevský a celé Rusi

28. 15.

Mč. Agapij (Miloš) a druhové – Puplios, Timolaos, Romulos, dva Alexandrové a dva Dionýsiové • Mč. Nikandros, lékař; svt. mč. Alexandr, jerej v Sidé

29. 16.

Mč. Sabin a Papas • Mč. Alexandrus – papež římský; ap. Aristobulus, ep. británský; ct. Christodulos, divotvorce; svt. mč. Trofymos a Thalos, presbyteri. Sv. Brendan, igumen, mořeplavec a první svatý Ameriky

30. 17.

Ct. Alexij – člověk Boží • Sv. Marín Palestinský, voják; ct. mč. Pavel, Kyp; svt. Patrik, ap. a osvítel Irů; ct. ig. Makárij Kaljazinský, divotvorce; svt. mč. Gabriel Mtsyr

31. 18.

Svt. Cyril, archiep. jerusalemský • Ct. Aninas – monach na Eufratu; mč. Trofimos a Eukarpos; **svt. Nikolaj Velimirovič**; mč. Eduard, král Anglie

DUBEN**1. 19.**

Mč. Chrystant a Daria (a s nimi v Římě: tribun Claudius, jeho žena Hilaria, jejich synové: Iason, Maurus, presbyter Diodorus a diákon Marianus) • Muč. Pancharios Nikomedský. Ct. Vassa Pskovská

2. 20.

Ct. otcové Jan, Sergij, Patrikij a další v monastýru sv. Sávy umučení Saracény • Mč. Fotýna (Světлана) Samaritánka a dal. Spr. Ábel. Svt. Nikita, vyznavač, archiep. apolloniadský; **ct. muč. z monastýru ct. Theodosia Kinoviarcha v Jerusalemě umučení Peršany**

3. 21.

Ct. svt. Jakub Vyznavač • Svt. Cyril, ep. katánský; svt. Thoma, patriarcha cařihradský; **ct. Serafim Vyrický**

4. 22.

Svt. mč. Basilij – presbyter ankrýský • Mč. Drosida a s ní panny: Aglaída, Apollinaria, Daria, Mamthusa a Taisia; **ct. vyzn. Paraskeva (ve schimě Nina) Podkarpatská**

5. 23.

Ct. mč. Nikon, ep. a 199 žáků jeho • Mč. Filita a Lýdie, žena jeho a děti jejich; ct. Nikon, ig. kyjevsko-pečerský

6. 24.

Předsvátek Zvěstování • Ct. Zachariáš Egyptský, zatvorník; svt. Artemon Soluňský, ep. seleukijský; svt. Severus, ep. katánský; svt. mč. Parthenij, patr. konstantinop.

7. 25.

Svátek z dvanáctera (není-li Velký týden – povolena ryba po liturgii). Na večerní liturgii sv. Jana Zlatoustého: paremije dne a svátku: Exod 3,1–8; Příklad 8,22–30 a pak **Žid 2,11–18; Luk 1,24–38**

+ **ZVĚSTOVÁNÍ PŘESVATÉ BOHORODICE** • **Sv. Prokop Sázavský**. Svt. Tichon Vyznavač, patr. moskevský; ct. Justýn Čeljijský (Popovič)

8. 26.

Je-li půst, povoleno víno a olej Opuštění Zvěstování. Svt. **Sbor archanděla Gabriela** • Svt. mč. Irenej, ep. sirmijský. Mč. Bathusius a Bercus, presbyteri, mnich Arpidus a dal., svt. mč. Eusebij

9. 27.

Mč. Matrona Soluňská • Mč. Manuel a Theodosij; sv. Pafnutij; ct. Jan Jasnovidný, egyptský

DUBEN

Den má 13 hod. a noc 11 hod.

14. 1.

Ct. **Marie Egyptská** • Spr. Achaz; mč. Gerontij a Basildos; ct. Euthymij Suzdalský

15. 2.

Ct. Titus, divotvorce • Mč. Amfián a Edesij; Řehoř Nikomedský

16. 3.

Ct. Nikita Vyznavač, igumen midikijského monastýru • Mč. Theodosie (Bohuslava) Tyrská, panna; svt. Antioch. Ct. Amfilochios (Makris), stavec patmoský

17. 4.

Ct. Josef, písní skladatel, a Jiří z Maleje • Ct. Zosima (naleznuvší ct. Marii Egyptskou); svt. Theon, metrop. soluňský; mč. Kallinik; svt. mč. Nikita Slovan

18. 5.

Mč. Theodulos, čtec a Agathopod, diakon a další • Ct. Theodora Soluňská; ct. Puplios Egyptský; ct. Theona,

10. 28.

Ct. Ilarion Nový, igumen; ct. Stefan Divotvorce, igumen • Mč. Ionah a Varachios a další s nimi v Persii. Ct. mč. Eustratij Pečerský; mč. Bojan, kníže bulharský. Sv. Priskos, Malchos a Alexandros Palestinstí

11. 29.

Svt. mč. Marek, ep. arethuský, Cyril diakon a další, kteří trpěli pod tyranem Juliánem • Ct. Jan Egyptský, poustevník; ct. Mark a Iona Pskovsko-pečerský; svt. Eustathios Vyznavač

12. 30.

Ct. **Jan Sinajský, zvaný Klimakos** (Žebříkovec) • Ap. ze 70ti: Sosthen, Apollos, Kefa, Kesarij a Epafroditos; svt. Jan, patriarcha jerusalemský; svt. Sofronios, ep. irkutský; sv. Euvula, matka vmč. Pantelejmona

13. 31.

Svt. mč. Ipatij, ep. gangerský • **Spr. Josef Spanilý**; svt. metrop. moskevští a celé Rusi, divotvorci: Jóna a Innozentij; ct. Apollonios; svt. mč. Abdas, ep. perský a Benjamin, diákon. Yverská ikona Matky Boží (na Athosu)

Simeon a Forvín; Marek Athénský; Platon Vyznavač, igumen studijský

19. 6.

+ **Svt. Metoděj**, apoštolům rovný, učitel Slovanů, archiepiskop moravský; svt. Eutychos, archiep. konstantinop. • Mč. Jeremiáš a Archilij, jerej; sv. 120 mč. persidských; ct. Platonida Syrská; Řehoř Byzantský (Athos)

20. 7.

Ct. Jiří Vyznavač, metrop. meletinský • Mč. Kallipij, Rufin, Akilina a s nimi 200 vojáků; Prokop a Petr. Byzantská ikona Matky Boží

21. 8.

Ap. ze 70ti Irodion, Agav, Asinkrit, Ruf, Flegont, Herm a druhové • Svt. Celestýn, papež římský; svt. Nifont, ep. novgorodský a divotvorce pečerský

Doslov a překladatelské poznámky

Text českého znění liturgie je převzatý z „Lidového sborníku modliteb a bohoslužebných zpěvů pravoslavné církve“ a „Služebníku“ od presbytera Čestmíra Kráčmara. Revidováno dle církevně-slovanského Služebníku; doplněno (místy s přihlédnutím i k řeckému „Ieratikonu“ – zvláště v proskomidii). Zde použité církevně-slovanské znění vychází ze současného ruského Služebníku, avšak upraveno je místy dle našeho prešovského vydání (1950, text adaptován pro místní situaci) a srbského vydání (1962). Nepatrně je v některých ohledech editováno pro použití v rámci tohoto vydání a dle místních zvyklostí. Přihlédnuto bylo v jednotlivostech i k řeckému textu.

Úmyslem při této práci bylo navázat na liturgické dílo doby sv. vladyky mučedníka Gorazda, který vnímal tehdejší liturgické texty jako misijní provizorium zacílené dle církevních potřeb tehdejší doby. Při úpravách byla snaha neodtrhnout se od jazykového stylu gorazdovských liturgických textů, ale plynule na něj navázat. Současně však rozšířit liturgické znění do jeho plného rozsahu a zároveň opravovat některé překladové nepřesnosti, upravovat významové odchylky a místy i poněkud jazykově modernizovat text. Nebylo možno se vyhnout změně některých termínů, kde to vyžaduje prohloubení přiléhavosti překladu či jeho zpřesnění. Považovat znění liturgie, jak je zachyceno v Lidovém sborníku, za nedotknutelné, by odporovalo intencím samotného sv. Gorazda. Do zde předložené práce se promítalo přesvědčení o smysluplnosti (z hlediska pastýřského i misijního) liturgického používání mírně archaické polohy jazyka jako duchovně prospěšné a přirozené v náboženské sféře. Překladatelská práce se nesla v duchu přesvědčení o nutnosti vytvářet a udržovat osobité české pravoslavné pojmosloví.

Používání pojmu „blahodat“, který je součástí dějinného utváření místního slovanského jazyka a byl znovu uveden do českého pravoslavného prostředí jediným českým *pravoslavným* překladem Nového zákona na přelomu 19. a 20. století, lze považovat za důležitou součást vytváření českého pravoslavného lexika.

Poznámka ke slovu „blahodat“

Termín „blahodat“ je naším místním původním staroslověnským slovem pro nestvořené posvěcující Boží energie, Boží posvěcující dar (řecké *cháris*). Slovní termín s tímto obsahem se z českého lexika vytratil v průběhu těch staletí, kdy pravoslavná církev nemohla na našem území svobodně působit; spolu s tímto slovem u nás zmizelo povědomí o *nestvořených Božích energiích* (nepravoslavné církve totiž nevěří v nestvořené energie). Tento důležitý

ZÁŘÍ

Den má 12 hod. a noc 12 hod.

14. 1. Svátek (je-li půst, povoleno víno a olej)
1.Tim 2,1–6; Luk 4,16–22 (novoletí)

+ **Začátek nového církevního roku** (letopočet od stvoření světa). Ct. **Simeon Sloupník** (a matka jeho Marta) • Sbor přev. Bohorodice (arménský); mč. Aithal; mč. 40 žen postnic a mč. Ammun, diakon, učitel jejich; mč. Kallistos, Euod, Hermogen (bratři); spr. Jozue Navin

15. 2.
Mč. Mamant (a otec jeho Theodot a matka Rufína); svt. Jan Postník, patriarcha cařihradský • + Ct. **Antonij Prvozakladatel a Theodosij Pečerstí**, kinoviálního monašství na Rusi vůdcové; 3618 mč. nikomedských

16. 3.
Svt.mč. Anthimos, ep. nikomedský (a s ním diakon Theofil, Dorothej, Mardonij, Migdonij, Petr, Indis, Gorgonij, Zinon a Domena, panna a Euthimij) • Sv. Thiba, diakonisa; mč. Basilissa Nikomédská; bl. Jan, divotvorce rostovský

17. 4.
Svt.mč. Vavylos, ep. Velké Antiochie (s ním tři děti a matka jejich Christodula); sv. **Bohavidoucí pror. Mojžíš** • Mč. Hermína, dcera ap. Filipa

18. 5.
☩ Pror. Zachariáš (a spr. Alžběta, rodiče sv. Jana Křtitele) • Zabití kn. Gléba; mč. Iriada; mč. Raisa

19. 6. Je-li půst, povoleno víno a olej
☩ Vzpomínání divu arcivojevůdce archanděla Michaela • Mč. Eudoksij (Romilus, Zinon, Makarij a s nimi 11.000 dalších v Armenii); ct. Archipus.

20. 7.
☩ Předsvátek Narození přev. Bohorodice. Mč. Sozont • Ap. ze 70ti Ebodos a Onisiforos; ☩ svt. Joan, archiep. novgorodský; ct.mč. Makarij Kaněvský, archimandrita

21. 8. Svátek z dvanáctera (povolena ryba)
Filip 2,5–11; Luk 10,38–42; 11,27–28

☩ **NAROZENÍ PŘESVATÉ BOHORODICE** • Ct. Ethelburga, britská královna

22. 9. Je-li půst, povoleno víno a olej
Galat 4,22–31; Luk 8,16–21 (bohootcům)

☩ **Spr. rodiče Jáchym (Joakim) a Anna** • Mč. Severián (a Chariton). ☩ Ct. Josef Volocký, divotvorce; ct. Theofan Vyznavač; bl. Nikita Cařihradský; svt. Feodosij Černigovský. Památka 3. všeobecného (ekumenického) sněmu

23. 10.
Mč. Minodora, Mitrodora a Nymfodora • Ap. ze 70ti: Apellus, Lukius a Kliment; sv. Pulchérie (Krasava), císařovna řecká; ct.kn. Ondřej Kamenský

24. 11.
Ct. Theodora Alexandrijská • + Ct. **Sergej a German, valaamští divotvorci**; + ct. **Siluan Athonský**; mč. Ia a s ní 9000 mč. v Persii; mč. Dimitrij, jeho žena Evanthia a Dimitrián, syn; svt. Daniel, keltský mnich a biskup. Ct. Eufrosin, svatý kuchař

25. 12.
☩ Opuštění Narození přev. Bohorodice. Svt.mč. Antonimij, ep. italský • Svt.mč. Kornutos, ep. nikomedský; mč. Julián a s ním 40 mč. Chirotonie svt.mč. Gorazda

26. 13. Je-li půst, povoleno víno a olej
Předsvátek Povýšení. ☩ Obnovení chrámu Vzkříšení v Jerusalemě. Svt.mč. Kornelius, setník • Svt.mč. Julián, presbyter; mč. Eliáš, Zotik, Lukián a Valerián

27. 14. Svátek z dvanáctera a půst (povoleno víno a olej, ale bez ryby) 1.Kor 1,18–24;
Jan 19,6–11; 13–20; 25–28; 30–35

☩ **POVÝŠENÍ SVATÉHO KRÍŽE PÁNĚ**
(Čili „Pozdvihování svatého Kříže nad celým světem“; navrácení Kříže.) • Zesnutí svt. Jana Zlatoušého

28. 15.
☩ **Velkomučedník Nikita** • Svt.mč. Filius, ep. a mnozí s ním; mč. Theodot, Askliad a Maxim; mč. Porfýrij; ct. Filothej, kněz v Malé Asii; svt. Simeon, archiep. soluňský

29. 16. Svátek. Efez 4,17–25; Mat 13,44–52
+ **Sv. mč. Ludmila, kněžna česká**; ct. **Prokop, igumen monastýru sázavského**. ☩ Vmč. Euthimie Všechvalná • Mč. Sebastiana; mč. Melitina; mč. Viktor a Sosthenos; ct. Dorotheos, poustevník egyptský

Narození“ na 1. ledna, a proto úplně zmizí (služba k ní se koná 26.12. na „Sbor převs. Bohorodice) ve prospěch „neděle před Bohozjevním“.

Sobota před Bohozjevním:

1.Tim 3,14–4,5; Mat 3,1–11

NEDELE PŘED BOHOZJEVNÍM

2.Tim 4,5–8; Mar 1,1–8

»Počátek Evangelia Ježíše Krista, Syna Božího... On vás bude křtít Duchem Svatým.«

Je-li předvečer Zjevení Páně v sobotu či v neděli, slouží se liturgie sv. Jana Zlatoústého (dopoledne). Na veliké večerní (koná se samostatně večer):

paremije a 1.Kor 10,1–4; Luk 3,1–18

Pak velké svěcení vody.

V den svátku liturgie sv. Basila Velikého (dopoledne):

Tit 2,11–14; 3,4–7; Mat 3,13–17

Velké svěcení vody

Předcházející pátek:

liturgie se nekoná, čtou se královské hodinky.

Je-li předvečer Zjevení Páně jiného dne, než je sobota či neděle, slouží se večerní liturgie sv. Basila Velikého (večerní spojená s liturgií):

paremije a 1.Kor 10,1–4; Luk 3,1–18

Pak velké svěcení vody.

V den svátku liturgie sv. Jana Zlatoústého (dopoledne):

Tit 2,11–14; 3,4–7; Mat 3,13–17

Velké svěcení vody

Sobota po Bohozjevním

Efez 6,10–17; Mat 4,1–11 (*pak řadové čtení*)

NEDELE PO BOHOZJEVNÍ

Efez 4,7–13 (od pol.); Mat 4,12–17

»Čiňte pokání, neboť se přiblížilo Království nebeské.«

Další řadové neděle

31. NEDELE PO 50nici; o slepém na cestě, vírou uzdraveném

hlas 6. — 1.Tim 1,15–17 (od pol.); Luk 18,35–43

»Prohlédni! Víra tvá tě uzdravila.«

- Jak 2,14–26; Mar 10,46–52
- Jak 3,1–10; Mar 11,11–23

- Jak 3,11–4,6; Mar 11,23–26
- Jak 4,7–5,9; Mar 11,27–33
- 1.Petr 1,1–2; 10–12; 2,6–10; Mar 12,1–12
- 1.Sol 5,14–23; Luk 17,3–10

Pokud je možno, lze (např. jako poslední neděli před Zacheovou nedělí) ještě vložit následující uvedenou neděli se čtením vybraným sv. mučedníkem Gorazdem. (Roční paschální kruh biblického liturgického čtení musí však vždy končit Zacheovou nedělí, kterou nelze vypustit a po níž následuje první neděle paschálního kruhu pro další rok – neděle Celníka a farizeje.)

Neděle se čtením dle místní tradice sv. Gorazda:

Neděle O TOM, CO JE PODSTATNÉ A CO NIKOLIV

Efez 2,4–10; Luk 11,37–44

»Čistíte zevnějšek..., ale vnitřek váš pln jest nešlechternosti... Běda vám, kteří opouštíte spravedlnost a lásku Boží.«

- 1.Sol 2,20–3,8; Luk 8,26–39
- 1.Sol 3,9–13; Luk 11,29–33
- 1.Sol 4,1–12; Luk 11,34–36
- 1.Sol 5,1–8; Luk 11,46–12,1
- 1.Sol 5,9–13; 24–28; Luk 12,2–12
- 2.Kor 11,1–6; Luk 9,1–6

POSLEDNÍ NEDELE PO 50nici;

O ZACHEOVI

1.Tim 4,9–15; Luk 19,1–10

»Přišel Syn člověka, aby hledal a spasil, co bylo zahynulo.«

- 1.Petr 2,21–3,9; Mar 12,13–17
- 1.Petr 3,10–22; Mar 12,18–27
- 1.Petr 4,1–11; Mar 12,28–37
- 1.Petr 4,12–5,5; Mar 12,38–44
- 2.Petr 1,1–10; Mar 13,1–8
- 2.Tim 2,11–19; Luk 18,2–8pol.

Další pohyblivá čtení v průběhu roku:

Památka ruských novomučedníků

Od r. 1992 se slaví se dne 25.1./7.2. (v den zesnutí sv. nmč. Vladimíra, metropolitů kyjevského a haličského) v neděli, není-li ten den neděle, tak prvou neděli po tomto datu. (Kdyby na tu neděli připadla památka tří světitelů,

ŘÍJEN

Den má 11 hod. a noc 13 hod.

14. 1. Svátek (je-li půst, povoleno víno a olej)
Žid 9,1–7; Luk 10,38–42; 11,27–28

⊕ **Záštita převaté Bohorodice (Pokrov).** Ap. ze 70ti Ananiáš; ct. Roman Sladkopěvec • Mč. Dominik Soluňský; mč. Krescents, Evagrius, Marcialus, Jannarius, Alexandr, Hotie, Saturnie, Věra, Prima, Donata a dalších; ct. Jan Kukuzel a Řehoř Athonský; ☩ ct. Sávva, višerský divotvorce

15. 2.
☩ Svt.mč. Kyprián a mč. Justýna • Blaž. Ondřej, pro Krista jurodivý. Kn. Anna Kašinská; blaž. Kyprián, jurodivý; mč. Řehoř Athonský

16. 3.
☩ Svt.mč. Dionýsios Areopagitský, ep. athénský • Rustikos, presbyter a Jelevferij, diakon; ct. Jan Chozevita, ep. caesarijský; bl. Hesychast Athonský

17. 4.
Svt.mč. Jerotheos, ep. athénský • Sv. Damara; mč. Dominika a dcery její Veronika a Prosdokie; ct. Ammon; sv.kn. Vladimír Novgorodský, divotvorce; ☩ svt. Hurij a Varsonofij Kazanští

18. 5.
Mč. Charityna • ☩ Svt. Petr, Alexej, Jóna, Filip, Hermogen Moskevští a celé Rusi, divotvorci; svt.mč. Dionýsios, ep. alexandrijský; ct. Damián, Jeremija a Matěj, jasnovidní proroci pečerský

19. 6. Je-li půst, povoleno víno a olej
☩ Svt. ap. Tomáš • Ct.mč. Makarios Athonský

20. 7.
☩ Mč. Sergej a Bakchus • Mč. Julián, presbyter a Kesarij, diakon; mč. Eusebios a Filinos; mč. Pelagie z Tarsu; svt. Marek, papež římský; ct. Sergij Poslušný, pečerský

21. 8.
Ct. Pelagie • Ct. Taisie Egyptská; ct. Trifon, archimandr.; ct. Dositej; sv. Petronie (Petronilla); sv. Alexij Karpatský

22. 9. Je-li půst, povoleno víno a olej
☩ Ap. Jakub Alfeův • Ct. Andronik a žena jeho Athanasie. Spr. Abraham, praotec a příbuzný jeho Lot

23. 10.
Mč. Eulampios a Eulampie • ☩ Ct. Amvrosij Optinský. Blaž. Andrej Totemský, pro Krista jurodivý; 26 ct.mč. zo-grafských. Sbor volynských svatých

24. 11. Památka svatých Otců 7. všeobecného sněmu (koná se nejbližší neděli)
Ap. ze 70ti Filip (ze sedmi diakonů); ct. Theofan Popsaný, vyznavač a kánonů tvůrce, ep. nikejský • Ct. Lev Optinský. Sbor ctihodných optinských starců: Lva, Makarije, Amvrosije, Moiseje, Antonije, Ilariona, Isakije, Anatolije, Josifa, Varsonofije, Anatolije, Nektarije, Nikona vyznavače, Isakije svt. mč. Mč. Zinaida a Filonilla; sv. Viktorina; ct. Feofan, postník pečerský. Památka divu ikony Pána našeho Ježíše Krista v Bejrútu

25. 12.
Mč. Probus, Tarachos a Andronik; ct. Kosma, ep. maiumský, kánonů tvůrce • Mč. Domnika; sv. Martin Milostivý, ep. tourský. ☩ Svátek sv. Jana Křtitele na památku přenesení z Malty části dřeva Kristova Kříže, ikony Matky Boží napsané sv. evangelistou Lukášem a pravé ruky Předchůdce a Křtitele Páně Jana. Svátek Jerusalemské ikony Matky Boží

26. 13.
Mč. Karpus a Pappas (a s nimi Agathodor a Agathonika) • Ct. Benjamín Pečerský; mč. Florentij; vmč. Chrysie (Zlatava) Bulharská. ☩ Yverská ikona Matky Boží

27. 14.
Mč. Nazárij, Gervasij, Protasij i Kelsus; ☩ ct. Paraskeva Srbská (svatá Petka) • Mč. Silván, presb. gazský; ct. Nikola Svatoš, pečerský, kn. černigovský

28. 15.
Ct. Euthimij Nový, Soluňský; ct.mč. Lukián, presb. anti-ochijský • Sv. kníže Rostislav Moravský. Svt.mč. Lukián Pečerský

29. 16.
Mč. Longin, setník u kříže Páně • Ct. Malus, poustevník; mč. Leontij, Dometij, Terentij, Domnin

30. 17.

Pror. Ozeáš; ct.mč. Ondřej Krétský • Sv. Lazar Vzkříšený; mč. nezištníci Kosma a Damián a bratří jejich: mč. Leontij, Anthimus a Eutropius; blaž. Alipije Goloseevská

31. 18. Je-li půst, povoleno víno a olej

✚ Sv. apoštol evangelista Lukáš • Mč. Marín; ct. Julián, poustevník mesopotámský; ct. Josef Volocký, igumen a divotvorce; ct. David Serpučovský; mč. Aristobulos

LISTOPAD

1. 19.

Pror. Joel; mč. Uar a s ním 7 učitelů křesťanských; ☩ ct. Jan Rylský • Bl. Kleopatra (Vlastislava) a syn její Jan; svt.mč. Sadok, ep. perský a 128 mč. s ním; sv. spr. Jan Kronšadtský, divotvorce

2. 20.

☩ Vmč. Artemij Antiochijský, vojévůdce • Ct. Gerasim Athonita. Svt.mč. Nikolaj, presbyter; svt.mč. German, ep. alaturýský. Spravedlivé dítě Artemij Verkolský

3. 21. Svátek. Efez 4,17–25; Mat 13,44–52

✚ Sv. muč. Ludmila Česká, přenesení ostatků. ☩ Ct. Hillarion Veliký • Mč. Jan Peloponéský; ☩ svt. Ilarion, ep. meglinský; ct. Ilarij, schimnik pečerský; mč. Dasius, Gaius a Zotik

4. 22.

Ap. rovn. Averkios, ep. jerapolský, divotvorce; sedm dětí efezských – mč.: Maximilián, Jamblich, Martinián, Dionýsij, Antonín, Konstantín (Exakustodián) a Joann • Ct. Lot Egyptský; svt. vyznaváč Georgios z Dramy (Karliadis, stavec). ✚ Svátek divotvorné ikony Matky Boží Kazanské

5. 23. Je-li půst, povoleno víno a olej

☩ Ap. Jakub, bratr Páně • ☩ Svt. Jákob Novgorodský, divotvorce; svt. Ignatios, patriarcha cařihradský

Seznam denních památek jmen svatých je rozdělen bulletinem (puntíkem) • Svatí uvedení před ním, mají svou službu v mineji, a tudíž se jim zpívají hymny (jména uvedená sice před bulletinem ale v závorkách, se při skladbě

6. 24.

Mč. Arethos a s ním 4299 mč. • Mč. Synklitikie a její dvě dcery; ct. Aretha, Sisoj a Theofil, zátvorníci pečersí; mč. Nerdon; svt. Papas, ep. skifský. ✚ Svátek ikony Matky Boží „Všech trpících potěšení“

7. 25.

Mč. Markián a Martyrjij, notáři konstantinop.; spr. Tabita (Dorkas) • Mč. Anastasij

8. 26. Svátek (je-li půst, povoleno víno a olej)

✚ Velkomučedník slavný Dimitrij Soluňský, myrotočivý • Mč. Luppis; ct.mč. Josef Athonský. (Vzpomínka na strašné zemětřesení v Konstantinopoli r. 740)

9. 27.

Mč. Nestor Soluňský • Ct. Nestor, letopisec pečerský; mč. Marek, Soterichos a Valentýna; svt. Kiriakos, patriarcha konstantinop.; kn. Andrej Smolenský.

10. 28.

Mč. Terentios a Neonilla a 7 dětí jejich; ct. Stefan Sawait, tvůrce kánonů. ☩ Vmč. Paraskeva, nazývaná Pátek; ☩ svt. Arsenij Srbský, 1. archiepiskop. ✚ Ct. Jov, igumen počájevský. ✚ Svt. Dimitrij Rostovský • Svt.mč. Kyriakos, patriarcha jerusalemský; ct. Arsenios Kappadokijský

11. 29.

Ct.mč. Anastasie Římanka; ct. Avram, zátvorník pečerský • Ct. Abrahám a bl. Marie; ☩ ct. Avramij, archim. rostovský, divotvorce

12. 30.

Svt.mč. Zenobios, ep. egejský a mč. Zenobie, sestra jeho • Ap. ze 70ti: Tertus, Markus, Justus a Artemus

13. 31.

Ap. ze 70ti: Stachus, Amplius, Urvanus, Narcis, Appelus a Aristobulos; mč. Epimachos • Ct. Spyridon a Nikodým, pekaři prosfor pečersí; ct. Maura; 100 000 mč. tbiliských, umučených Mongoly; svt. mč. prot. Joann Carskolský a Petrohradský (Kočurov)

služby nezohledňují). • Za bulletinem jsou uvedeny další svátky a jména dalších svatých, kteří mají toho dne památku a mohou být připomenuti, ale většinou nejsou do sestavování denní bohoslužby zařazeni.

- Žid 3,5–11; 17–19; Luk 20,27–44
- Žid 4,1–13; Luk 21,12–19
- Žid 5,11–6,8; Luk 21,5–7; 10–11; 20–24
- Žid 7,1–6; Luk 21,28–33
- Žid 7,18–25; Luk 21,37–22,8
- Efez 2,11–13; Luk 13,18–29

29. NEDĚLE PO 50nici; o uzdravení desíti, z nichž jen jeden díky vzdal

hlas 4. — Kol 3,4–11 (apoštol neděle praotců); Luk 17,12–19

(Pokud neděle praotců připadne na jinou než 29. neděli, pak se čtení apoštola vzájemně vymění tak, aby dnešní čtení odpovídalo výše uvedenému.)

»Vstaň a jdi; víra tvá tě uzdravila.«

- Žid 8,7–13; Mar 8,11–21
- Žid 9,8–10; 15–23; Mar 8,22–26
- Žid 10,1–18; Mar 8,30–34
- Žid 10,35–11,7; Mar 9,10–16
- Žid 11,8; 11–16; Mar 9,33–41
- Efez 5,1–8; Luk 14,1–11

30. NEDĚLE PO 50nici; jak nesnadně bohatý vejde do Království Božího

hlas 5. — Kol 3,12–16; Luk 18,18–27

»Snáze jest velbloudu skrze ucho jehly projít, nežli bohatému vejít do Království Božího.«

- Žid 11,17–23; 27–31; Mar 9,42–10,1
- Žid 12,25–26; 13,22–25; Mar 10,2–12
- Jak 1,1–18; Mar 10,11–16
- Jak 1,19–27; Mar 10,17–27
- Jak 2,1–13; Mar 10,23–32pol.
- Kol 1,3–6; Luk 16,10–15

Sobota před Narozením

Galat 3,8–12; Luk 13,18–29 (před řadovým čtením)

NEDĚLE PŘED NAROZENÍM KRISTOVÝM – neděle svatých otců

Památky starozákonních svatých z rodopisu Ježíše Krista a všech, kteří žili vírou v zaslíbeného Mesiáše: patriarchů Abrahama, Izáka, Jáкова a Judy; Daniele a tři mládenců i ostatních.

Žid 11,9–10; 17–23; 32–40; Mat 1,1–25

»Což v Marii zrozeno jest, z Ducha Svatého jest; porodil pak Syna, a nazvež jméno Jeho Ježíš; On zajisté vysvobodil lidi své od hříchů jejich.«

Případně-li předvečer Narození Kristova na sobotu či neděli, pak se v ten den koná dopolední liturgie sv. Jana Zlatoustého (je to buď neděle nebo sobota před Narozením). Čtení na této liturgii: **Gal 3,15–22; Mat 13,31–36** Večer se slouží velká večerní (bez liturgie) a v den svátku je dopolední liturgie sv. Basila. (Večerní liturgie sv. Basila se před Narozením Kristovým v takovém roce nekoná.) V předcházející pátek se čtou královské hodinky a neslouží se žádná liturgie.

Případně-li předvečer Narození Kristova na jiný den než sobotu či neděli, pak se v ten den koná večerní liturgie sv. Basila (tj. večerní spojená s liturgií) a v den svátku je dopolední liturgie sv. Jana Zlatoustého. (Velká večerní se před Narozením Kristovým v takovém roce nekoná, protože je večerní liturgie.) V den předvečera se dopoledne čtou královské hodinky.

Čtení pro předvečer (na velké večerní nebo na večerní liturgii sv. Basila):

paremije a Žid 1,1–12; Luk 2,1–20

Sobota po Narození:

1. Tim 6,11–16; Mat 12,15–21

NEDĚLE PO NAROZENÍ. Svaté Boží rodiny: spr. Josefa Snoubence, Davida, krále a Jakuba, bratra Páně.

Gal 1,11–19; Mat 2,13–23

(Pak možno přidat i řadové čtení.)

»I vstav (Josef), vzal Dítě i Matku Jeho, a přišel do země Israelské... A usídlil se v městě, jež slove Nazaret...«

Případně-li „neděle po Narození“ shodně s „nedělí před Bohozjevením“, pak „neděle po Narození“ buď ustupuje a zůstává jen „neděle před Bohozjevením“ nebo se čtení „nedělí před Bohozjevením“ přenáší na 1. ledna (což se činí zvláště, když je tato neděle 31.12. na „opuštění svátku Narození“; pak se bere jen „neděle po Narození“ a „neděle před Bohozjevením“ se musí překládat na 1. ledna).

Když je Narození v sobotu, pak je neděle po Narození hned následující nedělí, tj. na Sbor sbor presv. Bohordice. **Když je Narození v neděli**, případně „neděle po

- 1.Sol 1,1–5; Luk 10,22–24
- 1.Sol 1,6–10; Luk 11,1–10
- 1.Sol 2,1–8; Luk 11,9–13
- 1.Sol 2,9–14; Luk 11,14–23
- 1.Sol 2,14–19; Luk 11,23–26
- 2.Kor 8,1–5; Luk 8,16–21

23. NEDĚLE PO 50nici; o vyhnání legie duchů zlych

hlas 6. — Efez 2,4–10; Luk 8,26–39
»Vypravuj všem, co učinil tobě Bůh.«

- 1.Sol 2,20–3,8; Luk 11,29–33
- 1.Sol 3,9–13; Luk 11,34–41
- 1.Sol 4,1–12; Luk 11,42–46
- 1.Sol 5,1–8; Luk 11,47–12,1
- 1.Sol 5,9–13; 24–28; Luk 12,2–12
- 2.Kor 11,1–6; Luk 9,1–6

24. NEDĚLE PO 50nici; vzkríšení dcery Jairovy

hlas 7. — Efez 2,14–22; Luk 8,41–56
»Neboj se, toliko věř...«

- 2.Sol 1,1–10; Luk 12,13–15; 22–31
- 2.Sol 1,10–2,2; Luk 12,42–48
- 2.Sol 2,1–12; Luk 12,48–59
- 2.Sol 2,13–3,5; Luk 13,1–9
- 2.Sol 3,6–18; Luk 13,31–35
- Gal 1,3–10; Luk 9,37–43pol.

25. NEDĚLE PO 50nici; o milosrdném Samaritánu

hlas 8. — Efez 4,1–6; Luk 10,25–37
»Samařan jeden šel tou cestou, přišel k tomu polo-mrtvému a opuštěnému, a uzřev jej, slitoval se, a přistoupiv, obvázal rány jeho, nalil na ně oleje a vína... a měl o něj péči.«

- 1.Tim 1,1–7; Luk 14,12–15
- 1.Tim 1,8–14; Luk 14,25–35
- 1.Tim 1,18–20; 2,8–15; Luk 15,1–10
- 1.Tim 3,1–13; Luk 16,1–9
- 1.Tim 4,4–8; 16; Luk 16,15–18; 17,1–4
- Gal 3,8–12; Luk 9,57–62

26. NEDĚLE PO 50nici; o tom, kdo hromadí pozemské poklady a není bohat v Bohu

hlas 1. — Efez 5,5 a 8–19; Luk 12,16–21
I řekl jemu Bůh: »Blázne, této noci duši tvou vezmou od tebe, a to, co jsi nashromáždil, či bude?«

- 1.Tim 5,1–10; Luk 17,20–25
- 1.Tim 5,11–21; Luk 17,26–37
- 1.Tim 5,22–6,11; Luk 18,15–17; 26–30
- 1.Tim 6,17–21; Luk 18,31–34
- 2.Tim 1,1–2; 8–18; Luk 19,12–28
- Gal 5,22–6,2; Luk 10,19–21

27. NEDĚLE PO 50nici; o uzdravení ženy v den sváteční

hlas 2. — Efez 6,10–17; Luk 13,10–17
»Tato dcera Abrahamova, kterou svázal satan, hle, již tomu osmnáct let, což neměla býti rozvázána od těch pout v den sobotní?«

- 2.Tim 2,20–26; Luk 19,37–44
- 2.Tim 3,16–4,4; Luk 19,45–48
- 2.Tim 4,9–22; Luk 20,1–8
- Tit 1,5–2,1; Luk 20,9–18
- Tit 1,15–2,10; Luk 20,19–26
- Efez 1,16–23; Luk 12,32–40

28. NEDĚLE PO 50nici; o hostině a hostech Neděle praotců

Božího národa – všech starozákonních svatých žijících před Zákonem i po udělení Zákona – od Adama po Josefa Snoubence; i proroků až po Zachariáše a Jana Křtitele. Adama a Evy i Ábele a Sétá, Enocha, Joba, Noé, Melchisedeka; patriarchů Abrahama a Sáry, Izáka a Rebekky, Jákoba a Ráchel i Josefa Sličného, Judy a Lévi a ostatních z dvanácti synů Israele; Mojžíše i Árona, Jozue, Debory, Gedeona, Samsona, Ruth, Jesse, Davida, Šalomouna; proroků Samuele, Eliáše, Isaiáše, Ezechiele, Daniela a mnoha dalších.

hlas 3. — Kol 1,12–18; Luk 14,16–24 (*evangelium neděle praotců*)

Neděle praotců je druhou nedělí před Narozněním Kristovým. Pokud případně na jinou než 28. neděli, pak se čtení evangelia vymění, aby bylo, jak je uvedeno výše.
Čtení neděle praotců musí být vždy následující:

Kol 3,4–11; Luk 14,16–24

»Člověk jeden učinil večeri velikou a pozval mnohých... Vybídl všechny vejít, aby se naplnil dům jeho...«

LISTOPAD

Den má 10 hod. a noc 14 hod.

14. 1. Svátek (je-li půst, povoleno víno a olej)
☩ **Sv. nezištníci a divotvorci Kosma a Damián Asijští** (a matka jejich ct. Theodotia) • Svt.mč. Jan, ep. a Jákob, presb. v Persii umučen

15. 2.
Mč. Akindin, Pigasij, Afthonij, Elpidifor, Anempodist a s nimi 7000 umučených • Ct. Markián Kirenejský; svt.mč. Filogonij, patriarcha antiochijský

16. 3.
Mč. Akepsimos, ep., Josef, presbyter a Aithalos, diakon. Obnovení (posvěcení) chrámu vmč. Jiřího, kde leží jeho tělo. • Mč. Perpetua, Diktorína, Fótýnie; mč. Attikos, Agapij (Lubomír), Eudoksios a dal.

17. 4.
Ct. Joannikos Veliký; svt.mč. Nikandros, ep. myrský (a Hermos, presbyter) • Ct. Merkurij, postník pečerský

18. 5.
Mč. Galaktion a Epistimie; ☩ svt. Jóna, archiep. novgorodský, divotvorce • Ap. ze 70ti: Patrob, Linus, Herm, Gaj, Filolog; svt. Řehoř Alexandrijský

19. 6.
☩ Svt. Pavel Vyznavač, patr. konstantinop.; ☩ ct. **bohosný otec igumen Varlaam Chutinský, novgorodský divotvorce** • Mč. Tekusie, Alexandra, Polaktie, Klaudie, Eufrosína, Athanasie a Matrona; mč. Viktor, mč. Nikandros; ct. Luka Pečerský

20. 7.
Mč. 33 melitinských: Jeron, Hesyhij, Nikandros, Athanasij, Mamanstos, Kallinik, Nikon, Longin, Valerián, Xanthos a dal.; ct. Lazar Galisijský, divotvorce, postník na hoře • Mč. Theodot, hostinský; mč. Auktos, Tavrion a Thessalonikie

21. 8. Svátek (je-li půst, povoleno víno a olej)
Žid 2,2–10; Luk 10,16–21

+ **Sbor archanděla Michaela a dalších nebeských mocností beztělesných.**
Archandělů: **Gabriela, Rafaela, Uriela, Salafaela, Jerudiela, Barachiela a Jeremiela.**

22. 9.
Mč. Onisifor a Porfyrij; ct. Matrona Cařihradská • Ct. Theoktista Lezevská. Ct. Onisifor Pečerský; ct. Jan Kolovos; ct. Simeon Metafrast; **svt. Nektarios Aiginský, metrop. pentapolský.** + Svátek ikony Matky Boží, která „rychle vyslyší“ (pohotovému ku pomoci)

23. 10.
Ap. ze 70ti: Erastos, Olympos, Rodion (a Sosipatros, Kwartos a Tertos) • Mč. Kalliop, Niros a Orion; mč. Orest, lékař. Sv. Arsenios Kappadokijský

24. 11.
Vmč. Mína; mč. Viktor a Stefanida (Štěpánka); mč. Vikentij (Vincenc); ct. **Theodor Studita, vyznavač** • ☩ Bl. Maxim, pro Krista jurodivý, moskevský divotvorce; mč. Benedikt, Matouš, Izák, Kristian a Jan. Ikona Matky Boží: Yverská – myrotočivá (Montrealská).

25. 12. Je-li půst, povoleno víno a olej
☩ **Svt. Jan Milosrdný, papež alexandrijský;** ct. Nil Postník • Bl. Jan Vlasatý, Rostovský; pror. Achiáš; ct. Nil Myrotočivý

26. 13. Svátek (je-li půst, povoleno víno a olej)
☩ **Svt. Jan Zlatoustý,** archiepiskop Města Konstantinova • Mč. Antonín, Nikifor a German; mč. Manetha; ct.mč. Daskin Athonita

27. 14. Svátek (je-li půst, povolena ryba)
+ **Sv. apoštol Filip** • **Svt. Řehoř Palama,** archiep. soluňský; spr. císař Justinián a císařovna Theodora; mč. Konstantin Athonský; mč. Panteleimon

28. 15. Začátek „Filipovského pústu“ k Naroznění Kristovu
Mč. a vyzn. Gurios, Samon a Abib • Mč. Elpidos, Markelos a Eustochios; svt. Tomáš Nový, patriarcha konstantinop.; ct. **Paisij Veličkovský;** ct. Herman Aljašský

29. 16. Je-li půst, povoleno víno a olej
+ **Svatý apoštol evangelista Matouš** • Spr. Thulbian, kníže ethiopský, po křtu Matouš; svt. mč. Filumen, igumen monastýru u Jákobovy studny

30. 17. ☩ Svt. Řehoř Divotvorce, ep. neocesarijský • ☩ Ct. Nikon, igumen radoněžský (žák ct. Sergije v Trojickém monastýru). Ct. Lazar Ikonopisec

PROSINEC

1. 18.

Mč. Platon Ankýrský a svt.mč. Roman, diakon • Mč. Zacheus, diakon gadarinský a Alfeus, čtec caesarijský

2. 19.

☩ Svt. vyzn. Alexij Karpatský. Pror. Abdiáš; mč. Barlaam • ☩ Ct. poustevníci a postníci Barlaam a Josef, carevič indický (a otec jeho car Abenir). ☩ Svt. Filaret, metr. moskevský a kolomenský; ct. Varlaam, první igumen pečerský; mč. Aza a s ním 150 vojnů a jiných. Ct. Porfyrios Kavsoakalyvita. (Bitva u Slavkova, 1805)

3. 20.

Předsvátek Uvedení. Ct. Řehoř Dekapolský; svt. Prokl, archiep. konstantinop. • Mč. Eustathij, Thespesij a Anatolij; mč. Dasius; mč. Azat, Sasonij, Thekla, Anna

4. 21. Svátek z dvanáctera (povolena ryba) Žid 9,1–7; Luk 10,38–42; 11,27–28

⊕ UVEDENÍ PŘESVATÉ BOHORODICE DO CHRÁMU

Naše přesvatá Vládkyně a vždycky Panna Marie vstupuje do jerusalemského chrámu.

5. 22.

Sv.ap. Filemon, Archipos a mč. ap.rovn. Apathie; mč. Cecilie (Kikilie) a s ní mč. Valerián, Tiburtus a Maksim • ☩ Blahověrný kníže Michail Jaroslavič Tverský. Ct. Kalist, patr. konstantinopolský; svt. Kliment, ep. ochridský

6. 23.

Svt. Amfilochios, ep. ikonejský; svt. Řehoř Sicilský, ep. akragantský • ☩ Sv. vel.kn. Alexandr Něvský, Vladimír-

ský a Novgorodský, ve schimě Alexij, celé Rusi divotvorce; ☩ svt. Mitrofan, ve schimě Makarij, ep. voroněžský

7. 24. Svátek (je-li půst, povoleno víno a olej) ☩ Vmč. Katerina; vmč. Merkurios • Mč. Augustynie; mč. Porfýrios Stratelata a 200 vojnů; mč. Prokop a Kryštof; ☩ mč. Merkurij Smolenský, divotvorce

8. 25.

☩ Opuštění svátku Uvedení. Svt.mč. Kliment, papež římský a Petr, papež alexandrijský; ☩ aprovn. svt. Kliment, archiep. ochridský, osvětitel Bulharů a divotvorce • Ct. Petr Mlčenlivec, Galatský

9. 26.

Ct. Alypios Sloupník • ☩ Innokentij Irkutský; ct. Jakub Osamělý; mč. Řehoř Chioský

10. 27.

☩ Vmč. Jákob Peršan • Ct. Palladij Soluňský. Ct.mč. 17 monachů v Indii; ct. Roman Kilikijský, divotvorce; kn. novgorodský Vsevolod, po křtu Gavriil, pskovský divotvorce; ☩ svt. Jákob Rostovský, divotvorce. ☩ Ikona Matky Boží „Znamení“ Kursko-Korennaja. Zázrak přesv. Bohorodice v Novgorodě

11. 28.

☩ Ct.mč. vyzn. Stefan Nový • Mč. Irinarchos (Miroslav) (a s ním 7 žen). Svt. Theodor, archiep. rostovský; mč. Ondřej, Petr a Pavel; ☩ svt.mč. metrop. Serafim

12. 29.

Mč. Paramon (a s ním 370 dalších) • Mč. Filumen Amkýrský; ct. Akakios Sinajský (o němž se píše v Klimaku). Svt.mč. Abib, ep. nekreský; svt.mč. Dionysios, ep. korintský; ct. Nektarij Pečerský; ct. Pitirun Egyptský

13. 30. Svátek (je-li půst, povoleno víno a olej)

☩ Sv. všehvalný apoštol Ondřej Prvozvaný • Svt. Frumentos, archiep. ethiopský

- Gal 4,28–5,10; Mar 6,54–7,8pol.
- Gal 5,11–21; Mar 7,5–16
- Gal 6,2–10; Mar 7,14–24
- Efez 1,1–9; Mar 7,24–30
- Efez 1,7–17; Mar 8,1–10
- 1.Kor 10,23–28; Mat 24,34–44

16. NEDĚLE PO 50nici; o svěřených hřivnách

hlas 7. — 2.Kor 6,1–10; Mat 25,14–30
»Každému majícímu *duchovní bohatství* bude přidáno, a bude hojně míti; tomu pak, kterýž nemá, bude odňato i to, co se zdá míti... Kdo má uši k slyšení, slyš.«

- Efez 1,22–2,3; Mar 10,46–52
- Efez 2,19–3,7; Mar 11,11–23
- Efez 3,8–21; Mar 11,23–26
- Efez 4,14–19; Mar 11,27–33
- Efez 4,17–25; Mar 12,1–12
- 1.Kor 14,20–25; Mat 25,1–13

17. NEDĚLE PO 50nici; o víře ženy kana-nejské

hlas 8. — 2.Kor 6,16–7,1; Mat 15,21–28
»Ó ženo, veliká jest víra tvá; staniž se tobě, jak žádáš.«

- Efez 4,25–32; Luk 3,19–22
- Efez 5,20–26; Luk 3,23–4,1
- Efez 5,25–33; Luk 4,1–15
- Efez 5,33–6,9; Luk 4,16–22
- Efez 6,18–24; Luk 4,22–30
- 1.Kor 15,39–45; Luk 4,31–36

18. NEDĚLE PO 50nici; zázračný rybolov na hlubině

hlas 1. — 2.Kor 9,6–11; Luk 5,1–11
»Zajeď na hlubinu a rozestři síť...«

- Filip 1,1–7; Luk 4,37–44
- Filip 1,8–14; Luk 5,12–16
- Filip 1,12–20; Luk 5,33–39
- Filip 1,20–27; Luk 6,12–19
- Filip 1,27–2,4; Luk 6,17–23pol.
- 1.Kor 15,58–16,3; Luk 5,17–26

19. NEDĚLE PO 50nici; o lásce k nepřátelům

hlas 2. — 2.Kor 11,31–12,9; Luk 6,31–36
»Buďte milosrdní, jakož i Otec váš milosrdný *ke všem* jest.«

- Filip 2,12–16; Luk 6,24–30
- Filip 2,17–23; Luk 6,37–45
- Filip 2,24–30; Luk 6,46–7,1
- Filip 3,1–8; Luk 7,17–30
- Filip 3,8–19; Luk 7,31–35
- 2. Kor 1,8–11; Luk 5,27–32

20. NEDĚLE PO 50nici; o vzkříšení mládence

hlas 3. — Gal 1,11–19; Luk 7,11–16
»I řekl Ježíš *mrtvému*: »Jinochu, tobě pravím, vstaň!«

- Filip 4,10–23; Luk 7,36–50
- Kol 1,1–2; 7–11; Luk 8,1–3
- Kol 1,18–23; Luk 8,22–25
- Kol 1,24–29; Luk 9,7–11
- Kol 2,1–7; Luk 9,12–18
- 2.Kor 3,12–18; Luk 6,1–10

21. NEDĚLE PO 50nici; o rozsévání a rozličné půdě

hlas 4. — Gal 2,16–20; Luk 8,5–15
»*Setba, která v dobrou zemi padla a užitek stonásobný přinesla*, to jsou ti, kteříž, uslyševše slovo Boží, zachovávají je v srdci čistém a dobrém a plod přinášejí v trpělivosti.«

- Kol 2,13–20; Luk 9,18–22
- Kol 2,20–3,3; Luk 9,23–27
- Kol 3,17–4,1; Luk 9,44–50
- Kol 4,2–9; Luk 9,49–56
- Kol 4,10–18; Luk 10,1–15
- 2.Kor 5,1–10; Luk 7,2–10

22. NEDĚLE PO 50nici; o boháči a chudém Lazaru.

Památka svatých Otců 7. všeobecného sněmu (r. 787) (přesunout k 11. říjnu)

hlas 5. — Gal 6,11–18; Luk 16,19–31
Žid 13,7–16; Jan 17,1–13 (*svatým Otcům*)
»Jestliže oni Mojžíše a svaté proroky neposlouchají, i kdyby kdo z mrtvých vstal, neuvěří.«

Vzal Ježíš pět chlebů a dvě ryby, a vzhledl k nebi, požehnal ... I jedli všichni a nasýtli se... bylo jich asi pět tisíc mužů, kromě žen a dětí.«

- 1.Kor 11,31–12,6; Mat 18,1–11
- 1.Kor 12,12–26; Mat 18,18–22; 19,1–2; 13–15
- 1.Kor 13,4–14,5; Mat 20,1–16
- 1.Kor 14,6–19; Mat 20,17–28
- 1.Kor 14,26–40; Mat 21,12–14; 17–20
- Řím 14,6–9; Mat 15,32–39

9. NEDĚLE PO 50nici; Kristus kráčí po moři

hlas 8. — 1.Kor 3,9–17; Mat 14,22–34
»Ježíš vztáhl ruku, uchopil ho a řekl jemu: „Malovněný, proč jsi pochyboval?“«

- 1.Kor 15,12–19; Mat 21,18–22
- 1.Kor 15,29–38; Mat 21,23–27
- 1.Kor 16,4–12; Mat 21,28–32
- 2.Kor 1,1–7; Mat 21,43–46
- 2.Kor 1,12–20; Mat 22,23–33
- Řím 15,30–33; Mat 17,24–18,4

10. NEDĚLE PO 50nici; síla víry, modlitby a postu

hlas 1. — 1.Kor 4,9–16; Mat 17,14–23
»Budete-li mít viru, jako zrnko hořčičné, řeknete hoře této – přejdi odsud tam, a přejde; nebude vám nic nemožného.«

- 2.Kor 2,4–15; Mat 23,13–22
- 2.Kor 2,14–3,3; Mat 23,23–28
- 2.Kor 3,4–11; Mat 23,29–39
- 2.Kor 4,1–6; Mat 24,13–28
- 2.Kor 4,13–18; Mat 24,27–33; 42–51
- 1.Kor 1,3–9; Mat 19,3–12

11. NEDĚLE PO 50nici; o nemilosrdném služebníkovi

hlas 2. — 1.Kor 9,2–12; Mat 18,23–35
»Tak zle učiní Otec můj nebeský vám, jestliže neodpusťte jeden každý bratru svému ze srdcí svých provinění jeho.«

- 2.Kor 5,10–15; Mar 1,9–15
- 2.Kor 5,15–21; Mar 1,16–22
- 2.Kor 6,11–16; Mar 1,23–28

- 2.Kor 7,1–10; Mar 1,29–35
- 2.Kor 7,10–16; Mar 2,18–22
- 1.Kor 1,26–29; Mat 20,29–34

12. NEDĚLE PO 50nici; o zlém moci bohatství
hlas 3. — 1.Kor 15,1–11; Mat 19,16–26
»Chceš-li dokonalým býti, jdi, prodej, co máš, a rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi; a pojď, následuj Mne.«

- 2.Kor 8,7–15; Mar 3,6–12
- 2.Kor 8,16–9,5; Mar 3,13–19
- 2.Kor 9,12–10,7; Mar 3,20–27
- 2.Kor 10,7–18; Mar 3,28–35
- 2.Kor 11,5–21; Mar 4,1–9
- 1.Kor 2,6–9; Mat 22,15–22

13. NEDĚLE PO 50nici; o zhoubě nepoctivých vinařů

hlas 4. — 1.Kor 16,13–24; Mat 21,33–42
»Zlé vinaře Hospodář zahubí, a vinici svou odevzdá jiným, kteří mu z ní budou přinášet užitek.«

- 2.Kor 12,10–19; Mar 4,10–23
- 2.Kor 12,20–13,2; Mar 4,24–34
- 2.Kor 13,3–13; Mar 4,35–41
- Gal 1,1–10; 20–2,5; Mar 5,1–20
- Gal 2,6–10; Mar 5,22–24; 35–6,1
- 1.Kor 4,1–5; Mat 23,1–12

14. NEDĚLE PO 50nici; o Králově hostině a svatebním šatu

hlas 5. — 2.Kor 1,21–2,4; Mat 22,1–14
»Mnoho jest povolání, ale málo vyvolání.«

- Gal 2,11–16; Mar 5,24–34
- Gal 2,21–3,7; Mar 6,1–7
- Gal 3,15–22; Mar 6,7–13
- Gal 3,23–4,5; Mar 6,30–45
- Gal 4,8–21; Mar 6,45–53
- 1.Kor 4,17–5,5; Mat 24,1–13

15. NEDĚLE PO 50nici; o největších příkázáních

hlas 6. — 2.Kor 4,6–15; Mat 22,35–46
»Milovati budeš Pána a Boha svého z celého srdce svého, a z celé duše své, a ze vši mysli své... Milovati budeš bližního svého jako sebe samého.«

PROSINEC

Den má 9 hod. a noc 15 hod.

14. 1.

Pror. Nahum (Naum) • Mč. Ananiáš Peršan; ct. Filaret (Dobromil) Milosrdný

15. 2.

Pror. Habakuk (Avakum) • Ct. Athanasij, zátvorník pečerský; mč. Myropie; ct. Jan, Iraklemon, Andrej a Theofil Egyptští; sv. Štěpán – Uroš, král srbský

16. 3.

Pror. Sofoniáš • Svt.mč. Theodor, archiep. alexandrijský; ct. Theodulos Cařihradský; ☩ ct. Sáva Storoževský; ct. Jan Mlčelivce; svt.mč. Gabriel; mč. Angelos

17. 4.

Je-li půst, povoleno víno a olej
☩ Vmč. Barbora (a mč. Juliána); ct. Jan Damaskin • Svt. Gennadij, archiep. novgorodský; svt.mč. Serafim, ep. fanarský

18. 5.

Svátek (je-li půst, povoleno víno a olej)
Gal 5,22–6,2; Mat 11,27–30
☩ Ct. Sáva Posvěcený • Ct. Karion, monach a jeho syn Zachariáš, Eypťané; mč. Anastasios; ct. Nektárij Bitolský a jeho učitel Philoteos Athonský

19. 6.

Svátek (je-li půst, povoleno víno a olej)
Žid 13,17–21; Luk 6,17–23
☩ Svt. Mikuláš Divotvorce, archiep. Myr Lycejských (Nikolaj, Nikolaos) • Svt. Maxim Kyjevský

20. 7.

Svt. Ambrož, ep. milánský (Ambrosius) • ☩ Ct. Antonij Sijjský; ☩ ct. Nil Stolbenský, nový divotvorec; ct. Jan, postník pečerský; ct. Řehoř Athonský

21. 8.

Ct. Patapios z Théb • Ap. ze 70ti: Sosthen, Apollos, Kefas, Tichikos, Epafroditos, Kesar a Onisiforos; mč. 62 jezejtů a 300 laiků v Africe ariány umučeni; mč. Anthisa v Římě

22. 9.

Svátek (je-li půst, povoleno víno a olej)
Gal 4,22–31; Luk 8,16–21
☩ Početí přsvatě Bohorodice ve sv. Anně • Pror. Anna (Hannah), matka pror. Samuele; svt. Sofronios, archiep. kyperský; ct. Štěpán nově se zaskvěšví

23. 10.

Mč. Minas, Hermogenes a Eugrafos • Bl. Jan, král srbský a rodiče jeho – blaž. Štěpána blaž. Angelina (Brankovič), vladaři srbsští

24. 11.

Ct. Daniel Sloupník • Ct. Nikon Vyschlý Pečerský; ct. Lukáš Sloupník; bl. císař Nikiforos Foka; sv. Kukša (Veličko) jeroschimonach

25. 12.

Svátek (je-li půst, povoleno víno a olej)
☩ Svt. Spyridon Divotvorce, ep. trimifunský • Svt.mč. Alexandr, ep. jerusalemský; ct. Therapont muč. Petr Aleut; ct. Herman Aljašský

26. 13.

Je-li půst, povoleno víno a olej
+ Mč. Eustratij, Auxentij, Eugenij (Evžen), Mardarij a Orest • Mč. Lucie. Ct. Arsenios

27. 14.

Mč. Thyros, Levkij a Kallinik; mč. Filemon, Apollonios, Arianos a Theotichos Alexandrijsští

28. 15.

Svt.mč. Jelevferij (Eleutherios), ep. ilirijský (a matka jeho mč. Anthia a mč. Koribos); ct. Pavel Osamělý (poustevník) • Ct. Pavlos z Latry; ☩ svt. Štěpán Vyznavač, archiep. surožský; mč. Zuzana, diakonisa, v monašství Jana z Palestiny. + Svt.mč. Ilarion, archiep. verejský

29. 16.

Pror. Aggeus • Mč. Marín Říman; mč. Ambrosij a Oseáš; bl. císařovna Theofánie; svt. Mikoláš Chrysobergos, patriarcha konstantinop.; ct. Sofie, ve světě Solonomie

30. 17.

Je-li půst, povoleno víno a olej
☩ Pror. Daniel a tři mládenci – Ananiáš, Azariáš a Misail • Ct. Daniel Vyznavač, ve schimě Stefan; svt. Dionýsios, archiep. egyptský

31. 18.

Mč. Sebastián (a družina jeho: Nikostratos, vězeňský dozorce a jeho žena Zoja, Kastorius, Trankvillos, presbyter

a synové jeho diakoni Markelin a Marek, Klaudius, velitel věznic, syn jeho Symforian a bratr Viktorin, Tiburtos a Kastulos • Svt. Modest. archiep. jerusalemský; ct. Michal Vyznavač; sv. Sofie, divotvorkyně

LEDEN

1. 19.

Mč. Bonifác • Ct. Ilja Muromec, Pečerský; mč. Eliáš, Probus a Aris, Egyptané; mč. Polyevkt a Timothej; svt. Řehoř, ep. omiretský

2. 20. Je-li půst, povoleno víno a olej
Předsvátek Narození. ☩ Svt.mč. Ignatij Bohonosec, patriarcha antiochijský • Ct. Ignatij, archimandr. pečerský; + spr. Jan Kronštatdský; divotvorce

3. 21.

Předsvátek Narození. Mč. Juliána, panna (a s ní 500 mužů a 130 žen v Nikomedii umučených) • + Svt. Petr, metrop. moskevský a celé Rusi divotvorce; bl. Prokop, pro Krista jurodivý

4. 22.

Předsvátek Narození. Vmč. Anastasie (uvolňující pouť) • A s ní mč. Chrisogont (jeji učitel), Theodotije, Ebdos, Eutichián a dal. s Anastasií tpřící; mč. Zoilos

5. 23.

Předsvátek Narození. 10 mč. krétských: Theodulos, Saturnin, Gelasios, Zotik a dal. (2. stol.); sv. Naum Ochridský, učedník sv. Metoděje, apravn. osvětitel Bulharů • Svt. Pavel Neokesarejský; svt. Nifont Kyperský

6. 24. Konec půstu (s východem první hvězdy); povolen jeden pohárek vína
Je-li pondělí – pátek: čtou se královské hodinky. Na večerní liturgii sv. Basila: paremije a Žid 1,1–12; Luk 2,1–20
Je-li sobota či neděle: královské hodinky se četly v pátek (liturgie se ten den nekonala)
Dopoledne liturgie sv. Jana Zlatoústého: Žid 1,1–12; Luk 2,1–20
Večer velká večerní s paremijemi (večerní liturgie se nekoná)

Předvečer Narození Kristova. Ct.mč. Eugenie (Evženka) (a s ní Prota, Jakíntha a Klaudie) • Ct. Antioch Palestýnský; ct. Mikoláš Monach

7. 25. Třídenní svátek z dvanáctera (povoleno jíst vše; tak i 10 dnů po tomto dni)
Liturgie sv. Jana Zlatoústého (je-li neděle či pondělí, pak se koná dopolední liturgie sv. Basila): Gal 4,4–7; Mat 2,1–12

☩ NAROZENÍ PÁNA NAŠEHO JEŽÍŠE KRISTA.

Poklonění tří mágů: Melchiora, Gaspara a Baltasara. Pamatka osvobození Rusi od Galů a 20 národů s nimi (porážka Francouzů a jejich vyhnání z Ruska v r. 1812)

8. 26. Žid 2,11–18; Mat 2,13–23

Druhý den svátku Narození Kristova.

☩ Sbor přesvaté Bohorodice:

spr. Josef Snoubenec, svatý král a prorok David, sv. ap. Jakub – bratr Páně • Svt.mč. Euthimios, ep. sardijský. Ct. Konstantin Sinajský; svt.mč. Konstantin Ruský

9. 27. Skut 6,8–8,4; Mat 21,33–42 (po řad. čtení)
Třetí den svátku Narození. ☩ Sv. prvmč. archidiakon Štěpán (Stefanos). Ct. Theodor Vyznavač Popsaný a jeho bratr Theofan, tvůrce kánonů • Svt. Theodor, archiep. konstantinop.

10. 28.

20 000 mč. v Nikomedii upálených: Glykerius, presbyter, Zinon, Theofil, diakon, Dorothej a dal., panny: Domna, Agathie a Theofila a dal. • Ct. Simeon Myrotočivý; ap. Nikanor, ze sedmi diakonů

11. 29.

Mč. 14 000 mládětek Herodem v Betlémě zabitých. Ct. Markelus, igumen monastýru nespících • Ct. Thadeáš Vyznavač; ct. Marek, hrobník, Theofil a Jan Pečersťtí; ct. Lavrentij Černigovský

12. 30.

Mč. Anýsie Soluňská • Svt.mč. Zotik, presbyter, sirotky sytící. Ap. ze 70ti – Timon, diakon; mč. Fileter Nikomédský; ct. Theodora Caesarijská; ct. Theodora Cařihradská

13. 31.

☩ Opuštění svátku Narození. Ct. Melánie Římanka (služba Melanii se zpívala včera) • Ct. Gelasios Palestýnský; spr. Abgar, král edeský; svt. Petr Mohila, metrop. kyjevský; svt. mč. Michail, presbyter; svt. Dositěj Vyznavač, metrop. záhřebský

1. NEDĚLE PO 50nici – VŠECH SVATÝCH
hlas 8. — Žid 11,33–12,2; Mat 10,32–38; 19,27–30
»Kdožkoli vyzná Mne před lidmi, toho i já vyzná před Otcem Svým, Jenž jest v nebesích.«

Začátek půstu svatých apoštolů

• Řím 2,28–3,18; Mat 6,31–34; 7,9–11
• Řím 4,4–12; Mat 7,15–21
• Řím 4,13–25; Mat 7,21–23
• Řím 5,10–16; Mat 8,23–27
• Pátek památky ct. Varláma Chutinského:
Řím 5,17–6,2; Mat 9,14–17
• Řím 3,19–26; Mat 7,1–8

2. NEDĚLE PO 50nici; VŠECH SVATÝCH ZEMÍ NAŠICH a všech ctihodných a bohosných Otců Svaté Hory Athonské
hlas 1. — Řím 2,10–16; Mat 4,18–23
Žid 11,33–12,2; Mat 4,25–5,12 (světcům)
»Pojďte za Mnou a učiním vás rybáři lidí.«

• Řím 7,1–13; Mat 9,36–10,8
• Řím 7,14–8,2; Mat 10,9–15
• Řím 8,2–13; Mat 10,16–22
• Řím 8,22–27; Mat 10,23–31
• Řím 9,6–19; Mat 10,32–36; 11,1
• Řím 3,28–4,3; Mat 7,24–8,4

3. NEDĚLE PO 50nici; nemějte starost o pozemské věci

hlas 2. — Řím 5,1–10; Mat 6,22–33
»Hleďte nejprv Království Božího a spravedlnosti Jeho, a všechno ostatní bude vám přidáno.«

• Řím 9,18–33; Mat 11,2–15
• Řím 10,11–11,2; Mat 11,16–20
• Řím 11,2–12; Mat 11,20–26
• Řím 11,13–24; Mat 11,27–30
• Řím 11,25–36; Mat 12,1–8
• Řím 6,11–17; Mat 8,14–23

4. NEDĚLE PO 50nici; o víře setníkův
hlas 3. — Řím 6,18–23; Mat 8,5–13
»...Jdi, a jak jsi uvěřil, staň se tobě.«

• Řím 12,4–5; 15–21; Mat 12,9–13
• Řím 14,9–18; Mat 12,14–16; 22–30

• Řím 15,7–16; Mat 12,38–45
• Řím 15,17–29; Mat 12,46–13,3 pol.
• Řím 16,1–16; Mat 13,3–9
• Řím 8,14–21; Mat 9,9–13

5. NEDĚLE PO 50nici; o vymítnutí bésů z dvou posedlých

hlas 4. — Řím 10,1–10; Mat 8,18–22; 28–9,1
»Pojď za Mnou, a nech, ať mrtví pohřbívají své mrtvé.«

• Řím 16,17–24; Mat 13,10–23
• 1.Kor 1,1–9; Mat 13,24–30
• 1.Kor 2,9–3,8; Mat 13,31–36 pol.
• 1.Kor 3,18–23; Mat 13,36–43
• 1.Kor 4,5–8; Mat 13,44–54 pol.
• Řím 9,1–5; Mat 9,18–26

6. NEDĚLE PO 50nici; o uzdravení mrtvici raněného

hlas 5. — Řím 12,6–14; Mat 9,1–8
»Doufej, synu, odpouštějí se tobě hříchové tvoji.«

• 1.Kor 5,9–6,11; Mat 13,54–58
• 1.Kor 6,20–7,12; Mat 14,1–13
• 1.Kor 7,12–24; Mat 14,35–15,11
• 1.Kor 7,24–35; Mat 15,12–21
• 1.Kor 7,35–8,7; Mat 15,29–31
• Řím 12,1–3; Mat 10,37–11,1

7. NEDĚLE PO 50nici; uzdravení dvou slepých a němého posedlého

hlas 6. — Řím 15,1–7; Mat 9,27–35
»Věřte-li, že to mohu učiniti? ... Podle víry vaši staniž se vám.«

• 1.Kor 9,13–18; Mat 16,1–6
• 1.Kor 10,5–12; Mat 16,6–12
• 1.Kor 10,12–22; Mat 16,20–24
• 1.Kor 10,28–11,7; Mat 16,24–28
• 1.Kor 11,8–22; Mat 17,10–18
• Řím 13,1–10; Mat 12,30–37

8. NEDĚLE PO 50nici; nasycení pěti tisíců
Pamatka svatých Otců šesti všeobecných sněmů (přesunout k 16. červenci)

hlas 7. — 1.Kor 1,10–18; Mat 14,14–22
Žid 13,7–16; Jan 17,1–13 (svatým Otcům)

termín do českého pravoslavného pojmosloví vracíme zpět. Výraz „milost“, který (po potlačení Pravoslaví u nás) zahrnul do svého obsahu i překlad řeckého slova *cháris* (tj. „blahodat“), má v jádru jiný obsah i význam a není příliš vhodným překladem řeckého *cháris*; nejenže odvádí výklad k jinému významu, ale nepostihuje, že se jedná o obdarování, o duchovní energie – posvěcující působení. Pravoslavné učení o nestvořené blahodati je jedním z pilířů pravoslavné věrouky; zkušenost pravoslavných křesťanů s posvěcujícím působením blahodati je neodmyslitelnou součástí dvoutisícileté duchovní praxe církve. Proto je nadmíru žádoucí, aby náš církevní jazyk měl opět pojem vyhrazený pro tyto Boží energie stejně, jako ho má řečtina a podle ní staroslověnština. Vrátit slovo „blahodat“ do jazyka Čechů považovali za nutné už překladatelé Nového Zákona pracující pro duchovní potřeby Volyňských Čechů a potažmo všech pravoslavných Čechů a Moravanů (*Nový Zákon ve dvou dílech, vydáno v Petrohradě, 1892 a 1897; pro současné pravoslavné Čechy a Moravany reprintem znovu vytištěno v r. 1994 v Řecku; sv. vladyka Gorazd ve svém katechismu prohlašuje toto vydání evangelia za oficiální bohoslužebné evangelium České pravoslavné církve, když je uvádí v článku 987. mezi bohoslužebnými knihami jako naprestolní evangelium*). Termín „blahodat“ pro českojazyčné prostředí uznával i sv. biskup mučedník Gorazd a výslovně jej zmiňuje v 322. článku *Pravoslavného katechismu*. Slovo „milost“ nezavrhuje, leč používáme je při překladu v běžném významu toho slova v českém jazyce, tj. k vyjádření smilování, skutku milosrdenství, udělení milosti, aktu odpuštění či prominutí apod. (Především pro překlad csl. pojmu *милосръ*. Pojmy: *κλροσγροκίε*, *μλλοτέρρδίε* překládáme jako „milosrdenství“ či výjimečně: „dobrotivost“.) (Viz též odkaz na str. 209.)

Další pojmy

βλγοσλοκένη — pro případ použití v počátečním ohlasu bohoslužeb byl ponechán krásný a již zažitý překlad „Blahosloven“ (avšak s písmenem „o“ po druhém „l“, aby se odlišil tento pojem pro požehnání od pojmu „blahoslavený“ – *βλζέννη*, což se někdy překládá – a ne zcela výstižně – také jako „blažený“, ale jindy např. v kázání na hoře jako „blahoslavený“ s písmenem „a“). V ostatních případech srozumitelněji překládáno běžným způsobem jako „požehnaný“.

βλγνή. Pro překlad tohoto termínu navrhuje zvážít ústup od používání adjektiva „dobrotivý“. Někdy překládáme současně a přesně jako „dobrý“, a tam, kde by to snad mohlo znít jako stupňování jakosti, bylo ponecháno znění dle Služebníku prot. Č. Kráčmara – „blahý“ (archaické, ale snadno pochopitelné; srozumitelné pro všechny Slovany). Používá to v ohlasech i vl. Gorazd (viz Lidový sborník modliteb... str. 181/166, 199/182).

Застѣнѣ — místo již snad příliš archaického „přispěj“ bylo zvoleno příleha-
vější, přesnější a současné: „zastaň se“ (zároveň je to zvukem podobnější
církevně-slovanské předloze, což je důležité pro návštěvníky našich boho-
služeb z Východu).

Горько — soužení (dřívější „tíseň“ už není pocíťováno jako adekvátní pře-
klad).

Πειρώται — přeloženo přílehavě a významově přesně jako „slitovnost“ (toto
slovo sice není zcela všední, leč je používáno jak v klasické literatuře, viz
např. překlady Shakespeara, tak v současných textech západních církví –
protestantských i římsko-katolických).

Станемъ доверѣ — podle výkladů (Nikolaos Kabasilas či archim. Emiliános
ze Simonos Petras) znamená: držet se pevně víry; čili: „nekolísejme ve víře“
(proto následuje po Symbolu). Dávání jsou za příklad andělé, kteří se nene-
chali svést a nepadli (zvolání: „Станемъ доверѣ!“ vkládá církevní tradice do
úst archanděla Michaelovi). Odtud náš nový překlad: „stůjme pevně“.

Дерзновеніе — smělost. Tento pojem je provázán ze svatootcovskou spiritua-
litou a minejnými liturgickými texty, kde se často hovoří o smělosti svatých
před Bohem (což jim umožňuje přimlouvat se za nás). Z toho důvodu jsme
začali s postupným opouštěním sice pěkného, leč významově mírně odchyl-
ného překladu: „důvěra“ (vyjma již vžitého ohlasu před Otčenášem).

Новаго завета. Překlad „(krev) Nového zákona“ by asi měl být příště nahra-
zen jazykově i biblicky přesnějším „Nové smlouvy“ (jak je to již v Bibli kra-
lické a stejně tak i v moderních biblických překladech).

Честный — z praktické zkušenosti vyplynulo, že je vhodné překládat tento
široce užívaný termín (vyjadřující úctu, uctívání, vzácnost, vzdávání cti)
podle kontextu. Používali jsme při překladu následující konvenci — v sou-
vislosti s křížem Páně: *uctíváný*; ve vztahu k Tělu a Krvi Páně: *drahocenný*
(převzato z gorazdovských překladů); ve vztahu k přinášeným (ještě nepro-
měněným) darům pro eucharistii: *důstojný*; v souvislosti s anděly: *úctyhod-
ný, ctěný*; jako titul Jana Křtitele a kněžstva: *důstojný* (dle gorazdovských
překladů); ve vztahu k žijícímu člověku a k jeho životu: *počestný*. Někdy
překládáme dle kontextu i jako „vzácný“. Vyhnuli jsme se v těchto přípa-
dech slovům „ctihodný“ (vyhrazeno pro překlad titulu svatých mnichů
πρεποδόκνῆς) a „šlechetný“ (vhodné pro překlad κληροεβραζνῆς).

Jiné úpravy textu

K českému znění proskomidie. Překlad je místy upřesněn. Vzpomínání
řádů svatých rozšířeno dle řeckého vzoru (církevně-slovanská verze neob-

Božská liturgie sv. Jana Zlatoústého.

Bilingue – církevně-slovanské a české znění

Český překlad dle „Sborníku modliteb a zpěvů...“ (sv. biskupa mučedníka Gorazda) a „Služeb-
níku...“ (prot. Čestmíra Kráčmara); upraveno a rozšířeno dle církevně-slovanského (a místy
i řeckého) znění.

Připravil prot. Jan Baudiš s kolektivem duchovních a teologů.

Jazyková spolupráce a hlavní korektura: Darja Mužíková

V Jihlavě 2013—2019 l.p. — v. 1.51

Obsah

Předmluva	2
Postup večerní	5
Liturgie – proskomidie	43
Řád liturgie katechumenů	67
Řád liturgie věrných	97
Zakončení liturgie (propuštění) ve všední dny	147
Zakončení liturgie (propuštění) na svátky Páně	151
Modlitby vkládané do ektenie	155
Modlitby po svatém přijímání	157
O drobení svatého Beránka	163
Obsáhlejší vzpomínání svatých při proskomidii	164
Kalendárium	166
Doslov a překladatelské poznámky	200

sahuje sedmdesátero apoštolů a apoštolům rovné, opomíjí vzpomínání světitelů mučedníků); zařazeni jsou místní svatí (i nově uctívaní). V obsáhlejší proskomidii (str. 164) viz ještě další jména ruských a řeckých svatých.

Opuštěn byl kdysi jistě zajímavý jazykový hybrid: „...svatý Nesmrtelný, pomiluj nás.“ Nahrazeno prostým přímým českým překladem „...svatý Nesmrtelný, smiluj se nad námi.“ Při zpěvu to nečiní žádné problémy.

Světitel — čeština doposavad nemá vlastní tradiční pojem, který by se významově dobře kryl s csl. slovem *єКАТІІТІЕЛЬ*. Obyčejně se překládá jako biskup, což je však nikoliv podružná nepřesnost. Podle způsobu používání tohoto slova (např. v současných ruských kalendářích) i podle „Nástolní knihy“ (Bulgakov, 1913), je to buď biskup nebo kněz (používá ve stejné míře pro obě duchovenské hodnosti). Je to ten, kdo má kněžské duchovenské svěcení, kdo může vykonávat např. eucharistii, resp. vést bohoslužebné shromáždění. Překládáme-li tento termín jen jako biskup (např. při proskomidii), je tím opominuto vzpomínání všech svatých kněží (není pak v proskomidii pamatováno např. na sv. Jana Kronšadtského, nebo našeho vyznavače Alexije Karpatského). Proto považujeme takový zúžený překlad (pouze: biskup) za problematický. V českém lexiku však pro překlad *єКАТІІТІЕЛЬ* není adekvátní slovo. Proto jsme šli cestou výpůjčky ze staroslověnštiny, což považujeme za nejpřirozenější cestu, a překládáme počestně jako „světitel“. Čas ukáže, jestli pravoslavná čeština přijme pojem „světitel“ (zkratka „svt.“) pro souhrnné označování biskupů a kněží.

V liturgické řeči je pro biskupy upřednostněn termín „episkop“ (už proto, že lze od tohoto slova vytvářet občas používaný souhrnný termín „episkopát“). Tento pojem používal v některých případech v rámci svého titulu i svt. mč. Gorazd (zjevno z dobových dokumentů). Pro vyšší archijerejskou hodnost bychom v takovém případě mohli používat označení „archiepiskop“ (a tím se lze v liturgii vyhnout poněkud zprofanované latinské předponě „arci-“ např. ve slově arcibiskup) případně archidiákon (místo arcijáhen).

Místo dnes už všeobecně ustupujícího pojmu „jáhen“ (který je spojen spíše s římsko-katolickou církví, a dnes je i tam pozvolna opouštěn) je v souladu s českým pravoslavným biblickým překladem (Petrohrad, 1897) užíváno obecně srozumitelné a do všech jazyků vstřebané „diákon“ (1. Tim 3,8 a 12; Filip 1,1). Sv. vladyka Gorazd v katechismu používá oba pojmy; termín „diákon“ v čl. 371 / 3 dokonce spíše upřednostňuje. (Do českého pravoslavného pojmosloví bylo toto slovo už beztak uvedeno ve složenině *jerodiákon*, což je výpůjčka z církevní slovanštiny, kterou nelze přeložit do češtiny jedním slovem tak, aby to bylo pro liturgickou i běžnou mluvu použitelné).

Opraven byl překlad modlitby Cherubínské písně, který trpěl celou řadou nepřesností.

„Rozpomeň se na...“ je synonymicky střídáno s „pamatuj na...“ (druhé se zdá být srozumitelnější a lépe vyslovovatelné; u dnešních lidí používání termínu „rozpomeň se“ někdy evokuje myšlenku, že Bůh na nás zapomněl). Při modlitbě za biskupy (po epiklesi) se místo formulace „nejprve rozpomeň se“ zdá být adekvátnější „především pamatuj“ (nejedná se zde o to, na koho se má Pán rozpomenout dříve a na koho později, ale o důležitost církevního postavení biskupů, pro které žádá církev nejvíce Boží pomoci).

Střídáno je také používání Božího jména „Hospodin“ a „Pán“. Archaicky znějící slovo „Hospodin“ je natolik spojeno s českou náboženskou historií, že se ho zřejmě nelze úplně vzdát; navíc zní krásně a velebně; v neposlední řadě je srozumitelné východním návštěvníkům českých bohoslužeb (např. ve výzvě: „K Hospodinu modleme se“). Na druhé straně ignorovat současným lidem přirozené nazývání Boha *Pánem*, zřejmě taktéž není přijatelné; bylo by dnes pocíťováno jako nedostatek, kdyby při bohoslužbě nezaznělo vzývání Boha jako *Pána* (zvláště, když je součástí českého znění Ježíšovy modlitby). I sv. vladyka Gorazd se tomu nevyhnul a přeložil odpověď věřících v prosebné ektenii: „Dejž, ó Pane.“ V překladu se tedy vyskytují obě varianty (slovo *Pán* se přednostně používá pro druhou Osobu Božské Trojice, Božího Syna, Spasitele).

Aplikace zvrtných přivlastňovacích zájmen („tvého“ – „svého“ apod.) je převzata ze znění Gorazdova sborníku (příp. Služebníku prot. Čestmíra Kráčmara). Stejně tak byla dle vzoru Gorazdova sborníku a dalších tradičních českých liturgických knih ponechána při oslovování Boha zájmena: „tobě, ti, tvůj“ apod., s malým počátečním písmenem (psaní velkého T na začátku slova je podle pravopisného úzu vyhrazeno pro dopisy).

Tam, kde se vžilo, ponecháváme archaické „-ž“ na konci slova (dejž, kterýž apod.) Ve slovu „spasíž“ je to výhodné pro výslovnost. Mnoha pravoslavným tento archaizující styl liturgického jazyka vyhovuje; komu by se archaizující relikty nelíbily, prostě tuto koncovku nevyssloví (podobně též koncovka „-ti“ v infinitivech, kde jsme ji ponechali, když pomáhá výslovnosti nebo se vžila). Zachovali jsme i obvyklé „věkův“ nebo knižní „jest“ (moderní slovesný tvar „je“ – ač spisovný – působí v liturgickém textu poněkud hovorově). Některé další archaismy však už byly nahrazeny modernějšími obraty.

V ektenii jsme vyměnili „pobožnost“ za „zbožnost“, „tíseň“ za „soužení“, „zbavení“ za „vysvobození“, „přispěj“ za „zastaň se“. Některé další možné úpravy jsme přenechali dalším generacím (např. místo „zajaté“ by asi spíše

Použitá literatura:

Lidový sborník modliteb a bohoslužebných zpěvů pravoslavné církve (tzv. „Gorazdův sborník“) (*připravil svatý vladyka mučedník Gorazd Pražský a Moravskoslezský; 1. vydání – Praha, 1933; 2. upravené vydání – Praha, 1951*)

Božská liturgie sv. Jana Zlatoústého (*vydal presbyter Čestmír Kráčmar – Praha, 1927*)

Božská liturgie našeho svatého otce Jana Zlatoústého (*pracovní verze nového českého překladu; Litoměřice; 2006*)

Služebník, tisnenie sedmoje (*upravený reprint – Praha, V jámě 6, 1950; další reprint – Církevní nakladatelství, Bratislava, 1980*)

Služebník (*upravený reprint synodálního vydání – Moskva, 1997 a opr. vyd. 2003*)

Služebník (*upravený reprint starší knihy; vydání svatého archijerejského synodu Srbské pravoslavné církve – Bělehrad, 1962*)

Ieratikon (*vydání Ieras Monis Simonos Petras, Agion Oros, 2004*)

Překlad „Nového zákona Pána našeho Ježíše Krista“ (*bilingue, církevně-slovanský a český text; vydáno ve dvou dílech – Petrohrad, 1892—97*)

Dále bylo přihlíženo k liturgickým překladům do ruštiny a angličtiny, které jsou dostupné na internetu. (Překlady z církevně-slovanské i řecké předlohy.)

V PDF je tento překlad ke stažení na internetové adrese:

pravoslavi.cz/liturgie

O pojmu blahodat viz: orthodoxia.cz/blahodat.htm

S vděčností a nehynoucí úctou připisuji zvláštní poděkování
prot. Miroslavovi a Darji Mužíkovým.
Nechť je toto nové vydání liturgie
spojeno s jejich světlou
památkou.

Jan Baudiš

tů. I tak přináší nový text dost úprav, oprav i doplňků v porovnání s „Gorazdovým sborníkem“. Jsme si jisti, že i při zachování mírně archaického znění (jak je to obecně u posvátných textů tradičních náboženství obvyklé) je náš překlad na všech místech dokonale srozumitelný běžně vzdělanému současníkovi, poučenému v oblasti pravoslavné terminologie.

Církevně-slovanský text byl při editování porovnáván z několika církevně-slovanských Služebníků vytištěných v různých zemích a v různých dobách; hlavní prameny: nový ruský výtisk z Moskvy; slovenská edice místní pravoslavné církve z padesátých let (odtud převzaty některé adaptace textu pro místní církevní poměry); starší srbský výtisk; ruské znění z carské doby (viz přehled pramenů na konci). Na místech textu, kde se znění lišila (ať už obsahem či pravopisem), byla převzata varianta, na které se shodla alespoň dvě z výše uvedených vydání, nebo ta, která nejlépe korespondovala s českými poměry. Další korektura byla pak provedena dle současného znění liturgie v Rusku – čerpaného z oficiálního serveru Moskevského patriarchátu. Přihlédnuto bylo i k současným překladům do ruštiny. Pravopisně byl text v několika drobnostech upraven s ohledem na místní specifika (některé zkratky byly rozepsány do plného znění, psaní alespoň některých velkých písmen upraveno dle současné ruské i české konvence – a to v těch případech, kde se obě shodují; podobnou ale ještě rozsáhlejší úpravu psaní velkých písmen církevně-slovanského textu má Nový zákon vydaný jako bilingue – v církevně-slovanském znění s českým překladem (*Nový Zákon ve dvou dílech, Petrohrad, 1892 a 1897*).

V září 2012 bylo tomuto liturgickému překladu uděleno archijerejské požehnání k vydání. Posléze byl ještě připojen text večerní bohoslužby a kalendárium. Kniha byla vypravena do tisku v r. 2013—2019.

Účast rady teologů a jazykových poradců na přípravě textu skýtá naději, že si toto liturgické vydání najde své místo mezi českými překlady posvátných pravoslavných textů.

Redaktor

mělo být „uvězněné“ atd.) Místo „krev Nového zákona“ by mohlo být „krev Nové smlouvy“. Místo „plnost Ducha Svatého“ by možná mohla být zajímavá varianta uvedená v některých vydáních, kterou bychom mohli přeložit: „Plnost kalicha, plnost víry, plnost Ducha Svatého“ (viz některé řecké Služebníky či rumunský překlad do angličtiny na biserica.org). — Epiklesi jsme v případě Zlatoústovy liturgie ponechali s novodobým (dnes však již obvyklým) rozšířením vsuvkou třikrát opakovaného troparu třetí hodinky prokládaného verši 50. žalmu. Vytváří se tím v epiklesi triadologický důraz, který v liturgii sv. Jana Zlatoústého ničemu nevádí (narozdíl od liturgie sv. Basila Velikého, kde tato vsuvka poškozují znění epiklese).

České znění niceocarihradského symbolu pravoslavné víry. Zde použitý český překlad vznikl v průběhu devadesátých let jako kolektivní dílo zdejších duchovních a teologů, a byl následně požehnan k používání a publikování Jeho Blaženstvím arcibiskopem Dorotejem, tehdejší metropolitou českých zemí a Slovenska (přípisem ze dne 21. 5. 1998).

Revidovány byly všechny **citace žalmů** – a to podle slovanského znění Septuaginty (LXX). A to i za cenu, že se mění ty věty liturgie, na něž jsme již zvyklí. „Překlad sedmdesáti“ (LXX) je v pravoslavné církvi jediným kanonickým zněním žalmů už proto, že je autorizován prvotní církví. Je to skutečnost o to významnější, že všechny tradiční české překlady žalmů vycházely z jiných předloh, a proto se jejich znění místy liší od LXX (a to občas významně). To je důvod, proč používání takových překladů, které nevycházejí z LXX, může být v pravoslavné bohoslužbě vždy jen dočasné – nouzové pro dobu, kdy není pravoslavné znění k dispozici.

Jména biblických postav jsou ponechána v tradičním slovanském znění. Jejich úprava podle židovské konvence v ekumenickém překladu Bible nepřinesla zřejmě nic, než zmatek (Melchisecha změnili ekumeničtí překladatelé na Malkisedeka, Elisea či Eliseje na Elišu, Jesse na Jišaje apod.)

Liturgické vzpomínání episkopů

V církevně-slovanském znění bylo zachováno ustálené ruské znění s bohatými čestnými tituly episkopátu. V českém překladu ponecháno prosté titulování (metropolita, vладыka) dle české gorazdovské tradice. Do českého náboženského prostředí se hodí v tomto ohledu nejvyšší střizlivost. Kněz ovšem na místech liturgie, kde je předepsáno jmenovat biskupa, zachovává při jeho titulování přání svého nadřízeného. (Podotkněme však, že obvyklý český překlad „(Vysoko-) přeosvícenost“ není zcela správný; nejedná se tu přece o osvícení, nýbrž o posvěcení; *прѡсвѣщеніи* je tedy titul označující *nejvyšší posvěcení*, proto náleží nositeli biskupského svěcení.)

Vzpomínání osob „v moc postavených“

Podle dostupných informací není v pravoslavných církvích ve světě v našich dobách přijato vzpomínat při bohoslužbách hlasitě jména světských státních představitelů. Dokonce ani v pravoslavných zemích, kde jsou vrcholnými zástupci státu osoby, které jsou pravoslavnými křesťany, nebývají jejich jména většinou vzpomínána při hlasitých modlitbách na liturgii. V současnosti se lze při obvyklých bohoslužbách v pravoslavné církvi po světě setkat spíše s praxí pouhého obecného vzpomínání světské vlády. Tomu je připodobněna i praxe, kterou zachycuje tento překlad liturgie.

O jedné drobnosti v postupu svatého přijímání duchovenstva.

V pravoslavném světě se vyskytují různé praxe v používání věty: „Hle, (zno- vu) přistupuji k nesmrtelnému Králi a Bohu našemu.“ — V církevně-slovanských Služebnicích se vyskytuje jen jednou, před diákonským přijímáním z kalicha. (Stejná praxe je i v anglickém překladu rumunského Služebníku.) — V řeckém Služebníku se vyskytuje dvakrát – říká ji kněz před přijímáním Těla Kristova, a pak diákon před přijímáním Těla Kristova (před přijímáním Krve Kristovy se nepraví); ve svatohorském řeckém Služebníku vyskytuje se třikrát – navíc ještě před přijímáním diákona z kalicha. — Překlad Ruské zahraniční církve v Americe používá tuto větu třikrát: diákon i kněz před přijímáním Těla Kristova a diákon pak ještě i před přijímáním z kalicha. Nikde jsem však nenašel, že se tato věta říká čtyřikrát (tj. i před přijímáním kněze z kalicha).

Pro úplnost – níže je stručný postup přijímání kněze a diákona v řecké liturgii. V řeckém Služebníku (Ieratonu) následuje společná modlitba sloužících „Věřím, Pane, a vyznávám...“ ihned po vlévání horké vody do kalicha. Postup přijímání je pak ve zkratce tento:

Kněz: Odpusťte (bratři, spolusloužící apod.) mně hříšnému.

Kněz praví diákonu: Nechť pamatuje na diákonství tvé Hospodin Bůh v království svém, nyní i vždycky...

Bože, očistiž mně hříšného a smiluj se nade mnou. (3×)

Vezme s bázní částici »CHS«: Hle, přistupuji ke Kristu, nesmrtelnému Králi a Bohu našemu. Drahocenné a přesvaté Tělo Pána a Boha i Spasitele našeho Ježíše Krista podává se mně, knězi...

Po požití Těla Kristova a pečlivém a opatrném očištění ruky: Amen.

Pak dí: Diákone, přistup!

Diákon: Hle, přistupuji ke Kristu, nesmrtelnému Králi a Bohu našemu. Podej mi, vладыko, drahocenné a svaté Tělo Pána a Boha i Spasitele našeho Ježíše Krista.

Kněz: Diákonu (jméno) podává se drahocenné a svaté a přecisté Tělo...

Pak diákon přijímá Tělo Kristovo.

Kněz bere kalich: Drahocenná a svatá (a životodárná*) Krev Pána a Boha i Spasitele našeho Ježíše Krista podává se mně, opět (přistupujícímu) služebníku Božímu, knězi... *Po přijímání:* Hle, dotekl se úst mých, snímá...

Diákone, přistup!

Diákon: (Hle, přistupuji k nesmrtelnému Králi a Bohu našemu. *) Podej mi, vладыko, drahocennou a svatou Krev...

Kněz: Drahocenná a svatá Krev Pána a Boha i Spasitele našeho Ježíše Krista podává se (opět*) (přistupujícímu) služebníku Božímu, diákonu...

Kněz říká diákonu po přijímání z kalicha: Hle, dotekl se úst tvých, snímá...

(* = uvedeno jen ve svatohorském Ieratonu)

Závěrem k českému překladu. Žádný překlad není dokonalý, a samozřejmě ani tento. Řada nedostatků mohla uniknout pozornosti překladatelů. Mnoho jednotlivostí i věc celkového stylu je zase věcí názoru, vytčeného cíle a stanovené koncepce (viz v předmluvě). Snažili jsme se o přesnost, výstižnost, návaznost na místní tradici i o poeticko-melodický, „velebný a nesvětský“ jazykový styl, který je od liturgického projevu obecně očekáván. — Mějme na paměti, že žádný pravoslavný bohoslužebný a modlitební text není izolovaným fragmentem, ale je živou součástí celé pravoslavné duchovnosti; je provázán s jinými modlitebními texty, jeho části jsou citovány v dílech svatých Otců. Proto má být překlad nejen co nejvýstižnější, co se obsahu a myšlenky týče, ale měl by být dle možností i jazykově přiléhavý a svým slovníkem navazovat na širší liturgickou a svatoocovskou tradici. — Žádoucí je pokud možno pevně stanovená konvence pro převod každého staroslověnského (resp. řeckého) pojmu do českého liturgického jazyka (jistý druh konkordantnosti) tak, aby se (v možné míře) nekumulovalo mnoho původních termínů v jednom českém slovu nebo se výchozí pojmy nepřeváděly do takových českých slov, která jsou v živé české náboženské kultuře již zařazena do jiného kontextu, vnímána okolní společností v nepravoslavných a nežádoucích souvislostech, resp. jsou už naplněna odchýlným významem. Překladatelská konvence by umožnila poučenému českému čtenáři nad každým slovem českého překladu rozpoznat, jaké staroslověnské (resp. řecké) slovo bylo použito v předloze.

Neměnili jsme všechna místa starého gorazdovského překladu, jejichž úprava se nabízela. Nepráli jsme si totiž, aby se předkládaný text příliš odpoutal od zažitého starého znění české liturgie. Pro sloužící duchovenstvo i pro naslouchající věřící by to byl zřejmě příliš veliký skok a to není v liturgickém vývoji žádoucí. Proto jsme se rozhodli ponechat korekci některých obrátů a modernizaci jistých formulací na příští generaci českých liturgis-